

“सुरक्षित भविष्यको लागि सञ्चय कोष तथा निवृत्तभरण कोष”

वार्षिक प्रतिवेदन

आ.व. २०७९/८०

कर्मचारी सञ्चय कोष

पुल्चोक, ललितपुर

www.epf.org.np

कर्मचारी सञ्चय कोष

सञ्चालक समिति

डा. रामप्रसाद धिमिरे
अध्यक्ष
(सचिव, नेपाल सरकार)

दिपक थापा
सञ्चालक
(प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक
नेपाल प्रहरी)

जनकराज शर्मा
सञ्चालक
(सहसचिव, नेपाल सरकार)

डा. हरिप्रसाद अधिकारी
सञ्चालक
(सहप्राध्यापक, त्रिभुवन विश्वविद्यालय)

बिनोद थापा
सञ्चालक
(सहायक रथी, नेपाली सेना)

राजु रमण पौडेल
सञ्चालक
(कार्यकारी निर्देशक, राष्ट्रिय
बीमा प्राधिकरण)

जितेन्द्र धिताल
सञ्चालक
(प्रशासक, कर्मचारी सञ्चय कोष)

कर्मचारी सञ्चय कोष

उच्च व्यवस्थापन समूह

जितेन्द्र धिताल
प्रशासक

जीवन कुमार कटवाल
सह प्रशासक

अनतराज वस्ती
का.मु.सह प्रशासक

रोचन श्रेष्ठ
मुख्य प्रबन्धक

बिजय कुमार श्रेष्ठ
मुख्य प्रबन्धक

ध्रुव भट्टराई
मुख्य प्रबन्धक

ध्रुव प्रसाद अधिकारी
मुख्य प्रबन्धक

दामोदर प्रसाद सुवेदी
मुख्य प्रबन्धक

ठाकुर जंग थापा
मुख्य प्रबन्धक

वीरेन्द्र पौडेल
मुख्य प्रबन्धक

सुवास श्रेष्ठ
का.मु. मुख्य प्रबन्धक

दर्शन भट्टराई
का.मु. मुख्य प्रबन्धक

शान्ता गौतम
का.मु. मुख्य प्रबन्धक

साजगर कुमार सिंह
का.मु. मुख्य प्रबन्धक

नविन प्रसाद पौडेल
का.मु. मुख्य प्रबन्धक

कोषको विकासक्रमको संक्षिप्त झलक

दशक	मिति	प्रमुख घटना
१९९०	वि.सं. १९९१	सैनिक द्रव्य कोषको स्थापना
२०००-२०१९	वि.सं. २००१	काठमाण्डौ उपत्यका भित्र लागू हुने गरी निजामती प्रोभिडेण्ट फण्डको स्थापना
	वि.सं. २००५	निजामती प्रोभिडेण्ट फण्डलाई नेपाल राज्यभर विस्तार
	वि.सं. २०१७	सञ्चय कोष विभागको स्थापना
	वि.सं. २०१९	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को लालमोहर जारी
	वि.सं. २०१९	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को पहिलो संशोधन
२०२०-२०३९	वि.सं. २०२०	कोषमा जम्मा हुने रकमको दर परिवर्तन
	वि.सं. २०२३	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को दोस्रो संशोधन
	वि.सं. २०२५	कोषमा जम्मा हुने रकमको दर परिवर्तन
	वि.सं. २०२९	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को तेस्रो संशोधन
	वि.सं. २०२९	कोषमा जम्मा हुने रकमको दर परिवर्तन
	वि.सं. २०३०	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को चौथो संशोधन
	वि.सं. २०३६	शिक्षक कर्मचारीहरूको कोष रकम जम्मा गर्न शुरुआत
	वि.सं. २०३७	अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक सुरक्षा संस्था (ISSA) को सदस्यता प्राप्त
२०४०-२०४९	वि.सं. २०४२	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को पाँचौँ संशोधन
	वि.सं. २०४७	निजी क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीको रकम जम्मा गर्न शुरुआत
	वि.सं. २०४७	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को छैटौँ संशोधन, सञ्चय कोष रकमको आंशिक भुक्तानीको व्यवस्था
	वि.सं. २०४८	शाखा कार्यालय, विराटनगरको स्थापना
	वि.सं. २०४८	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को सातौँ संशोधन
	वि.सं. २०४८	सञ्चयकर्तालाई काजकिरिया अनुदान प्रदान गर्न शुरु
	वि.सं. २०४९	शाखा कार्यालय, धनकुटाको स्थापना
	वि.सं. २०४९	कोषमा जम्मा हुने रकमको दर परिवर्तन
२०५०-२०५९	वि.सं. २०५१	शाखा कार्यालय, नेपालगन्जको स्थापना
	वि.सं. २०५२	सञ्चयकर्तालाई दुर्घटना क्षतिपूर्ति सुविधा र सञ्चयकर्ता आवास तथा सवारी साधन सापटी प्रदान गर्न शुरु
	वि.सं. २०५३	शाखा कार्यालय, पोखराको स्थापना
	वि.सं. २०५३	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को आठौँ संशोधन, कोषले सहवित्तीयकरणमा सहभागी भई ऋण लगानी गर्न सक्ने व्यवस्था

दशक	मिति	प्रमुख घटना
२०५०-२०५९	वि.सं. २०५६	शाखा कार्यालय, भैरहवाको स्थापना
	वि.सं. २०५६	कोष भवन पूल्चोकको निर्माण तथा उदघाटन
	वि.सं. २०५७	पोखरा आवास योजना सम्पन्न तथा वितरण
	वि.सं. २०५७	सञ्चयकर्तालाई विशेष सापटी र घर सापटी प्रदान गर्न शुरु
	वि.सं. २०५८	सञ्चयकर्तालाई शैक्षिक सापटी प्रदान गर्न शुरु
२०६०-२०६९	वि.सं. २०६१	शाखा कार्यालय, धनगढीको स्थापना
	वि.सं. २०६२	शाखा कार्यालय, नेपालगन्जको सुर्खेतमा स्थानान्तरण
	वि.सं. २०६४	राष्ट्रिय गौरवको माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत परियोजनामा कोषले ऋण लगानी गर्ने ऐतिहासिक निर्णय
	वि.सं. २०६५	शाखा कार्यालय, भैरहवाको वुटवलमा स्थानान्तरण
	वि.सं. २०६९	सञ्चयकर्तालाई सरल चक्रकर्जा प्रदान गर्न सुरु
२०७०-२०७९	वि.सं. २०७०	सेवाकेन्द्र, सिंहदरबारको स्थापना
	वि.सं. २०७०	सञ्चयकर्ता औषधोपचार सहयोग कार्यक्रमको सुरुआत
	वि.सं. २०७१	शाखा कार्यालय, कोहलपुरको स्थापना
	वि.सं. २०७१	ADFIAP को सदस्यता प्राप्त
	वि.सं. २०७१	ICAN ले प्रदान गर्ने BPA Award-2013 प्राप्त
	वि.सं. २०७२	कोष भवन लगनखेल निर्माण तथा उदघाटन
	वि.सं. २०७२	सेवाकेन्द्र, पुल्चोकको स्थापना
	वि.सं. २०७२	सञ्चयकर्ता सुत्केरी तथा शिशु स्याहार सुविधा योजना शुरु
	वि.सं. २०७२	ICAN ले प्रदान गर्ने BPA Award-2014 प्राप्त
	वि.सं. २०७३	सञ्चयकर्तालाई घर मर्मत सापटी प्रदान गर्न शुरु
	वि.सं. २०७३	ADFIAP को Corporate Governance Award-2016 प्राप्त
	वि.सं. २०७३	कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ मा नवौं संशोधन
	वि.सं. २०७३	ICANले प्रदान गर्ने BPA Award-2015 प्राप्त
	वि.सं. २०७४	ADFIAP को Corporate Governance Award-2017 प्राप्त
	वि.सं. २०७५	शाखा कार्यालय, जनकपुरको स्थापना
	वि.सं. २०७५	शाखा कार्यालय, बिराटनगरको भवन निर्माण तथा उदघाटन
	वि.सं. २०७५	सञ्चयकर्ता औषधोपचार (रु.१ लाख) तथा घातक रोग (रु. १० लाखसम्म) बीमा योजनाको सुरुआत
	वि.सं. २०७६	सञ्चयकर्तालाई सिधै बैंक खातामा रकम भुक्तानीको सुरुआत
	वि.सं. २०७६	निवृत्तभरण ऐन, २०७५ बमोजिम सरकारी कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोष सञ्चालन
	वि.सं. २०७६	सञ्चयकर्ता घरजग्गा व्यवस्थापन कम्पनीको स्थापना
	वि.सं. २०७७	अनलाइन विशेष सापटीको सुरुआत

दशक	मिति	प्रमुख घटना
२०७०-२०७९	वि.सं. २०७७	अनलाइनसापटी फिर्ता प्रक्रियाको शुरुआत
	वि.सं. २०७७	सार्वजनिक निकायका कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष सञ्चालन
	वि.सं. २०७७	विद्युतीय परिचय-पत्रको शुभारम्भ
	वि.सं. २०७७	विद्युतीय हाजिरी प्रणालीको पूर्ण कार्यान्वयन
	वि.सं. २०७७	कर्जा,लगानी तथा असुली नीति, २०७७ कार्यान्वयन
	वि.सं. २०७८	कर्मचारी सञ्चय कोष, कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली, २०७८ कार्यान्वयन
	वि.सं. २०७८	शाखा कार्यालय, कोहलपुरको भवन निर्माण तथा उदघाटन
	वि.सं. २०७८	जग्गा खरिद सापटी प्रदान गर्न शुरु
	वि.सं. २०७८	सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण नीति, २०७८ कार्यान्वयन
	वि.सं. २०७९	संस्थागत कर्जा असुली विनियम, २०७९ कार्यान्वयन
		सञ्चयकर्ता कर्जा असुली विनियम, २०७९ कार्यान्वयन
	वि.सं. २०७९	सञ्चय कोष रकम भुक्तानी विनियम, २०७९
	वि.सं. २०७९	ISSA को Affiliate सदस्यता प्राप्त
	वि.सं. २०७९	ADFIAP को IT Award-2022 प्राप्त
२०८०-हालसम्म	वि.सं. २०८०	कर्मचारी सञ्चय कोष, सवारी साधन(सञ्चालन र व्यवस्थापन) विनियमावली, २०८० कार्यान्वयन
	वि.सं. २०८०	कर्मचारी सञ्चय कोष, सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन विनियम, २०८० कार्यान्वयन
	वि.सं. २०८०	कर्मचारी सञ्चय कोष, लगानी प्रवाह विनियम, २०८० कार्यान्वयन
	वि.सं. २०८०	कर्मचारी सञ्चय कोष, संस्थागत कर्जा प्रवाह विनियम, २०८० कार्यान्वयन
	वि.सं. २०८०	कर्मचारी सञ्चय कोष, कोष लेखांकन विनियम, २०८० कार्यान्वयन
	वि.सं. २०८०	Employees Provident Fund, Information Technology Policy, 2080, कार्यान्वयन

विषय सूची

परिच्छेद	विषय	पृष्ठ संख्या
परिच्छेद १	कर्मचारी सञ्चय कोष	
१.१	परिचय	१
१.२	ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	१
१.३	कोषको उद्देश्य	२
१.४	दूरदृष्टि	२
१.५	दीर्घकालीन लक्ष्य	२
१.६	व्यवस्थापकीय मान्यता	३
१.७	प्रमुख रणनीति तथा कार्ययोजना	३
१.८	अन्तर्राष्ट्रिय आवद्धता	३
परिच्छेद २	संस्थागत संरचना र सुशासन	
२.१	सङ्गठनात्मक संरचना	५
२.२	समिति तथा उपसमिति	६
२.३	मानव संसाधन व्यवस्थापन	१५
२.४	संस्थागत सुशासन	१९
२.५	व्यावसायिक मूल्य मान्यता तथा नैतिकता	२०
२.६	सूचना प्रवाह प्रणाली	२१
२.७	संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व	२१
२.८	जोखिम व्यवस्थापन	२२
२.९	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली	२३
परिच्छेद ३	कोषको आन्तरिक तथा बाह्य पक्षको विश्लेषण	
३.१	कोषको आन्तरिक वातावरण	२५
३.२	कोषको बाह्य वातावरण	२५
३.३	कोषको सबल पक्ष, दुर्बल पक्ष एवम् अवसर र चुनौती	२९

परिच्छेद	विषय	पृष्ठ संख्या
परिच्छेद ४	कोषको मुख्य कारोबार	
४.१	सञ्चयकर्ताको आवद्धता	३३
४.२	सञ्चयकर्ता वृद्धिको अवस्था	३३
४.३	सञ्चयकोष रकम वृद्धिको अवस्था	३४
४.४	निवृत्तभरण कोष रकमको अवस्था	३५
४.५	सञ्चय कोष भुक्तानीको अवस्था	३५
४.६	निवृत्तभरण कोष भुक्तानीको अवस्था	३६
परिच्छेद ५	सञ्चयकर्तालाई प्रदान गरिएको सेवा तथा सुविधा	
५.१	वित्तीय प्रतिफल	३७
५.२	सापटी सुविधा	३९
५.३	सामाजिक सुरक्षा सुविधा	४४
५.४	कोषको सेवा प्रभावकारी बनाउन सञ्चालन गरिएका थप सेवा	४८
परिच्छेद ६	वित्तीय विश्लेषण	
६.१	आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय विश्लेषण	५१
६.२	कोषको विगत ५ वर्षको तुलनात्मक वित्तीय विवरण	५३
६.३	कोषको लेखा तथा लेखापरीक्षण	५६
परिच्छेद ७	कोषको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा वित्तीय विवरण	५८
परिशिष्टहरू	कोषका ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधि	

परिच्छेद - १

कर्मचारी सञ्चय कोष

१.१ परिचय

नेपाल सरकारको विभिन्न सेवाका कर्मचारी लगायत संगठित संस्था एवम् निजी क्षेत्रका कर्मचारी एवम् कामदारहरुको सञ्चय कोष व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यबाट कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ अनुरूप कर्मचारी सञ्चय कोषको स्थापना वि.सं. २०१९ साल भाद्र ३१ गते भएको हो ।

कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ मा भएको नवौँ संशोधनबाट नेपाल सरकार र संगठित संस्थाका कर्मचारीहरु, अन्य कर्मचारीहरु र स्वरोजगारमा संलग्न व्यक्तिहरुको निमित्त समेत सञ्चय कोष, निवृत्तभरण कोष लगायत अन्य सामाजिक सुरक्षा कोषहरु सञ्चालन गर्न सक्ने गरी कोषको कार्यक्षेत्र र दायरा विस्तार भएकोछ । निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५ बमोजिम योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोष सञ्चालनको अधिकार समेत कोषलाई प्राप्त भएको छ ।

१.२ कोषको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

सैनिकहरुको सेवा निवृत्त जीवनमा आर्थिक राहत पुर्याउने उद्देश्यले वि.सं. १९९१ मा **सैनिक द्रव्य कोष** स्थापना भएको थियो । यस व्यवस्थालाई विस्तार गरी निजामती कर्मचारीका निमित्त वि.सं. २००१ मा **निजामती प्रोभिडेन्ट फण्ड**को व्यवस्था गरियो ।

सञ्चय कोष सम्बन्धी भएका यी दुवै व्यवस्थालाई एकीकृत गरी वि.सं. २०१७ सालमा अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गत **कर्मचारी सञ्चय कोष विभाग**को स्थापना गरियो । देशमा सञ्चय कोषको व्यवस्थापनलाई अझ प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले वि.सं. २०१९ भदौ ३१ गते निजामती कर्मचारी, नेपाली सेना र नेपाल प्रहरीका कर्मचारी समेतका लागि कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ जारी गरी एक अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित संगठित संस्थाको रूपमा वर्तमान **कर्मचारी सञ्चय कोष**को स्थापना भएको हो ।

नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र निजामती कर्मचारीको सञ्चय कोष व्यवस्थापन गर्दै आएको कोषले २०३६ सालदेखि शिक्षकहरुको र २०४८ सालदेखि निजी क्षेत्रका संगठित संघ संस्थामा कार्यरत कर्मचारी तथा कामदारहरुलाई आफ्नो दायरामा समाहित गरेको छ । स्थापना कालमा करिब २७ हजार सञ्चयकर्ताको करिब रु.३७ लाखको व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी पाएको कोषले २०८० असारसम्ममा करिब ५ लाख ८२ हजार सञ्चयकर्ताको रु. ४६५ अर्ब सञ्चय कोष र रु. ६ अर्ब निवृत्तभरण कोषसमेत गरी रु. ५१४ अर्ब कुल स्रोतको व्यवस्थापन गर्दै आएको छ । त्यसैले स्रोत परिचालनको दृष्टिकोणबाट कोष मुलुकको बृहत् वित्तीय संस्थाको रूपमा स्थापित भइसकेको छ ।

ललितपुर जिल्ला, ललितपुर महानगरपालिकाको पुल्चोकमा केन्द्रीय कार्यालय रहेको कोषले ७ वटै प्रदेशका विभिन्न ८ स्थानमा शाखा कार्यालय तथा ३ स्थानमा सेवा केन्द्रहरु सञ्चालन गरी सबै क्षेत्रका सञ्चयकर्तालाई सेवा प्रवाहमा समेटिरहेको छ ।

१.३ कोषको उद्देश्य:

कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम कोषको उद्देश्य सञ्चय कोष व्यवस्थापन गर्ने रहेको छ । साथै, कोषले निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५ बमोजिम योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोषको समेत व्यवस्थापन गरिरहेको छ । कोषले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि सञ्चय कोष र निवृत्तभरण कोषको व्यवस्थापन गर्ने, दीर्घकालीन वित्तीय स्रोत एवम् अन्य सम्पत्तिलाई आय आर्जनका क्षेत्रमा लगानी गर्ने, सञ्चयकर्ताको सेवाकालीन आवश्यकता परिपूर्तिका लागि सापटी सुविधाहरुको व्यवस्थापन गर्ने, सञ्चयकर्ता तथा योगदानकर्ताको अवकाशपछिको रकम भुक्तानी गर्ने, सञ्चयकर्ताको निमित्त आवास परियोजनाको सञ्चालन गर्ने, कोषले सम्पादन गर्नुपर्ने कामलाई व्यवस्थित रूपले सम्पादन गर्न संस्था वा कम्पनीको स्थापना र सञ्चालन गर्ने तथा मुनाफाबाट सृजना गरिएका जगेडा कोषहरुबाट खर्च व्यहोर्ने गरी सञ्चयकर्तालाई विभिन्न प्रकारका सामाजिक सुरक्षा सुविधा प्रदान गर्ने लगायतका सञ्चयकर्ता तथा योगदानकर्ताको हितसँग सम्बन्धित अन्य कार्य गर्नु कोषको प्रमुख जिम्मेवारी रहेको छ ।

१.४ दूरदृष्टि (Vision) :

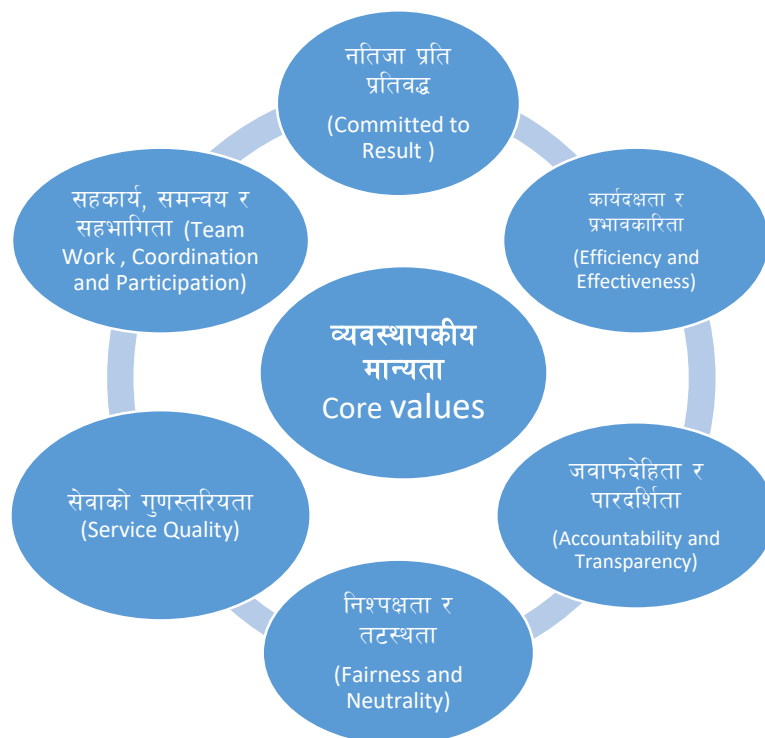
सञ्चय कोष, निवृत्तभरण कोष र अन्य सामाजिक सुरक्षा योजनाको व्यवस्थापनको माध्यमबाट कोषलाई सरकारी तथा सार्वजनिक क्षेत्रको एकिकृत सामाजिक सुरक्षा संस्थाको रूपमा विकास गर्ने ।

१.५ दीर्घकालीन लक्ष्य (Mission) :

- (क) प्रभावकारी स्रोत परिचालन, दिगो एवं गुणस्तरीय सेवा तथा आधारभुत सामाजिक सुरक्षण कार्यक्रमको विस्तारको माध्यमद्वारा कोषलाई सु-प्रतिष्ठित सामाजिक सुरक्षा प्रदायक संस्थाको रूपमा स्थापित गर्ने ।
- (ख) चुस्त व्यवस्थापन, गुणात्मक सेवाको विकास र विस्तार, प्रतिस्पर्धी र सेवा मैत्री कार्यपद्धति, सहकार्य र साभेदारीका अवधारण अवलम्बन गरी कोषलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको सक्षम सामाजिक सुरक्षण संस्थाका रूपमा विकास गर्ने ।
- (ग) सञ्चय कोष, निवृत्तभरण कोष र अन्य सामाजिक सुरक्षा योजनाको सुव्यवस्थापनद्वारा कोषलाई सन्तुष्ट र स्वस्थ सञ्चयकर्ता परिवार (A happy and healthy family of satisfied members) बनाउने ।
- (घ) कोषमा उपलब्ध दीर्घकालीन बचतलाई देशको उत्पादनशील तथा पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा उपयोग गरी दिगो आर्थिक विकासमा योगदान गर्ने ।

१.६ व्यवस्थापकीय मान्यता (Core Values) :

कोषले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दा देहायका व्यवस्थापकीय मूल्य मान्यतालाई आत्मसात गर्नेछः

१.७ प्रमुख रणनीति तथा कार्ययोजना

निर्धारित दूरदृष्टि र दीर्घकालीन लक्ष्य अनुरूप कोषलाई सुदृढ र गतिशील तथा सशक्त संस्थाको रूपमा विकास गर्न देहायका पाँचवटा प्रमुख रणनीतिहरू अवलम्बन गरिने छः

- एकिकृत अवकाश कोषको रूपमा कोषलाई सरकारी, तथा सार्वजनिक एवम् औपचारिक क्षेत्रको सामाजिक सुरक्षा प्रदायक संस्था बनाई यस क्षेत्रमा काम गर्ने कर्मचारीहरूको सामाजिक सुरक्षाका सम्पूर्ण सुविधा वा योजना संचालन तथा कार्यान्वयन गर्ने ।
- संस्थागत सुशासन कायम गरी वित्तीय स्रोतको सुरक्षित, प्रभावकारी, प्रतिफलयुक्त र दक्षतापूर्ण परिचालन मार्फत दीर्घकालिन रूपमा सञ्चयकर्ताहरूको हित तथा राज्यको आर्थिक विकासमा योगदान पुऱ्याउने।
- सञ्चयकर्ता सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, प्रभावकारी र सञ्चयकर्ता मैत्री बनाई नव प्रवर्तनको अवधारणा र अन्य सामाजिक सुरक्षा संस्थाका असल अभ्यासको अवलम्बन मार्फत सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टी अभिवृद्धि गर्ने ।
- श्रोतको संकलन तथा प्रभावकारी परिचालन, कोषको लेखाङ्कन र सञ्चयकर्ता सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको अधिकतम उपयोग गर्ने ।
- मानव संसाधनको प्राप्ति, विकास, उपयोग तथा व्यवस्थापनलाई दक्षतापूर्ण एवं कोषलाई गतिशील सामाजिक सुरक्षा संस्थाको रूपमा प्रभावकारी बनाई स्थापित गर्ने ।

१.८ अन्तर्राष्ट्रिय आवद्धता

- कर्मचारी सञ्चय कोषले अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक सुरक्षण संस्था (International Social Security Association-ISSA)को सन् १९८० मा Associate सदस्यता प्राप्त गरेकोमा सञ्चय कोष

व्यवस्थापनका अतिरिक्त सामाजिक सुरक्षाका क्षेत्रमा महत्वपूर्ण कार्यहरू गरेको फलस्वरूप वि.सं. २०७९ मा कोषले सो संस्थाको Affiliate सदस्यता प्राप्त गरेको छ ।

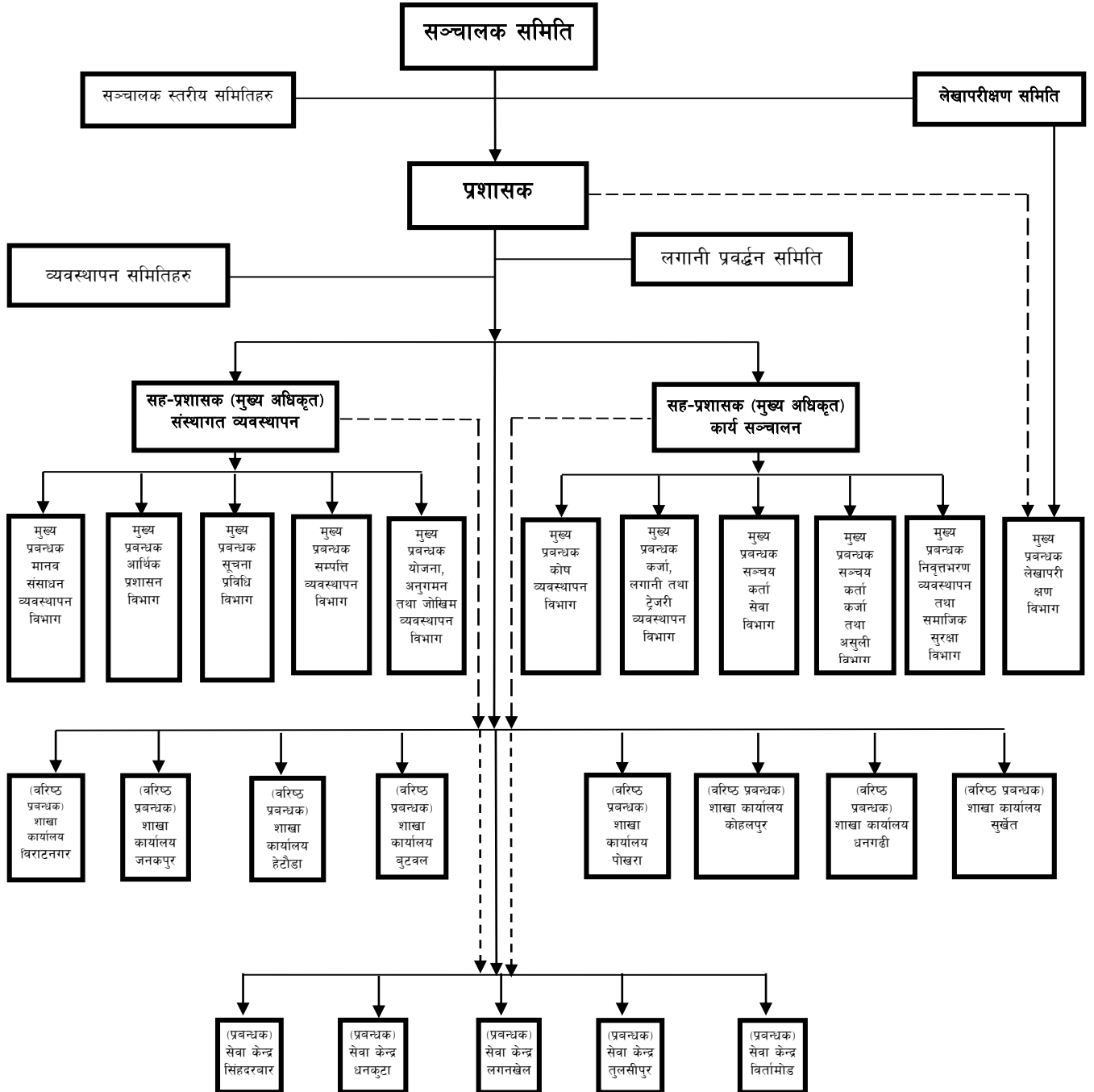
- (ख) कर्मचारी सञ्चय कोष, एशिया तथा प्रशान्त क्षेत्रका विकास वित्त कम्पनीहरूको संस्था(Association of Development Financing Institutions in Asia and the Pacific- ADFIAP)को सदस्य रहेकोछ । देशमा वित्तीय स्रोत परिचालन गर्ने अग्रणी संस्था भएकोले कोषले सन् २०१४ मा ADFIAP को सदस्यता प्राप्त गरेको हो ।

परिच्छेद - २

संस्थागत संरचना र सुशासन

२.१ संगठनात्मक संरचना

कोषको संगठनात्मक संरचनामा सात सदस्यीय एक सञ्चालक समिति रहेको र सञ्चालक समिति मातहत विभिन्न समिति तथा उपसमिति रहेका छन् । कोषको विद्यमान संस्थागत संरचना देहाय अनुरूप रहेको छ :

कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ (संशोधन सहित)को दफा ६क ले कोषको दैनिक कार्य सञ्चालनका लागि कोषको प्रशासकीय प्रमुखका रूपमा प्रशासकको व्यवस्था गरेको छ। मिति २०७९/०८/२० देखि प्रशासकको रूपमा श्री जितेन्द्र धिताल कार्यरत हुनुहुन्छ। साथै, नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय र कोषका प्रशासकबीच भएको कार्यसम्पादन सम्झौताले कोषको आगामी दिशानिर्देश गरेको छ।

कोष सञ्चालक समितिद्वारा स्वीकृत संगठनात्मक संरचनाअनुसार कोषमा कार्य सञ्चालन र संस्थागत व्यवस्थापन तर्फ दुई जना सह-प्रशासक (मुख्य अधिकृत), एघार वटा विभागहरु, आठवटा शाखा कार्यालयहरु र पाँचवटा सेवा केन्द्रहरु सहितको संस्थागत संरचना कायम भएको छ। कोषका सह-प्रशासक (मुख्य अधिकृत)हरु अन्तरगत हाल निम्न विभागहरु रहेका छन् :

क) कार्य सञ्चालनतर्फ

- १) कर्जा, लगानी तथा ट्रेजरी व्यवस्थापन विभाग
- २) सञ्चयकर्ता सेवा विभाग
- ३) कोष व्यवस्थापन विभाग
- ४) सञ्चयकर्ता कर्जा विभाग
- ५) निवृत्तभरण व्यवस्थापन तथा सामाजिक सुरक्षा विभाग

ख) संस्थागत व्यवस्थापनतर्फ

- १) मानव संसाधन व्यवस्थापन विभाग
- २) योजना, अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभाग
- ३) आर्थिक प्रशासन विभाग
- ४) सूचना प्रविधि विभाग
- ५) सम्पत्ति व्यवस्थापन विभाग

संगठनात्मक संरचनामा लेखापरीक्षण विभाग, लेखापरीक्षण समिति अन्तरगत र ८ वटा शाखा कार्यालय तथा ५ वटा सेवा केन्द्र प्रशासक अन्तरगत रहने व्यवस्था छ।

२.२ समिति तथा उपसमिति

२.२.१ सञ्चालक समिति

(क) **सञ्चालक समितिको गठन:** कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ (संशोधन सहित)को दफा ४ ले कोषको सञ्चालन एवम् सुव्यवस्थापनको लागि नेपाल सरकारबाट नियुक्त अध्यक्षको अध्यक्षतामा नेपाल सरकारको विभिन्न सेवाबाट नेपाल सरकारले मनोनित गरेका ३ जना सञ्चालक, बैंक, वित्तीय संस्था तथा अन्य संगठित संस्थाहरुबाट नेपाल सरकारले मनोनित गरेका २ जना सञ्चालक र कोषका प्रशासक गरी सात सदस्यीय सञ्चालक समितिको व्यवस्था गरेको छ।

(ख) **वर्तमान सञ्चालक समिति:** हाल कोषको सञ्चालक समितिमा देहायबमोजिम सञ्चालकहरु रहनु भएको छ :

पद	नाम	कार्यालय/ठेगाना	नियुक्त मिति
अध्यक्ष	डा. रामप्रसाद घिमिरे	राजश्व सचिव, नेपाल सरकार	२०७९/१०/०४
सञ्चालक	श्री दिपक थापा	प्रहरी प्रधान कार्यालय	२०७९/१२/२६
सञ्चालक	श्री जनकराज शर्मा	सहसचिव, अर्थ मन्त्रालय	२०८०/०२/३२
सञ्चालक	डा. हरिप्रसाद अधिकारी	सहायक डिन, त्रि. वि. वि.	२०७९/०५/०६
सञ्चालक	श्री विनोद थापा	लेखा सहायक रथी, नेपाली सेना	२०८०/०६/१६
सञ्चालक	श्री राजु रमण पौडेल	कार्यकारी निर्देशक, बीमा प्राधिकरण	२०७९/०५/०६
सञ्चालक	श्री जितेन्द्र धिताल	प्रशासक, कर्मचारी सञ्चय कोष	२०७९/०८/२०

(ग) सञ्चालक समितिमा परिवर्तन: आर्थिक वर्ष २०७९/८० र त्यसपछि हालसम्ममा कोषको सञ्चालक समितिको अध्यक्ष र सञ्चालकमा देहाय अनुरूप परिवर्तन भएको थियो :

- सचिव डा. रामप्रसाद घिमिरे मिति २०७९/१०/०४ देखि कोषको सञ्चालक समितिको अध्यक्षमा नियुक्त हुन भएको छ ।
- सचिव श्री कृष्णहरि पुष्करले मिति २०७८/०५/१९ देखि २०७९/१०/०३ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको अध्यक्षको जिम्मेवारी पूरा गर्नु भएको थियो ।
- प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक श्री दिपक थापा मिति २०७९/१२/२६ देखि कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यको रुपमा नेपाल सरकारको तर्फबाट नेपाल प्रहरीको प्रतिनिधित्व गरिरहनु भएको छ ।
- प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक श्री पूजा सिंहले मिति २०७९/०८/२० देखि २०७९/११/०७ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यको रुपमा नेपाल सरकारको तर्फबाट नेपाल प्रहरीको प्रतिनिधित्व गर्नु भएको थियो ।
- प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक श्री अरुण कुमार वि.सी.ले मिति २०७९/०३/०७ देखि २०७९/०७/१५ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यको रुपमा नेपाल सरकारको तर्फबाट नेपाल प्रहरीको प्रतिनिधित्व गर्नु भएको थियो ।
- सहसचिव श्री जनकराज शर्मा मिति २०८०/०२/३२ देखि कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यमा नेपाल सरकारको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गरिरहनु भएको छ ।
- सहसचिव श्री लक्ष्मी प्रसाद निरौलाले मिति २०७९/११/१० देखि मिति २०८०/०२/३१ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यमा नेपाल सरकारको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्नु भएको थियो ।
- सहसचिव श्री बाबुराम सुवेदीले मिति २०७९/०२/२६ देखि २०७९/११/०९ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यमा नेपाल सरकारको तर्फबाट निजामती कर्मचारीको प्रतिनिधित्व गर्नु भएको थियो ।
- नेपाली सेनाका लेखा सहायक रथी श्री विनोद थापा मिति २०८०/०६/१६ देखि कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यमा नेपाल सरकारको तर्फबाट नेपाली सेनाको प्रतिनिधित्व गरिरहनु भएको छ ।
- सहायक रथी श्री गणेश सिंह भण्डारीले मिति २०७७/०८/२३ देखि मिति २०८०/०४/१५ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यमा नेपाल सरकारको तर्फबाट नेपाली सेनाको प्रतिनिधित्व गर्नु भएको थियो ।
- त्रि. वि. वि. व्यवस्थापन संकायका सहायक डिन डा. श्री हरि प्रसाद अधिकारीले मिति २०७९/०५/०६ गते देखि सञ्चालक समितिको सदस्यमा रहनु भएको छ ।
- प्रा.डा. श्री जीवन कुमार भट्टराईले मिति २०७६/०४/१३ देखि २०७९/०४/१२ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यमा रहनु भएको थियो ।
- नेपाल बीमा प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत श्री राजु रमण पौडेल मिति २०७९/०५/०६ देखि कोषको सञ्चालक समितिको सदस्यमा रहनु भएको छ ।
- प्रशासक श्री जितेन्द्र धितालले मिति २०७८/०५/११ गतेदेखि निमित्त प्रशासकको रुपमा र मिति २०७९/०८/२० गतेदेखि प्रशासकको रुपमा कोषको तर्फबाट सञ्चालक समितिको सदस्यमा प्रतिनिधित्व गरिरहनु भएको छ ।

(घ) सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

- कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ (संशोधन सहित) ले सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य, जिम्मेवारी तथा जवाफदेहिता स्पष्ट गरिएको छ ।
- सञ्चालक समितिले कोषको कार्य व्यवस्थित एवम् संगठितरूपमा सञ्चालन गर्न आफूमा निहित अधिकार प्रशासक वा कुनै उपसमितिलाई र प्रशासकले आफूमा निहित अधिकार आफू मातहतका कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गरी कार्य सञ्चालन गर्ने गरिएको छ ।

(ङ) सञ्चालक समितिको खर्च

- सञ्चालक समितिका सदस्यले समितिको बैठकमा सहभागी भएबापत प्रति बैठक रु.८,०००/- का दरले बैठक भत्ता प्राप्त गर्नेछन् र यसबाहेक कोषबाट अन्य सुविधा प्रदान गर्ने व्यवस्था छैन ।
आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोष सञ्चालक समितिको ३६ वटा बैठक बसेको र बैठक भत्ता बापत रु. ३४ लाख ६ हजार ६ सय ५० खर्च भएको छ ।

२.२.२ लेखापरीक्षण समिति

- (क) लेखापरीक्षण समितिको गठन : कर्मचारी सञ्चयकोष ऐन, २०१९ (संशोधन सहित) को दफा २३क बमोजिम आर्थिक अनुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कायम गर्न कोषमा एक लेखापरीक्षण समिति रहने र समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छ । कर्मचारी सञ्चय कोष (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०६८ को नियम २१ ले कोषमा तीन सदस्यीय लेखापरीक्षणसमितिको व्यवस्था गरी काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएको छ ।

- (ख) लेखापरीक्षण समितिका वर्तमान पदाधिकारीहरु: हाल कोषको लेखापरीक्षण समितिमा देहाय बमोजिम पदाधिकारीहरु रहनु भएको छ:

पदाधिकारी	पद	हालको प्रतिनिधित्व	नियुक्त मिति
सञ्चालक समितिले तोकेको सञ्चालक	अध्यक्ष	श्री जनकराज शर्मा	२०८०/०२/३२
सञ्चालक समितिले तोकेको चार्टर्ड एकाउण्टेन्ट	सदस्य	श्री प्रवीणध्वज जोशी, बरिष्ठ चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट	२०७६/१०/१४
लेखापरीक्षण विभागका विभागीय प्रमुख	सदस्य-सचिव	श्री ध्रुव भट्टराई	२०८०/०६/०४

- (ग) लेखापरीक्षण समितिमा परिवर्तन : आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा र त्यसपछि हालसम्ममा कोषको लेखापरीक्षण समितिको अध्यक्ष र सदस्यमा देहाय अनुरूप परिवर्तन भएको थियो :

- श्री जनकराज शर्मा मिति २०८०/०२/३२ देखि लेखापरीक्षण समितिको अध्यक्ष रहनु भएको छ ।
- श्री बाबुराम सुवेदी मिति २०७९/०२/३१ देखि २०७९/११/०९ सम्म लेखापरीक्षण समितिको अध्यक्ष रहनु भएको थियो ।
- श्री प्रवीणध्वज जोशी मिति २०७६/१०/१४ देखि कोषको सञ्चालक समितिको निर्णयले समितिको विज्ञ सदस्यको रूपमा रहनु भएको छ ।
- श्री ध्रुव भट्टराई मिति २०८०/०६/०४ देखि लेखापरीक्षण विभागको विभागीय प्रमुखको रूपमा समितिको सदस्य-सचिव रहनु भएको छ ।

- श्री दिनेश कुमार के.सी. मिति २०७९/०५/१५ देखि २०८०/०४/२८ सम्म लेखापरीक्षण विभागको विभागीय प्रमुखको रुपमा समितिको सदस्य-सचिव रहनु भएको थियो ।

(घ) लेखापरीक्षण समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

- कोषको लेखा तथा वित्तीय विवरणको पुनरावलोकन गर्ने र त्यस्ता विवरणहरूमा उल्लिखित तथ्यको सत्यता यकिन गर्ने,
- कोषको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा जोखिम व्यवस्थापन प्रणालीको पुनरावलोकन गर्ने,
- कोषको आन्तरिक लेखापरीक्षणसम्बन्धी कार्यको सुपरिवेक्षण तथा पुनरावलोकन गर्ने,
- कोषको लेखापरीक्षणसम्बन्धी कार्य गर्दा पालना गर्नुपर्ने निर्धारित आचरण, मापदण्ड तथा निर्देशिकाको परिपालना भएनभएको कुराको रेखदेख तथा पुनरावलोकन गर्ने,
- आवश्यकताअनुसार कोषको लेखा नीति पुनरावलोकन गरी स्वीकृतिको लागि सञ्चालक समितिसमक्ष पेश गर्ने,
- कोषको लेखा, वित्तीय व्यवस्था तथा लेखापरीक्षणको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिले तोकिएको अन्त्य कार्य गर्ने ।

२.२.३ जोखिम व्यवस्थापन समिति

(क) जोखिम व्यवस्थापन समितिको गठन : जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७१ ले कोषमा तीन सदस्यीय जोखिम व्यवस्थापन समितिको व्यवस्था गरी काम, कर्तव्य र अधिकार स्पष्ट गरिदिएको छ । यस समितिमा सञ्चालक समितिले तोकेको सञ्चालक संयोजक, लेखापरीक्षण समितिको अध्यक्ष सदस्य र जोखिम व्यवस्थापनहेर्ने विभागीय प्रमुख सदस्य-सचिव रहने व्यवस्था छ ।

(ख) वर्तमान जोखिम व्यवस्थापन समिति: कोषको जोखिम व्यवस्थापन समितिमा हाल देहायका पदाधिकारी रहनु भएको छः

पदाधिकारी	पद	हालको प्रतिनिधित्व	नियुक्त मिति
सञ्चालक समितिले तोकेको सञ्चालक	संयोजक	श्री दीपक थापा	२०८०/०६/१६
लेखापरीक्षण समितिको अध्यक्ष	सदस्य	श्री जनकराज शर्मा	२०८०/०२/३२
योजना अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभागका विभागीय प्रमुख	सदस्य-सचिव	श्री रोचन श्रेष्ठ	२०८०/०६/०४

(ग) जोखिम व्यवस्थापन समितिमा परिवर्तन: आर्थिक वर्ष २०७९/८० र त्यसपछि हालसम्ममा कोषको जोखिम व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष र सदस्यमा देहाय अनुरूप परिवर्तन भएको थियो :

- श्री दीपक थापा मिति २०८०/०६/१६ देखि कोषको सञ्चालक समितिको निर्णयले जोखिम व्यवस्थापन समितिको संयोजकको रुपमा रहनु भएको छ ।
- श्री गणेश सिंह भण्डारी मिति २०७९/११/२९ देखि २०८०/०४/१५ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको निर्णयले जोखिम व्यवस्थापन समितिको संयोजकको रुपमा रहनु भएको थियो ।
- श्री पूजा सिंह मिति २०७९/०९/२७ देखि २०७९/११/०६ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको निर्णयले जोखिम व्यवस्थापन समितिको संयोजकको रुपमा रहनु भएको थियो ।

- श्री अरुण कुमार वि.सी. मिति २०७९/०७/१४ सम्म कोषको सञ्चालक समितिको निर्णयले जोखिम व्यवस्थापन समितिको संयोजकको रूपमा रहनु भएको थियो ।
- श्री जनकराज शर्मा मिति २०८०/०२/३२ देखि कोषको सञ्चालक समितिको निर्णयले जोखिम व्यवस्थापन समितिको सदस्य रहनु भएको छ ।
- श्री रोचन श्रेष्ठ मिति २०८०/०६/०४ देखि योजना, अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभागको विभागीय प्रमुखको हैसियतले समितिको सदस्य-सचिव रहनु भएको छ ।
- श्री ध्रुव भट्टराई २०७९/०५/१५ देखि २०८०/०६/०३ सम्म योजना, अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभागको विभागीय प्रमुखको हैसियतले समितिको सदस्य-सचिव रहनु भएको थियो ।
- श्री वीरेन्द्र पौडेल मिति २०७९/०१/०२ देखि २०७९/०५/१४ सम्म योजना, अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभागको विभागीय प्रमुखको हैसियतले समितिको सदस्य-सचिव रहनु भएको थियो ।

(घ) जोखिम व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

- कोषको समग्र पक्षको जोखिम पहिचान गरी सञ्चालक समितिलाई जानकारी गराउने र उपयुक्त प्रणालीको विकासको लागि सुझाव दिने,
- कोषको लगानीको सम्बन्धमा निहित जोखिमको स्तर, जोखिम वहन क्षमता, जोखिम व्यवस्थापनका लागि विकास गरेको रणनीति, नीतिगत व्यवस्था र मार्गदर्शनको नियमित पुनरावलोकन गरी सञ्चालक समितिलाई सुझाव दिने,
- व्यवस्थापनबाट नियमितरूपमा जोखिम व्यवस्थापन प्रतिवेदन लिई जोखिमको आकलन, मूल्याङ्कन, नियन्त्रण तथा अनुगमन सम्बन्धमा छलफल गरी सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने,
- जोखिमयुक्त सम्पत्तिको लागि गरिएको व्यवस्था पर्याप्त भए नभएको विश्लेषण गरी सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने,
- अर्थतन्त्रको कुनै विशेष क्षेत्र वा समग्र क्षेत्रमा उत्पन्न भएको समस्या वा परिवर्तनले कोषको लगानीमा पर्न सक्ने प्रभावको अध्ययन गरी सोबाट उत्पन्न हुने जोखिम न्यूनीकरणका लागि सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने,
- कुनै परियोजना कर्जा प्रस्तावमा निहित जोखिमहरुको विश्लेषण गरी सञ्चालक समितिलाई सुझाव दिने ।
- कोषको व्यावसायिक निरन्तरता योजना (Business Continuity Plan) र विपद् पुनरुत्थान योजना (Disaster Recovery Plan) तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने ।

२.२.४ सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समिति:

- (क) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिको गठन : सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण नीति, २०७८ले कोषमा पाँच सदस्यीय सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमनसमितिको व्यवस्था गरी काम, कर्तव्य र अधिकार स्पष्ट गरिदिएको छ । यस समितिमा सञ्चालक समितिले तोकेको सञ्चालक संयोजक, कोषको

प्रशासक सदस्य, सहप्रशासक १ जना सदस्य, जोखिम व्यवस्थापन विभागका विभागीय प्रमुख सदस्य र अनुपालन अधिकारी सदस्य-सचिव रहने व्यवस्था छ ।

- (ख) **वर्तमान सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समिति:** कोषको सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिमा हाल देहायका पदाधिकारी रहनु भएको छः

पदाधिकारी	पद	हालको प्रतिनिधित्व	नियुक्त मिति
सञ्चालक समितिले तोकेको सञ्चालक	संयोजक	डा. हरिप्रसाद अधिकारी	२०७९/०७/२९
कोषको प्रशासक	सदस्य	श्री जितेन्द्र धिताल	२०७९/०७/२९
सह प्रशासक	सदस्य	श्री जीवन कुमार कट्वाल	२०७९/०७/२९
योजना अनुगमन तथा जोखिम व्य. विभागका विभागीय प्रमुख	सदस्य	श्री रोचन श्रेष्ठ	२०८०/०६/०४
अनुपालन अधिकारी	सदस्य-सचिव	श्री अर्जुन प्रसाद उपाध्याय	२०८१/०१/१७

- (ग) **सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिमा परिवर्तन:** आर्थिक वर्ष २०७९/८० र त्यसपछि हालसम्ममा कोषको सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिको अध्यक्ष र सदस्यमा भएको परिवर्तन यस प्रकार छ ।

- डा. श्री हरिप्रसाद अधिकारी मिति २०७९/०७/२९ देखि कोषको सञ्चालक समितिको निर्णयले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिको संयोजकको रूपमा रहनु भएको छ ।
- श्री जितेन्द्र धिताल मिति २०७९/०७/२९ देखि सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिको सदस्यको रूपमा रहनु भएको छ ।
- श्री जीवन कुमार कट्वाल मिति २०७९/०७/२९ देखि सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिको सदस्यको रूपमा रहनु भएको छ ।
- श्री ध्रुव भट्टराई २०७९/०५/१५ देखि २०८०/०६/०३ सम्म योजना, अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभागको विभागीय प्रमुखको हैसियतले समितिको सदस्य रहनु भएको थियो ।
- श्री हरिकृष्ण कार्की मिति २०७९/०७/२९ देखि २०७९/०१/१४ सम्म सदस्य-सचिव रहनु भएको थियो ।
- श्री दिपकमणि रिसाल मिति २०८०/०१/२४ देखि मिति २०८०/०६/१३ गतेसम्म सदस्य-सचिव रहनु भएको थियो ।
- श्री बाल कुमारी न्यौपाने मिति २०८०/०७/१४ देखि मिति २०८०/१०/२० गतेसम्म सदस्य-सचिव रहनु भएको थियो ।
- श्री अर्जुन प्रसाद उपाध्याय मिति २०८१/०१/१७ देखि सदस्य-सचिवका रूपमा रहनु भएको छ ।

(घ) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

- ऐन,नियम,निर्देशन तथा नीति र कार्यविधि बमोजिमका कार्य गर्न गराउन जिम्मेवारी तोक्ने,
- AML/CFT जोखिम मूल्यांकन गराई जोखिमका आधारमा काम कारवाही हुने व्यवस्था गर्ने,
- आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्था गर्ने,
- पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई आवश्यक तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमको सिफारिस गर्ने,
- लेखापरीक्षण तथा अनुगमनबाट प्राप्त कैफियतमा सुधार गर्ने/गराउने,
- सम्बन्धित ऐन,नियम तथा नीति र कार्यविधि बमोजिम कार्य नगर्ने वा गलत कार्य गर्ने पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई प्रभावकारी,अनुपातिक तथा निरोधात्मक कारवाहीको सिफारिस गर्ने,
- सम्पादित कार्य प्रभावकारी रहे/नरहेको सम्बन्धमा कम्तीमा त्रैमासिक रुपमा समीक्षा, मूल्यांकन तथा अनुगमन गरी आवश्यक सुधार गर्ने गराउने,
- नीति तथा कार्यविधिसंग सम्बन्धित विषयहरूलाई कोषको वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रतिवेदनमा समावेश गराउने,
- सम्पादित कामहरूको त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन सञ्चालक समिति समक्ष पेश गर्ने ।

२.२.५ लगानी प्रवर्द्धन समिति

कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ (संशोधन सहित)को दफा १९ख ले प्रशासकको अध्यक्षतामा चार सदस्यीय लगानी प्रवर्द्धन समितिको व्यवस्था गरेको छ । यस समितिलाई कोषको रकम सुरक्षित तथा बढी प्रतिफल प्राप्त हुने क्षेत्रमा लगानी गर्नको निमित्त लगानी नीति निर्धारण गरी सञ्चालक समितिमा सुझाव पेश गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ ।

२.२.६ पदपूर्ति समिति

कर्मचारी सञ्चय कोष, कर्मचारी सेवाशर्त नियमावली, २०४८ (संशोधन सहित) ले कोषमा पाँच सदस्यीय पदपूर्ति समितिको व्यवस्था गरी देहाय अनुरूपको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिदिएको छ :

- कोषमा रिक्त पदहरू पूर्ति गर्न प्रतियोगिताको किसिम निर्धारण गर्ने र बढुवा तथा खुल्ला प्रतियोगिताको प्रतिशत निर्धारण गर्ने,
- बढुवाद्वारा पूर्ति गर्नुपर्ने पदको लागि सम्भाव्य उम्मेदवारको कार्यक्षमता मूल्याङ्कन गरी योग्यताक्रम अनुसार पदपूर्ति गर्न सिफारिस गर्ने ।

२.२.७ दुर्घटना क्षतिपूर्ति रकम दावी फछ्छ्यौट समिति

कर्मचारी सञ्चय कोष, सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन विनियम, २०८० को विनियम १२ ले प्रशासकको अध्यक्षतामा पाँच सदस्यीय समितिको व्यवस्था गरी निम्नानुसार काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएको छ :

- मितिमा पेश हुन आएका दुर्घटना क्षतिपूर्तिको दावी सम्बन्धमा निर्णय गर्ने,

- दावीको सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा सोको निरुपण गरी अन्तिम किनारा लगाउने,
- गलत नियत राखेर सुविधा लिने उपर कारवाही प्रक्रिया अघि बढाउन सिफारिस गर्ने,
- दुर्घटना क्षतिपूर्ति योजनाको सुधारको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिलाई आवश्यक राय सुझाव उपलब्ध गराउने,
- यस विनियमको प्रतिकूल नहुने गरी कार्यविधि तोकी काम गर्न सक्ने ।

२.२.८ स्वास्थ्य उपचार दावी शोधभर्ना समिति

कर्मचारी सञ्चय कोष, सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन विनियम, २०८० को विनियम १३ ले प्रशासकको अध्यक्षतामा चार सदस्यीय समितिको व्यवस्था गरी निम्नानुसार काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएको छ :

- समितिमा पेश हुन आएका घातक रोग उपचारको दावी सम्बन्धमा निर्णय गर्ने,
- दावीको सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा सोको निरुपण गरी अन्तिम किनारा लगाउने,
- गलत नियत राखेर सुविधा लिने उपर कारवाही प्रक्रिया अघि बढाउन सिफारिस गर्ने,
- स्वास्थ्य उपचार योजना सुधारको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिलाई आवश्यक राय सुझाव उपलब्ध गराउने,
- यस विनियमको प्रतिकूल नहुने गरी कार्यविधि तोकी काम गर्न सक्ने ।

२.२.९ सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन समिति (ALCO)

कोषको जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७१ अनुरूप प्रशासकको संयोजकत्वमा आठ सदस्यीय समितिको व्यवस्था गरी निम्नानुसार काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएको छ :

- लगानी तथा स्रोत उपयोग नीति, जग्गा,भवन तथा अन्य सम्पत्ति व्यवस्थापन नीति, जगेडा कोष व्यवस्थापन नीति, सञ्चयकर्ता सापटी नीति तथा सञ्चयकोष मौज्दात व्यवस्थापन नीति तर्जुमा तथा पुनरावलोकन गर्न स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने ।
- सम्पत्ति तथा दायित्वको Maturity Profile तयार गर्न लगाई सो को आधारमा तरलता जोखिमको विश्लेषण गर्ने,
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा प्रचलनमा रहेको मुद्दती निक्षेप तथा कर्जाको प्रचलित ब्याजदरको प्रवृत्तिको विश्लेषण (Trend Analysis)गरी ब्याजदर जोखिम तथा बजार जोखिमको विश्लेषण गर्ने ।
- नगद प्रवाह विश्लेषणको आधारमा तरलता व्यवस्थापन तथा स्रोतको उपयोगलाई प्रभावकारी बनाउने ।
- सुरक्षित एवम् प्रतिफलयुक्त क्षेत्र पहिचान गरी कोषको आम्दानी वृद्धि गर्न आवश्यक कार्ययोजना तयार गर्ने ।
- कोषको सम्पत्तिमा निहित जोखिमको पहिचान र विश्लेषण गरी सोको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्ययोजना तयार गर्ने ।
- कोषबाट प्रवाह भएका कर्जा, लगानी,सञ्चयकर्ता सापटी तथा घर जग्गा बहाल असूलीका लागि भएका प्रयास र सोको प्रगतिको मासिक रुपमा समीक्षा गर्ने ।

२.२.१० कार्यक्रम तथा बजेट समिति

कर्मचारी सञ्चय कोष, बजेट निर्देशिका, २०७६ को प्रकरण १४ ले प्रशासकको संयोजकत्वमा सात सदस्यीय कार्यक्रम तथा बजेटसमितिको व्यवस्था गरी निम्नानुसार काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिदिएको छ :

- केन्द्रीय लेखा तथा खर्च विभागबाट पेश गरिएको प्रारम्भिक बजेट उपर छलफल गरी जेष्ठमसान्त भित्र आवश्यक पुनरावलोकन, परिमार्जन तथा संशोधन सहित सञ्चालक समिति समक्ष सिफारिश गर्ने ।
- बजेट सिफारिस गर्दा अधिल्लो आर्थिक वर्षको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको समीक्षा समेत पेश गर्ने ।
- चालु आ.व.को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयन प्रगतिको अर्धवार्षिक समीक्षा गरी सञ्चालक समिति समक्ष पेश गर्ने ।
- वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको विषयमा छलफल गर्दा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विभागका विभागीय प्रमुख, शाखा कार्यालय प्रमुख तथा सम्बन्धित बजेट केन्द्रका प्रमुखहरुलाई आमन्त्रण गर्ने ।

२.२.११ बेरुजु फछ्यौट, मूल्याङ्कन तथा अनुगमन समिति

कर्मचारी सञ्चय कोष (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०६८ को नियम २४ ले कोषमा सह-प्रशासक (मुख्य अधिकृत)को संयोजकत्वमा पाँच सदस्यीय बेरुजु फछ्यौट, मूल्याङ्कन तथा अनुगमन समितिको व्यवस्था गरी निम्नानुसार काम, कर्तव्य र अधिकार स्पष्ट गरेको छ :

- अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याईएका विषयमा कोष सञ्चालक समितिले दिएको प्रतिक्रियाको प्रगति विवरण प्राप्त गरी सोको लेखाजोखा तथा मूल्याङ्कन गरी सम्बन्धित विभाग मार्फत् कार्यान्वयन गर्न निर्देशन दिने ।
- महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदन तथा व्यवस्थापन पत्रमा औल्याईएका विषयहरुको प्रगति अवस्थाको अनुगमन, लेखाजोखा तथा मूल्याङ्कन गरी सम्बन्धित विभागमार्फत् कार्यान्वयन गर्न निर्देशन दिने ।
- अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा सञ्चालक समितिबाट दिएका निर्देशनहरुको कार्यान्वयन अवस्थाको आवधिक रुपमा समीक्षा गर्ने एवम् प्रगतिको मूल्याङ्कन गर्ने ।
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेरुजुको फछ्यौट गर्न निर्देशन दिने ।
- सार्वजनिक लेखा समिति, अर्थ मन्त्रालय तथा सम्बद्ध निकायबाट माग भएको बेरुजु सम्बन्धी विवरण, जवाफ एवम् जानकारी तयार गरी सम्बन्धित विभाग मार्फत् सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गर्ने व्यवस्था गर्ने ।
- बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी कार्यसम्पादन गर्दा सम्बन्धित विभाग, शाखा, शाखा कार्यालयहरु तथा पदाधिकारीहरुसँग छलफल गर्ने तथा आवश्यक कागजात माग गर्ने ।

- लेखापरीक्षण विभागबाट लेखापरीक्षणको क्रममा देखाएका आर्थिक कारोबारसँग सम्बन्धित बेरुजु फछ्यौट गर्न निर्देशन दिने र फछ्यौटको अवस्थाका बारेमा आवधिकरूपमा लेखापरीक्षण समितिलाई जानकारी गराउने ।
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षणको क्रममा देखिईएका बेरुजु फछ्यौटका क्रममा विभिन्न विभाग, शाखा एवम् शाखा कार्यालयहरुबाट सम्पादन भएका कार्यहरुको प्रगतिको आवधिक रूपमा समीक्षा गर्ने ।
- बेरुजु फछ्यौटको सिलसिलामा कुनै विषयमा नीतिगत सुधार गर्नुपर्ने देखिएमा लेखापरीक्षण समिति समक्ष पेश गर्ने ।
- आफूले सम्पादन गरेका कार्यहरुको आवधिक प्रतिवेदन लेखापरीक्षण समितिमा पेश गर्ने ।

२.३ मानव संसाधन व्यवस्थापन

कोषको विद्यमान सङ्गठनात्मक संरचना अनुरूप हाल कोषमा ३३८ जना अधिकृतस्तर र १६२ जना सहायकस्तर गरी ५०० जना कर्मचारीको दरबन्दी रहेको छ । उक्त दरबन्दीमा कर्मचारी सञ्चय कोष, कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली २०७८ ले गरेको व्यवस्था अनुसार अवकाश भएपछि स्वतः दरबन्दी खारेज हुने कर्मचारीहरुको दरबन्दी समावेश छैन । यस्तो दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीको संख्या २७ रहेको छ । कोषको रिक्त दरबन्दीमा पदपूर्तिको व्यवस्था खुल्ला, प्रस्पर्धात्मक र समावेशी सिद्धान्तमा आधारित छ । दरबन्दीमा समावेश नगरिएका कार्यालय सहयोगी, सवारी चालक, सुरक्षाकर्मी जस्ता पदहरु सेवा करारबाट पूर्ति गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

कर्मचारीको वृत्ति विकास, सरुवा, बढुवा लगायत समग्र पक्षको व्यवस्थापनका लागि कोषमा कर्मचारी सञ्चय कोष, कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली, २०७८ कार्यान्वयनमा रहेको छ । साथै, मानव संसाधन नीति तथा मानव संसाधन विकास योजना, २०७२ पनि कार्यान्वयनमा रहेको छ । कर्मचारीको लागि अवकाश कोष, औषधोपचार सम्बन्धी व्यवस्था, जीवन सुरक्षण कोष र सन्तति छात्रवृत्ति सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । यसैगरी कोषका कर्मचारीलाई सेवाप्रति उत्प्रेरित गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन पुरस्कार तथा दण्डसम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । यी सबै व्यवस्थाहरु निश्चित कार्यविधिबाट निर्दिष्ट गरिएका छन् ।

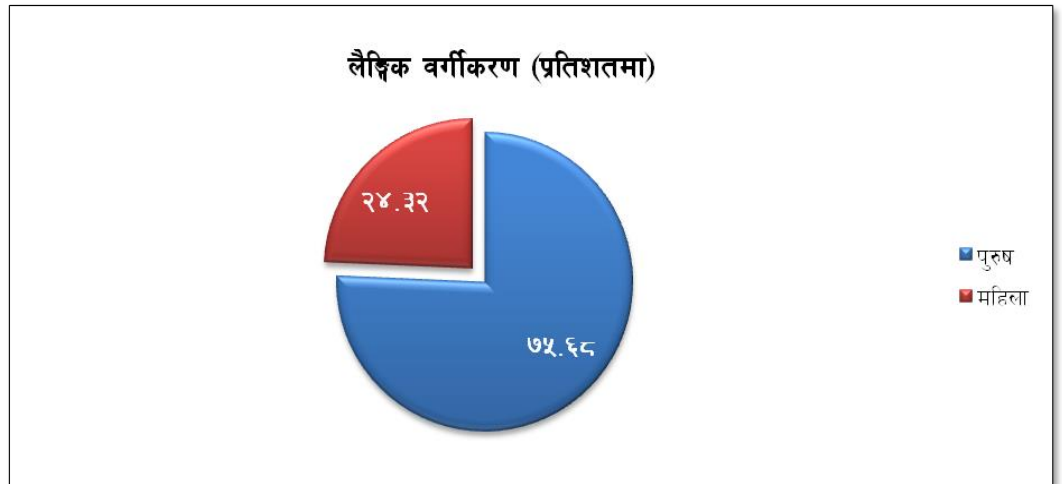
कोषभित्रको ज्ञान व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन, व्यवस्थापकीय तहमा रहेका कर्मचारीहरुको नेतृत्वकला र निर्णय क्षमता विकास गरी उत्तराधिकारी योजना सुनिश्चित गर्न र कर्मचारीहरु बीच समूहगत कार्यप्रणालीको विकास गर्न वरिष्ठ कार्यकारी मञ्चको व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिएको छ । यसअन्तर्गत Knowledge Sharing जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी कर्मचारीले हासिल गरेको ज्ञानलाई सम्बन्धित विभाग तथा शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुमा आदन-प्रदान गर्ने प्रणालीको विकास गरिएको छ ।

२.३.१ उपलब्ध मानव संसाधनको विश्लेषण: कोषमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कार्यरत जम्मा ३६१ जना कर्मचारी मध्ये २५३ जना अधिकृत स्तरका र १०८ जना सहायक स्तरका कर्मचारी रहेका छन् । सोको विवरण देहाय अनुरूप रहेकोछ :

(क) **लिङ्गको आधारमा:** कोषमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कार्यरत जम्मा ३६१ जना मध्ये २६७ जना पुरुष कर्मचारी र ९४ जना महिला कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् ।

तालिका नं. २.३.१(क)

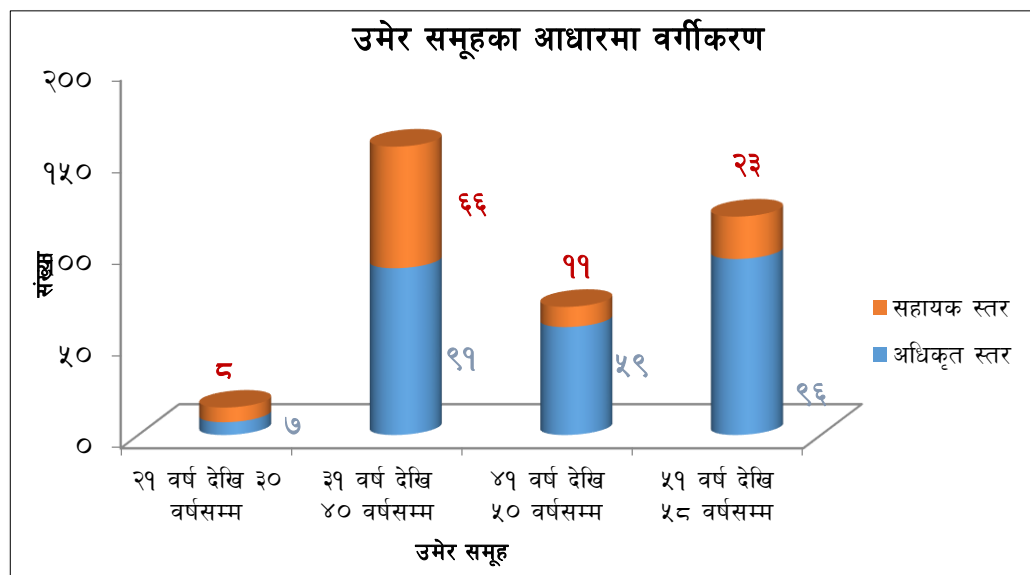
क्र.सं.	लिंग	अधिकृत स्तर		सहायक स्तर		जम्मा	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	पुरुष	१९६	५४.२९	७१	१९.६७	२६७	७५.६८
२	महिला	५७	१५.७९	३७	१०.२५	९४	२४.३२
कुल जम्मा		२५३	७०.०८	१०८	२९.९२	३६१	१००

- (ख) **उमेरको आधारमा:** कोषमा २१ वर्ष पूरा गरी पुरुषको हकमा ३५ वर्ष र महिलाको हकमा ४० वर्ष ननाघेको व्यक्तिले सेवा प्रवेश गर्नसक्ने र उमेर ५८ वर्ष वा तोकिएको पदावधि पूरा भएपछि अवकाश पाउने व्यवस्था छ। उमेरको आधारमा कर्मचारीहरुको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

तालिका नं. २.३.१(ख)

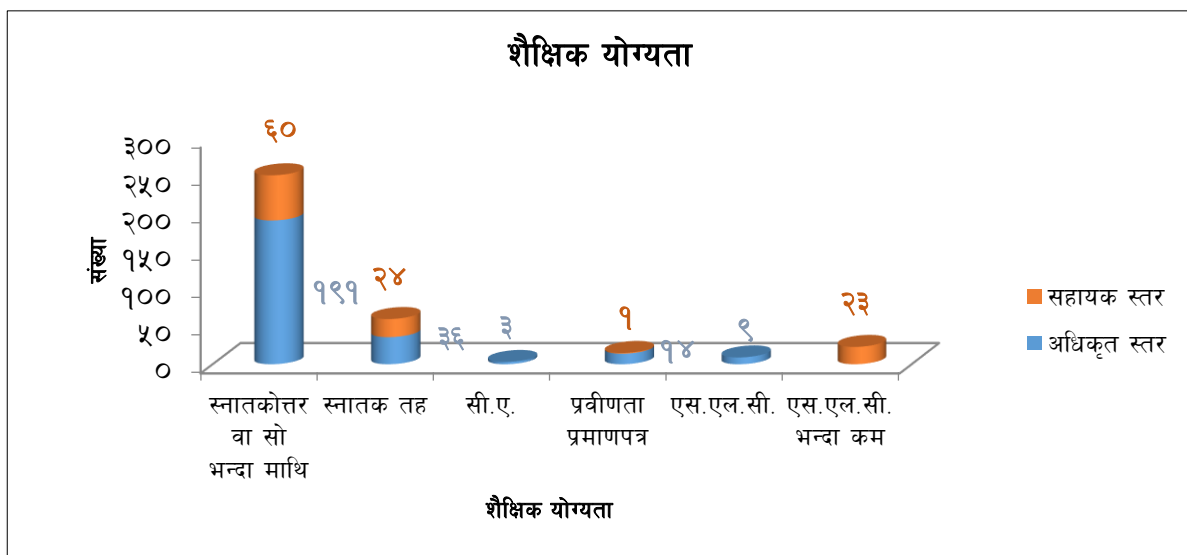
उमेर समूह	अधिकृत स्तर		सहायक स्तर		जम्मा	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
२१ वर्ष देखि ३० वर्षसम्म	७	१.९४	८	२.२२	१५	४.१६
३१ वर्ष देखि ४० वर्षसम्म	९१	२५.२१	६६	१८.२८	१५७	४३.४९
४१ वर्ष देखि ५० वर्षसम्म	५९	१६.३४	११	३.०५	७०	१९.३९
५१ वर्ष देखि ५८ वर्षसम्म	९६	२६.५९	२३	६.३७	११९	३२.९६
कुल जम्मा	२५३	७०.०८	१०८	२९.९२	३६१	१००.००

- (ग) **शैक्षिक योग्यताको आधारमा:** कोषको सहायक स्तर, तह ५ को पदमा सेवा प्रवेश गर्न स्नातक तह र अधिकृत स्तर, तह ६ को पदमा सेवा प्रवेश गर्न स्नातकोत्तर तह वा सो सरहको शैक्षिक योग्यता भएको हुनुपर्ने व्यवस्था छ । साथै, विशेष योग्यताका आधारमा नियुक्त हुने कर्मचारीहरूको विशेष शैक्षिक योग्यता निर्धारण गरी सेवा प्रवेशको व्यवस्था गरिएको छ । शैक्षिक योग्यताका आधारमा कर्मचारीहरूको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

तालिका नं. २.३.१(ग)

क्र. सं.	शैक्षिक योग्यता	अधिकृत स्तर		सहायक स्तर		जम्मा	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	स्नातकोत्तर वा सो भन्दा माथि	१९१	५२.९१	६०	१६.६२	२५१	६९.५३
२	स्नातक तह	३६	९.९७	२४	६.६५	६०	१६.६२
३	सी.ए.	३	०.८३		०.००	३	०.८३
४	प्रवीणता प्रमाणपत्र	१४	३.८८	१	०.२८	१५	४.१६
५	एस.एल.सी.	९	२.४९		०.००	९	२.४९
६	एस.एल.सी. भन्दा कम		०.००	२३	६.३७	२३	६.३७
कूल जम्मा		२५३	७०.०८	१०८	२९.९२	३६१	१००

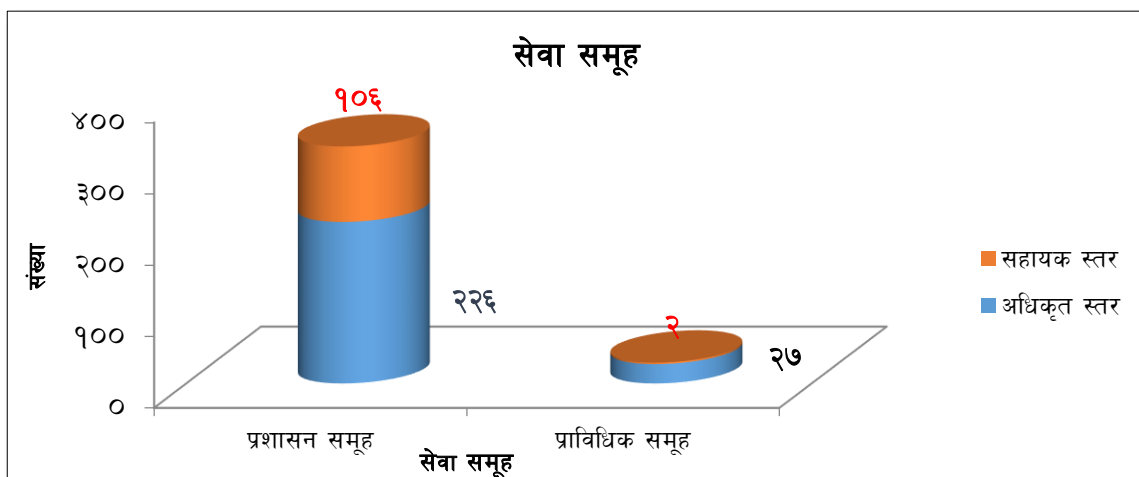

(घ) प्रशासनिक/प्राविधिक समूहको विश्लेषण:

कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ मा भएको संशोधन तथा कोषको कार्य प्रकृतिमा आएको परिवर्तन अनुरूप कोष सञ्चालक समितिको मिति २०७९/१२/१४ को निर्णयबाट कोषको नयाँ संगठन संरचना र दरवन्दी बमोजिम कोष कर्मचारी सेवामा रहने तह, पद, सेवा तथा समूह निर्धारण गरिएको छ । जस अनुसार चौथो तह देखि एघारौँ तहसम्मका पदहरूलाई प्रशासन तथा प्राविधिक सेवामा वर्गिकरण गरी सो अन्तर्गत विभिन्न समूहहरू निर्दिष्ट गरिएको छ । जसअनुसार सेवा/समूहको आधारमा कर्मचारीहरूको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

तालिका नं. २.३.१(घ)

क्र.सं.	सेवा समूह	अधिकृत स्तर		सहायक स्तर		जम्मा	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	प्रशासन समूह	२२६	६२.६०	१०६	२९.३६	३३२	९१.९६
२	प्राविधिक समूह	२७	७.४८	२	०.५६	२९	८.०४
कुल जम्मा		२५३	७०.०८	१०८	२९.९२	३६१	१००

२.३.२ तालिम तथा विकास: कोषका कर्मचारीहरूलाई समयानुकूल ज्ञान सीपमा दक्ष र प्रतिष्पर्धी बनाई कोषको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा ३५९ कर्मचारीलाई स्वदेश र ६८ जना कर्मचारीलाई विदेशमा गरी जम्मा ४२७ कर्मचारीहरूलाई तालिम तथा सेमिनार, गोष्ठी, सभा-सम्मेलन, अवलोकन भ्रमण र अध्ययन भ्रमणमा सहभागी गराइएको छ ।

२.३.३ कर्मचारी कल्याणकारी गतिविधि: कोषले आफ्ना कर्मचारीहरूका लागि विभिन्न कल्याणकारी गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । आफ्ना कर्मचारीको स्वास्थ्यप्रतिको संवेदनशीलतालाई दृष्टिगत गरी औषधि उपचार सुविधाको व्यवस्था गरेको छ । यसका साथै व्यक्तिगत दुर्घटना बीमा, काजकिरिया खर्च, प्रसूति तथा प्रसूति स्याहार खर्च, पोशाक खर्च, आन्तरिक पर्यटन भ्रमण खर्च आदि सुविधाहरू प्रदान गर्दै आएको छ । साथै, कर्मचारीहरूको सेवाकालीन आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी विभिन्न प्रकारका सापटी सुविधाहरू समेत प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

कर्मचारी सुविधाका विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा ४१ जना कर्मचारीले कडा रोग औषधी उपचार सुविधा, १० जना कर्मचारीले काजक्रिया खर्च, २३ जना कर्मचारीले प्रसूति तथा प्रसूति स्याहार खर्च र ३४० जना कर्मचारीले आन्तरिक पर्यटन भ्रमणको सुविधा उपभोग गरेका छन् ।

२.३.४ मानव संसाधन लेखाङ्कन: कोषका मानव संसाधन लेखाङ्कनका लागि कर्मचारीहरूको व्यवहारजन्य आचरण जस्तै: बफादारिता, कौशल, उत्प्रेरणा तथा प्रभावकारी अन्तरक्रिया, सञ्चार र निर्णयको क्षमता जस्ता गुणहरूलाई मूल आधारका रूपमा लिइएको छ । मानव स्रोत व्यवस्थापन तथा विकास खर्चलाई मानव स्रोत पूँजी निर्माणमा गरिएको लगानीको रूपमा लिइएको छ ।

कोषका ३६१ कर्मचारीले करिब ५ लाख ८२ हजार सञ्चयकर्तालाई सेवाप्रवाह गरिरहेका छन् । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा प्रति कर्मचारी आय रु.९ करोड २५ लाख रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा प्रति कर्मचारी आय रु.१२ करोड ३२ लाख रहेको छ । अवकाश पश्चातको कर्मचारी सुविधा सहित २०७८/७९ मा प्रति कर्मचारी खर्च रु.२३ लाख ९४ हजार रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा प्रति कर्मचारी खर्च रु. २७ लाख ६६ हजार रहेको छ । त्यस्तै आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा मानव संसाधन विकास अन्तर्गत प्रति कर्मचारी औसत खर्च रु.५१ हजार भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सो खर्चमा प्रति कर्मचारी औसत खर्च रु.७७ हजार भएको छ ।

२.४ संस्थागत सुशासन

कोषमा कार्यकुशलता अभिवृद्धि गरी सञ्चयकर्ताको अधिकतम हित सुनिश्चित गर्न, आर्थिक अनुशासन कायम गर्न, स्रोतको कुशल व्यवस्थापन गर्न, जोखिम न्यूनीकरण गर्न, मानव संसाधनको उचित व्यवस्थापन गर्न, सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गर्न, सम्पत्ति व्यवस्थापन गर्न, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन र सञ्चयकर्ता सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन कर्मचारी सञ्चय कोष, संस्थागत सुशासन निर्देशिका, २०७१ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

पारदर्शिता, जवाफदेहिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता, निष्पक्षता र तटस्थता, सहकार्य र सहभागिता, नतिजा उन्मुख, सेवाको गुणस्तरमा निरन्तर सुधार जस्ता मूल्य मान्यताका आधारमा कोषका क्रियाकलाप सञ्चालनगरिएका छन् । कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ तथा कोषसँग सम्बन्धित प्रचलित कानूनमा उल्लिखित जिम्मेवारीका साथै कोषबाट सम्पादन हुने कार्य सम्बन्धी नीतिगत विषयकोषको सञ्चालक समितिको अधिनमा रहेको छ । सञ्चालक समितिले कोषका प्रशासकलाई र प्रशासकले अन्तर्गतका कर्मचारीलाई आवश्यक अधिकार प्रत्यायोजन तथा निर्देशन दिन सक्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यस्तो निर्देशनको समयभित्रै पालना गर्नु सम्बन्धित कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

कोषको संस्थागत सुशासन निर्देशिका, २०७१ मा भएका व्यवस्था लगायत प्रचलित कानून, नियम तथा निर्देशनहरू सबै पक्षबाट पालना हुने र वित्तीय स्वार्थ भएका क्रियाकलापमा संलग्न हुने तथा संस्थाको हित विपरीतका कार्य कसैले पनि गर्न गराउनु नपाउने व्यवस्था सहितको आचार संहिता निर्माण गरिएको छ । कोषको सञ्चालक समिति तथा अन्य समिति उपसमितिहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी स्पष्ट रूपमा व्यवस्था गरिएको छ । यसकोसाथै कोषका लागि बाध्यकारी कानूनी व्यवस्थाहरू तथा नेपाल सरकारका निर्देशनहरूकोषले पूर्ण रूपमा परिपालना गरेको छ ।

कर्मचारी सञ्चय कोष, संस्थागत सुशासन निर्देशिका, २०७१ मा कोषसँग सम्बन्धित सबै पक्षहरूको आचार संहिता तथा सोको पालना सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । कोषको काम कारवाहीको विषयमा सञ्चयकर्ता तथा सरोकारवालाहरूलाई नियमित रूपमा जानकारी दिन कोषको मानव संसाधन विभागका प्रमुखलाई कोषको प्रवक्ता तोकिएको छ ।

कोषमा संस्थागत सुशासनका असल प्रचलनलाई प्रभावकारी रूपमा आत्मसात् गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक लेखापरीक्षण, जोखिम व्यवस्थापन रणनीति लगायत सम्पत्ति तथा दायित्वको अध्ययन तथा विश्लेषण जस्ता विषयहरूमा कोषले आफ्ना क्रियाकलापहरूलाई केन्द्रित गर्दै आएको छ । कोषको आवश्यकता अनुरूप नयाँ नीति, नियम तथा कार्यविधिहरूको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिएको छ भने साविकका केही नीति, नियम, कार्यविधिहरूमा समसामयिक परिमार्जन तथा सुधार समेत गरिएको छ ।

कोषका कारोबार तथा वित्तीय विवरणहरूको त्रैमासिक रूपमा प्रकाशन गर्ने तथा लेखापरीक्षण समयमा नै सम्पन्न गरी नियमितरूपमा सार्वजनिक गर्दै आईरहेको छ । कोषले वित्तीय प्रतिवेदनलाई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार बनाउने क्रममा नियमित सुधार गर्दै जाने नीति अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखिको वित्तीय विवरणलाई नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान(NERS)अनुरूप तयार गर्दैआईरहेको छ ।

२.५ व्यवसायिक मूल्य मान्यता तथा नैतिकता

कोष अग्रणी सामाजिक सुरक्षा प्रदायक संस्था भएकाले सञ्चयकर्तालाई विभिन्न प्रकारका सामाजिक सुरक्षा सुविधाहरू र वित्तीय सुविधाहरू प्रदान गर्दै आएको छ । सञ्चय कोष रकमको सुरक्षा गरी सामाजिक सुरक्षा सुविधाहरूको सुव्यवस्थापनद्वारा सञ्चयकर्तालाई अधिकतम सन्तुष्टि प्रदान गर्नु कोषको मूल लक्ष्य रहेको छ । सञ्चयकर्ताको आवश्यकता र अपेक्षा अनुरूप सञ्चयकर्तामुखी कार्य पद्धति अवलम्बन गर्नु र कोषको सेवा प्रवाह प्रणालीलाई मितव्ययी, पारदर्शी, सहभागितामूलक र उत्तरदायी बनाउनु तथा सञ्चयकर्ता सेवा व्यवस्थापनको उद्देश्य रहेको छ ।

कोषले लिएका उद्देश्य प्राप्तिका लागि निष्पक्षता, तटस्थता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता, सेवाको गुणस्तरमा निरन्तर सुधार, कार्यक्षमता र प्रभावकारिता, नतिजा उन्मुख, सहकार्य र सहभागिता जस्ता विषयहरूलाई आफ्नो व्यावसायिक मान्यताका रूपमा आत्मसात् गरेको छ । सेवा तथा कारोबारमा गुणस्तर कायम गर्ने कार्य भईरहेको छ । कोषका कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूलाई पेशागत निष्ठा, दक्षता, व्यावसायिकता र इमानदारिता जस्ता नैतिक मापदण्डका आधारमा व्यवस्थापन गरिएको छ ।

कोषबाट सञ्चयकर्तालाई विना भेदभाव सेवा प्रदान गर्ने, आवश्यकता र अपेक्षा अनुकूलका सेवाहरू पहिचान गरी सेवा तथा सुविधा विस्तार गर्ने, सञ्चयकर्ता वडापत्रको व्यवस्था गर्ने, एकीकृत सेवा प्रवाह गर्ने, सेवा प्रक्रिया सरल र सहजबनाउने र सेवा प्रवाहमा नवीनतम् प्रविधिको उपयोग गर्ने गरिएको छ । कोषले सम्पादन गरेको काम कारवाहीको गुणस्तर, प्रभावकारिता तथा त्यसमा हुन सक्ने त्रुटीको सम्बन्धमा गुनासो

सुन्त गुनासो पेटिका र विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चयकर्ताको सुझाव तथा गुनासाहरुको व्यवस्थापन गर्न Grievance Management System सञ्चालन गरिएको छ ।

कोषले नेपाल सरकार, अर्थमन्त्रालयबाट प्राप्त निर्देशन तथा कोषका कानूनी व्यवस्थाहरुको पूर्ण रुपमा अनुपालना गर्दै आएको छ । कोषका गतिविधिलाई पारदर्शी रुपमा सञ्चालन गर्न तथा सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नीति, नियम, निर्देशन तथा कार्यविधिहरुको सूची परिशिष्ट-१ मा समावेश गरिएको छ ।

२.६ सूचना प्रवाह प्रणाली

क) आन्तरिक सूचना प्रणाली

कोषले दैनिक रुपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने कार्यहरुलाई प्रभावकारी रुपले सम्पादन गर्न आन्तरिक सूचना प्रणालीको विकास गरेको छ । प्रत्येक शाखा, महाशाखा तथा विभाग र शाखा कार्यालयहरुबीच समन्वय गर्नुपर्ने विषय तथा सूचनाहरुको व्यवस्थापनका लागि आन्तरिक मेमो, ई-मेल तथा परिपत्र मार्फत सूचना प्रवाहको व्यवस्था मिलाईएको छ । यस्ता सूचनालाई थप प्रभावकारी रुपमा प्रवाह गर्न कोषको आन्तरिक विद्युतीय सञ्चार प्रविधि (Intranet) को प्रयोग गरिएको छ ।

ख) बाह्य सूचना प्रणाली

कोषबाट सम्पादित काम/कारवाहीहरुको सम्बन्धमा सञ्चयकर्ता एवम् सरोकारवालालाई पारदर्शी रुपमा सूचनाहरु प्रवाह गर्ने प्रभावकारी प्रणालीको विकास गरिएको छ । कोषले सञ्चयकर्ताको हिसाबको वार्षिक विवरण समयमा नै तयार गरी सञ्चयकर्ता समक्ष पुर्‍याउँदै आएको छ । कोषका गतिविधिहरु एवम् कोषले प्रदान गर्दै आएका सेवा सुविधाहरुको सूचना त्रैमासिक रुपमा News Letter प्रकाशनबाट, वार्षिक रुपमा कोष पत्रिका, भित्तेपात्रो, वार्षिक प्रतिवेदन, कोषका सेवा सुविधा सम्बन्धी बुकलेट, रेडियो जिंगल, टेलिभिजन कार्यक्रम, वृत्तचित्र तथा ब्रोसर प्रकाशन मार्फत साथै कोषको वेबसाईट: www.epf.org.np मार्फत प्रवाह गर्दै आएको छ ।

कोषले सञ्चयकर्तालाई सेवा सुविधाहरुको जानकारी प्रभावकारी ढङ्गले प्रवाह गर्न समय समयमा कोष तथा सञ्चयकर्ता कार्यालय र सञ्चयकर्ता बीचमा अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ । सञ्चयकर्तालाई सूचना प्रवाह गर्न कोषले टेलीकोष, ई-सर्भिस, सञ्चयकर्ता SMS Service, Notice Board Service को समेत व्यवस्था गरेको छ ।

कोषको काम कारवाहीको विषयमा सञ्चयकर्ता तथा सरोकारवालालाई वा सार्वजनिक रुपमा आधिकारिक जानकारी प्रदान गर्न कोषले मानव संसाधन तथा आन्तरिक व्यवस्थापन विभागका विभागीय प्रमुखलाई प्रवक्ताको रुपमा तोकेको छ ।

२.७ संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व

कोषले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व वहन गर्ने क्रममा विभिन्न सामाजिक कार्यक्रमहरुमा समेत सहभागिता जनाउने गरेको छ । कोषले वार्षिकोत्सवको अवसरमा विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापहरु तथा चेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ । कोषले विभिन्न संघ संस्थाहरु मार्फत सञ्चालन गरिने विविध प्रकारका कल्याणकारी कार्यक्रमहरुमा समेत आर्थिक सहयोग प्रदान गर्दै आएको छ । साथै कोषभित्र क्रियाशील कर्मचारी संगठनहरु मार्फत सञ्चालन गरिने विभिन्न सामाजिक

क्रियाकलापहरु जस्तै: रक्तदान, ज्येष्ठ व्यक्तित्व सम्मान, शैक्षिक पुरस्कार वितरण कार्यक्रमहरुमा आर्थिक सहयोग गर्नुका साथै त्यस्ता कार्यक्रम सञ्चालनमा प्रोत्साहन र सहयोग समेत गर्दै आएको छ ।

२.८ जोखिम व्यवस्थापन

कर्मचारी सञ्चय कोषले जोखिम व्यवस्थापनको क्रियाकलापलाई संरचनात्मक रुपमा व्यवस्थित तवरले अधि बढाएको छ । कोषका कारोबारहरुमा निहित जोखिमहरुको पहिचान, विश्लेषण तथा मापन, अनुगमन तथा नियन्त्रण गर्न जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका (Risk Management Guidelines), २०७१ कार्यान्वयनमा रहेको छ । कोषको समग्र कारोबारका क्षेत्रहरुमा अन्तरनिहित सञ्चालन जोखिम, बजार जोखिम, तरलता जोखिम, परियोजना कर्जा जोखिम, सञ्चयकर्ता कर्जा जोखिम, सूचना प्रविधि जोखिम र स्थिर सम्पत्ति व्यवस्थापन जोखिमहरुको पहिचान, मापन, अनुगमन तथा नियन्त्रण तथा जोखिमहरुको व्यवस्थापन गर्ने पद्धतिको विकास गरिएको छ । बजारको ब्याजदरमा हुने परिवर्तन, तरलताको माग र आपूर्तिको अवस्था, प्रविधिमा आउने परिवर्तन, ऐन, नीति नियममा गर्नुपर्ने परिवर्तन लगायत विभिन्न आन्तरिक तथा बाह्य कारणहरुले सिर्जना हुने जोखिम समेतको व्यवस्थापन गर्ने नीति लिएको छ ।

कोषको समग्र जोखिम व्यवस्थापनका साथै उपयुक्त आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको विकास तथा सुपरिवेक्षणका लागि जोखिम व्यवस्थापन समितिको व्यवस्था गरिएको छ । कोषको जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई नियमित रुपमा व्यवस्थित गर्न छुट्टै संरचनाको आवश्यकता महशुस गरी योजना, अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभागको गठन गरिएको छ । यस विभागले जोखिम व्यवस्थापन समितिको सचिवालयका रुपमा समेत कार्य गर्दै आएको छ । कोषले सम्पादन गर्दै आएको कारोबारको प्रकृतिका आधारमा जोखिम व्यवस्थापनका देहायका सम्भाव्य क्षेत्रहरुको पहिचान एवम् कार्यान्वयन गर्दै आएको छ :

क. तरलता जोखिम (Liquidity Risk)

कोषले लगानी वा अन्य सम्पत्तिलाई नगदमा परिवर्तन नसक्नाले आफ्नो छोटो अवधिको दायित्व भुक्तानी गर्न नसक्ने जोखिम नै तरलता जोखिम हो । कोषले सञ्चयकर्ताको रकमलाई लगानी नीति अनुरूप विभिन्न क्षेत्रमा परिचालन गर्दै आएको छ । समय अनुसार तरलता व्यवस्थापनका लागि कोषले वाणिज्य बैंकको मुद्दती निक्षेप र सरकारी सुरक्षण पत्रमा समेत लगानी गरेको छ । निश्चित रकम कल खातामा राखी तरलता व्यवस्थापन हुँदै आइरहेको छ ।

ख. बजार जोखिम (Market Risk)

सम्पूर्ण बजार वा बजारको विशिष्ट वर्गलाई असर गर्ने जोखिम नै बजार जोखिम हो । यो अज्ञात हुन्छ र बजार कारकहरुबाट उत्पन्न हुन्छ जसमा प्राय गरी व्याजदर कारक रहेको हुन्छ । कोषले निर्दिष्ट गरे अनुरूप सम्पत्ति दायित्व संरचनाभिन्न रही बजार जोखिमको पहिचान गर्ने, मापन गर्ने र व्यवस्थापन गर्ने परिपाटीको विकास गरिएको छ । बजार जोखिमका तत्वहरु नियमित रुपमा परिवर्तन भईरहने हुँदा जोखिम व्यवस्थापन गर्ने विधि तथा औजारहरु समेत समय समयमा आवश्यकता अनुरूप पुनरावलोकन गर्ने नीति लिईएको छ ।

कोषको बजार जोखिमको पहिचान, मापन, अनुगमन, व्यवस्थापन र विश्लेषण गर्न एक बजार जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईएको छ ।

ग. सञ्चालन जोखिम (Operational Risk)

कोषको कार्यप्रक्रियामा रहने कमि कमजोरी, मानविय त्रुटी, आकस्मिक वा प्राकृतिक रुपमा हुने सञ्चालन जोखिमलाई व्यवस्थापन गर्न तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ बनाउन लेखापरीक्षण समिति, जोखिम व्यवस्थापन समितिको संरचनात्मक व्यवस्थाका अतिरिक्त कोषमा छुट्टै विभागीय संरचना कायम गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई मजबुत गरिएको छ । वित्तीय प्रतिवेदनको अनुपालन र सोमा रहने जोखिमलाई न्यून गर्न कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को नवौं संशोधन भई सकेको र यस ऐन अन्तर्गत बनेका नीति, नियम तथा कार्यविधिहरुमा आवश्यकता अनुरूप समयानुकूल पुनरावलोकन गर्ने गरिएको छ ।

घ. ऋण लगानी जोखिम (Credit Risk)

ऋणीले तोकिएको समयमा भुक्तानी नगर्ने वा सम्झौताको पालना नगरेको कारणले कोषले साँवा तथा व्याज प्राप्त नगर्ने जोखिम नै ऋण लगानी जोखिम हो । कोषले परियोजनाहरुको समूचित जोखिम विश्लेषण पश्चात परियोजनामा लगानी गर्ने नीति लिएको छ । नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेका संस्थामा ऋण प्रवाह गर्दा नेपाल सरकारको जमानत लिई कर्जामा रहने जोखिमलाई समूचित व्यवस्थापन गर्ने गरेको छ । साथै, कोषले मुद्दती निक्षेपमा लगानी गर्दा सम्बन्धित बैंकहरुको त्रैमासिक रुपमा प्रकाशित तथ्याङ्कलाई आधार बनाई जोखिम व्यवस्थापन गर्ने गरेको छ ।

ङ. सूचना प्रविधि सम्बन्धी जोखिम (IT Related Risk)

सूचना प्रविधिमा देखिने जोखिम न्यूनिकरण गर्न कोषमा विपत व्यवस्थापन योजना, २०७१ कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । सोबाट सूचना प्रविधिमा देखिने जोखिमको पहिचान, मापन, अनुगमन र आन्तरिक नियन्त्रण गर्ने परिपाटीको विकास भईसकेको छ । यसै सन्दर्भमा कोषले जोखिम न्यूनिकरण गर्न विगतमा IT System Audit गरेको र सो प्रतिवेदनमा उल्लेखित सुझावहरुलाई अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन रुपमा वर्गिकरण गरी अल्पकालिन सुझावहरुलाई सम्बोधन गर्दै लगाएको र दीर्घकालिन रुपमा सम्पन्न गर्नुपर्ने कार्यका लागि यही आर्थिक वर्षमा सूचना प्रविधि रणनीति कार्यान्वयनमा ल्याई सूचना प्रविधि जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न कोष अग्रसर रहेको छ ।

च. सञ्चयकर्ता कर्जा जोखिम (Contributors Credit Risk)

कोषले सञ्चयकर्तालाई प्रदान गर्दै आएका विभिन्न कर्जा तथा सापटीहरुको जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न कर्जाको अनुगमन तथा नियन्त्रण प्रणालीको विकास गरिएको छ । कर्जाको वार्षिक रुपमा पुनरावलोकन गर्नुका साथै धितोको नियमित रुपमा स्थलगत निरीक्षण गर्न सञ्चयकर्ता घर दैलो कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिएको छ ।

२.९ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

कोषको कारोबार एवम् लेखाङ्कनका सम्पूर्ण क्षेत्रमा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारीरुपमा कार्यान्वयन गर्न महत्वपूर्ण आर्थिक कारोबार हुने क्षेत्रहरुमा निहित जोखिम पहिचान गरी प्राथमिकताका साथ नियन्त्रण र न्यूनिकरण गर्ने पद्धतिको विकास गरिएको छ ।

कोषको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा सुधार गर्न तथा संस्थागत सुशासन सुनिश्चित गर्न नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कर्मचारी सञ्चय कोष (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०६८ मा कोषमा एक स्वतन्त्र लेखापरीक्षण समितिको व्यवस्था गरिएको छ । उक्त समिति अन्तर्गत रहेर स्वीकृत लेखापरीक्षण कार्ययोजना अनुरूप कोषको लेखापरीक्षण विभागले विभिन्न विभाग तथा शाखा कार्यालयहरुको कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्दैआएको छ । आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउनबाह्य

विज्ञहरुको संलग्नतामा कोषका कर्मचारी सामेल भई आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने प्रक्रिया अघि बढाइएको छ । साथै, स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुरूप आन्तरिक नियन्त्रणका लागि आर्थिक प्रशासन विभाग र योजना, अनुगमन तथा जोखिम व्यवस्थापन विभाग मार्फत सुपरिवेक्षणको व्यवस्था प्रभावकारी बनाउँदै लगेको छ ।

कोषको समग्र लेखाङ्कन प्रणालीमा सुधार गर्न आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी काम कारवाहीमा प्रभावकारिता ल्याउन बेरुजु फछ्यौट, मूल्याङ्कन तथा अनुगमन समिति सक्रिय रहेको छ ।

कोषको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई दिगो बनाउन लेखापरीक्षण गरिने क्षेत्र तथा शाखा, विभागको कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका कमी कमजोरीहरुमा स्वतन्त्र रूपमा सुझाव सहितको प्रतिवेदन लेखापरीक्षण समितिमा पेश गर्ने गरिएको छ । फलस्वरूप कोषको कारोबारको लेखाङ्कनमा हरेक वर्ष सुधार आएको छ ।

कोषले जोखिम व्यवस्थापनको लागि आन्तरिक नियन्त्रण तथा सुपरिवेक्षण प्रणालीको स्थापना गरेको छ । कोषमा विभिन्न विभाग/शाखाहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तहगत कार्य विवरणको साथै कर्तव्य र अधिकार तोकिएको छ । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रभावकारिताको लागि कोषका विभिन्न विभाग तथा शाखाकार्यालयहरुले सम्पादन गर्ने कामको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको मापदण्ड तथा कार्यविधिसमेत व्यवस्था गरिएको छ । कोषको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन तथा कोषको कार्यलाई सहज, सरल तथा जोखिम रहित तुल्याउन विभिन्न नियमावली, नीति तथा कार्यविधिहरू तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । यसको विस्तृत विवरण **परिशिष्ट-१** मा समावेश गरिएको छ ।

परिच्छेद - ३

कोषको आन्तरिक तथा बाह्य पक्षको विश्लेषण

३.१ कोषको आन्तरिक वातावरण

कोषको विद्यमान कानूनी व्यवस्था, सेवा प्रवाहमा निरन्तर स्तरोन्नति हुँदै गएको अवस्था, प्रविधिको प्रयोगमा भइरहेको बढोत्तरी, कर्मचारीहरूमा विकास भइरहेको व्यावसायिकता, सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापनसम्बन्धी अनुभव र निरन्तर वृद्धि भइरहेको आर्थिक स्रोतका कारण सामाजिक सुरक्षाका थप कार्यक्रमहरू लागू गर्न वा चालुरहेका कार्यक्रमहरूमा परिमार्जन गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ। कोष भित्र नियमित रूपमा नयाँ पुस्ताका कर्मचारीको प्रवेशले व्यवस्थापकीय कौशलको विकासको सम्भावना बढाएको छ। कोषका क्रियाकलापहरूलाई नियमित, पारदर्शी एवम् प्रभावकारी बनाउन आन्तरिक नियम, निर्देशिका र कार्यविधिहरू कार्यान्वयन गरिएको छ।

देशको अग्रणी सामाजिक सुरक्षण संस्थाको रूपमा स्थापित हुन कोषले नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय, सम्बन्धित अन्य सरकारी निकाय, रोजगारदाता, श्रम संगठनहरू एवम् नीति निर्मातासँग पर्याप्त सहकार्य गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ। स्थानीय स्तरमा सेवा प्रवाह गर्नसंघीय संरचना अनुरूप कोषले रूपान्तरित हुँदै जानु पर्ने, प्रविधिको प्रयोग मार्फत Virtual Service लाई बढावा दिँदै जानु पर्ने, उपलब्ध श्रोत साधनको सुरक्षित र कुशलतापूर्वक परिचालन गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षाको संस्थागत विकास तथा सञ्चयकर्ताको अपेक्षा अनुरूपका योजना सञ्चालनका लागि थप प्रयास गर्न आवश्यक देखिएको छ।

३.२ कोषको बाह्य वातावरण

अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष(IMF)द्वारा सन् २०२३ जुलाईमा प्रकाशित World Economic Outlook अनुसार विश्वको आर्थिक वृद्धिदर सन् २०२२ मा ३.५ प्रतिशत रहेको छ। विश्व अर्थतन्त्र सन् २०२२ भन्दा सन् २०२३ र २०२४ थप शिथिल हुने अनुमान रहेको छ। यी २ वर्षमा यस्तो वृद्धिदर ३ प्रतिशत रहने अनुमान IMF को रहेको छ। IMF का अनुसार सन् २०२३ मा विकशित देशहरूको आर्थिक वृद्धिदर १.५ प्रतिशत, उदीयमान तथा विकासोन्मुख देशहरूको ४ प्रतिशत र उदीयमान तथा विकासोन्मुख एशियाली देशहरूको आर्थिक वृद्धिदर ५.३ प्रतिशत प्रक्षेपण रहेको छ। सन् २०२३ मा छिमेकी राष्ट्र भारत र चीनको अर्थतन्त्र क्रमशः ६.१ प्रतिशत र ५.२ प्रतिशत विस्तार हुने IMF को प्रक्षेपण रहेको छ।

राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालयका अनुसार आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा नेपालको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन आधार मुल्यमा २.१६ प्रतिशतले बढेको प्रारम्भिक अनुमान छ। समीक्षा वर्षमा उत्पादक मुल्यमा कृषि क्षेत्रको उत्पादन २.७३ प्रतिशतले र गैर- कृषि क्षेत्रको उत्पादन १.९२ प्रतिशतले बढेको अनुमान गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ७.७४ प्रतिशत रहेको छ। अधिल्लो वर्ष यस्तो मुद्रास्फीति ६.३२ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कुल वस्तु निर्यात २१.४ प्रतिशतले कमी भई रु. १ खर्ब ५७ अर्ब १४ करोड र कुल वस्तु आयात १६.१ प्रतिशतले कमी भई रु. १६ खर्ब ११ अर्ब ७३ करोड पुगेको छ। समीक्षा वर्षमा कुल वस्तु व्यापार घाटा १५.५ प्रतिशतले घटेर रु. १४ खर्ब ५४ अर्ब ५९ करोड कायम भएको छ, जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २७ प्रतिशत हो।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा चालु खाता रु. ७२ अर्ब १६ करोडले घाटामा रहेको छ र शोधनान्तर स्थिति रु. २ खर्ब ९० अर्ब ५२ करोडले बचतमा रहेको छ । २०८० असार मसान्तमा कुल विदेशी विनिमय सञ्चित रु. १५ खर्ब ३९ अर्ब ३६ करोड कायम भएको छ । विदेशी विनिमय सञ्चिति अमेरिकी डलरमा कुल ११ अर्ब ७४ करोड रहेको छ । २०८० असार मसान्तमा कायम रहेको विदेशी विनिमय सञ्चितिले ११.७ महिनाको वस्तु आयात र १० महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्ने देखिन्छ ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा नेपाल सरकारको अन्य प्राप्त समेत गरी रु. १० खर्ब १० अर्ब ३९ करोड राजस्व संकलन भएको छ । कुल सरकारी खर्च रु. १४ खर्ब २९ अर्ब ५६ करोड रहेको छ ।

यस वर्ष आर्थिकमा विस्तृत मुद्राप्रदाय ११.४ प्रतिशतले बढेको र संकुचित मुद्राप्रदाय ०.१ प्रतिशतले घटेको छ । त्यसैगरी, कुल आन्तरिक कर्जा ८.७ प्रतिशतले तथा मौद्रिक क्षेत्रको निजी क्षेत्रमाथिको दाबी ४.६ प्रतिशतले बढेको छ । साथै, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप १२.३ प्रतिशतले र ती संस्थाहरूबाट निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा ३.८ प्रतिशतले बढेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा खुला बजार कारोबारका विभिन्न उपकरणहरूमार्फत कुल रु. १ खर्ब ८ अर्ब २० करोड तरलता प्रशोचन गरिएको छ भने कुल रु. ५ खर्ब ४ अर्ब १७ करोड तरलता प्रवाह गरिएको छ । समीक्षा वर्षमा रु. २७ खर्ब २७ अर्ब ११ करोड स्थायी तरलता सुविधा उपयोग भएको छ ।

२०८० असारमा वाणिज्य बैंक, विकास बैंक र वित्त कम्पनीहरूको भारित औसत अन्तर बैंक दर ३.१४ प्रतिशत रहेको छ जुन गत वर्षको ७.०१ प्रतिशतभन्दा कम हो । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा वाणिज्य बैंकहरूको कुल सम्पत्ति र दायित्व ७.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६४ खर्ब ३ अर्ब ३१ करोड, विकास बैंकहरूको १०.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ५ खर्ब ६६ अर्ब १७ करोड र वित्त कम्पनीहरूको ०.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १ खर्ब ५२ अर्ब ६० करोड कायम भएको छ । त्यसैगरी, लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको कुल सम्पत्ति र दायित्व २.३ प्रतिशतले घटेर रु. ५ खर्ब ७ अर्ब ७८ करोड कायम भएको छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या २०८० असार मसान्तमा १ सय १२ रहेको छ । यसमध्ये २० वाणिज्य बैंक, १७ विकास बैंक, १७ वित्त कम्पनी, ५७ लघुवित्त संस्था र १ पूर्वाधार विकास बैंक रहेका छन् । २०८० असार मसान्तमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको शाखा संख्या अधिल्लो वर्षको तुलनामा ०.५३ प्रतिशतले वृद्धि भई ११,५८९ पुगेको छ । शाखा रहित बैंकिंग सेवा प्रदान गर्ने केन्द्रहरूको संख्या २०८० असार मसान्तसम्म १,३१९ पुगेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोषले सञ्चयकर्ताको मासिक बचतका रूपमा सङ्कलन गरेको रु. ४९ अर्ब २० करोड रकम देशका विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले सङ्कलन गरेको सोही अवधिको वार्षिक निक्षेप रकम रु. ६ खर्ब २७ अर्ब २५ करोडको करिब ७.८४ प्रतिशत रहेको छ । यसबाट देशको वित्तीय स्रोत सङ्कलनमा कोषको भूमिका महत्वपूर्ण देखिएको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोषको कुल स्रोत रु. ५ खर्ब १४ अर्ब र कुल कर्जा तथा लगानी रु. ५ खर्ब ९ अर्ब रहेको छ । कोषको कुल स्रोतलाई मुलुकको अर्थतन्त्रको आकार र वित्तीय संरचनामा रहेको सम्पत्तिको मात्रासँग तुलना गर्दा क्रमशः करिब ९.५६ र ४.७६ प्रतिशत रहेको छ । विगत ५ वर्षको कोषको कुल स्रोत/सम्पत्ति मुलुकको अर्थतन्त्रको आकार र वित्तीय संरचनामा रहेको सम्पत्तिको मात्रासँगको तुलना तथा मुलुकको आ.व. २०७९/८० को वित्तीय संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ३.२
नेपालको वित्तीय प्रणाली र कुल ग्राहस्थ उत्पादनसँग कोषको तुलना

(रु. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	कोषको कुल सम्पत्ति	वित्तीय प्रणालीको सम्पत्ति	कुल ग्राहस्थ उत्पादन	वित्तीय प्रणालीमा कोषको सम्पत्ति (प्रतिशतमा)	कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा कोषको सम्पत्ति (प्रतिशतमा)
२०७५/७६	३४२४०	६३७८९१	३८५८९३	५.३७	८.८७
२०७६/७७	३८६८१	७६४२५५	३८८८७०	५.०६	९.९५
२०७७/७८	४४५६६	९२४६७४	४२७७३०	४.८२	१०.४२
२०७८/७९	४५८३९	१०१२०८७	४८५१६३	४.५३	९.४५
२०७९/८०	५१४२९	१०८०४५४	५३८१३४	४.७६	९.५६

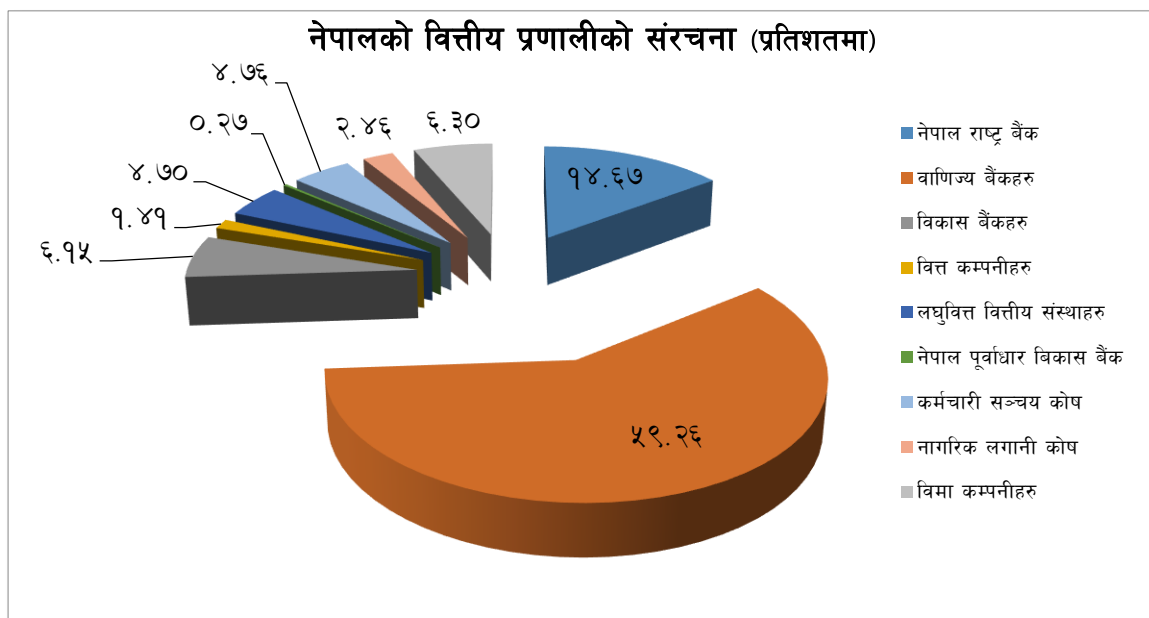
स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, वार्षिक प्रतिवेदनहरू

तालिका नं.३.३
नेपालको वित्तीय प्रणालीको संरचना
आ.व. २०७९/८०

(रु. करोडमा)

विवरण	कुल सम्पत्ति/दायित्व	अंश
नेपाल राष्ट्र बैंक	१५८,४४९.१०	१४.६७
वाणिज्य बैंकहरू	६४०,३३०.८०	५९.२६
विकास बैंकहरू	६६,५०१.००	६.१५
वित्त कम्पनीहरू	१५,२५९.९०	१.४१
लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू	५०,७७८.२०	४.७०
नेपाल पूर्वाधार विकास बैंक	२,९१४.५०	०.२७
कर्मचारी सञ्चय कोष	५१,४२९.००	४.७६
नागरिक लगानी कोष	२६,५५६.१०	२.४६
विमा कम्पनीहरू	६८,०९०.४०	६.३०
हुलाक वचत बैंक	१४५.४०	०.०१
जम्मा	१,०८०,४५४.४०	१००.००

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, वार्षिक प्रतिवेदनहरू

तालिका नं. ३.४

नेपालको बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप तथा कर्जामा कोषको अंश

(रु. करोडमा)

विवरण	कोषमा सञ्चयकर्ता तथा योगदानकर्ताको योगदान	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको निक्षेप	कोषको अंश प्रतिशत	कोषको कुल कर्जा तथा लगानी	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको कर्जा तथा लगानी	कोषको अंश प्रतिशत
आ. व. २०७९/८० को	५२०४	६२७२५	८.३०	६२३७	३९८९२	९९.५६
आ. व. २०७९/८० सम्मको	४७९३८	५७९००२	८.२६	५०८६३	६९५९४९	८.२६

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, वार्षिक प्रतिवेदनहरू

मुलुकको वित्तीय बजारमा समय समयमा देखिएका उतार चढाव, सानो आकारको पूँजी बजार, लगानी मैत्री वातावरणको कमीको कारण वित्तीय स्रोतको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी सञ्चयकर्तालाई उचित प्रतिफल दिने विषय विगतमा निकै चुनौतिपूर्ण रहेकोमा यस वर्ष बैकिङ्ग क्षेत्रमा तरलता कम हुनाले कोषको लगानी सञ्चयकर्ता तर्फ तथा मुद्दती निक्षेपमा उल्लेख्य बढेको देखिन्छ। उत्पादनशील एवम् पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा लगानी विस्तार गर्ने कार्यमा भने सन्तोषजनक प्रगति हुन सकेन।

कर्जा असुलीमा भएको समस्या र लगानीको वातावरणमा आएको संकुचनका कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको लगानी गर्ने क्षमतामा कमी देखिएको छ भने राष्ट्र बैंकको कसिलो मौद्रिक नीतिका कारण समेत उल्लेख्य कर्जा विस्तार भएको देखिदैन। नेपाललाई अति कम विकसित मुलुकबाट विकासशील मुलुकमा स्तरोन्नति गर्न र सन् २०३० सम्ममा दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न ठूलो परिमाणमा वित्तीय स्रोतसाधनको आवश्यकता पर्ने भएको तर राजस्व असुलीमा सुधार नदेखिदा कोषको दीर्घकालीन बचतको प्रवर्द्धन र लगानीका अवसरहरू वृद्धि हुने सम्भावना देखिएको छ।

नेपाल सरकारले योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४ बमोजिम निजी तथा अनौपचारिक क्षेत्रमा कार्यरत कामदार तथा कर्मचारीहरूको लागि योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजना सामाजिक सुरक्षा कोष मार्फत सञ्चालन गर्ने गरी २०७६ श्रावण महिनादेखि अनिवार्य गरेको छ। यो व्यवस्थाका कारण

कोषले निजी क्षेत्रका सञ्चयकर्तालाई कोषमा आवद्ध गर्ने प्रक्रियामाकेही न्यूनता आएको छ । यसले कोषको कार्यक्षेत्र सार्वजनिक क्षेत्रतर्फ बढी केन्द्रित हुन गई दीर्घकालीन स्रोत परिचालनमा केही असर गरेको छ । तथापिनेपाल सरकारले निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५ बमोजिम २०७६ साउन १ गतेदेखि नियुक्त हुनेराष्ट्रसेवक कर्मचारीका लागि योगदानमा आधारित निवृत्तभरण प्रणाली लागू गरी कोषलाई उक्त योजना सञ्चालनको जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । कोषले उक्त प्रणाली कार्यान्वयन गर्न शुरु गरिसकेकाले स्रोत परिचालनमा थप सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।

३.३. कोषको सवल पक्ष, दुर्बल पक्ष एवम् अवसर र चुनौतीको विश्लेषण

कोषको भावी रणनीति, दीर्घकालीन लक्ष्य, अवकाश कोष तथा सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्थापनसम्बन्धी नेपाल सरकारका मौजुदा नीतिगत व्यवस्था, कोषको वर्तमान व्यावसायिक, वित्तीय एवम् सांगठनिक अवस्था, एवम् आन्तरिक तथा बाह्य वातावरणसमेतको आधारमा कोषका सवल पक्ष, दुर्बल पक्ष एवम् अवसर र चुनौतीलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ :

(क) सवल पक्ष(Strength)

सवल पक्ष

- कोषको दायरा र कार्यक्षेत्रमा व्यापक सुधार,
- कानूनबाट कोषको स्रोतको निरन्तरताको प्रत्याभूतिका कारण प्रत्येक वर्षस्रोतमा वृद्धिको सुनिश्चितता,
- कानूनले सञ्चित कोष रकममा सुरक्षाको प्रत्याभूति,
- अवकाश कोषको रुपमा कोषको आयमा आयकर नलाग्ने व्यवस्था,
- आवास परियोजनाको लागि जग्गाको हदबन्दी नलाग्ने सुनिश्चितता,
- सामाजिक सुरक्षाका क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा सहकार्य,
- आधुनिक सूचना प्रविधिको प्रभावकारी उपयोगको संरचना,
- कोषरहित दायित्व (Non Funded Liabilities) नरहेको,
- मितव्ययी कार्य प्रणाली र छरितो संगठन,
- नियमित रुपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न तथा वित्तीय अनुशासन र जवाफदेहिता कायम,
- संघीय संरचना अनुरूप कार्यालय सञ्चालन,
- समान प्रकृतिका अन्य निकायहरुले प्रदान गर्ने सुविधा तथा प्रतिफल दर भन्दा कोषले सञ्चयकर्तालाई प्रदान गरेको सुविधा तथा प्रतिफल दर उच्च रहेको,
- नेपाल सरकारले लागू गरेको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण योजना कार्यान्वयनको लागि कोषलाई जिम्मेवारी प्रदान भई कोषले कार्य सञ्चालन गरिसकेको ।

माध्यम

- सम्भावित दायरा विस्तारका लागि नयाँ योजना सञ्चालन,
- प्रभावकारी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, स्पष्ट नीति, निर्देशिका, कार्य प्रक्रियाको सुनिश्चितता,
- अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका प्रचलित मार्गदर्शनको पालना
- सुरक्षा र प्रतिफलको प्रत्याभूति गर्दै नेपाल सरकारको सहयोगमा राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त परियोजनामा दीर्घकालीन पूँजी परिचालन
- दिगो सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन,
- निरन्तर सञ्चयकर्ताको उच्च सुविधा तथा प्रतिफल कायम,
- निवृत्तभरण योजनाको कुशल व्यवस्थापन,

परिदृश्य

- दायरा तथा कार्यक्षेत्र विस्तार,
- नयाँ योजना सञ्चालन,
- कुल स्रोतमा निरन्तर वृद्धि,
- दीर्घकालीन तथा राष्ट्रिय महत्वका परियोजनामा स्रोतको उपयोग,
- अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन अनुरूप प्रभावकारी सेवा प्रवाह तथा स्रोत परिचालन,
- स्वस्थ तथा प्रविधि मैत्री वित्तीय संस्था,
- उच्च सेवा सुविधा तथा प्रतिफलको निरन्तर व्यवस्था,
- निवृत्तभरण योजना व्यवस्थापनको स्थायी जिम्मेवारी,

(ख) दुर्बल पक्ष(Weaknesses)

दुर्बल पक्ष

- सेवा प्रवाहमा प्रविधिको उच्चतम उपयोग हुन नसक्नु,
- कर्मचारीमा व्यवसायिक एवम् प्राविधिक ज्ञान र व्यवस्थापकीय सीपको अपर्याप्तता तथा विशिष्टीकृत सेवाहरूमा विशिष्टीकृत कर्मचारी रहने व्यवस्थाको अभाव,
- कर्मचारीको सुविधालाई कार्य सम्पादन र कोषको मुनाफासँग आवद्ध गर्न नसक्नु,
- सञ्चयकर्ताको अपेक्षा अनुरूप सेवाको गुणस्तरीयता कायम गर्नकठिनाई, कोषको सेवा सुविधामा समान पहुँच कायम गर्न नसकिएको,
- सञ्चयकर्ता सापटीको मात्रा बढ्दै गएकोले जोखिम वृद्धि हुँदै गएको,
- कोषको स्वामित्वमा रहेका भवन तथा जग्गाहरूको व्यावसायिक उपयोग गर्न नसकिएको,
- कमजोर सूचना तथा अनुगमन प्रणाली,
- उद्देश्य अनुरूप क्षेत्रहरूमा लगानी प्रवाह गर्न नसकिएको ।
- सञ्चय कोष र निवृत्तभरण व्यवस्थापन सम्बन्धमा एकिकृत कानुनी व्यवस्थाको अभाव

माध्यम

- कोष तथा निवृत्तभरण सम्बन्धी एकिकृत कानूनको व्यवस्था
- कोषका विद्यमान नीति, ऐन तथा कानून निर्माण तथ संशोधन
- सञ्चयकर्ता मैत्री सेवा प्रवाह प्रक्रियाको व्यवस्था,
- आधुनिक बैकिङ्ग प्रणाली र सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग,
- मानवस्रोत व्यवस्थापन नीति तथा योजना कार्यान्वयन,
- जोखिम व्यवस्थापन/न्यूनीकरण का लागि संयन्त्रको प्रभावकारी परिचालन,
- सामाजिक सुरक्षा योजनाको अध्ययन, अनुसन्धान मार्फत योजना विकास
- जग्गा तथा भवन उपयोग नीति कार्यान्वयन,
- कुल लगानी र सञ्चयकर्ता सापटीको सीमा कायम,

परिदृश्य

- नीति तथा कानून निर्माण तथा परिमार्जन,
- कर्मचारीको उत्पादकत्वमा वृद्धि
- सेवाको गुणस्तरमा वृद्धि तथा प्रविधिमा आधारित सेवा प्रवाह,
- निर्णय प्रक्रियामा प्रभावकारिता,
- सञ्चयकर्तालाई अधिकतम सन्तुष्टि प्रदान,

(ग) अवसर(Opportunities)

अवसर

- संघीय संरचना अनुरूप मुलुकको आर्थिक तथा पूर्वाधार विकासका लागि ठूलो परिमाणको आन्तरिक वित्तीय स्रोतको माग हुने सम्भावना रहेको,
- सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा आएको विकास एवम् विस्तार अनुरूप कोषलाई क्रमशः मुलुकको सार्वजनिक क्षेत्रमा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरुको एकीकृत सामाजिक सुरक्षा संस्थाको रूपमा विकास गर्न सकिने,
- वित्तीय बजारमा कोषले नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्न सक्ने तथा पूँजी बजारको विकासमा सकारात्मक योगदान दिन सक्ने,
- पूर्वाधार विकास एवम् जलविद्युतसँग सम्बन्धित थप परियोजनाहरुका साथै तीनवटै तहका सरकार तथा अन्य संस्थागत लगानीकर्ताको सहकार्यमा उचित परियोजनाहरुमा कोषको स्रोत परिचालन गर्न सकिने सम्भावना रहेको,
- निवृत्तभरण कोष समेतबाट संकलित स्रोत मार्फत दीर्घकालीन आयोजना सञ्चालनको लागि अघि बढ्न सकिने आधार रहेको ।

माध्यम

- कोषका विद्यमान नीति, ऐन तथा कानून निर्माण,संशोधन तथा एकीकरण,
- विभिन्न योजनाका लागि अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजनाको तयारी तथा कार्यान्वयन,
- वित्तीय तथा पूँजी बजारको क्षेत्रमा थप लगानी,
- जोखिम न्यूनीकरण उपायहरुको अवलम्बन
- स्रोत परिचालनमा तीनै तहका सरकार, लगानी बोर्ड तथा अन्य संस्थागत लगानीकर्ता सँग समन्वय,
- अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका प्रचलित मार्गदर्शनको पालना,

परिदृश्य

- विभिन्न योजना विकास तथा कार्यक्रम सञ्चालन,
- तीनै तहका सरकार तथा अन्य निकायसँग दिगो सम्बन्ध विकास,
- दीर्घकालीन तथा राष्ट्रिय महत्वका परियोजनामा स्रोतको उपयोग,
- पूँजी बजारको क्षेत्रमा कोषको बलियो उपस्थिति,
- आवश्यक नीति तथा कानून निर्माण तथा परिमार्जन,
- वित्तीय तथा सार्वजनिक क्षेत्रका कर्मचारीको सामाजिक सुरक्षाका क्षेत्रमा नेतृत्वदायी संस्थाका रूपमा स्थापना,

(घ) चुनौती(Threats)

चुनौती

- अन्य सामाजिक सुरक्षा योजना कार्यान्वयनका लागि विभिन्न निकायको स्थापनाका कारण प्रतिस्पर्धात्मक सक्षमता कायम राख्न कोषको संस्थागत क्षमताको विकास गर्नु,
- लगानी मैत्री वातावरणको अभाव हुनु,
- व्याजदरको अस्थिरता र उच्च मुद्रास्फीति दर कायम रहेका कारण सकारात्मक प्रतिफल कायम गर्नु,
- आर्थिक वृद्धिका साथ साथै मध्यमस्तरका व्यक्तिहरुको संख्या तथा खर्च गर्न सक्ने सामर्थ्य बढ्दै जाने हुँदा मुद्रास्फीतिदर उच्च रहने भएकाले सकारात्मक प्रतिफल कायम गर्नु,
- कोषको कुल लगानीको ७५ प्रतिशत भन्दा बढी रकम अनुत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाह भइरहेको सन्दर्भमा दीर्घकालीन तथा राष्ट्रिय महत्वका परियोजनामा राष्ट्रिय नीतिको अभावमा स्रोत परिचालन गर्नु,

माध्यम

- सञ्चयकर्तालाई उचित प्रतिफल र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह र नयाँ योजना कार्यान्वयन,
- गुनासो व्यवस्थापनका लागि उचित संयन्त्रको निर्माण र कार्यान्वयन,
- सरकारी नियमनकारी संयन्त्र निर्माणमा सहयोग,
- कोषलाई सार्वजनिक क्षेत्रका कर्मचारीको एकीकृत सामाजिक सुरक्षण संस्थाको रूपमा स्थापित गर्ने,
- कोषको स्रोतलाई मुलुकको पूर्वाधार विकास तथा पूँजी बजारको विकासमा परिचालन,

परिदृश्य

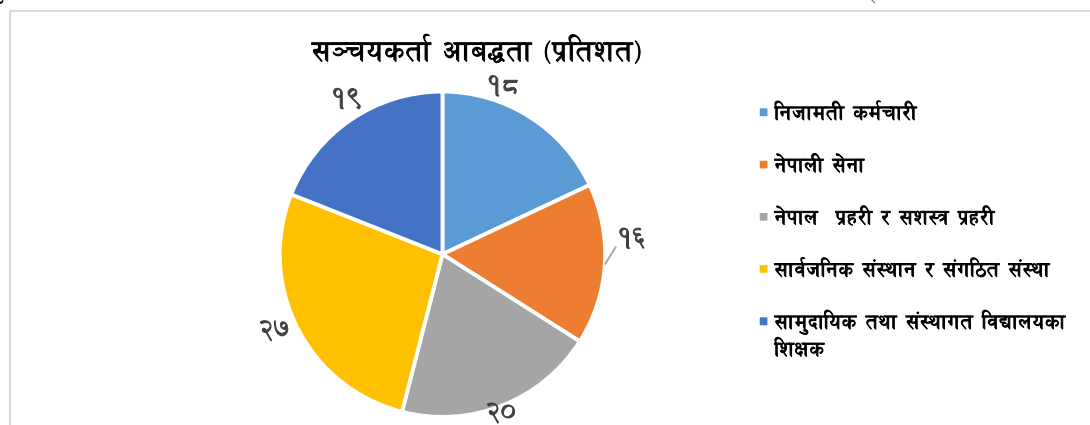
- प्रतिफल तथा सेवा प्रवाहका आधारमा सञ्चयकर्तालाई निरन्तर उच्च सन्तुष्टि प्रदान,
- कोषको व्याजदर मुद्रास्फीति दर भन्दा निरन्तर बढी
- कोष सार्वजनिक क्षेत्रको एकीकृत सामाजिक सुरक्षण संस्था,
- कोष मुलुकको दीर्घकालीन पूँजीको बलियो आपूर्तिकर्ता,

परिच्छेद - ४

कोषको मुख्य कारोबार

४.१ सञ्चयकर्ताको आवद्धता

कोषमा आ.व. २०७९/८० सम्ममा विभिन्न क्षेत्रबाट करिब ५ लाख ८२ हजार सञ्चयकर्ता कर्मचारी आवद्ध रहेका छन् । कुल सञ्चयकर्ता मध्ये निजामती तर्फ १८ प्रतिशत, नेपाली सेनातर्फ १६ प्रतिशत, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीतर्फ २० प्रतिशत, सार्वजनिक संस्थान र संगठित क्षेत्रतर्फ २७ प्रतिशत र सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयतर्फ १९ प्रतिशत सञ्चयकर्ता रहेका छन् ।

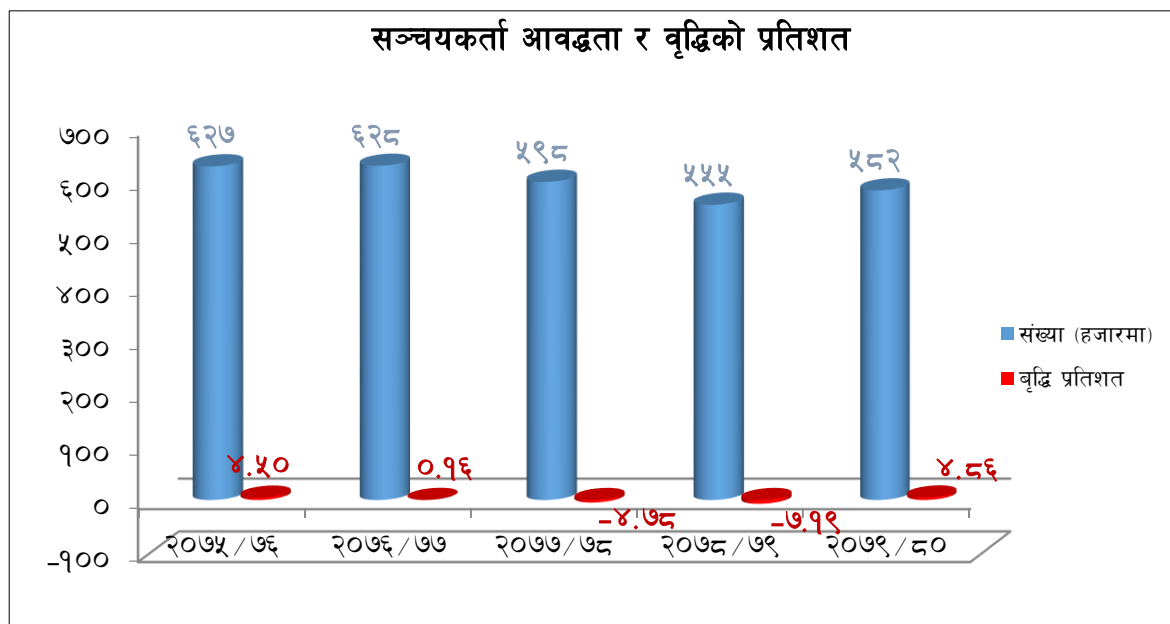
४.२ सञ्चयकर्ता वृद्धिको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोषमा सञ्चयकर्ताको संख्या करिब ५ लाख ८२ हजार रहेको छ । गत वर्ष यो संख्या करिब ५ लाख ५५ हजार रहेको थियो । विगत पाँच वर्षको तथ्याङ्कका आधारमा सञ्चयकर्ताको औसत वार्षिक वृद्धिदर (०.४९) प्रतिशत रहेको छ ।

कोषको विगत पाँच वर्षको सञ्चयकर्ता संख्या र वृद्धि प्रतिशत देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं.४.२

आर्थिक वर्ष	संख्या (हजारमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	६२७	४.५०
२०७६/७७	६२८	०.१६
२०७७/७८	५९८	(४.७८)
२०७८/७९	५५५	(७.१९)
२०७९/८०	५८२	४.८६

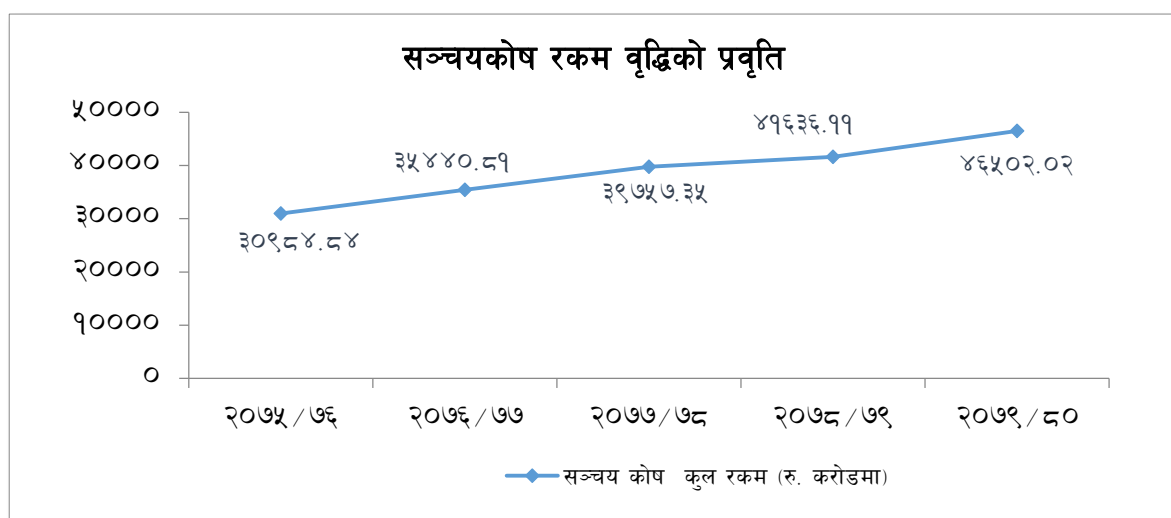

४.३ सञ्चयकोष रकम वृद्धिको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोषमा सञ्चयकर्ताको कुल रकम रु.४६५ अर्ब २ करोड २ लाख रहेको छ । विगत पाँच वर्षको तथ्याङ्कका आधारमा कुल कोष रकममा औसत वार्षिक वृद्धि रु.३७ अर्ब २५ करोड (१०.८३ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ । कोषको विगत ५ वर्षको सञ्चयकर्ताको कोष रकम, वृद्धि रकम तथा प्रतिशत देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं.४.३

आर्थिक वर्ष	सञ्चय कोष कुल रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	३०९८४.८४	३१०९.५४	११.१६
२०७६/७७	३५४४०.८१	४४५५.९७	१४.३८
२०७७/७८	३९७५७.३५	४३१६.५४	१२.१८
२०७८/७९	४१६३६.११	१८७८.७६	४.७३
२०७९/८०	४६५०२.०२	४८६५.९१	११.६९

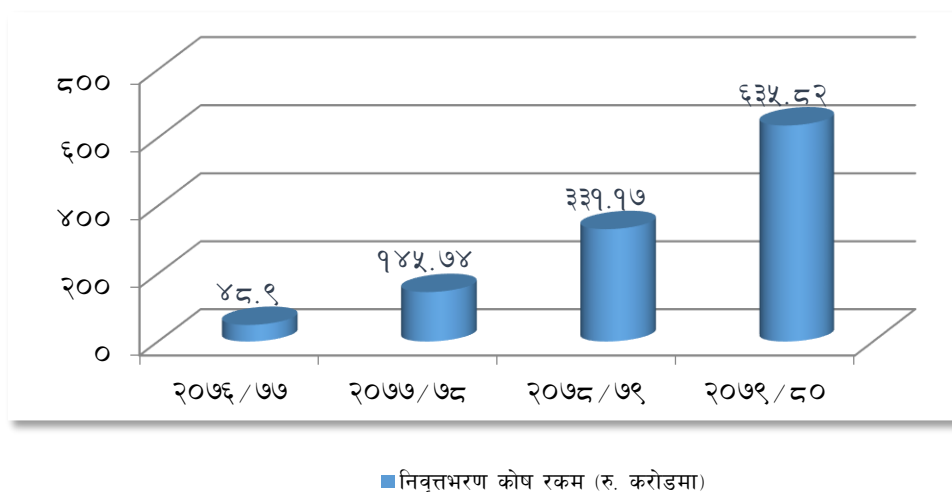
४.४ निवृत्तभरण कोष योगदानको अवस्था

स्थापना कालदेखि सञ्चय कोष योगदानको मात्र व्यवस्थापन गर्दै आएको कर्मचारी सञ्चय कोषले निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५ जारी भएपछि योगदानमा आधारित निवृत्तभरण कोषको व्यवस्थापन गर्न शुरु गरेको छ । जस अन्तर्गत नेपाल सरकारको निजामती सेवा, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र नेपाल विशेष सेवा अन्तर्गत वि.सं. २०७६ साउनदेखि नयाँ नियुक्त भएका कर्मचारीहरुको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण योजनाको कार्यान्वयन पर्दछ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सञ्चयकर्ता कार्यालयबाट निवृत्तभरण कोषबाट कट्टी भई निवृत्तभरण कोषमा जम्मा भएको रकम रु. ३ अर्ब ३१ करोड १७ लाख रहेको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सो रकम ६ अर्ब ३५ करोड ८२ लाख पुगेको छ ।

तालिका नं. ४.४

आर्थिक वर्ष	कुल निवृत्तभरण कोष रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७६/७७	४८.९०	४८.९	-
२०७७/७८	१४५.७४	९६.८४	९८.०४
२०७८/७९	३३१.१७	१८५.४३	१२७.२३
२०७९/८०	६३५.८२	३०४.६५	९१.९९

निवृत्तभरण कोष रकम

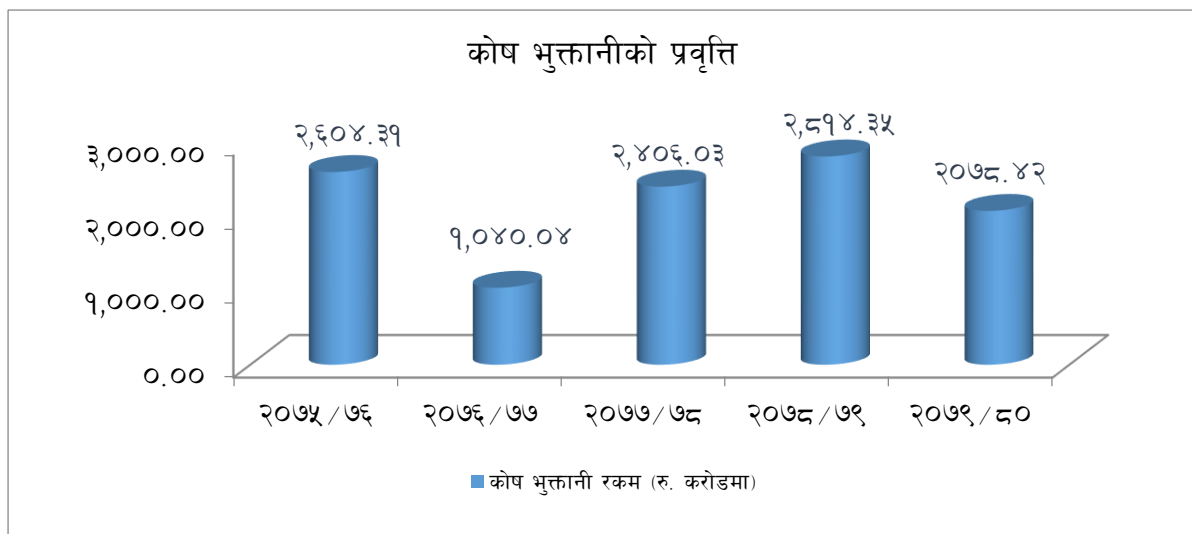

४.५ सञ्चय कोष भुक्तानीको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोषबाट सञ्चयकर्तालाई रु. २० अर्ब ७८ करोड ४२ लाख फिर्ता भुक्तानी गरिएको छ । विगत पाँच वर्षको तथ्याङ्कका आधारमा कोष रकम भुक्तानी औसत वार्षिक रु. २१ अर्ब ८८ करोड ६३ लाख र कोष फिर्ता भुक्तानी रकममा औसत वार्षिक वृद्धिदर ७६.५८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । कोषको विगत ५ वर्षको सञ्चयकर्ताको कोष रकम अवकाश भुक्तानी तथा सोको वृद्धिदर देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ४.५

आर्थिक वर्ष	कोष भुक्तानी रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	२,६०४.३१	२२१.७९
२०७६/७७	१,०४०.०४	(६०.०६)
२०७७/७८	२,४०६.०३	१३१.३४
२०७८/७९	२,८१४.३५	११५.९७
२०७९/८०	२०७८.४२	(२६.१५)

४.६ निवृत्तभरण कोष भुक्तानीको अवस्था

नेपाल सरकारको निजामती सेवा, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र नेपाल विशेष सेवा अन्तर्गत वि.सं. २०७६ साउनदेखि नयाँ नियुक्त भएका कर्मचारीहरुको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण योजनाको कार्यान्वयन गर्दै आएको कोषले आ.व. २०७९/८० मा २५ जना योगदानकर्ताको रु. २१ लाख ७४ हजार रकम भुक्तानी गरेको छ ।

परिच्छेद - ५

सञ्चयकर्तालाई प्रदान गरिएका सेवा तथा सुविधाहरू

५.१ वित्तीय प्रतिफल

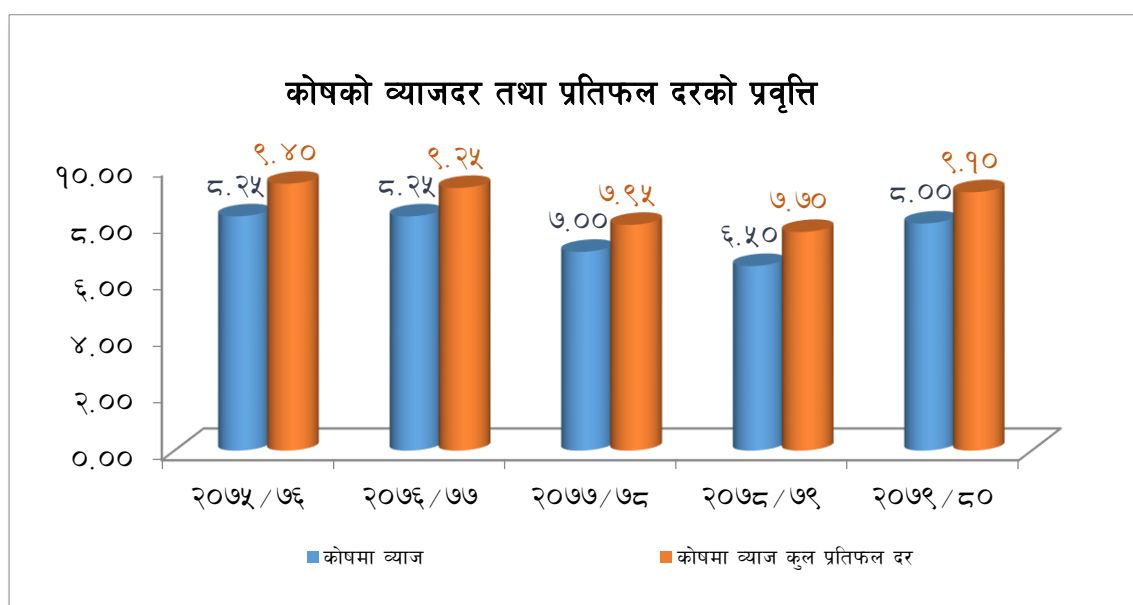
कोषले सञ्चयकर्ताको सञ्चित रकममा वार्षिक रुपमा निश्चित दरले ब्याजर मुनाफा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । साथै, कोषले सञ्चयकर्ताका लागि विविध प्रकारका सापटी सुविधाहरू समेत उपलब्ध गराउँदै आएको छ । कोषले उपलब्ध गराएको ब्याज, मुनाफा र सापटी सुविधाको संक्षिप्त विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

५.१.१ ब्याजदरको अवस्था

कोषले सञ्चयकर्ताको सञ्चित रकममा वार्षिक रुपमा ब्याज प्रदान गर्ने गरेको छ । यस्तो ब्याजदर कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन (संशोधन सहित), २०१९ बमोजिम कोषको कुल मौज्दात, लगानी, आम्दानी तथा सञ्चालन खर्चको विश्लेषणको आधारमा प्रत्येक वर्ष पुनरावलोकन गर्ने गरिएको छ । विगत पाँच वर्षमा प्रदान गरेको ब्याज दर, मुनाफासहित कुल प्रतिफल दर देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं.५.१.१

आर्थिक वर्ष	कोषमा ब्याज	कुल प्रतिफल दर
२०७५/७६	८.२५	९.४०
२०७६/७७	८.२५	९.२५
२०७७/७८	७.००	७.९५
२०७८/७९	६.५०	७.७०
२०७९/८०	८.००	९.१०

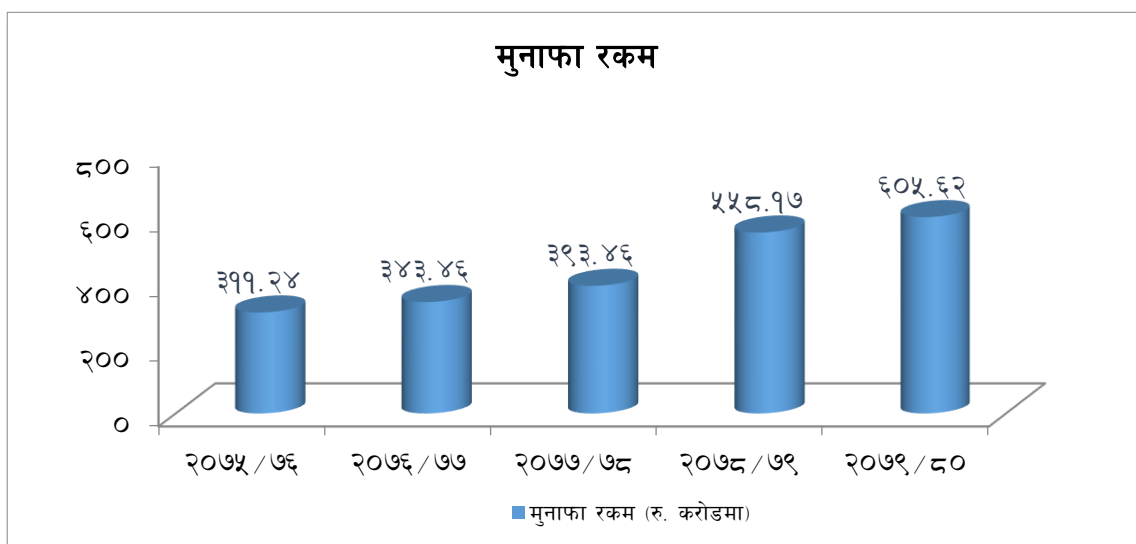

५.१.२ मुनाफा वितरणको अवस्था

कोषले आर्जन गरेको वार्षिक मुनाफाको रकमबाट अन्य कोषहरूमा आवश्यक रकम छुट्याई बाँकी रहेको रकमबाट सञ्चयकर्ताको कोष कट्टी खातामा जम्मा हुने गरी सञ्चयकर्तालाई मुनाफा वितरण गर्ने गरिएको छ । कोषले विगत पाँच वर्षमा सञ्चयकर्तालाई प्रदान गरेको मुनाफाको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं.५.१.२

आर्थिक वर्ष	थप मुनाफा प्रतिशत	मुनाफा रकम (रु. करोडमा)
२०७५/७६	१.१५	३११.२४
२०७६/७७	१.००	३४३.४६
२०७७/७८	०.९५	३९३.४६
२०७८/७९	१.२०	५५८.१७
२०७९/८०	१.१०	६०५.६२

५.१.३. कोषबाट प्रदान गरिएको कुल प्रतिफलको तुलनात्मक विवरण

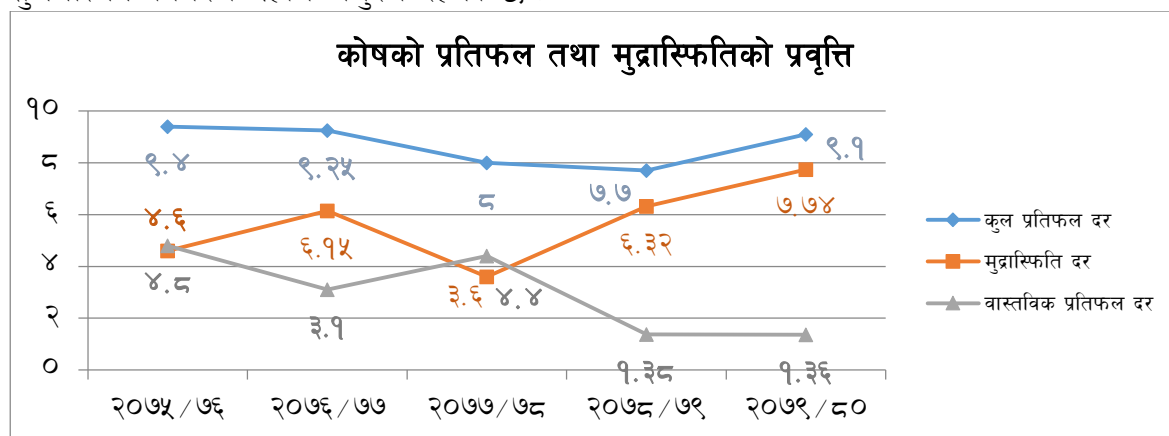
कोषले विगत पाँच वर्षमा प्रदान गरेको कुल प्रतिफल दरलाई मुलुकको मुद्रास्फीतिसँग तुलना गर्दा देहाय अनुरूप रहेको देखिएको छ :

तालिका नं.५.१.३

आर्थिक वर्ष	व्याज दर	मुनाफा दर	कुल प्रतिफल दर	मुद्रास्फिति दर	वास्तविक प्रतिफल दर
२०७५/७६	८.२५	१.१५	९.४	४.६	४.८
२०७६/७७	८.२५	१	९.२५	६.१५	३.१
२०७७/७८	७	१	८	३.६	४.४
२०७८/७९	६.५	१.२	७.७	६.३२	१.३८
२०७९/८०	८	१.१	९.१	७.७४	१.३६

कोषले सञ्चयकर्तालाई विगत ५ वर्षमा औसत प्रतिफल ८.६९ प्रतिशत उपलब्ध गराउदै आएको र विगत ५ वर्षको औसत मुद्रास्फीति ५.६८ प्रतिशत रहेको छ । यसरी विगत ५ वर्षमा सञ्चयकर्ताको कोष रकममा औसत ३.०१ प्रतिशतका दरले वास्तविक प्रतिफल प्रदान गर्न कोष सफल भएको छ ।

कोषले विगत ५ वर्षमा सञ्चयकर्तालाई प्रदान गरेको कुल प्रतिफल, मुद्रास्फीति र वास्तविक प्रतिफलको तुलनात्मक विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

५.२ सापटी सुविधा

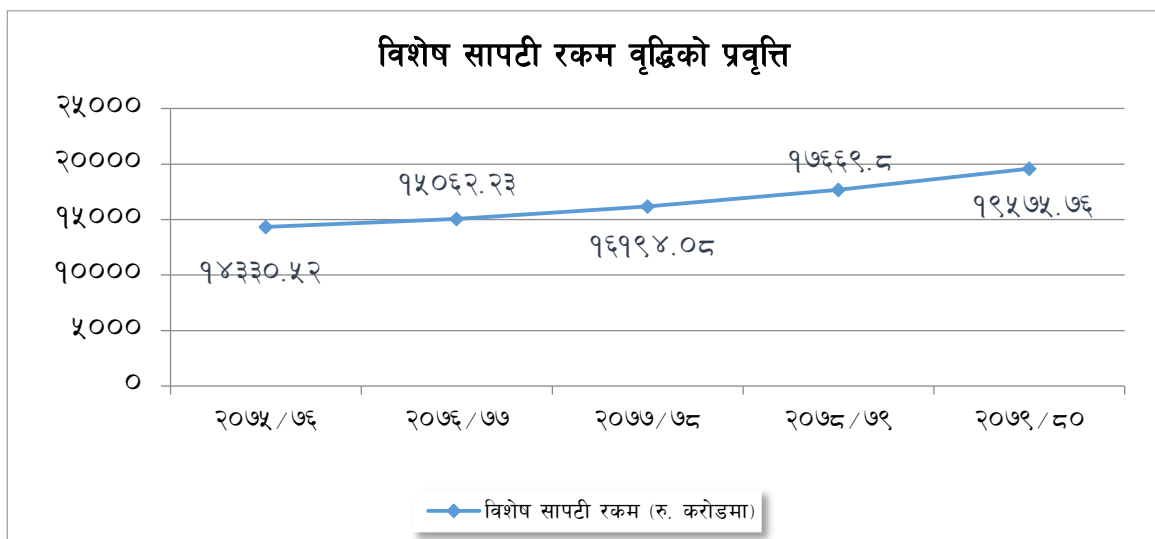
कोषले सञ्चयकर्ताको सेवाकालीन आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्ने उद्देश्यले विभिन्न प्रकारका सापटी सुविधा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । सरल र सहज रुपमा उपलब्ध हुने सापटी सुविधाहरुबाट कोषको संकलित स्रोतलाई सञ्चयकर्ताको हितमा परिचालन गर्न समेत मद्दत पुगेको छ । यस्ता सापटी सुविधाहरु सञ्चयकर्ता घर निर्माण तथा मर्मत, आफू वा छोरा/छोरीको उच्च शिक्षामा लगानी गर्नेलगायत अन्य भैपरी तथा सामाजिक कार्यमा समेत प्रभावकारी भएका छन् । कोषले उपलब्ध गराउँदै आएको सापटीको आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्मको स्थिति देहायअनुरूप रहेको छ :

५.२.१ विशेष सापटी

सञ्चयकर्ताहरुलाई समय समयमा आइपर्ने वित्तीय आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी कोषबाट वि.सं. २०५७ सालदेखि यो सापटी प्रदान गर्न शुरु गरिएको हो । यद्यपि सो भन्दा अगाडि वि.सं. २०५२ देखि आवास तथा सवारी साधन सापटीको रुपमा यस्तै प्रकारको सापटी प्रचलनमा रहेको थियो । दुईवर्ष नियमित कोषकट्टी गरेका सञ्चयकर्ताले सञ्चयकोष रकमको सुरक्षणमा जम्मा भएको कोष रकमको ९० प्रतिशतसम्म रकम सापटीकोरुपमा उपयोग गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ । कोषले विगत ५ वर्षमा प्रदान गरेको सापटी रकम औसतमा ७.४३ प्रतिशतले वृद्धि भएको पाइन्छ । कोषबाट प्रवाह भएको विशेष सापटीको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.२.१

आर्थिक वर्ष	विशेष सापटी रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	१४३३०.५२	४.६९
२०७६/७७	१५०६२.२३	५.११
२०७७/७८	१६१९४.०८	७.५१
२०७८/७९	१७६६९.८	९.११
२०७९/८०	१९५७५.७६	१०.७९

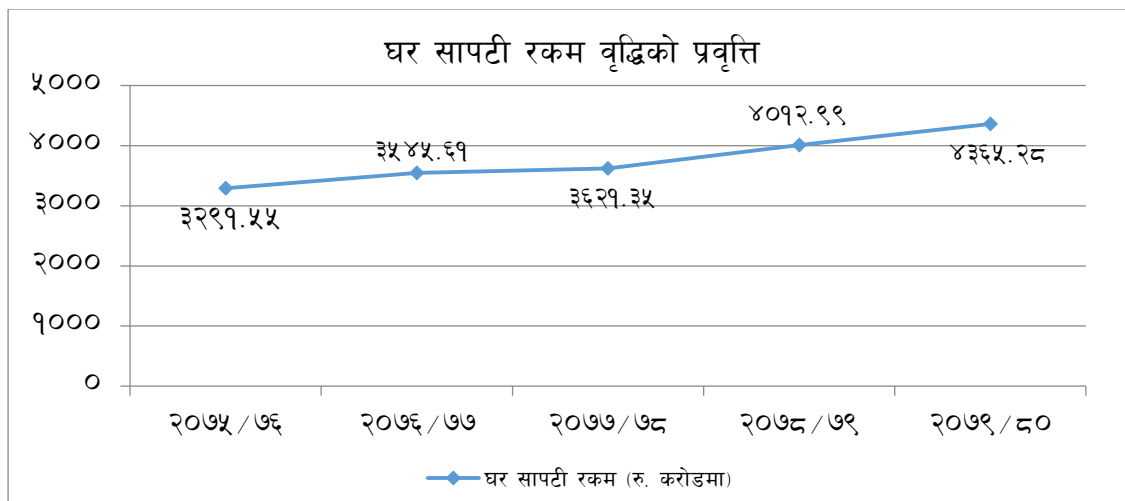

५.२.२ सञ्चयकर्ता घर सापटी

सामाजिक सुरक्षाको अवधारणा अनुरूप सञ्चयकर्ताको लागि आवासको व्यवस्थामा सहयोग गर्ने उद्देश्यले वि.सं. २०५७ साल मार्गदेखि घर सापटी प्रदान गर्न शुरु गरिएको हो । कम्तीमा २ वर्षसम्म नियमित सञ्चयकोष कट्टी गरेका सञ्चयकर्तालाई नयाँ घर निर्माण गर्न, भईरहेको घरमा तला थप गर्न, घर खरिद गर्न यो सापटी प्रदान गरिन्छ । निर्माण वा खरिद गरिने घरजग्गाको धितोमा प्रदान गरिने घर सापटीको अधिकतम सीमा रु. १ करोड छ । धितो मूल्याङ्कनबाट कायम भएको रकममा नबढ्ने गरी सञ्चयकर्ताको तलवमानको बढीमा १५ वर्ष बराबरको रकम सापटी दिने व्यवस्था रहेको छ । विगत ५ वर्षमा घर सापटी रकम औसतमा ९.९१ प्रतिशतले वृद्धि भएको पाईन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.२.२

आर्थिक वर्ष	घर सापटी रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	३२९१.५५	२०.०८
२०७६/७७	३५४५.६१	७.७२
२०७७/७८	३६२१.३५	२.१४
२०७८/७९	४०१२.९९	१०.८१
२०७९/८०	४३६५.२८	८.७८

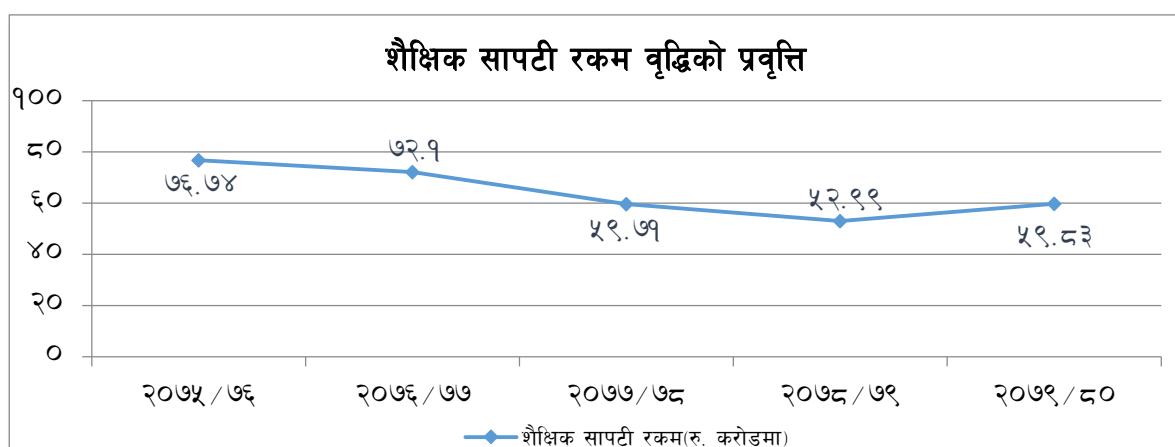

५.२.३ सञ्चयकर्ता शैक्षिक ऋण

सञ्चयकर्ता स्वयम् वा सञ्चयकर्ताको पति/पत्नी/छोरा/छोरीको उच्च शिक्षाको आवश्यकता परिपूर्तिका लागि सरल र सहज रुपमा सापटी सुविधा प्रदान गर्ने उद्देश्यले वि.सं.२०५८ साल मार्गदेखि सञ्चयकर्ता शैक्षिक सापटी प्रदान गर्न शुरु गरिएको हो । कम्तीमा २ वर्षसम्म नियमित सञ्चयकोष कट्टी गरेका र उमेर वा पदावधिको आधारमा २ वर्ष सेवा अवधि बाँकी भएका सञ्चयकर्ता वा सञ्चयकर्ताका पति/पत्नी/छोरा/छोरीलाई जुनसुकै विषयमा उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न यो सापटी प्रदान गरिन्छ । घर जग्गा वा कोषकट्टी रकमको धितोको आधारमा प्रदान गरिने यो सापटीको अधिकतम सीमा रु. ४० लाख रहेको छ । विगत ५ वर्षमा यो सापटी रकममा औसत २.९६ प्रतिशतले कमी हुन गएको छ । सोको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.२.३

आर्थिक वर्ष	शैक्षिक सापटी रकम(रु. करोडमा)	बृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	७६.७४	७.७५
२०७६/७७	७२.९	-६.०५
२०७७/७८	५९.७९	-१८.९७
२०७८/७९	५२.९९	-११.२५
२०७९/८०	५९.८३	१२.९९

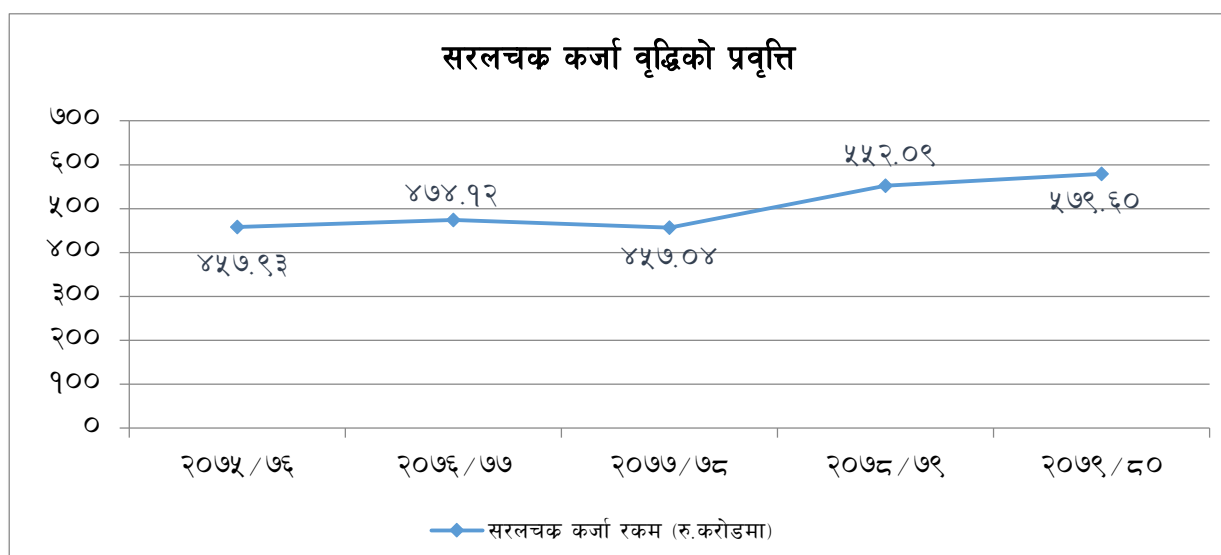

५.२.४ सरलचक्र कर्जा (सरल सापटी)

सञ्चयकर्ताको सामाजिक कार्य लगायतका भैपरी आउने आवश्यकता पूरा गर्ने उद्देश्यले वि.सं. २०६९ साल वैशाखदेखि सञ्चयकर्ता सरलचक्र कर्जा/ सरल सापटी प्रदान गर्न शुरु गरिएको हो । कम्तीमा २ वर्षसम्म नियमित सञ्चयकोष कट्टी गरेका र उमेर वा पदावधिको आधारमा २ वर्ष सेवा अवधि बाँकी भएका सञ्चयकर्तालाई घर वा जग्गाको धितोमा बढीमा रु.४० लाखसम्म सरल सापटी प्रदान गरिन्छ । विगत ५ वर्षमा यो सापटी रकममा औसत १२.३० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । सोको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.२.४

आर्थिक वर्ष	सरलचक्र कर्जा (रु.करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	४५७.९३	३५.७६
२०७६/७७	४७४.१२	३.५४
२०७७/७८	४५७.०४	-३.६
२०७८/७९	५५२.०९	२०.८
२०७९/८०	५७९.६०	४.९८

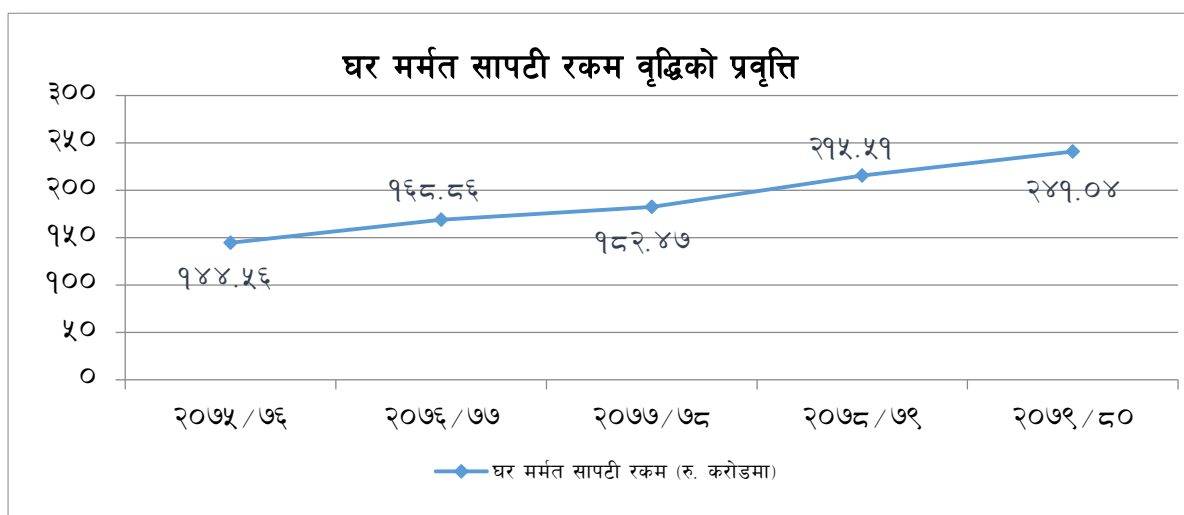

५.२.५ सञ्चयकर्ता घर मर्मत सापटी

सामाजिक सुरक्षाको अवधारणा अनुरूप सञ्चयकर्ताको लागि वि.सं. २०७३ साल देखि घर मर्मत सापटी प्रदान गर्न शुरु गरिएको हो । कम्तीमा २ वर्षसम्म नियमित सञ्चयकोष कट्टी गरेका र उमेर वा पदावधिको आधारमा २ वर्ष सेवाअवधि बाँकी भएका सञ्चयकर्तालाई घर वा जग्गाको धितोमा बढीमा रु. ३० लाखसम्म घर मर्मत सापटी प्रदान गरिन्छ । विगत ५ वर्षमा यो सापटी रकममा औसत २०.५९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । सोको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं.५.२.५

आर्थिक वर्ष	घर मर्मत सापटी रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	१४४.५६	४८.११
२०७६/७७	१६८.८६	१६.८१
२०७७/७८	१८२.४७	८.०६
२०७८/७९	२१५.५१	१८.११
२०७९/८०	२४१.०४	११.८५

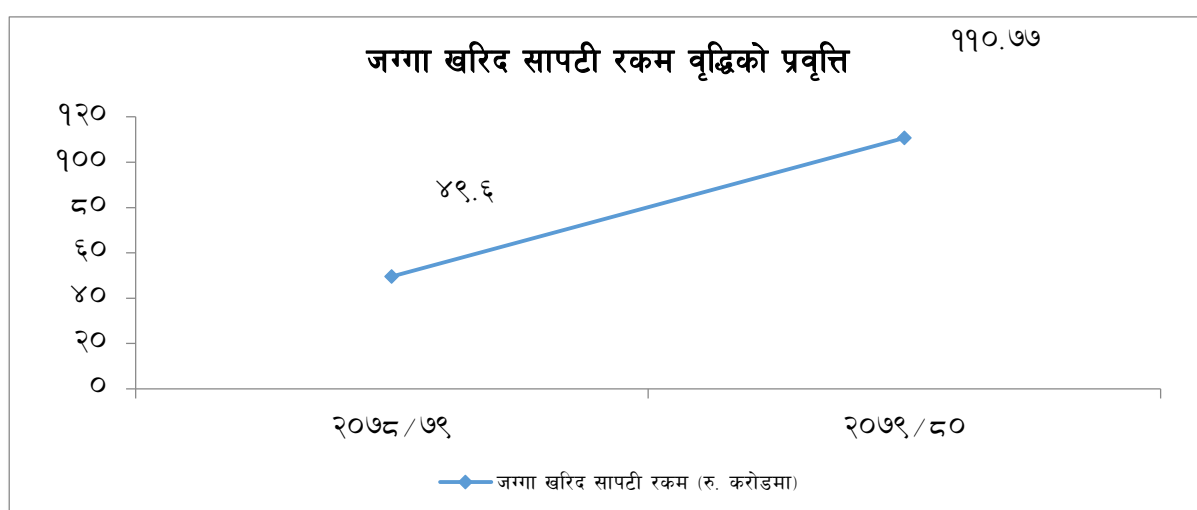

५.२.६ सञ्चयकर्ता जग्गा खरिद सापटी

सामाजिक सुरक्षाको अवधारणा अनुरूप सञ्चयकर्ताको लागि वि.सं.२०७८ साल देखि जग्गा खरिद सापटी प्रदान गर्न शुरू गरिएको हो । कम्तीमा २ वर्षसम्म नियमित सञ्चय कोष कट्टी गरेका र उमेर वा पदावधिको आधारमा २ वर्ष सेवाअवधि बाँकी भएका सञ्चयकर्तालाई घर वा जग्गाको धितोमा बढीमा रु. १ करोडसम्म जग्गा खरिद सापटी प्रदान गरिन्छ । गत वर्ष रु.४९ करोड ६० लाख सापटी प्रवाह भएकोमा यस वर्ष रु.१ अर्ब १० करोड ७७ लाख सापटी प्रवाह भएको छ ।

तालिका नं. ५.२.६

आर्थिक वर्ष	जग्गा खरिद सापटी रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७८/७९	४९.६०	-
२०७९/८०	११०.७७	१२३.३३

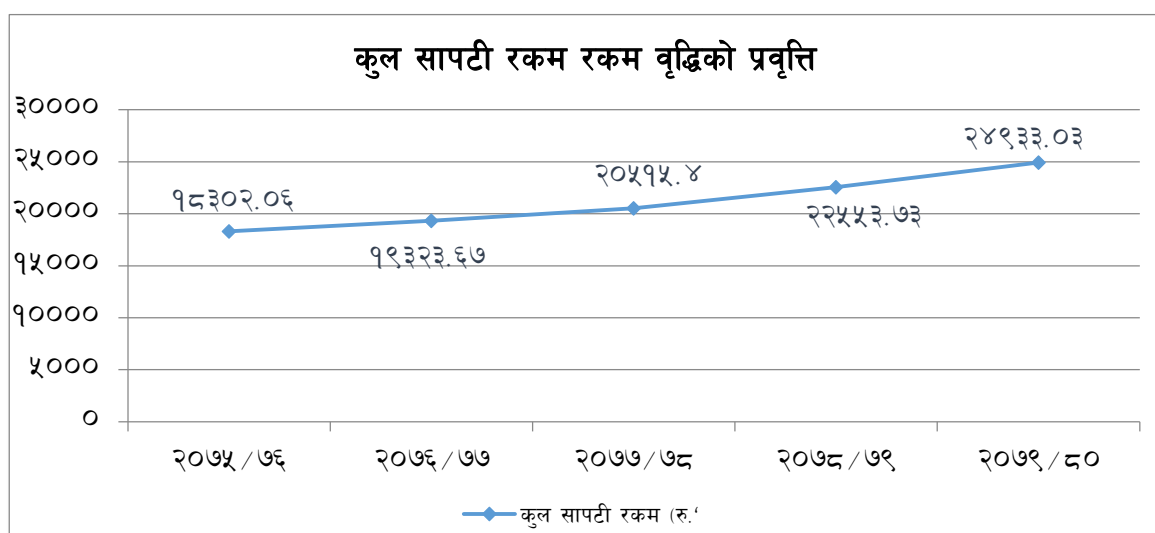

५.२.७ कुल सञ्चयकर्ता सापटीको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्ममा सञ्चयकर्ताले कोषबाट प्रदान गरिएको सम्पूर्ण शीर्षकहरु विशेष सापटी, घर सापटी, शैक्षिकसापटी, सरल चक्र कर्जा, घर मर्मत सापटी र जग्गा खरिद सापटीमा समेत गरी रु. २४९ अर्ब ३३ करोड ३ लाख कर्जा तथा सापटी उपभोग गरेका छन् । विगत ५ वर्षको तथ्याङ्कका आधारमा कुल सञ्चयकर्ता सापटी रकमको औसत वार्षिक वृद्धिदर ८.०५ प्रतिशत रहेको छ । सोको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.२.७

आर्थिक वर्ष	कुल सापटी रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	१८३०२.०६	८
२०७६/७७	१९३२३.६७	५.५८
२०७७/७८	२०५१५.४	६.१७
२०७८/७९	२२५५३.७३	९.९४
२०७९/८०	२४९३३.०३	१०.५५

५.३ सामाजिक सुरक्षा सुविधा

कर्मचारी सञ्चय कोषको प्रमुख जिम्मेवारी सञ्चयकर्ताको सञ्चयकोषको सुव्यवस्थापन गरी सेवाबाट अवकाश पश्चात् ब्याज तथा मुनाफा सहित एकमुष्ट रकम फिर्ता गर्ने रहेतापनि मुलुकको एकमात्र सामाजिक सुरक्षा प्रदायक संस्थाको हैसियतले कोषले आफ्नै स्रोतबाट सञ्चयकर्तालाई सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम मार्फत विभिन्न सामाजिक सुरक्षा सुविधा प्रदान गरी लाभान्वित तुल्याउँदै आईरहेको छ ।

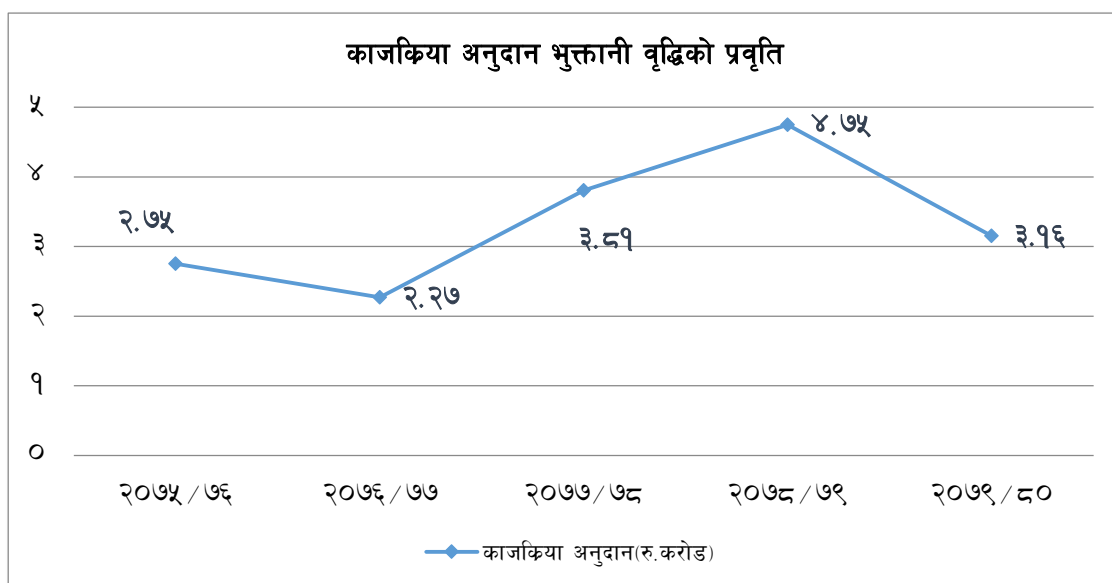
कोषले आर्जन गरेको प्रत्येक वर्षको मुनाफाको केही प्रतिशत रकम सञ्चयकर्ताको हितको लागि खडा गरिएका विभिन्न कोषहरुमा जम्मा गरी सामाजिक सुरक्षा सुविधाहरु प्रदान गर्दैआएको छ । कोषले उपलब्ध गराउँदै आएको सामाजिक सुरक्षा सुविधाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्मको स्थिति देहायअनुरूप रहेको छ :

५.३.१ काजक्रिया अनुदान योजना

सञ्चयकर्ताको सेवाकालमा नै मृत्यु भएमा निजको हकवालालाई आर्थिक अनुदान स्वरूप प्रदान गरिने यो सुविधाको प्रारम्भ वि.सं. २०४८ सालबाट गरिएको हो । प्रारम्भमा रु. १,५०० आर्थिक अनुदान दिन शुरु गरिएको यो सुविधालाई वृद्धि गरी २०७२/७३ देखि रु.३०,००० र २०७५/७६ देखि रु.४०,००० प्रदान गर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस सुविधा अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा ११८९ जना सञ्चयकर्ताका आश्रित परिवारले यो सुविधा लिएका थिए भने आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा ७९० सञ्चयकर्ताका आश्रित परिवारले लिएका छन् । कोषले विगत ५ वर्षमा प्रदान गरेको काजक्रिया अनुदानको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.३.१

आर्थिक वर्ष	काजक्रिया अनुदान(रु.हजारमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	२७५२८	०.९०
२०७६/७७	२२७०५	(१७.५२)
२०७७/७८	३८०६६	६७.६५
२०७८/७९	४७४८०	२४.७३
२०७९/८०	३१५५०	(३३.५५)

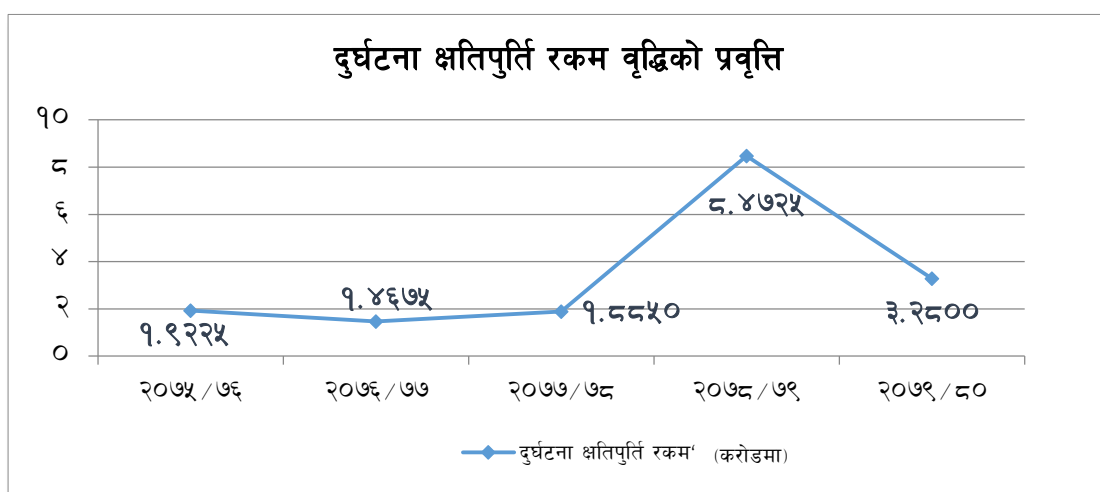

५.३.२ दुर्घटना क्षतिपूर्ति योजना

दुर्घटनामा परी सेवाकालमा सञ्चयकर्ताको मृत्यु वा पूर्ण अंगभंग भएमा निज वा निजको हकवालालाई आर्थिक सहयोग स्वरूप प्रदान गरिने यो सुविधा वि.सं. २०५२ सालबाट शुरु गरिएको हो । प्रारम्भमा रु. ५०,००० बाट आर्थिक सहयोग प्रदान गर्न शुरु गरिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७२/७३ देखि रु. १,२५,००० तथा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि रु. २,००,००० आर्थिक सहयोग प्रदान हुँदै आएको छ । यस सुविधा अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा ४२४ जना सञ्चयकर्ता/आश्रित परिवारले रु. ८ करोड ४७ लाख २५ हजार सुविधा उपभोग गरेकामा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा १६४ जना सञ्चयकर्ता वा निजका परिवारले रु. ३ करोड २८ लाख सुविधा उपभोग गरेका छन् । कोषले विगत ५ वर्षमा प्रदान गरेको सुविधाको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.३.२

आर्थिक वर्ष	दुर्घटना क्षतिपूर्ति रकम (रु. हजारमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	१९,२२५.००	३५.१५
२०७६/७७	१४,६७५.००	(२३.६७)
२०७७/७८	१८,८५०.००	२८.४५
२०७८/७९	८,४७२५.००	३४९.४७
२०७९/८०	३,२८००.००	(६९.२९)

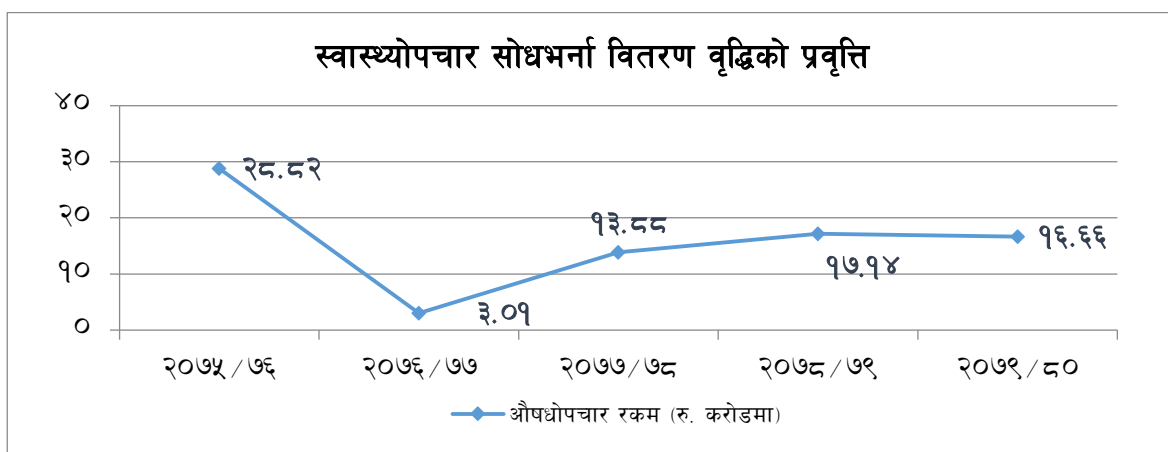

५.३.३ सञ्चयकर्ता स्वास्थ्य उपचार योजना

सञ्चयकर्तालाई स्वास्थ्य उपचारमा सहयोग गर्ने हेतुले कोषले २०७० साल वैशाख देखि सञ्चयकर्ता औषधोपचार सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन गरेको थियो । यस कार्यक्रम अन्तर्गत तोकेको अस्पतालमा उपचार गराउँदा सामान्य उपचारमा अधिकतम रु. २५ हजारसम्म तथा कडा रोगको उपचारका लागि रु. ५० हजारसम्मको सुविधा सोधभर्ना गरिदै आएको थियो । २०७५ मंसिर १ देखि यस सुविधालाई राष्ट्रिय बीमा कम्पनी लिमिटेड मार्फत सञ्चयकर्ता औषधोपचार तथा घातक रोगको उपचार बीमा गरी साधारण रोगको उपचारमा रु.१ लाख तथा घातक रोगको उपचारमा रु.१० लाखसम्म औषधोपचार खर्चको सोधभर्ना दिने गरी व्यवस्था गरिएको थियो । हाल यसलाई परिमार्जन गरी सञ्चयकर्ता र निजको पति वा पत्नीको स्वास्थ्य उपचार खर्च सोधभर्ना दिने गरी कोषले नै सञ्चयकर्ता स्वास्थ्य उपचार योजना व्यवस्थापन गर्दै आएको छ । सञ्चयकर्ता स्वास्थ्य उपचार योजनाअन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा २,४५७ जना सञ्चयकर्ताले रु. १६ करोड ६६ लाख ३१ हजार सुविधा प्राप्त गरेका छन् । कोषले विगत ५ वर्षमा प्रदान गरेको सुविधाको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.३.३

आर्थिक वर्ष	औषधोपचार रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	२८.८२	१४,०२८.८२
२०७६/७७	३.०१	(८९.५६)
२०७७/७८	१३.८८	३६९.००
२०७८/७९	१७.१४	२३.५१
२०७९/८०	१६.६६	(२.८०)

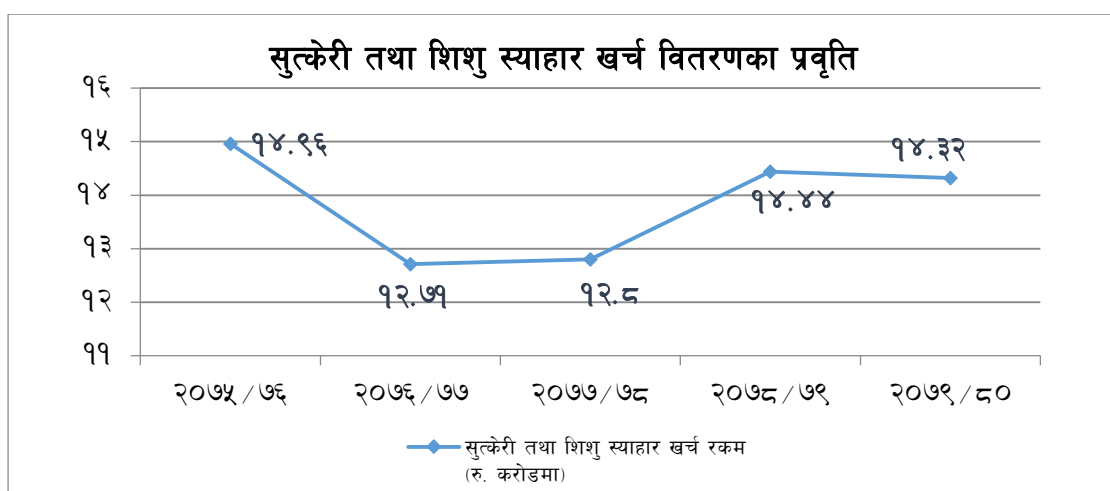

५.३.४ सुत्केरी तथा शिशु स्याहार योजना

कोषले २०७२ साल आश्विनदेखि सञ्चयकर्ता सुत्केरी तथा शिशु स्याहार योजना कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चयकर्ताले सन्तान प्राप्त गर्दा सुत्केरी तथा शिशु स्याहार गर्न सेवा अवधिमा अधिकतम दुई सन्तानको जन्म हुँदा प्रति प्रसूति रु. ७,५०० का दरले रु. अधिकतम १५,००० सम्म सुविधा प्रदान गर्ने गरी यो योजना लागू गरिएको छ । यस सुविधा अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा १७,०६० जना सञ्चयकर्ताले रु.१२ करोड ८० लाख १० हजार सुविधा उपभोग गरेकामा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा १९,२५४ जना सञ्चयकर्ताले रु.१४ करोड ४४ लाख ५ हजार सुविधा उपभोग गरेका छन् । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा यो सुविधा लिने सञ्चयकर्ताको संख्या १९,०८७ रहेको छ भने कोषले यस सुविधा लिने सञ्चयकर्तालाई रु १४ करोड ३१ लाख ५२ हजार ५ सय प्रदान गरेको छ । कोषले विगत वर्षमा प्रदान गरेको सुविधाको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं.५.३.४

आर्थिक वर्ष	सुत्केरी तथा शिशु स्याहार खर्च रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	१४.९६	१.४४
२०७६/७७	१२.७१	(१५.०५)
२०७७/७८	१२.८०	०.७३
२०७८/७९	१४.४४	१२.८१
२०७९/८०	१४.३२	(०.८३)

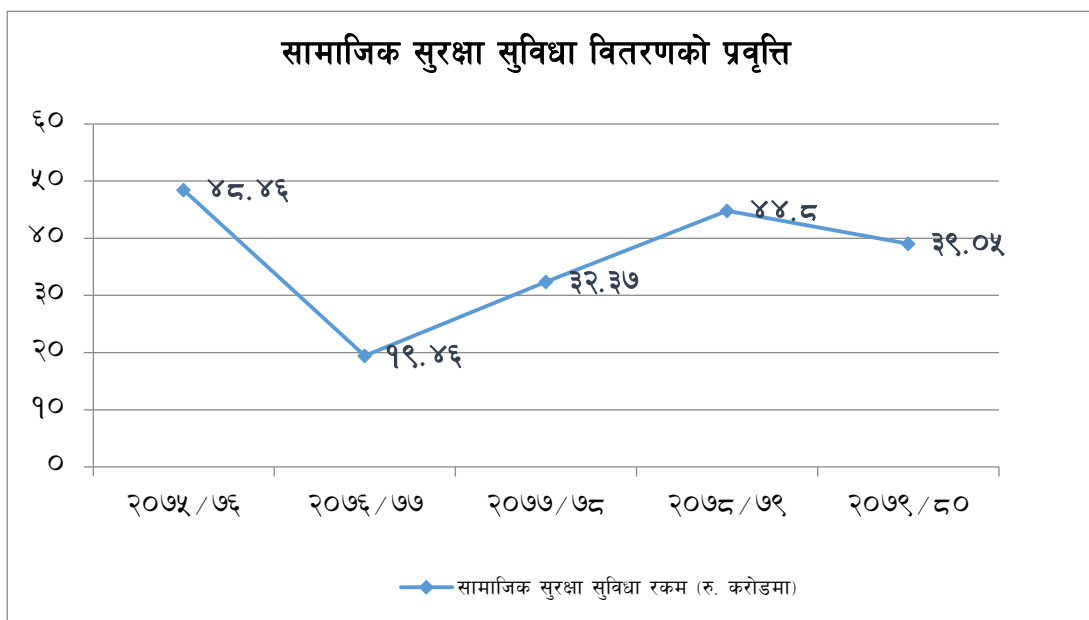

५.३.५ सामाजिक सुरक्षा सुविधा वितरणको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सञ्चयकर्ता कर्मचारीहरूलाई कोषबाट विभिन्न सामाजिक सुरक्षा अनुदान सुविधा स्वरूप काजकिरिया अनुदान, दुर्घटना क्षतिपूर्ति, सुत्केरी तथा शिशु स्याहार योजना र सञ्चयकर्ता स्वास्थ्य उपचार योजनाअन्तर्गत रु.४४ करोड ८० लाख प्रदान भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा २२,६०७ जना सञ्चयकर्तालाई करिब रु. ३९ करोड ५ लाख प्रदान गरिएको छ । कोषको विगत ५ वर्षको सामाजिक सुरक्षा सुविधाको वितरण विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ५.३.५

आर्थिक वर्ष	सामाजिक सुरक्षा सुविधा रकम (रु. करोडमा)	वृद्धि प्रतिशत
२०७५/७६	४८.४६	१५३.६८
२०७६/७७	१९.४६	(५९.८५)
२०७७/७८	३२.३७	६६.३४
२०७८/७९	४४.८	३८.४०
२०७९/८०	३९.०५	(१२.८३)

५.४ कोषको सेवा प्रभावकारी बनाउन सञ्चालन गरिएका थप सेवा

कोषले सञ्चयकर्तालाई सरल र सहज रूपमा सेवा तथा सुविधा प्रवाह गर्न प्रविधिमैत्री विभिन्न प्रकारका सेवाहरूको समेत व्यवस्थापन गर्दै आएको छ । कोषबाट प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि देहाय अनुसारका थप क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिएको छ :

५.४.१ प्रविधिको प्रयोग मार्फत सेवा

कोषले उपत्यका भित्रका ३ वटा र उपत्यका बाहिर रहेका ९ वटा शाखा कार्यालय तथा सेवाकेन्द्रहरूबाट सञ्चयकर्तालाई छिटो छरितो तथा सहजरूपमा सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले सम्पूर्ण कारोबारलाई अनलाईन डाटामा आधारित सेवा सञ्चालन गर्दै आएको छ । कोषले हाल Oracle System मा आधारित Contribution Management System (CMS) प्रयोग गरी सञ्चयकर्तालाई सेवा प्रदान रहेको छ ।

५.४.२ ई-सर्भिस (E-service)

कोषले सञ्चयकर्तालाई प्रवाह गरेको सेवा सुविधाहरूलाई प्रभावकारी बनाउन कोषकट्टी विवरण, सबै प्रकारका सञ्चयकर्ता सापटीको सम्पूर्ण विवरण निम्न प्रकृयाबाट निःशुल्क प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ :

क. सञ्चयकर्ता ई -सर्भिस:

- आफ्नो व्यक्तिगत कोष कट्टी विवरणका साथै सबै किसिमका सापटी सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण प्राप्त गर्न सकिने,
- दोहोरो खाता एकीकरण र व्यक्तिगत विवरण सच्याउन कोषलाई अनुरोध गर्न सकिने,
- कुनै सुझाव भए दिन सकिने ।

ख. सञ्चयकर्ता कार्यालय ई-सर्भिस (internet):

- कार्यालय अन्तर्गतका कर्मचारीको नाम, परिचयपत्र नम्बर तथा अन्य विवरण प्राप्त गर्न सकिने,
- सञ्चयकोष कट्टीको फाँटवारी कोषमा प्राप्त भए नभएको तथा खातामा जम्मा भएनभएको जानकारी पाउन सकिने,
- फाँटवारी Web posting गर्न सकिने ।

ग. सञ्चय कोष Mobile Apps:

- सञ्चयकर्ताले आफ्नो जम्मा रकमको जानकारीको लागि Mobile Application बाट विवरण प्राप्त गर्न सकिने ।

५.४.३ ECS बाट सकलन

कोषले कोषकट्टी गरी पठाउने कार्यालयहरूबाट फाँटवारीको Soft Copy वा email मार्फत प्राप्त गर्दै आएकोमा आफैले विकास गरेको प्रणाली उपयोग गरी सो मार्फत नै विवरण प्राप्त गरी Hard copy वा Soft Copy नलिई सञ्चयकर्ताको खातामा सिधै लेखाङ्कन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

५.४.४ सञ्चयकर्ता तथा योगदानकर्ता कार्यालय डाटा अपडेट सेवा (KYC Service)

कोषले सञ्चयकर्ताको वैयक्तिक तथा जैविक (Biometric) विवरणका साथै सञ्चयकर्ताकार्यरत कार्यालयहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाई सञ्चयकर्ताको सेवा प्रवाहमा थप गुणस्तरीयता कायम गरेको छ ।

५.४.५ एसएमएस सेवा (SMS Service)

सञ्चयकर्ताले आफ्नो सञ्चय कोष रकम तथा विभिन्न सापटीको विवरण बुझ्न कोषबाट Username, Password र Pincode प्राप्त गरी नेपाल टेलिकमको GSM मोवाईलको Message Box मा गएर कोषले आफूलाई उपलब्ध गराएको Pincode टाइप गरेपछि Space दिएर BAL टाइप गरी ५७५० मा SMS पठाएर आफ्नो विवरण प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

५.४.६ टेलीकोष सेवा (Telekosh Service)

यस सेवाको लागि सञ्चयकर्ताले नेपाल टेलिकमको साधारण PSTN तथा GSM Mobile phone मार्फत १६४२ डायल गरी आफ्नो परिचयपत्र नम्बरका साथै # PINCODE राखी आफ्नो कोष रकम, विशेष सापटी, घरसापटी, शैक्षिक सापटी लगायत कोष सम्बन्धी सबै विवरण प्राप्त गर्न सकिने व्यवस्था छ ।

५.४.७ नोटिस बोर्ड सेवा

कोषको सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन Audio Notice Board Service समेत सञ्चालनमा ल्याईएको छ । सञ्चयकर्ताले टेलिफोन १६१८-०१-४२२५३८६ मा सिधा डायल गरी कोष सम्बन्धी सूचनाहरू प्राप्त गर्न सकिने व्यवस्था छ ।

५.४.८ वेब सेवा

कोष सम्बन्धी सबैसूचना तथा जानकारी कोषको वेबसाईट: www.epf.org.np बाट प्राप्त गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ ।

५.४.९ शाखा सञ्जाल

कोषले सञ्चयकर्तालाई काठमाण्डौ स्थित ठमेल कार्यालय तथा सिंहदरवार र लगनखेल सेवा केन्द्रबाट सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था छ । साथै, सञ्चयकर्तालाई स्थानीयस्तरबाटै सेवा उपलब्ध गराउन विराटनगर, जनकपुर, हेटौडा, पोखरा, बुटवल, कोहलपुर, सुर्खेत र धनगढीमा शाखा कार्यालय तथा उपत्यका बाहिर धनकुटामा सेवा केन्द्र सञ्चालित छन् ।

५.४.१० कल सेन्टर

कोषको कल सेन्टर २०७७ पौष महिनादेखि हप्ताको ६ दिन सञ्चालनमा आएको छ । बिहान ९ बजेदेखि बेलुका ५ बजेसम्म सेवा प्रदान गरिन्छ । कोषले प्रदान गरी आएको सेवा सुविधाको सम्बन्धमा सञ्चयकर्ताको जिज्ञासा तथा गुनासो व्यवस्थापन गर्न यसलाई सूचना प्रविधिमा आधारित तुल्याइएको छ । सम्पर्क नम्बर:- ०१-५९७००४९ रहेको छ ।

५.४.११ अनलाइन सेवा

(क) विशेष सापटी

सञ्चयकर्ताले कोषकट्टी रकमको ९० प्रतिशतसम्म विशेष सापटी प्राप्त गर्न सक्ने सुविधा छ । आफ्नो कार्यरत रहेको कार्यालयको Office KYC तथा आफ्नो व्यक्तिगत KYC विवरण अनिवार्यरूपमा अद्यावधिक रहेको सञ्चयकर्ताले Individual Login गरी कोषको वेबसाईट www.epf.org.np मार्फत Online System प्रयोग गरी आवेदन दिन सकिन्छ । आवेदन दिँदा सञ्चयकर्तालेसापटी आवेदन तोकिए बमोजिम भरी कार्यरत कार्यालय प्रमुखबाट प्रमाणित गराई सोको Scanned copy .JPEG format मा upload गर्नुपर्दछ । आवेदन फाराम कोषको वेबसाईटको Resources Section मा रहेको Form download बाट download गरी प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

(ख) अनलाइन सापटी फिर्ता

KYC Update गरेका सञ्चयकर्ताले कोषबाट लिएका सबै किसिमका सापटीको साँवा तथा ब्याज connectIPS मार्फत आफ्नो बैंक खाताबाट सोभै सञ्चय कोषमा तिर्न सक्नेछन् । यो प्रणालीबाट साँवा-ब्याज जम्मा गर्दा रकम Transfer भएकै समयमा लेखांकन गरी अद्यावधिक हुने व्यवस्था रहेकोले तुरुन्त कर्जा रकम घट्दछ ।

(ग) अनलाइन रोक्का तथा फुकुवा:

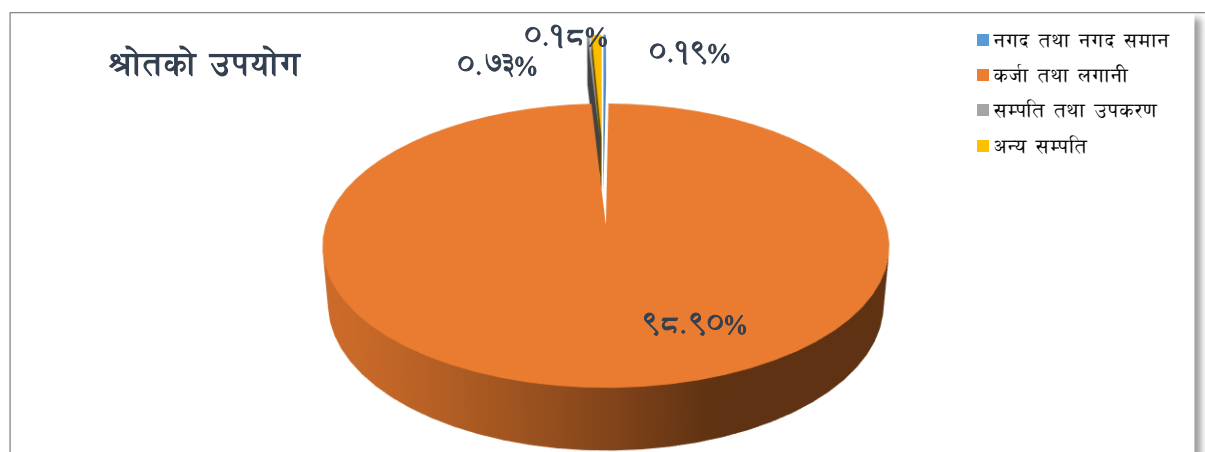
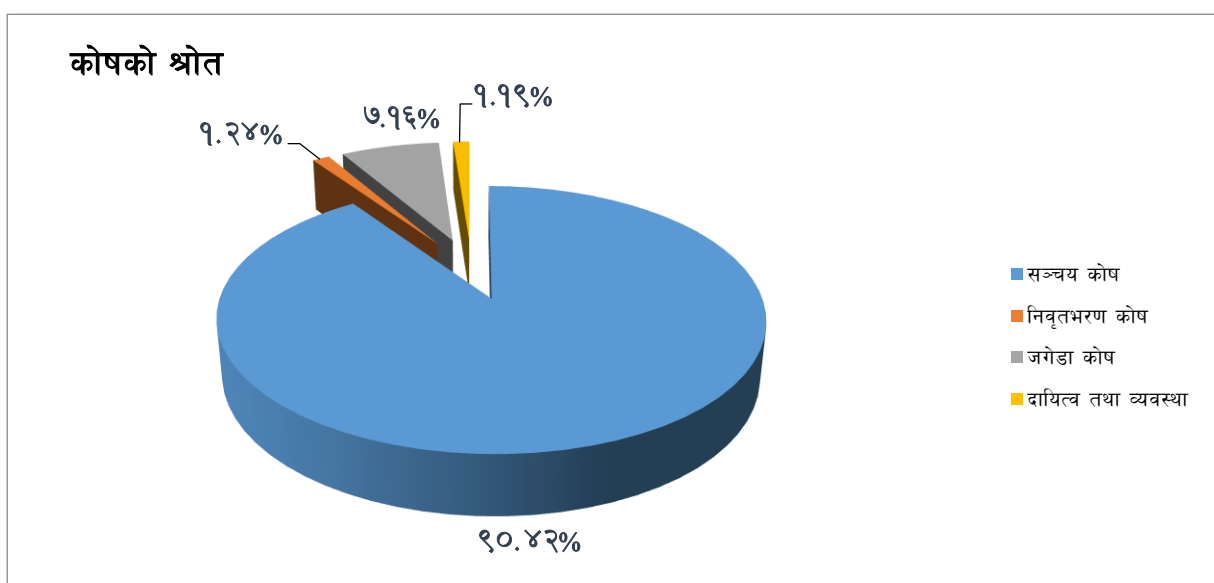
कोषबाट धितो आधारित कर्जा लिदा कोषको प्रतिनिधि तथा सञ्चयकर्तामालपोत कार्यालयमा गई धितो रोक्का गर्नुपर्ने अवस्थामा सहजता ल्याउन भुमिसुधार व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको अनलाईन प्रणाली प्रयोग गरी Online रोक्का तथा फुकुवाको व्यवस्था मिलाई कर्जा प्रवाह तथा धितो फुकुवा गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

परिच्छेद - ६ वित्तीय विश्लेषण

कोषको आर्थिक वर्ष २०७९/८० र विगत वर्षको वित्तीय अवस्था, लेखा र लेखापरीक्षणको तुलनात्मक विवरण देहायअनुरूप रहेको छ :

६.१ आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय विश्लेषण

(क) वित्तीय अवस्था: कोषको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुरूप कुल स्रोत रु.५१४ अर्ब २९ करोड ७९ लाख रहेको छ । यस मध्ये सञ्चय कोष रु.४६५ अर्ब २ करोड २ लाख, निवृत्तभरण कोष रु.६ अर्ब ३५ करोड ८३ लाख, जगेडा तथा बचत रु. ३६ अर्ब ८२ करोड ११ लाख र दायित्व तथा व्यवस्थाहरू ६ अर्ब ९ करोड ८३ लाख रहेको छ ।

कोषको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार कुल कोष उपयोग रु.५१४ अर्ब २९ करोड ७९ लाख रहेको छ । जस मध्ये कर्जा तथा लगानीमा रु. ५०८ अर्ब ६२ करोड ७३ लाख, सम्पत्ति

तथा उपकरणमा रु.९४ करोड ४६ लाख, नगद तथा नगद समानमा रु. ९७ करोड ८९ लाख र अन्य सम्पत्तिमा रु.३ अर्ब ७४ करोड ७१ लाख रहेको छ ।

नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखिनै कोषको वित्तीय विवरण तयार गर्दा धेरै लेखा नीतिहरूमा परिवर्तन भएको थियो । यसरी लेखा नीतिहरू परिवर्तन हुँदा खास गरी वित्तीय सम्पत्तिहरूको लेखाङ्कन रकममा ठूलो परिवर्तन भएको छ । नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमानको व्यवस्था अनुसार कोषले शेयरमा गरेको लगानीलाई आर्थिक वर्षको अन्त्यमा ती शेयरहरूको उचित मूल्य (Fair Value) मा मूल्यांकन गरी फरक रकमलाई जगेडा तथा बचत अन्तर्गत उचित मूल्य जगेडामा समायोजन गर्ने गरेको छ । यस आर्थिक वर्षको अन्त्यमा गत वर्षको अन्त्यको तुलनामा शेयर लगानीको मूल्यांकनमा रु. १ अर्ब २० करोड १५ लाखले वृद्धि भएको छ । यसै गरी विगत वर्षको कर्मचारी सुविधा दायित्वको विमाङ्कीय मूल्यांकन गर्दा परिभाषित कर्मचारी सुविधाको रु. ३४ करोड ५३ लाखको विमाङ्कीय नोक्सान भई उक्त रकमले साधारण जगेडा कोषमा प्रभाव पारेको छ । यी असरहरूको कारणले जगेडा तथा बचतमा यो वर्ष केही कम हुन गएको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० को कोषको वित्तीय कारोवारको सारांश देहायअनुसार रहेको छ :

तालिका नं. ६.१(क)

(रु. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष २०७९/८०	आर्थिक वर्ष २०७८/७९	वृद्धि वा न्युन	
			रकम	प्रतिशत
सञ्चय कोष	४६५०२	४१६३६	४,८६६	११.६९
निवृत्तभरण कोष	६३६	३३१	३०५	९२.१५
जगेडा तथा बचत	३६८२	३३९८	२८४	८.३६
दायित्व तथा व्यवस्था	६०९	५५६	५३	९.५३
कुल स्रोत	५१,४२९	४५,९२१	५५०८	११.९९
कर्जा तथा लगानी	५०८६२	४४६२५	६२३७	१३.९८
सम्पति तथा अमूर्त सम्पति	९४	८१	१३	१६.०५
नगद तथा नगद सामान	९८	८४८	-७५०	-८८.४४
अन्य सम्पति	३७५	३६७	८	२.१८
कुल उपयोग	५१,४२९	४५,९२१	५५०८	११.९९

समग्रमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोषको कुल स्रोतमा ११.९९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । सो अवधिमा सञ्चय कोष रकममा ११.६९ प्रतिशत र निवृत्तभरण कोषमा ९२.१५ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने कर्जा तथा लगानीमा १३.९८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ ।

कोषमा कोषरहित दायित्व तथा काल्पनिक सम्पति नरहेको र कर्मचारीलाई अवकाशपछि प्रदान गरिने सुविधाको लागि आवश्यक दायित्व व्यवस्थागर्न आवधिक रुपमा बीमाङ्कीय मूल्याङ्कन गर्ने गरिएको छ । सोही अनुरूप आ.व. २०७९/८० मा समेत बीमाङ्कीय मूल्याङ्कनगरिएको र सोको आधारमा कर्मचारी अवकाश दायित्वव्यवस्था गरिएको छ ।

(ख) सञ्चालन अवस्था: कोषको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को कुल आय रु.४४ अर्ब ४८ करोड ८३ लाख र खुद मुनाफा रु. ६ अर्ब ५ करोड ६२ लाखरहेको छ । नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान बमोजिम

कोषले तयार गरेको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय विवरणमा आम्दानी र खर्चको विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ६.१(ख)

(रु. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष २०७९/८०	आर्थिक वर्ष २०७८/७९	वृद्धि वा न्यून	
			रकम	प्रतिशत
कुल आम्दानी	४४४८.८३	३,४२२.६४	१,०२६.१९	२९.९८
ब्याज तथा अन्य प्रत्यक्ष खर्च	३४६२.६९	२६०३.५८	८५९.११	३३.००
कर्मचारी तथा सञ्चालन खर्च	१२८.१३	१२०.७९	७.३४	६.०८
क्षयीकरण व्यवस्था	२५२.३९	१४०.१०	११२.२९	८०.१५
खुद मुनाफा	६०५.६२	५५८.१७	४७.४५	८.५०

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को तुलनामा कोषको कुल आय २९.९८ प्रतिशतले वृद्धि हुन गएको छ भने खुद मुनाफा ८.५० प्रतिशतले बढ्न गएको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० को कुल ब्याज तथा प्रत्यक्ष खर्च गत वर्षको तुलनामा केही बढ्न गई रु. ३४ अर्ब ६२ करोड ६९ लाख रहेको छ । सो अवधिमा कुल ब्याज तथा अन्य खर्चमा ३३ प्रतिशतले वृद्धि र क्षयीकरण व्यवस्था खर्चमा गत वर्षको तुलनामा ८०.१५ प्रतिशत अर्थात रु.१ अर्ब १२ करोड २९ लाख वृद्धि हुन गएको छ भने आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कर्मचारी तथा सञ्चालन खर्चमा ६.०८ प्रतिशतले वृद्धि हुन गएको छ ।

६.२ कोषको विगत ५ वर्षको तुलनात्मक वित्तीय विवरण

क) वित्तीय अवस्था: नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान बमोजिम तयार गरिएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र सोही अनुरूपका नीति बमोजिम तयार गरिएको विगत ५ वर्षको कोषको वित्तीय स्थितिको तुलनात्मक विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

तालिका नं. ६.२(क)

(रु. करोडमा)

विवरण/ आर्थिक वर्ष	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
सञ्चय कोष	३०,९८४.८४	३५,४४०.८१	३९,७५७.३५	४१,६३६.११	४६,५०२.०२
निवृत्तभरण कोष		४८.०९	१४५.७४	३३१.१७	६३५.८३
जगेडा तथा बचत	२,८०७.८३	२,७१७.२३	४,०९७.१४	३,३९८.०४	३६८२.११
दायित्व तथा व्यवस्था	४४७.०९	४७४.६३	५६६.१९	५५५.७४	६०९.८३
कुल स्रोत	३४,२३९.७६	३६,६८०.७६	४४,५६६.४२	४५,९२१.०६	५१,४२९.७९
कर्जा तथा लगानी	३३,५२५.१८	३८,२५२.६६	४३,७२९.४६	४४,६२५.४४	५०,८६२.७३
सम्पति तथा अमूर्त सम्पति	४८.९८	५५.४२	७०.१७	८०.४५	९४.४६
नगद तथा नगद समान	४१५.३२	९७.६५	४४४.४६	८४८.३६	९७.८९
अन्य सम्पति	२५०.२८	२७५.०३	३२२.३४	३६६.८१	३७४.७१
कुल उपयोग	३४,२३९.७६	३६,६८०.७६	४४,५६६.४२	४५,९२१.०६	५१,४२९.७९
खुद मुनाफा	४४४.६३	३४३.४६	३९३.४६	५५८.१७	६०५.६२
कुल स्रोतमा कर्जा तथा लगानीको अनुपात	९७.९१	९८.८९	९८.१२	९७.१८	९८.९०

कुल स्रोतमा सम्पत्ति, उपकरण तथा अमूर्त सम्पत्तिको अनुपात	०.१४	०.१४	०.१६	०.१८	०.१८
कुल स्रोतमा नगद तथा नगद समानको अनुपात	१.२१	०.२५	१.००	१.८५	०.१९
कुल स्रोतमा अन्य सम्पत्तिको अनुपात	०.७३	०.७१	०.७२	०.८०	०.७३

विगत ५ वर्षको अवधिमा कोषको कुल स्रोतमा कर्जा तथा लगानीको अनुपात औसत ९८.२० प्रतिशत रहेको छ भने सम्पत्ति तथा उपकरणको अनुपात औसत ०.१६ प्रतिशत र नगदको अनुपात औसत ०.९० प्रतिशत र अन्य सम्पत्तिको औसत ०.७४ प्रतिशत रहेको छ ।

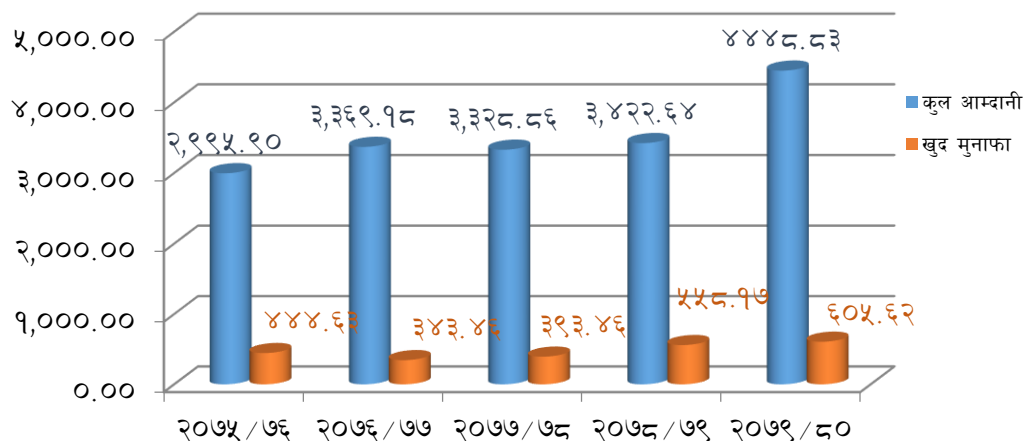
ख) सञ्चालन अवस्था: नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान बमोजिम तयार गरिएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय विवरण र सोही अनुरूपका नीतिहरु बमोजिम तयार गरिएको विगत ५ वर्षको कोषको सञ्चालन अवस्थाको तुलनात्मक विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

तालिका नं. ६.२(ख)

(रु. करोडमा)

विवरण/ आर्थिक वर्ष	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
कुल आम्दानी	२,९९५.९०	३,३६९.१८	३,३२८.८६	३,४२२.६४	४४४८.८३
परिवर्तन प्रतिशत	१२.१७	१२.४६	(१.२०)	२.८२	२९.९८
खुद मुनाफा	४४४.६३	३४३.४६	३९३.४६	५५८.१७	६०५.६२
परिवर्तन प्रतिशत	१२.८३	(२२.७५)	१४.५६	४१.८६	८.५०
कुल स्रोतमा कुल आम्दानीको प्रतिशत	९.१६	९.२४	७.४७	७.४५	८.६५
सञ्चय कोषमा खुद मुनाफाको प्रतिशत	१.५१	१.०३	०.९९	१.२०	१.३०

कुल आम्दानी तथा खुद मुनाफाको प्रवृत्ति

कोषको कुल आम्दानीको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा विगत ५ वर्षमा औसत ११.२५ प्रतिशतले र खुद मुनाफा तर्फ ११ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ । सो अवधिमा कोषको कुल स्रोतमा कुल आम्दानीको अनुपात औसत ८.३९ प्रतिशत रहेको छ भने सञ्चय कोषमा खुद मुनाफाको अनुपात औसत १.२१ प्रतिशत रहेको छ ।

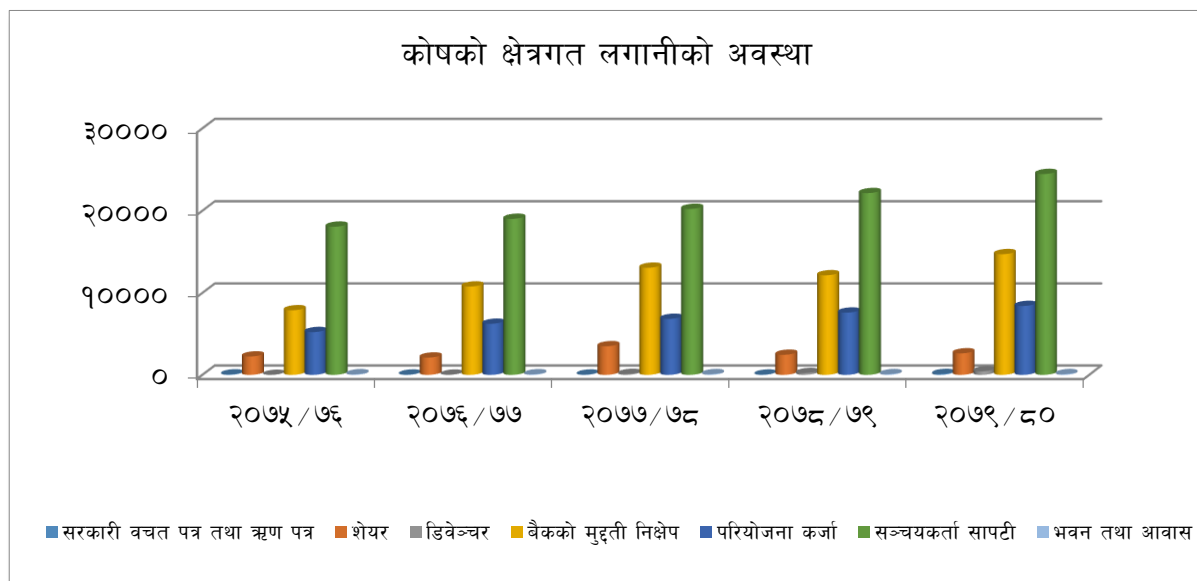
ग) कोषको क्षेत्रगत लगानीको अवस्था: कोषको विगत ५ वर्षको क्षेत्रगत लगानीको विवरण देहायबमोजिम रहेको छ :

तालिका नं. ६.२(ग)

(रु.करोडमा)

क्र.सं.	विवरण/ आ.व.	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
१	सरकारी वचत पत्र	५३.३३	३२.३४	३२.३४	३२.००	१०५.४७
	तथा ऋण पत्र	०.१६	०.०८	०.०८	०.०७	०.२१
२	शेयर	२,२४३.७७	२,१११.६५	३,४९२.३२	२,४५०.१०	२,६२४.८१
		६.६९	५.५२	७.९७	५.३४	५.१६
३	डिभेन्चर		२३.४३	१११.२९	२२१.००	४३८.८०
			०.०६	०.२५	०.४८	०.८६
४	बैंकको मुद्दती निक्षेप	७,८७८.७५	१०,७७६.२८	१३,०६४.८९	१२,१४६.७६	१४,७२१.३९
		२३.५०	२८.१७	२९.८०	२६.४५	२८.९४
५	परियोजना कर्जा	५,२१९.३८	६,२३१.७९	६,८३२.२६	७,५९५.५२	८,४३१.९९
		१५.५७	१६.२९	१५.५९	१६.५४	१६.५८
६	सञ्चयकर्ता सापटी	१८,०५७.९२	१९,००८.५८	२०,२१६.१०	२२,१३४.६१	२४,४५२.९०
		५३.८६	४९.६९	४६.१२	४८.२०	४८.०८
७	भवन तथा आवास	७२.०३	६८.५९	८५.६८	८५.१५	८७.३५
		०.२१	०.१८	०.२०	०.१९	०.१७

कोषको लगानीको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा सरकारी बचतपत्र तथा ऋणपत्रमा विगत ५ वर्षमा औसतमा कुल लगानीको ०.१२ प्रतिशत लगानी भएको छ । सोही अवधिमा शेयर लगानी औसतमा ६.१६ प्रतिशत रहेको छ । निवृत्तभरण ऐन, २०७५ बमोजिम कोषलाई निवृत्तभरण कोष व्यवस्थापनको समेत जिम्मेवारी प्राप्त भएको हुँदा सो ऐन बमोजिम विभिन्न वाणिज्य बैंकहरूले जारी गरेको डिबेन्चरमा कोषले लगानी गर्न शुरु गरेकोमा आ.व. २०७८/७९ मा २ अर्ब २१ करोड भएकोमा यस आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्ममा रु.४ अर्ब ३९ करोड अर्थात कुल लगानीको ०.८६ प्रतिशत डिबेन्चरमा लगानी भएको छ । यसैगरी विगत ५ वर्षको अवधिमा बैंकको मुद्दती निक्षेप, परियोजना कर्जा, सञ्चयकर्ता सापटी र भवन तथा आवास शीर्षकमा कुल लगानीको तुलनामा औसतमा क्रमशः २७.३७, १६.११, ४९.१९ र ०.१९ प्रतिशत लगानी भएको छ ।

६.३ कोषको लेखा तथा लेखापरीक्षण

कर्मचारी सञ्चयकोष ऐन, २०१९ (संशोधन सहित) को दफा २३ मा भएको व्यवस्था अनुरूप कोषको वित्तीय विवरणहरूको ढाँचा महालेखापरीक्षकबाट तोकिएको व्यवस्था रहेको छ । सोही व्यवस्था अनुरूप महालेखापरीक्षकबाट मिति २०७५ फाल्गुण १४ मा तोकिएको ढाँचामा कोषको वित्तीय विवरण तयार गरी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।

कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ मा कोषको लेखापरीक्षण कार्य प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ९ महिनाभित्र सम्पन्न गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोले सो समय सीमा ननाघ्ने गरी निश्चित समय तोकिएको लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न गर्न महालेखा परीक्षकबाट लेखापरीक्षक नियुक्त हुने गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लेखापरीक्षणका लागि चार्टर्ड एकाउण्टेन्टद्वय श्री वि.के.मान सिंह र श्री अरुण अर्याल संयुक्त लेखापरीक्षकका रूपमा नियुक्त भई लेखापरीक्षण सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू महालेखा परीक्षकलेतोकिएको समयमा नै सम्पन्न गरिएको छ ।

कोषको विगत ५ वर्षमा लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न गर्दा लागेको समयको तुलनात्मक विवरण देहाय अनुरूप रहेको छ :

तालिका नं. ६.३

आर्थिक वर्ष	सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत	लेखापरीक्षण अवधि(महिनामा)
२०७५/७६	२०७६ साल चैत्र	९
२०७६/७७	२०७७ साल फाल्गुण	८
२०७७/७८	२०७९ साल वैशाख	१०
२०७८/७९	२०७९ साल चैत्र	९
२०७९/८०	२०८० साल चैत्र	९

कोषको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन वित्तीय विवरणहरु, लेखा नीति तथा टिप्पणी परिच्छेद ९ मा समावेश गरिएको छ । कोषको लेखा नीतिमा उल्लेख भएकोमा बाहेक अन्य नीतिमा कुनै परिवर्तन गरिएको छैन ।

परिच्छेद -७

कोषको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा वित्तीय विवरण

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)

एकीकृत वित्तीय अवस्थाको विवरण
२०८० आषाढ ३१

रकम रुपैयाँमा

विवरण	टिप्पणी	समूह		कोष	
		२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
सम्पत्तिहरू					
नगद तथा नगद समान	४.१	१,०१२,२७४,८०८	८,४९३,५९२,००४	९७८,८७३,०८५	८,४८३,६२२,८७८
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्दात	४.२	१४७,३९७,६९६,९९२	१२१,४८५,३८१,०५४	१४७,२१३,९२८,९९२	१२१,४६७,६०५,०५४
व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरू	४.३	-	-	-	-
सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी	४.४	२४४,५२९,०४६,५०३	२२१,३४६,०८४,४५९	२४४,५२९,०४६,५०३	२२१,३४६,०८४,४५९
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी	४.५	८४,३९९,९८५,८८९	७५,९५५,९९०,०३३	८४,३९९,९८५,८८९	७५,९५५,९९०,०३३
कर्मचारीलाई कर्जा तथा सापटी		२,३३९,४५४,३३८	२,२६४,४४९,३५६	२,३३९,४५४,३३८	२,२६४,४४९,३५६
धितोपत्रहरूमा लगानी	४.६	३०,१४९,३३३,८८२	२५,३२६,८३३,०४३	३०,१४९,३३३,८८२	२५,३२६,८३३,०४३
सहायक कम्पनीहरूमा लगानी		-	-	-	-
सहायक कम्पनीहरूको शेयर पुँजीको लागि पेशकी		-	-	-	-
सहायक कम्पनीहरूको शेयर पुँजी		-	-	२००,०००,०००	५०,०००,०००
सम्बद्ध कम्पनीहरूमा लगानी	४.७	४८६,२९१,७४७	४३४,०९५,८१७	१,३४१,४२२,३७९	१,२५७,१९०,४६२
सम्पत्तिहरूमा लगानी	४.८	८७३,५९३,६८६	८५१,४६५,९५३	८७३,५९३,६८६	८५१,४६५,९५३
सम्पत्ति र उपकरण	४.९	९६१,६५८,६७८	८२१,८३६,३५७	९३५,८९८,९३६	७९३,९९६,६८४
अमूर्त सम्पत्ति	४.१०	८,८२१,६१५	१०,६०१,२५१	८,७८४,६१३	१०,६०१,२५१
स्थगन कर सम्पत्ति		२,२८०,०५६	३,२८९,६६०	-	-
अन्य सम्पत्ति	४.११	१,३७९,६६४,३५५	१,३९८,१९४,००९	१,४०७,६५३,३४४	१,४०३,६५५,८०६
जम्मा सम्पत्ति		५१३,४५२,१०२,५४९	४५८,३९१,०१२,९९६	५१४,२९७,९७५,६४७	४५९,२९०,६१४,९७९
दायित्वहरू					
कर्मचारी सुविधा दायित्व	४.१२	४,२३६,७८७,९६१	३,८८९,४१८,८५८	४,२३६,७८७,९६१	३,८८९,४१८,८५८
अन्य दायित्व	४.१३	१,८७७,६६६,४८१	१,६८१,४०६,००८	१,८६१,५३१,७७६	१,६६८,००७,३६८
स्थगन कर दायित्व		-	-	-	-
जम्मा दायित्व		६,११४,४५४,४४२	५,५७०,८२४,८६६	६,०९८,३१९,७३७	५,५५७,४२६,२२६
कोष तथा जगेडा					
सञ्चय कोष	४.१४	४६५,०२०,२४६,५९१	४१६,३६१,१२८,९१०	४६५,०२०,२४६,५९१	४१६,३६१,१२८,९१०
निवृत्तभरण कोष		६,३५८,२६१,१७३	३,३११,६५३,३५१	६,३५८,२६१,१७३	३,३११,६५३,३५१
अन्य कोष		-	-	-	-
जगेडा तथा वचत	४.१५	३५,९५९,१४०,३४३	३३,१४७,४०५,८६९	३६,८२१,१४८,१४६	३३,९८०,४०६,४९२
जम्मा कोष तथा जगेडा		५०७,३३७,६४८,१०७	४४२,८२०,१८८,१३०	५०८,१९९,६५५,९०९	४४३,६५३,९८८,७५३
जम्मा कोष, जगेडा तथा दायित्व		५१३,४५२,१०२,५४९	४५८,३९१,०१२,९९६	५१४,२९७,९७५,६४७	४५९,२९०,६१४,९७९

संलग्न टिप्पणीहरू (१ देखि ५.१६ सम्म) वित्तीय विवरणका अभिन्न अंग रहेका छन् ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
एकीकृत नाफा वा नोक्सान विवरण
२०७९ श्रावण १ गतेदेखि २०८० आषाढ ३१ गतेसम्म

रकम रुपैयामा

विवरण	टिप्पणी	समूह		कोष	
		२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
ऋण तथा लगानीबाट आम्दानी	४.१६	४४,१९२,९३५,०५८	३३,९९६,२७८,६४६	४४,१७५,७२९,४८१	३३,९९६,६८१,२५५
ब्याज तथा अन्य प्रत्यक्ष खर्च	४.१७	३४,६२६,९३३,७५२	२६,०३५,६७०,०५६	३४,६२६,९३३,७५२	२६,०३५,६७०,०५६
ऋण तथा लगानीबाट खुद आम्दानी		९,५६६,००१,३०६	७,९६०,६०८,५९०	९,५४८,७९५,७२९	७,९६१,०११,१९९
शुल्क तथा कमिसन आम्दानी	४.१८	२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५	२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५
शुल्क तथा कमिसन खर्च	४.१९	-	-	-	-
खुद शुल्क तथा कमिसन आम्दानी		२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५	२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५
व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरूबाट भएको खुद आम्दानी	४.२०	-	-	-	-
नाफा नोक्सान मार्फत उचित मूल्य (Fair Value) मा रहेका	४.२१	-	-	-	-
अन्य वित्तीय उपकरणहरूबाट भएको खुद आम्दानी	४.२२	२९१,१४६,१५७	२०६,३७६,४०७	२९१,००६,१५७	२०६,३७६,४०७
कुल सञ्चालन आम्दानी		९,८६८,७२३,८२७	८,१९०,२८१,४७२	९,८६१,३७८,२५०	८,१९०,६८४,०८१
वित्तीय सम्पत्तिहरूको खुद क्षयीकरण नाफा/(नोक्सान)	४.२३	२,५२३,९३१,७२२	१,४००,९९०,३३३	२,५२३,९३१,७२२	१,४००,९९०,३३३
कर्मचारी खर्च	४.२४	१,००५,३५९,६३०	९५६,२८०,२२७	९९८,६७५,६९२	९५०,६६९,५७६
अन्य सञ्चालन खर्च	४.२५	२२८,७७३,३५८	२०४,१४८,८८२	२२४,५१६,२२५	२०३,०८८,१५९
ह्रास कटौती, परिशोधन तथा गैह्र वित्तीय सम्पत्तिको क्षयीकरण	४.२६	६०,४१६,६४२	५६,७१६,०८०	५८,०५०,५४७	५४,२१७,३०३
वित्तीय खर्च		-	-	-	-
यस वर्षको आय कर अधिको मुनाफा (नोक्सान)		६,०६०,२४२,४७५	५,५७२,१४५,९५०	६,०५६,२०४,०६३	५,५८१,७१८,७१०
आय कर					
चालु कर		-	-	-	-
स्थगन कर		१,००९,६०४	(२,३८३,९४१)	-	-
यस वर्षको खुद मुनाफा (नोक्सान)		६,०५९,२३२,८७१	५,५७४,५२९,८९१	६,०५६,२०४,०६३	५,५८१,७१८,७१०

संलग्न टिप्पणीहरू (१ देखि ५.१६ सम्म) वित्तीय विवरणका अभिन्न अंग रहेका छन् ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
एकीकृत विस्तृत आम्दानी विवरण
२०७९ श्रावण १ गतेदेखि २०८० आषाढ ३१ गतेसम्म

रकम रुपैयामा

विवरण	टिप्पणी	समूह		कोष	
		२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
यस वर्षको खुद मुनाफा (नोक्सान)		६,०५९,२३२,८७१	५,५७४,५२९,८९१	६,०५६,२०४,०६३	५,५८१,७१८,७१०
अन्य विस्तृत आम्दानी					
परिभाषित कर्मचारी सुविधाको विमाङ्गीय नाफा/(नोक्सान)		(३४५,३४४,१५९)	२८९,१०२,५६६	(३४५,३४४,१५९)	२८९,१०२,५६६
सम्पत्ति तथा उपकरणको पुनर्मूल्याङ्कन		-	-	-	-
लगानी धितोपत्रहरूको उचित मूल्य (Fair Value) मा भएको खुद परिवर्तन		१,११७,२५०,९९७	(११,४९८,२६६,६३३)	१,२०१,४८२,९१४	(११,६२५,३४९,५३५)
जम्मा अन्य विस्तृत आम्दानी		७७१,९०६,८३८	(११,२०९,१६४,०६७)	८५६,१३८,७५५	(११,३३६,२४६,९६९)
कुल विस्तृत आम्दानी		६,८३१,१३९,७०९	(५,६३४,६३४,१७६)	६,९१२,३४२,८१८	(५,७५४,५२८,२६०)

संलग्न टिप्पणीहरू (१ देखि ५.१६ सम्म) वित्तीय विवरणका अभिन्न अंग रहेका छन् ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
एकीकृत नगद प्रवाह विवरण
२०७९ श्रावण १ गतेदेखि २०८० आषाढ ३१ गतेसम्म

रकम रुपैयामा

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
सञ्चालनबाट नगद प्रवाह				
यस वर्षको खुद मुनाफा (नोक्सान)	६,०५९,२३२,८७१	५,५७४,५२९,८११	६,०५६,२०४,०६३	५,५८१,७८८,७१०
समायोजन				
आय कर	१,००९,६०४	(२,३८३,९४१)	-	-
हास कटौती, परिशोधन तथा गैर वित्तीय सम्पत्तिको क्षयीकरण	६०,४१६,६४२	५६,७१६,०८०	५८,०५०,५४७	५४,२१७,३०३
वित्तीय सम्पत्तिहरूको खुद क्षयीकरण	२,५२३,९३१,७२२	१,४००,९९०,३३३	२,५२३,९३१,७२२	१,४००,९९०,३३३
नाफा, नोक्सान मार्फत उचित मूल्य (Fair Value) मा रहेका अन्य वित्तीय उपकरणहरूबाट भएको खुद आम्दानी	-	-	-	-
सञ्चय कोषमा व्याज खर्च	३४,६२६,९३३,७५२	२६,०३५,६७०,०५६	३४,६२६,९३३,७५२	२६,०३५,६७०,०५६
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्जातमा प्राप्त भएको व्याज	(१३,३२३,२२२,५९५)	(११,३५१,६२२,५००)	(१३,३०६,०१७,०१७)	(११,३४९,५६५,२९५)
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटीमा प्राप्त भएको व्याज	(७६,४४४,९४४,९७६)	(५,७५३,५५१,५७८)	(७६,४४४,९४४,९७६)	(५,७५३,५५१,५७८)
धितो पत्रहरूमा लगानीमा प्राप्त भएको व्याज तथा लाभांश	(९३६,३२३,६९७)	(३१८,४०९,५२४)	(९३६,३२३,६९७)	(३१८,४०९,५२४)
सम्पत्ति र उपकरण, लगानी सम्पत्ति तथा अमूर्त सम्पत्तिको विक्रिमा भएको लाभ वा नोक्सानी	(१,०७१,६८९)	(१,२४०,४४१)	(१,०७१,६८९)	(१,२४०,४४१)
सम्पत्तिहरूमा लगानीमा प्राप्त भएको खुद आम्दानी	(३९७,४३९,२४५)	(३८२,६४१,५५६)	(३९७,४३९,२४५)	(३८२,६४१,५५६)
सञ्चालन गतिविधिले गर्दा सम्पत्ति तथा दायित्वहरूमा भएको परिवर्तनहरू				
व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरूमा कमी (वृद्धि)	-	-	-	-
सञ्चयकर्ताहरूलाई कर्जा तथा सापटीमा कमी (वृद्धि)	(२४,४१२,००४,१७२)	(२०,४०५,३२५,०१९)	(२४,४१२,००४,१७२)	(२०,४०५,३२५,०१९)
कर्मचारीहरूलाई कर्जा तथा सापटीमा कमी (वृद्धि)	(७५,००४,९८२)	(१५२,०३८,०७५)	(७५,००४,९८२)	(१५२,०३८,०७५)
अन्य सम्पत्तिमा कमी (वृद्धि)	२६,५२९,६५४	(२८८,११७,८४२)	(३,९९७,५३८)	(२९२,२६४,३२१)
कर्मचारी सुविधा दायित्वमा वृद्धि (कमी)	३४७,३६९,१०३	(२४१,४९४,६०१)	३४७,३६९,१०३	(२४१,४९४,६०१)
अन्य दायित्वमा वृद्धि (कमी)	१९६,२६०,४७३	१५०,४६५,२९५	१९६,२६०,४७३	१५०,४६५,२९५
सञ्चालन गतिविधिबाट भएको खुद नगद प्रवाह	(२,९४८,३२७,५६६)	(५,६७८,४५३,४२२)	(२,९७०,७८९,७२२)	(५,६८७,०७०,२२६)
लगानी गतिविधिबाट नगद प्रवाह				
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्जातमा भएको लगानी	(२५,९१२,३१५,९३८)	९,१६३,५०९,०२६	(२५,७४६,३२३,९३८)	९,१६३,२८५,०२६
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्जातबाट भएको लगानी फिर्ता	-	-	-	-
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्जातमा प्राप्त भएको व्याज	१३,३२३,२२२,५९५	११,३५१,६२२,५००	१३,३०६,०१७,०१७	११,३४९,५६५,२९५
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी प्रवाहमा वृद्धि (कमी)	(९,६५९,६८५,४४०)	(७,८१३,३८५,३५३)	(९,६५९,६८५,४४०)	(७,८१३,३८५,३५३)
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटीमा प्राप्त भएको व्याज	७६,४४४,९४४,९७६	५,७५३,५५१,५७८	७६,४४४,९४४,९७६	५,७५३,५५१,५७८
धितोपत्रहरूमा लगानीमा वृद्धि (कमी)	(४,८२२,४००,८३९)	९,५९६,३२६,६२३	(४,८२२,४००,८३९)	९,५९६,३२६,६२३
धितोपत्रहरूमा लगानीमा प्राप्त भएको व्याज तथा लाभांश	९३६,३२३,६९७	३१८,४०९,५२४	९३६,३२३,६९७	३१८,४०९,५२४
सम्बद्ध कम्पनीहरूमा लगानीमा वृद्धि (कमी)	(५२,१९५,९३०)	(५१,८९२,७८२)	(८४,२३१,९१७)	१२६,५४५,२०५
सहायक कम्पनीहरूको शेयर पुँजीको लागि पेशकीमा वृद्धि (कमी)	-	-	(१५०,०००,०००)	-
सम्पत्तिहरूमा लगानीमा वृद्धि (कमी)	(३४,३८५,७७०)	(६,९७०,३२२)	(३४,३८५,७७०)	(६,९७०,३२२)
सम्पत्तिहरूमा लगानीमा प्राप्त भएको खुद आम्दानी	३९७,४३९,२४५	३८२,६४१,५५६	३९७,४३९,२४५	३८२,६४१,५५६
सम्पत्ति र उपकरणमा वृद्धि (कमी)	(१८३,९४२,९३८)	(१६४,४७९,४१९)	(१८३,७३६,७७५)	(१४५,४६४,२६०)
अमूर्त सम्पत्तिमा वृद्धि (कमी)	(१,१८६,६६४)	(९,५२४,६७४)	(१,१४९,६६१)	(९,५२४,६७४)
लगानी गतिविधिबाट भएको खुद नगद प्रवाह	(१८,३६४,२८३,०१५)	२८,५१९,८०८,२५६	(१८,३९७,२८९,४१४)	२८,७००,४४०,०१३
वित्तीय श्रोतबाट नगद प्रवाह				
सञ्चय कोषमा वृद्धि (कमी)	४८,६५९,११७,६८१	१८,७८७,५९५,४९८	४८,६५९,११७,६८१	१८,७८७,५९५,४९८
सञ्चय कोषमा व्याज खर्च	(३४,६२६,९३३,७५२)	(२६,०३५,६७०,०५६)	(३४,६२६,९३३,७५२)	(२६,०३५,६७०,०५६)
निवृत्तभरण कोषमा वृद्धि (कमी)	३,०४६,६०७,८२२	१,८५४,२१८,९७३	३,०४६,६०७,८२२	१,८५४,२१८,९७३
अन्य कोषमा वृद्धि (कमी)	-	-	-	-
जगेडा तथा वचतहरूमा वृद्धि (कमी)	(३,२४७,४९८,३९७)	(१३,३९८,५२३,६३७)	(३,२१५,४६२,४०९)	(१३,५७९,९६१,६२४)
वित्तीय श्रोत सम्बन्धी गतिविधिबाट भएको खुद नगद प्रवाह	१३,८२९,२२३,३५४	(१८,७९२,३७९,२२२)	१३,८६३,३२९,३४२	(१८,९७०,८१७,२०९)
सम्पूर्ण गतिविधिबाट भएको खुद नगद प्रवाह	(७,४८९,३९७,१९६)	४,०४८,९७५,६१३	(७,४०४,७४९,७९३)	४,०४२,५४२,५४८
वर्षको शुरुमा भएको नगद तथा नगद समान मौज्जात	८,४९३,५९२,००४	४,४४४,६१६,३९१	८,४८३,६२२,८७८	४,४४१,०७०,३००
विदेशी मुद्रामा रहेको नगद तथा नगद समान मौज्जातमा पुनर्मूल्यांकनको कारणले भएको समायोजन	-	-	-	-
वर्षको अन्तमा भएको नगद तथा नगद समान मौज्जात	१,०१२,२७४,८०८	८,४९३,५९२,००४	९७८,८७३,०८५	८,४८३,६२२,८७८

सलग्न टिप्पणीहरू (१ देखि ५.१६ सम्म) वित्तीय विवरणका अभिन्न अंग रहेका छन् ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
वित्तीय विवरणका टिप्पणीहरू
कोष तथा जगेडाभा भएका परिवर्तनहरू
२०७९ श्रावण १ गतेदेखि २०८० आषाढ ३१ गतेसम्म

समूह

विवरण	साधारण जगेडा कोष	सञ्चयकर्ता कल्याणकारी कोष	कर्मचारी कल्याणकारी कोष	मुनाफा बाँडफाँड (सञ्चय कोष)	मुनाफा बाँडफाँड (निवृत्तभरण कोष)	सञ्चित मुनाफा (निवृत्तभरण कोष)	उचित मुल्य जगेडा	सञ्चयकर्ता हाईड्रो कोष	सञ्चय कोष	निवृत्तभरण कोष	जम्मा
२०७९ श्रावण १ को मौज्जात	८८०,७२७,४२६	३,९५३,२४१,२६८	३०८,१५०,२१९	६,०९८,२७९,८८१	१६,८७७,०९०	२३,६००,५५७	१३,५९७,३०५,७३५	८,२६९,२२३,६९२	४१६,३६१,१२८,९१०	३,३११,६५३,३५१	४५२,८२०,१८८,१२९
खर्च / भुक्तानी	-	(३८०,५८९,६६५)	(१०८,८७६,७११)	(४,७३४,०८६,६७९)	(१२,९५०,२९७)	-	-	(६७१,१७८,९६९)	(२०,७८४,२५३,८०८)	-	(२६,६९१,९३६,१२९)
रकमान्तर / समायोजन	-	१,२५७,७६६,५७९	-	५२,१९५,९३०	-	-	-	६१६,०३५,५७७	(१७,१७३,९०५,४३१)	(२९९,५०४,२८९)	(१५,५४७,४११,६३४)
व्याज	-	-	-	-	-	-	-	-	३३,६१३,८६७,१११	३३८,६३८,१९५	३३,९५२,५०५,३०५
संकलन	-	-	-	-	-	-	-	-	४९,१९९,३०५,५५५	२,९९४,५२३,६१९	५२,१९३,८२९,१६४
नाफाबाट थप	-	-	-	-	३५,४०१,८३३	३,९३३,५३७	-	-	-	१२,९५०,२९७	५२,२८५,६६७
शेयरको उचित मूल्यमा समायोजन	-	-	-	-	-	-	१,११७,२५०,९९७	-	-	-	१,११७,२५०,९९७
परिभाषित कर्मचारी सुविधाको विमाङ्गीय नाफा / (नोक्सान)	(३४५,३४४,१५९)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(३४५,३४४,१५९)
बेचालु सञ्चय कोष	-	-	-	-	-	-	-	-	(९१८,४१३,४१४)	-	(९१८,४१३,४१४)
मुनाफा बाँडफाँट	३००,८४३,४३५	७२२,०२४,२४३	१८०,५०६,०६१	४,८१६,५२३,७६२	-	-	-	-	४,७२२,५१७,६७८	-	१०,७४२,४१५,१७९
विगत वर्षको आम्दानी (खर्च)	(३७,७२०,९९८)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(३७,७२०,९९८)
२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	७९८,५०५,७०४	५,५५२,४४२,४२३	३७९,७७९,५७०	६,२३२,९१२,८९५	३९,३२८,६२६	२७,५३४,०९४	१४,७१४,५५६,७३२	८,२१४,०८०,३००	४६५,०२०,२४६,५९१	६,३५८,२६१,१७३	५०७,३३७,६४८,१०८
२०७८ श्रावण १ को मौज्जात	३०४,१३७,९५३	३,८२४,०२४,४३७	२४६,८७८,०८९	४,६०७,९०३,६५६	-	२०,३६०,६६०	२५,०९५,५७२,३६८	६,८७२,५२२,४५२	३९७,५७३,५३३,४१२	१,४५७,४३४,३७८	४४०,००२,३६७,४०४
खर्च / भुक्तानी	-	(४५१,९५५,२७२)	(१०९,१८१,१७७)	(३,१५८,४६७,५३०)	-	-	-	(४४६,८७२,३५५)	(२८,१४३,५३१,९३६)	-	(३२,३१०,००८,२७०)
रकमान्तर / समायोजन	-	३१,१७२,१०३	४५३,३०७	५१,३५५,०८५	-	-	-	१,८४३,५७३,५९५	(२०,९३५,४६८,९१७)	(२२,९९७,१६३)	(१९,०३१,९११,९९०)
व्याज	-	-	-	-	-	-	-	-	२५,४०५,४५१,६१५	१२८,३४५,०५६	२५,५३३,७९६,६७१
संकलन	-	-	-	-	-	-	-	-	४०,२८८,५८८,१३४	१,७४६,१९९,१७६	४२,०३४,७८७,३१०
नाफाबाट थप	-	-	-	-	१६,८७७,०९०	३,२३९,८९७	-	-	-	२,६७१,९०३	२२,७८८,८९१
शेयरको उचित मूल्यमा समायोजन	-	-	-	-	-	-	(११,४९८,२६६,६३३)	-	-	-	(११,४९८,२६६,६३३)
परिभाषित कर्मचारी सुविधाको विमाङ्गीय नाफा / (नोक्सान)	२८९,१०२,५६६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२८९,१०२,५६६
बेचालु सञ्चय कोष	-	-	-	-	-	-	-	-	१२६,५३७,४९१	-	१२६,५३७,४९१
मुनाफा बाँडफाँट	२३६,९२४,२३३	५५०,०००,०००	१७०,०००,०००	४,५९७,४८८,६७१	-	-	-	-	२,०४६,०१९,१११	-	७,६००,४३२,०१५
विगत वर्षको आम्दानी (खर्च)	५०,५६२,६७४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५०,५६२,६७४
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्जात	८८०,७२७,४२६	३,९५३,२४१,२६८	३०८,१५०,२१९	६,०९८,२७९,८८१	१६,८७७,०९०	२३,६००,५५७	१३,५९७,३०५,७३५	८,२६९,२२३,६९२	४१६,३६१,१२८,९१०	३,३११,६५३,३५१	४५२,८२०,१८८,१२९

संलग्न टिप्पणीहरू (१ देखि ५.१६ सम्म) वित्तीय विवरणका अभिन्न अंग रहेका छन् ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
वित्तीय विवरणका टिप्पणीहरू
कोष तथा जगेडासमा भएका परिवर्तनहरू
२०७९ आश्विन १ गतेदेखि २०८० आषाढ ३१ गतेसम्म

कोष

विवरण	साधारण जगेडा कोष	सञ्चयकर्ता कल्याणकारी कोष	कर्मचारी कल्याणकारी कोष	मुनाफा बाँडफाँड (सञ्चय कोष)	मुनाफा बाँडफाँड (निवृत्तभरण कोष)	सञ्चित मुनाफा (निवृत्तभरण कोष)	उचित मूल्य जगेडा	सञ्चयकर्ता हाईड्रो कोष	सञ्चय कोष	निवृत्तभरण कोष	जम्मा
२०७९ आश्विन १ को मौज्जात	८८०,७२७,४२६	३,९५३,२४१,२६७	३०८,१५०,२२०	६,००५,६९७,२९०	१६,८७७,०९०	२३,६००,५५७	१४,५२२,८८८,९५०	८,२६९,२२३,६९२	४१६,३६१,१२८,९१०	३,३११,६५३,३५१	४५३,६५३,१८८,७५२
खर्च/भुक्तानी	-	(३८०,५८९,६६५)	(१०८,८७६,७११)	(४,७३४,०८६,६७९)	(१२,९५०,२९७)	-	-	(६७१,१७८,९६९)	(२०,७८४,२५३,८०८)	-	(२६,६९१,९३६,१२९)
रकमात्तर/समायोजन	-	१,२५७,७६६,५७९	-	-	-	-	-	६९६,०३५,५७७	(१७,१७३,९०५,४३१)	(२९९,५०४,२८९)	(१५,५९९,६०७,५६४)
व्याज	-	-	-	-	-	-	-	-	३३,६१३,८६७,१११	३३८,६३८,१९५	३३,९५२,५०५,३०५
संकलन	-	-	-	-	-	-	-	-	४९,१९९,३०५,४४५	२,९९४,५२३,६१९	५२,१९३,८२९,१६४
नाफाबाट थप	-	-	-	-	३५,४०१,८३३	३,९३३,५३७	-	-	-	१२,९५०,२९७	५२,२८५,६६७
शेयरको उचित मूल्यमा समायोजन	-	-	-	-	-	-	१,२०१,४८२,९१४	-	-	-	१,२०१,४८२,९१४
परिभाषित कर्मचारी सुविधाको विमाइय नाफा/(नोबसान)	(३४५,३४४,१५९)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(३४५,३४४,१५९)
वेचालु सञ्चय कोष	-	-	-	-	-	-	-	-	(९१८,४१३,४१४)	-	(९१८,४१३,४१४)
मुनाफा बाँडफाँट	३००,८४३,४३५	७२२,०२४,२४३	१८०,५०६,०६१	४,८१३,४९४,९५४	-	-	-	-	४,७२२,५१७,६७८	-	१०,७३९,३८६,३७१
विगत वर्षको आम्दानी (खर्च)	(३७,७२०,९९८)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(३७,७२०,९९८)
२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	७९८,५०५,७०४	५,५५२,४४२,४२२	३७९,७७९,५६९	६,०८५,१०५,५६६	३९,३२८,६२६	२७,५३४,०९४	१५,७२४,३७१,८६४	८,२१४,०८०,३००	४६५,०२०,२४६,५९१	६,३५८,२६१,१७३	५०८,१९९,६५५,९०९
२०७८ आश्विन १ को मौज्जात	३०४,१३७,९५३	३,८२४,०२४,४३७	२४६,८७८,०८९	४,५५९,४८७,३३०	-	२०,३६०,६६०	२६,१४८,२३८,४८५	६,८७२,५२२,४५२	३९७,५७३,५३३,४१२	१,४५७,४३४,३७८	४४१,००६,६१७,१९६
खर्च/भुक्तानी	-	(४५१,९५५,२७२)	(१०९,१८१,१७७)	(३,१५८,४६७,५३०)	-	-	-	(४४६,८७२,३५५)	(२८,१४३,५३१,९३६)	-	(३२,३१०,००८,२७०)
रकमात्तर/समायोजन	-	३१,१७२,१०३	४५३,३०७	-	-	-	-	१,८४३,५७३,५९५	(२०,९३५,४६८,९१७)	(२२,९९७,९६३)	(१९,०८३,२६७,०७४)
व्याज	-	-	-	-	-	-	-	-	२५,४०५,४५१,६१५	१२८,३४५,०५६	२५,५३३,७९६,६७१
संकलन	-	-	-	-	-	-	-	-	४०,२८८,५८८,१३४	१,७४६,१९९,१७६	४२,०३४,७८७,३१०
नाफाबाट थप	-	-	-	-	-	१६,८७७,०९०	३,२३९,८९७	-	-	२,६७१,९०३	२२,७८८,८९०
शेयरको उचित मूल्यमा समायोजन	-	-	-	-	-	-	(११,६२५,३४९,५३५)	-	-	-	(११,६२५,३४९,५३५)
परिभाषित कर्मचारी सुविधाको विमाइय नाफा/(नोबसान)	२८९,१०२,५६६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२८९,१०२,५६६
वेचालु सञ्चय कोष	-	-	-	-	-	-	-	-	१२६,५३७,४९१	-	१२६,५३७,४९१
मुनाफा बाँडफाँट	२३६,९२४,२३३	५५०,०००,०००	१७०,०००,०००	४,६०४,६७७,४९०	-	-	-	-	२,०४६,०१९,१११	-	७,६०७,६२०,८३४
विगत वर्षको आम्दानी (खर्च)	५०,५६२,६७४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५०,५६२,६७४
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्जात	८८०,७२७,४२६	३,९५३,२४१,२६७	३०८,१५०,२२०	६,००५,६९७,२९०	१६,८७७,०९०	२३,६००,५५७	१४,५२२,८८८,९५०	८,२६९,२२३,६९२	४१६,३६१,१२८,९१०	३,३११,६५३,३५१	४५३,६५३,१८८,७५३

संलग्न टिप्पणीहरू (१ देखि ५.१६ सम्म) वित्तीय विवरणका अभिन्न अंग रहेका छन् ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
लेखासँग सम्बन्धित नीति तथा टिप्पणी
आर्थिक वर्ष २०७९/८०

१. सामान्य जानकारी (General Introduction)

कर्मचारी सञ्चय कोष, कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ अनुरूप स्थापित सामाजिक सुरक्षण संस्थाका साथै गैह्र वैकिङ्ग प्रकृतिको देशकै ठूलो वित्तीय संस्था हो । कोषले सञ्चयकर्ताबाट संकलन भएको सञ्चित रकमको व्यवस्थापन तथा प्रभावकारी परिचालन गरी सञ्चयकर्तालाई उचित प्रतिफल प्रदान गर्नुका साथै बचत रकमबाट विभिन्न सामाजिक सुरक्षण सुविधाहरु समेत प्रदान गर्दै आईरहेको छ । कोषको केन्द्रीय कार्यालय पुल्चोक, ललितपुरमा रहेको छ ।

कोषले ६ लाख भन्दा बढी सञ्चयकर्ताको सञ्चित रकममा वार्षिक रुपमा व्याज तथा मुनाफा प्रदान गर्नुका अतिरिक्त सञ्चयकर्ताको हितमा विशेष सापटी, घर सापटी, शैक्षिक सापटी, घर मर्मत सापटी र सरल चक्र कर्जा जस्ता कर्जा तथा सापटी सुविधाहरु प्रदान गर्दै आएको छ भने सामाजिक सुरक्षा सुविधा अन्तर्गत सञ्चयकर्ता दुर्घटना क्षतिपूर्ति, सञ्चयकर्ता काजक्रया अनुदान, सञ्चयकर्ता औषधोपचार योजना र शिशु तथा सुत्केरी हेरचाह सुविधा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

कोषले विभिन्न जलविद्युत कम्पनीहरुमा शेयर तथा ऋण लगानी गरी नेपालको जलविद्युत क्षेत्रको विकासमा महत्वपूर्ण योगदान गर्दै आएको छ ।

१.१ सहायक तथा सम्बद्ध कम्पनीहरु

सञ्चय कोष घर जग्गा व्यवस्थापन कम्पनी प्रा.लि. कोषको एकल लगानी भएको सहायक कम्पनी हो । वि.सं २०७६ पौषमा स्थापित सो कम्पनीको उद्देश्य कोषको स्वामित्वमा रहेको जग्गाहरु विकास गरी सञ्चयकर्ता आवास योजना सञ्चालन गर्ने, कोषको स्वामित्वमा रहेको भवनहरुको बाहाल व्यवस्थापन गर्ने लगायत रहेको छ ।

प्रभु इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड कोषको २१.६१ प्रतिशत स्वामित्व रहेको सम्बद्ध कम्पनी हो । २०७८ वैशाख महिनामा उक्त कम्पनीमा कोषले स्वामित्व बढाई सम्बद्ध कम्पनीको हैसियतमा पुगेको हो । सो कम्पनीको उद्देश्य साधारण बिमा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने रहेको छ ।

कोष, सहायक कम्पनीको लेखाङ्कन अवधि प्रयोजनको लागि कायम आर्थिक वर्ष साउन १ गते देखि शुरु भई अर्को वर्षको असार मसान्तमा समाप्त भएको छ ।

१.२ कोष र सहायक कम्पनीको कारोवारलाई एकीकृत रुपमा वित्तीय विवरणमा प्रस्तुत गर्दा समूहको रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२. **वित्तीय विवरणहरू तयार र प्रस्तुत गर्ने आधार (Basis of Preparation and Presentation of Financial Statements):**

२.१ **नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमानको अनुपालना (Compliance with Nepal Financial Reporting Standard-NFRS)**

लेखामान बोर्ड नेपालले सिफारिस गरे बमोजिम नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स संस्थाबाट जारी गरिएको नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान अनुरूप वित्तीय विवरणहरू तयार गरिएका छन् । नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमानमा अन्तराष्ट्रिय लेखामान बोर्डले जारी गरेका विवेचना (IFRIC र SIC) समेत पर्दछन् ।

एकल वित्तीय विवरणहरू महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट मिति २०७५/११/१४ मा स्वीकृत ढाँचा अनुरूप तयार गरिएकोछ । साथै, संलग्न वित्तीय विवरणहरू कोषको सञ्चालक समितिको २०८०/१२/२७ मा बसेको बैठक नं. १६८२ ले अनुमोदन गरेको छ ।

२.२ **कार्यात्मक र प्रस्तुतीकरण मुद्रा (Functional and Presentation Currency)**

वित्तीय विवरणहरू कोषको कार्यात्मक मुद्रा, नेपाली रुपैयाँमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.३ **नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमानको प्रयोग (Use of Nepal Financial Reporting Standards)**

कोषले नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमान अनुसार वित्तीय विवरणहरू तयार गरेको छ ।

२.४ **लेखाका मुलभूत मान्यताहरू:**

लेखाका मुलभूत मान्यताहरू प्रमुख र सर्वमान्य हुन्छन् । कोषले आफ्नो कारोबारहरूको लेखाङ्कन, वित्तीय विवरणहरूको तयारी तथा प्रस्तुतिकरण गर्दा निम्न लिखित लेखाका मुलभूत मान्यताहरू आत्मसाथ गर्ने छ । कुनै पनि समयमा यी मान्यताहरूबाट फरक मान्यताको साथ कारोबारहरूको लेखाङ्कन, वित्तीय विवरणहरूको तयारी तथा प्रस्तुतिकरण गर्नु पर्दा आधार तथा कारणहरू सहित सो कुराको खुलासा गरी फरक मान्यता अपनाईएका कारोबारहरूको क्षेत्रगत विवरण समेत उल्लेख गरिनेछ ।

२.४.१ **संस्थाको निरन्तरता (Going Concern) :**

कोषको अस्तित्व अविच्छिन्न रूपमा दीर्घकालसम्म रहन्छ भन्ने दृष्टिकोणका साथ कोषको कारोबारहरूको लेखा राखिनेछ र त्यस लेखाको आधारमा वित्तीय विवरणहरू तयार तथा प्रस्तुतीकरण गरिनेछ ।

२.४.२ **एकरूपता (Consistency):**

अवलम्बन गरिएको लेखा नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । लेखा नीति लेखाको आधार हुनेहुँदा सामान्यतया यसमा परिवर्तन नगरी निरन्तर प्रयोग गरिनेछ । नेपाल वित्तीय प्रतिवेदनमानमा परिवर्तन भएमा वा कर्मचारी सञ्चय कोष ऐनमा संशोधन भएमा वा कोषको सञ्चालक समितिले परिवर्तन गर्नु औचित्यपूर्ण देखेमा वा त्यस्तो परिवर्तन अत्यन्त उपयोगी वा लेखा प्रणालीमा सुधार वा वित्तीय प्रतिवेदनको तयारी तथा प्रस्तुतिकरणमा गुणात्मक सुधार हुने किसिमको भएमा मात्र लेखा नीतिमा परिवर्तन गरिनेछ । लेखा नीतिमा परिवर्तन गर्दा सो बाट हुने समायोजनलाई पहिलेदेखि पुनर्लेखन (restrospective restatement) गरिनेछ । लेखा नीतिमा परिवर्तन गर्दा सोको औचित्य पुष्टि गरिनेछ ।

२.४.३ **प्रोदभावी (Accrual) :**

प्रोदभावीको सिद्धान्त अनुसार कुनै कारोबारको असर कोषको आर्थिक स्रोतमा पर्ने अवधिमा उक्त कारोबारको लेखाङ्कन गरिन्छ । नगद प्राप्ति/भुक्तानी (Cash Basis) ले मात्र ती शर्तहरू पूरा भएको अवस्थालाई नसमेट्ने भएकाले नगद प्राप्ति/भुक्तानी मात्रलाई आधार मानेर सम्पत्ति/दायित्व/ईक्विटी/ आम्दानी/खर्च जनाईनेछैन । कुनै पनि कारोबारलाई सो वापतको दायित्व वा सम्पत्ति निश्चित भएपछि तुरुन्तै लेखाङ्कन गरिनेछ । यस सिद्धान्त अनुसार कोषको सम्पत्ति, दायित्व, इक्विटी, आम्दानी तथा खर्चहरूको लेखाङ्कन निम्न अनुसार गरिन्छ ।

सम्पत्ति

सम्पत्तिमा कोषको विगतको कारोबारबाट सिर्जित तथा भविष्यमा आर्थिक लाभ दिने सम्भावना रहेका कोषले नियन्त्रण गर्ने सम्पत्तिहरू पर्दछन् ।

निम्न दुवै शर्तहरू पूरा भएमा मात्र कुनै कारोबारलाई कोषको सम्पत्तिको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ :

- क. सो कारोबारसँग जोडिएको कुनै आर्थिक लाभ कोषले प्राप्त गर्ने कुराको प्रबल सम्भावना भएमा, तथा
- ख. सो कारोबारको लागत वा मूल्य विश्वसनीय ढंगमा मापन गर्न सकिने भएमा ।

दायित्व

दायित्वमा कोषको विगतको कारोबारबाट सिर्जित तथा भविष्यमा आर्थिक स्रोत बाहिरिने सम्भावना रहेका कोषका हालका दायित्वहरू पर्दछन् ।

निम्न दुवै शर्तहरू पूरा भएमा मात्र कुनै कारोबारलाई कोषको दायित्वको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ :

- क. सो कारोबारसँग जोडिएको कुनै आर्थिक लाभ कोषबाट बाहिरिने कुराको प्रबल सम्भावना भएमा, तथा
- ख. सो कारोबारको लागत वा मूल्य विश्वसनीय ढंगमा मापन गर्न सकिने भएमा ।

ईक्विटी

कोषको सम्पूर्ण सम्पत्तिबाट दायित्व घटाउँदा बाँकी रहने खुद अवशेष कोषको इक्विटी हुनेछ ।

आम्दानी

आम्दानी भन्नाले सम्पत्तिमा बढोत्तरी हुने वा दायित्व कम भई खुद इक्विटीमा वृद्धि हुने गरी आर्थिक स्रोतमा भएको बढोत्तरी बुझिनेछ । तर यसले इक्विटीका सहभागीहरूबाट प्राप्त भएको इक्विटीमा भएको योगदान समावेश गर्नेछैन ।

खर्च

खर्च भन्नाले दायित्वको बढोत्तरी हुने वा सम्पत्ति कम भई खुद इक्विटीमा कमी हुने गरी आर्थिक स्रोतमा भएको कमी बुझिनेछ । तर यसले इक्विटीका सहभागीहरूलाई वितरण गरेको रकम समावेश गर्नेछैन ।

३. प्रमुख लेखा नीतिहरू (Major Accounting Policies)

३.१ सहायक कम्पनीमा लगानी (Investment in subsidiary) :

समूहले नियन्त्रण गर्न सक्ने शक्ति (Power to control) रहेको सबै कम्पनी सहायक कम्पनीहरू हुन् । कुनै संस्थासँगको संलग्नताको कारण समूहलाई परिवर्तनशील प्रतिफलको अधिकार भएमा वा समूह त्यसमा जोडिएमा (Exposed) र समूहसँग रहेको शक्तिको माध्यमबाट संस्थाको त्यस्तो प्रतिफलमा फरक पार्ने क्षमता भएमा समूहसँग नियन्त्रण गर्ने शक्ति रहन्छ । एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्दा कोषले नियन्त्रण गरेको सहायक कम्पनीहरूको समान परिस्थितिमा भएका एकै किसिमको कारोबारहरू तथा घटनाहरूको लागि समान लेखा नीति प्रयोग गरिनेछ । कोषले लगानी गरेको संस्थामा नियन्त्रण प्राप्त गरेको मिति देखि एकीकरण शुरु गरिनेछ, र कोषले त्यस्तो नियन्त्रण गुमाएको दिनदेखि एकीकरण अन्त्य गरिनेछ ।

खरिद विधि (Purchase/Acquisition method): सहायक कम्पनीहरूको एकीकरणमा खरिद विधि (Purchase/Acquisition method) अपनाईनेछ । खरिद विधिमा लगानी गरेको संस्थामा नियन्त्रण प्राप्त गरेको मिति (Acquisition date) देखि एकीकरण शुरु गरी त्यस्तो नियन्त्रण गुमाएको दिनदेखि एकीकरण अन्त्य गरिनेछ । व्यवसायिक एकीकरण (Business combination) को क्रममा प्राप्त गरिएको पहिचान हुने (Identifiable) सम्पत्ति तथा दायित्व र जिम्मेवारी लिईएको संभावित दायित्वलाई प्राप्त गरेको मितिको उचित मूल्य (Fair value) मा मापन गरिनेछ । विनिमयको दिनमा प्राप्त गरिएको सम्पत्ति, जारी गरिएको पूँजीगत उपकरण (Equity instruments), भएको वा जिम्मेवारी लिईएको दायित्वको उचित मूल्यमा प्राप्तिसँग सम्बन्धित प्रत्यक्ष खर्च जोडी प्राप्ति लागत (Acquisition cost) मापन गरिनेछ । प्राप्ति मितिमा प्राप्त गरिएको पहिचान हुने खूद सम्पत्ति (Net assets) मा रहेको समूहको भागको उचित मूल्य भन्दा प्राप्ति लागत बढी भएमा सो बढी भएको रकमलाई ख्याति (Goodwill) को रूपमा अंगिकार

गरिनेछ । यदि प्राप्त गरिएको पहिचान हुने सहायक कम्पनीको खूद सम्पत्ति (Net assets) मा रहेको समूहको भागको उचित मूल्य भन्दा प्राप्त लागत कम भएमा सो कम भएको रकमलाई सिधै नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

एकीकरण (Consolidation): एकीकृत वित्तीय विवरण तयार पार्दा सहायक कम्पनीको सम्पत्ति, दायित्व, आम्दानी, खर्च र नगद प्रवाह कोषको सम्पत्ति, दायित्व, आम्दानी, खर्च र नगद प्रवाहसँग जोडिनेछ । सहायक कम्पनीमा कोषको लगानीको र उक्त कम्पनीको इक्विटीको अंश पूर्ण रुपमा हटाइनेछ । एकीकृत वित्तीय विवरण बनाउने बेलामा अन्तर समूह कारोबारसँग सम्बन्धित सम्पत्ति तथा दायित्व, आम्दानी, खर्च र नगद प्रवाहलाई पूर्णरुपमा हटाइनेछ ।

नियन्त्रण गुमेको अवस्था (Loss of control): कुनै सहायक कम्पनीमा कोषले नियन्त्रण गुमाए पछि एकीकृत वित्तीय अवस्थाको विवरणबाट सहायक कम्पनीको सम्पत्ति तथा दायित्व डि-रिकग्नाइज गरिने अथवा हटाइनेछ । त्यस्तो सहायक कम्पनीमा बाँकी रहेको लगानीलाई उचित मूल्यमा वित्तीय सम्पत्तिको रुपमा पहिचान गरिनेछ । माथिको लेखाङ्कनको साथै नियन्त्रण गुमेको कारणले प्राप्त भएको उचित रकमलाई पहिचान गरी गैर नियन्त्रित स्वार्थलाई डि-रिकग्नाइज गरेपश्चात बाँकी रहेको फरक रकमलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । यदि सहायक कम्पनीसँग सम्बन्धित कुनै सम्पत्ति वा दायित्वको रकम अन्य विस्तृत आय विवरणमा लेखाङ्कन गरिएको भएमा त्यस्तो रकमलाई मातृ कम्पनीले आफ्नै सम्पत्ति वा दायित्व सिधै निसर्ग गर्दा गरिने सरह लेखाङ्कन गरिनेछ ।

गैर नियन्त्रित स्वार्थ (Non controlling interest): कोषले प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा धारण नगरेको सहायक कम्पनीको खूद सम्पत्ति वा नेट वर्थलाई गैर नियन्त्रित स्वार्थ मानिनेछ । गैर नियन्त्रित स्वार्थलाई लगानी गरेको संस्थामा नियन्त्रण प्राप्त गरेको मिति (Acquisition date) देखि सहायक कम्पनीको खूद सम्पत्तिको उचित मूल्यको अंशको रुपमा लेखाङ्कन शुरु गरी सहायक कम्पनीको इक्विटी (Equity) मा नियन्त्रण कायम नगरेका शेयरधनी (Minority shareholder) को अनुपातमा भएको परिवर्तनलाई समायोजन गर्दै लगिनेछ । सहायक कम्पनीमा नियन्त्रण गुमेको दिनदेखि गैर नियन्त्रित स्वार्थलाई डि-रिकग्नाइज गरिने अथवा हटाइनेछ ।

कोषको छुट्टै वित्तीय विवरण (Separate financial statement) तयार गर्दा सहायक कम्पनीमा भएको लगानीलाई सहायक कम्पनीहरूमा लगानीको रुपमा वित्तीय सम्पत्तिको कुनै एक वर्गमा वर्गीकरण गरी उचित मूल्यमा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

३.२ सम्बद्ध कम्पनीमा लगानी (Investment in associates) :

समूहको अर्थपूर्ण प्रभाव (Significant influence) भएको संस्थालाई सम्बद्ध कम्पनी मानिन्छ । नियन्त्रण वा सह नियन्त्रण बाहेक लगानी गरिएको संस्थाको वित्तीय तथा सञ्चालन सम्बन्धी नीतिगत निर्णयमा सहभागी हुन पाउने शक्तिलाई नै अर्थपूर्ण प्रभाव मानिन्छ । कोष आफैले तथा कोषले लगानी गरेको कम्पनीहरू मार्फत कुनै कम्पनीको २० प्रतिशत वा सोभन्दा बढी र ५० प्रतिशत वा सो भन्दा कम शेयर धारण गरेको वा त्यस्तो कम्पनीको सञ्चालक समितिमा कोष वा कोषले लगानी गरेको कम्पनीले प्रतिनिधित्वसमेत प्राप्त गरेमा वा उक्त कम्पनी र कोषबीच कुनै पक्ष आश्रित हुने गरी कारोबार भएमा वा कोषले उक्त कम्पनीको व्यवस्थापन सम्हालेको अवस्थामा उक्त कम्पनीमा कोषको अर्थपूर्ण प्रभाव रहेको मानिनेछ ।

ईक्विटी विधि (Equity method): सम्बद्ध कम्पनीहरूमा गरिएको लगानीको लेखाङ्कनमा ईक्विटी विधि अपनाइनेछ र शुरुवाती पहिचान लागत रकममा गरिनेछ । सम्बद्ध कम्पनीको नाफा नोक्सानमा रहेको समूहको अंशलाई समूहको एकीकृत नाफा नोक्सानमा आयको रुपमा समावेश गरी लगानी हिसाबमा समायोजन गरिनेछ । उक्त कम्पनीबाट प्राप्त भएको लाभांशलाई कम्पनीको लगानी रकमबाट घटाइनेछ । कम्पनीको अन्य विस्तृत आम्दानीमा कुनै रकम भएमा सो मा आफ्नो स्वामित्वको अंश समेत कोषको अन्य विस्तृत आय विवरणमा समावेश गरिनेछ ।

लगानी गरेको मितिमा लगानी रकम र उक्त कम्पनीमा कोषको स्वामित्व अंश अनुसार कायम हुने सम्पत्ति तथा दायित्वको उचित मूल्यको खुद रकमबीचको फरकलाई निम्न अनुसार समायोजन गरिनेछ :

क) लगानीको लागत खुद सम्पत्ति भन्दा बढी भएमा बढी रकमलाई ख्याति (Goodwill) को रुपमा मानी उक्त बढी रकम लगानीमा नै समावेश गरिनेछ । ख्यातिलाई परिशोधन (amortize) गरिने छैन ।

ख) लगानीको लागत खुद सम्पत्ति भन्दा कम भएमा कम भए जति रकमलाई नाफाको अंशको रुपमा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

यो विधि लगानी गरेको संस्थामा अर्थपूर्ण प्रभाव प्राप्त गरेको मिति देखि त्यस्तो प्रभाव गुमाएको दिनसम्म प्रयोग गरिनेछ । कुनै सम्बद्ध कम्पनीमा कोष वा समूहले अर्थपूर्ण प्रभाव गुमाए पछि, त्यस्तो कम्पनीमा बाँकी रहेको लगानीलाई उचित मूल्यमा सम्बन्धित वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा पहिचान गरिनेछ । बाँकी रहेको लगानीको उचित मूल्यमा बिक्री गरिएको लगानीबाट प्राप्त भएको रकम जोडी र बिक्री अधिको किताबी रकम (Carrying amount) बीचको फरक रकमलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । यदि सम्बद्ध कम्पनीसँग सम्बन्धित सम्पत्ति वा दायित्वको कुनै रकम अन्य विस्तृत आय विवरणमा लेखाङ्कन गरिएको भएमा त्यस्तो रकमलाई मातृ कम्पनीले आफ्नै सम्पत्ति वा दायित्व सिधै निसर्ग गर्दा गरिने सरह लेखाङ्कन गरिनेछ ।

कोषको छुट्टै वित्तीय विवरण (Separate financial statement) तयार गर्दा सम्बद्ध कम्पनीमा भएको लगानीलाई सम्बद्ध कम्पनीहरूमा लगानीको रूपमा वित्तीय सम्पत्तिको कुनै एक वर्गमा वर्गीकरण गरी उचित मूल्यमा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

३.३ वित्तीय सम्पत्ति तथा दायित्वहरू (Financial assets and liabilities) :

१) पहिचान (Recognition)

कुनै वित्तीय उपकरणको करारजन्य व्यवस्थाको एक पक्षको रूपमा अनुबन्धन भएपछि मात्र सोसँग सम्बन्धित वित्तीय सम्पत्ति तथा दायित्वको लेखामा पहिचान गरिनेछ ।

२) वर्गीकरण (Classification)

क) वित्तीय सम्पत्ति (Financial Assets)

वित्तीय सम्पत्ति अन्तर्गत नगद, अन्य संस्थाको ईक्विटी उपकरण, अन्य संस्थाबाट नगद वा अन्य वित्तीय सम्पत्ति प्राप्त गर्ने अधिकार तथा कोषलाई लाभ हुने गरी वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको आदानप्रदानको अधिकार आदि पर्दछन् ।

वित्तीय सम्पत्तिहरूको व्यवस्थापन गर्नका लागि कोषको व्यावसायिक ढाँचा र वित्तीय सम्पत्तिको करारजन्य नगद प्रवाह विशेषताहरूको आधारमा वित्तीय सम्पत्तिलाई परिशोधित लागत (Amortized cost) वा अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यमा (Fair value through other comprehensive income) र नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्य (Fair value through profit or loss) मध्ये कुनै एकमा वर्गीकरण गरिनेछ ।

परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्ति (Financial assets measured at amortized cost):

करारजन्य नगद प्रवाह प्राप्त गर्न धारण गर्ने उद्देश्य भएको व्यावसायिक ढाँचा अन्तर्गत धारण गरिने तथा करारमा उल्लेखित शर्तहरूले निश्चित मितिमा बाँकी रहेको साँवा रकममा साँवा वा ब्याज वा दुबैको नगद प्रवाह दिने वित्तीय सम्पत्तिहरूलाई परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिमा वर्गीकरण गरिनेछ ।

अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्ति (Financial assets measured at fair value through other comprehensive income):

करारजन्य नगद प्रवाह प्राप्त गर्न वा विक्री गर्न धारण गर्ने उद्देश्य भएको व्यावसायिक ढाँचा अन्तर्गत धारण गरिने तथा करारमा उल्लेखित शर्तहरूले साँवा वा ब्याज वा दुबै नगद प्रवाह दिने वित्तीय सम्पत्तिहरूलाई उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिमा वर्गीकरण गरिनेछ । सो मध्ये शुरुवाती पहिचानमा नै पूँजीगत उपकरणमा भएको लगानीको उचित मूल्यमा हुने परिवर्तनलाई अन्य विस्तृत आय मार्फत प्रस्तुत गर्ने गरी निर्धारण गरिएका वित्तीय सम्पत्तिलाई अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिमा वर्गीकरण गरिनेछ । यस्ता सम्पत्तिको उचित मूल्यमा भएको पछिल्लो परिवर्तनहरू अन्य विस्तृत आय खातामा समावेश गरिनेछ ।

नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्ति (Financial assets measured at fair value through profit or loss):

करारजन्य नगद प्रवाह प्राप्त गर्न वा विक्री गर्न धारण गर्ने उद्देश्य भएको व्यावसायिक ढाँचा अन्तर्गत धारण गरिने तथा करारमा उल्लेखित शर्तहरूले साँवा वा ब्याज वा दुबै नगद प्रवाह दिने वित्तीय सम्पत्तिहरूलाई उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिमा वर्गीकरण गरिनेछ । सो मध्ये व्यापारको लागि धारण गरिएका वित्तीय सम्पत्तिहरू नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यमा मापन

गरिएको वित्तीय सम्पत्ति अन्तर्गत वर्गीकरण गरिनेछ । यस्ता सम्पत्तिको उचित मूल्यमा भएको पछिल्लो परिवर्तनहरू नाफा वा नोक्सान खातामा समावेश गरिनेछ ।

ख) वित्तीय दायित्व (Financial Liabilities)

वित्तीय दायित्व अन्तर्गत सामान्यतया अन्य संस्थालाई नगद वा अन्य वित्तीय सम्पत्ति प्रदान गर्ने दायित्व, कोषलाई हानी हुने गरी वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको आदान प्रदानको अधिकार आदि पर्दछन् । सबै वित्तीय दायित्वहरूलाई सामान्यतया परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय दायित्वमा वर्गीकरण गरिनेछ ।

(ग) पुनःवर्गीकरण (Reclassification)

वित्तीय सम्पत्तिहरू व्यवस्थापन गर्ने व्यावसायिक ढाँचा परिवर्तन भएमा मात्र सो परिवर्तनले असर गर्ने सम्पूर्ण वित्तीय सम्पत्तिहरूलाई पुनःवर्गीकरण गरिनेछ । वित्तीय दायित्वलाई पुनःवर्गीकरण गरिनेछैन । पुनःवर्गीकरण गर्दा निम्न अनुसार गरिनेछ :

१. परिशोधित लागतबाट नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यमा : पुनःवर्गीकरण मितिमा उचित मूल्य मापन गरी फरक रकमलाई नाफा वा नोक्सान विवरणमा लेखाङ्कन गर्ने ।
२. नोक्सान मार्फत उचित मूल्यबाट परिशोधित लागतमा : पुनःवर्गीकरण मितिको उचित मूल्य उक्त सम्पत्तिको अधि सारिएको रकम (carrying amount) हुनेछ । तत्पश्चात, उक्त सम्पत्तिको प्रभावकारी व्याज तथा अपेक्षित वित्तीय नोक्सानी (expected credit loss) को हिसाब गर्ने ।
३. परिशोधन लागतबाट अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यमा : पुनःवर्गीकरण मितिमा उचित मूल्य मापन गरी फरक रकमलाई अन्य विस्तृत आयमा लेखाङ्कन गर्ने, यसले प्रभावकारी व्याज तथा अपेक्षित वित्तीय नोक्सानीमा परिवर्तन नहुने ।
४. अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यबाट परिशोधन लागतमा: पुनःवर्गीकरण मितिको उचित मूल्यमा सो सम्पत्तिको हालसम्मको संचित उचित मूल्यको असरलाई समायोजन गरी लेखाङ्कन गर्ने ।
५. नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यबाट अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यमा : उचित मूल्य कायम नै रहने, अन्य समायोजन आवश्यक नहुने तर यसले प्रभावकारी व्याज तथा अपेक्षित वित्तीय नोक्सानीमा परिवर्तन हुन सक्ने ।
६. अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यबाट नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यमा : उचित मूल्य कायम नै रहने, हालसम्मको संचित उचित मूल्यको असरलाई पुनःवर्गीकरणको रूपमा नाफा नोक्सान हिसाबमा समावेश गर्ने ।

३) मापन (Measurement)

प्रारम्भिक पहिचानमा मापन (Measurement at initial recognition) : वित्तीय सम्पत्ति तथा दायित्वहरूको प्रारम्भिक मूल्याङ्कन उचित मूल्यमा गरिनेछ । जुन वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्व नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यमा वर्गीकरण गरिदैन, त्यस्ता वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको प्राप्तिसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित कारोबार लागतहरू सो वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको उचित मूल्यमा समावेश गरिनेछ । वित्तीय सम्पत्ति तथा दायित्वहरूको प्राप्ति, निष्काशन वा निसर्ग आदिसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित थप लागतहरूलाई कारोबार लागत मानिनेछ । यस्ता थप लागत सो वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्व प्राप्ति, निष्काशन वा निसर्ग नगरेको भए खर्च गरिरहनु नपर्ने हुन्छ ।

पछिल्लो मापन (Subsequent measurement) :

परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्व (Financial assets or liabilities measured at amortized cost) : वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको प्रारम्भिक मापनको रकममा साँवा फिर्ता रकम घटाई, प्रभावकारी व्याज विधि (Effective interest method) बाट मापन गरिएको प्रारम्भिक रकम र अन्तिम रकम (Maturity amount) को फरकको सञ्चित परिशोधन (Cumulative amortization) जोडी वा घटाई आउने रकममा व्यवस्था लेखा (Allowance account) मार्फत क्षयीकरण नोक्सानी वा असुल हुन नसक्ने वापतको रकम घटाएपछिको रकम अर्थात वित्तीय सम्पत्ति तथा दायित्वको परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको रूपमा वर्गीकरण गरिएको वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको पछिल्लो मापन गरिनेछ । वित्तीय सम्पत्ति वा दायित्वको परिशोधन तथा डि-रिक्विजिसनको क्रममा हुने लाभ वा हानीलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्ति (Financial assets measured at fair value): अन्य विस्तृत आय अथवा नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्ति उचित मूल्यमा पछिल्लो मापन गरिनेछ । वर्तमान बजारको अवस्थामा मापन गर्ने दिनमा बजारमा सहभागी व्यक्तिहरु बीचको सामान्य कारोबार (Orderly transaction) मा सम्पत्ति बिक्रीबाट प्राप्त हुने रकम वा दायित्व नामसारीमा भुक्तानी गर्नुपर्ने रकम नै उचित मूल्य हो । बजार अभाव भएको अवस्थामा आफ्नो पहुँच भएको सबैभन्दा फाइदाजनक बजारको मूल्य नै उचित मूल्य हो । वित्तीय उपकरणको उचित मूल्यको उत्तम प्रमाण भनेको उक्त उपकरणको कारोबार मूल्य हो । यदि वित्तीय सम्पत्तिको प्रारम्भिक पहिचानको क्रममा कारोबार रकम र उचित मूल्य फरक रहेको छ तथा उचित मूल्यको निर्धारणको लागि सक्रिय बजारमा उद्धृत मूल्य (Quoted price) रहेको वा प्रासंगिक कारकहरु (Observable inputs) लाई मध्यनजर गर्दै अन्य मूल्याङ्कन विधिबाट मूल्याङ्कन गरिएको भएमा सो फरक रकमलाई तत्काल नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । अन्यथा कारोबार रकम र उचित मूल्य बीचको फरक रकमलाई स्थागन गर्ने गरी उचित मूल्यमा उपकरणको मापन गरिनेछ । उक्त फरक रकमलाई सो वित्तीय उपकरणको अवधिभरमा नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

प्रभावकारी व्याज विधि (Effective interest method):

प्रभावकारी व्याजदर (Effective interest rate) भन्नाले त्यस्तो व्याजदरलाई जनाउँछ जसले वित्तीय उपकरणको अपेक्षित जीवन वा सो भन्दा छोटो अवधि (जब सही हुन्छ) भित्र हुने भविष्यको अनुमानित नगद भुक्तानी वा प्राप्तिलाई ठ्याक्कै वित्तीय सम्पत्ति वा वित्तीय दायित्वको खूद किताबी रकम (Net carrying amount) बराबर हुने गरी वट्टा (Discount) गर्दछ । प्रभावकारी व्याजदरको गणना गर्दा वित्तीय उपकरणको सबै करारीय व्यवस्थाहरुलाई आधार लिईनेछ तर भविष्यमा हुनसक्ने वित्तीय नोक्सानी (Credit risk) लाई आधार लिईनेछैन । सो गणनामा अर्थपूर्ण (Significant) हुने प्राप्त गरिएको वा भुक्तानी गरिएको शुल्क तथा विन्दुहरु (जुन प्रभावकारी व्याजदरको अविच्छिन्न भाग हुन्छ), कारोबार लागत तथा अन्य सबै प्रिमियम वा डिस्काउन्ट समावेश गरिनेछ । वित्तीय उपकरण वा सोको समूहबाट हुने नगद प्रवाह तथा अपेक्षित जीवन विश्वसनीय ढंगबाट अनुमान गर्न सकिएमा सोही आधारमा, अन्यथा सो वित्तीय उपकरण वा सोको समूहको करार अवधिभित्र हुने करारजन्य नगद प्रवाहलाई आधार लिई प्रभावकारी व्याजदर गणना गरिनेछ ।

सो गणनामा कोषको व्यवस्थापनले निश्चित रकमभन्दा बढीको ऋण रकममा मात्र प्राप्त गरेको शुल्कलाई परिशोधन लागतको हिसाबमा समावेश गर्ने गरी निर्णय लिन सक्नेछ ।

वित्तीय सम्पत्तिको उचित मूल्याङ्कन (Fair valuation of financial assets) :

उपलब्ध भएसम्म वित्तीय उपकरणको उचित मूल्य सक्रिय बजार (Active market) को उद्धृत (Quoted) मूल्यलाई मानिनेछ । उपकरणको लगातार रूपमा कारोबार हुने बजारलाई सक्रिय बजार मानिनेछ । सक्रिय बजार नभएको अवस्थामा कोषले अवलोकन योग्य कारकहरु (Observable Inputs) को पहिचान तथा प्रयोग गरी उपयुक्त मूल्याङ्कन विधिहरु अवलम्बन गरी उचित मूल्यको निर्धारण गर्नु पर्दछ । यी विधिहरुलाई चाहिने कारकहरु (Inputs) सम्भव भए सम्म अवलोकन गर्न सकिने बजार तथ्याङ्कबाट लिईनेछ । यस प्रकृया अर्न्तगत

भविष्यमा अपेक्षित नगद प्रवाह निर्धारण गर्ने र प्रतिवेदन मिति सम्म वट्टा (Discount) गर्नु पर्दछ । भविष्यमा अपेक्षित नगद प्रवाह बजार तथ्याङ्कको मान्यता (assumption) मा भर पर्दछ । त्यसैले उचित मूल्यको अनुमान फरक पर्ने हुन सक्छ र बजारबाट अनुभूत (Realizable) नहुन सक्छ । कोषले निम्न उचित मूल्य पदानुक्रम (Fair value hierarchy) अनुसार उचित मूल्य मापन गर्नेछ ।

स्तर-१:- समान (Identical) उपकरणका लागि सक्रिय बजारमा उद्धृत बजार मूल्यहरु ।

स्तर-२:- अवलोकन योग्य कारकहरुको आधारमा या त प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा मूल्य निर्धारण विधि । यस वर्ग अन्तर्गत उपकरणहरुको मूल्य निम्न तरिकाहरु प्रयोग गरी निर्धारण गरिनेछ -

(क) समान उपकरणका लागि सक्रिय बजारमा उद्धृत बजार मूल्य वा

(ख) सक्रिय बजार भन्दा कम मानिने बजारहरुमा समान वा उस्तै (Similar) उपकरणका लागि उद्धृत मूल्य वा

(ग) अन्य मूल्य निर्धारण विधिहरु जहाँ सबै महत्वपूर्ण कारकहरु प्रत्यक्ष वा परोक्ष रुपमा बजार तथ्याङ्कबाट निरीक्षण गर्न सकिन्छ ।

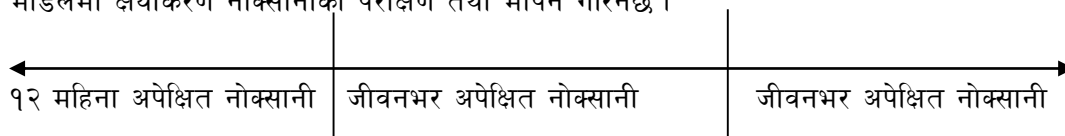
स्तर-३:- अवलोकन गर्न नसकिने महत्वपूर्ण कारकहरु (Significant unobservable inputs) प्रयोग गरिने मूल्य निर्धारण विधि । यस वर्ग अन्तर्गत कोषलाई उपलब्ध आन्तरिक तथा अन्य राम्रो तथ्याङ्कलाई आधार लिएर मूल्य निर्धारण गरिने उपकरणहरु पर्नेछन् । यस अन्तर्गत मूल्याङ्कन गर्दा महत्वपूर्ण अवलोकन गर्न नसकिने समायोजन (adjustment) वा मान्यता (assumption) तय गरिनेछ ।

४) ब्याज आम्दानी (Interest Income)

वित्तीय सम्पत्तिबाट प्राप्त हुने ब्याज आम्दानीलाई प्रभावकारी ब्याजदर विधिले गणना गरिनेछ । खरिद गरिएको वा शुरुवातमै साख क्षय (Purchased or originated credit impaired) भएको वित्तीय सम्पत्ति र पछिल्लो समयमा साख क्षय (Subsequently credit impaired) भएको वित्तीय सम्पत्तिबाहेकका वित्तीय सम्पत्तिहरुको ब्याज आम्दानी गणना त्यस्तो सम्पत्तिको कुल कितावी रकम (Gross carrying amount) मा प्रभावकारी ब्याजदर प्रयोग गरी गर्नु पर्दछ । खरिद गरिएको वा शुरुवातमै साख क्षय भएको वित्तीय सम्पत्तिको हकमा त्यस्तो सम्पत्तिको परिशोधित लागतमा साख समायोजन गरिएको प्रभावकारी ब्याजदर प्रयोग गरी ब्याज आम्दानी गणना गर्नु पर्दछ । पछिल्लो समयमा साख क्षय भएको वित्तीय सम्पत्तिको हकमा त्यस्तो सम्पत्तिको परिशोधित लागतमा प्रभावकारी ब्याजदर प्रयोग गरी ब्याज आम्दानी गणना गर्नु पर्दछ । त्यसरी ब्याज आम्दानी गणना गरिएपछिको समयमा पछिल्लो समयमा साख क्षयीकरण भएको वित्तीय सम्पत्तिको कर्जा जोखिममा सुधार भई साख क्षयीकरण भएको वित्तीय सम्पत्तिको रुपमा नरहेमा त्यस्तो वित्तीय सम्पत्तिको कुल कितावी रकममा प्रभावकारी ब्याजदर प्रयोग गरी ब्याज आम्दानी गणना गर्नु पर्दछ ।

५) क्षयीकरण (Impairment) :

वित्तीय सम्पत्तिमा अपेक्षित कर्जा नोक्सानी (Expected credit loss) विधि अनुसार क्षयीकरण नोक्सानीको हिसाब गरिनेछ । पहिलो मापन पछिको मापनमा वित्तीय सम्पत्तिको गुणस्तरमा भएको परिवर्तन अनुसार तीन तह मोडेलमा क्षयीकरण नोक्सानीको परीक्षण तथा मापन गरिनेछ ।

तह १: यस अन्तर्गत त्यस्ता सम्पत्तिहरु पर्दछन् जसको कर्जा जोखिम (Credit risk) पहिलोपल्ट सम्पत्ति मापन गर्दाको अवस्थाबाट अर्थपूर्ण रुपमा वृद्धि (Significant increase) भएको हुँदैन । यस्ता सम्पत्तिहरुको क्षयीकरण नोक्सानीले प्रतिवेदन मितिको १२ महिना भित्रमा हुन सक्ने नोक्सानीलाई प्रतिबिम्बित गर्दछ । नोक्सानीको सम्भावना (Probability of default) को समेतको आधारमा यस्तो नोक्सानीको मापन गरिनेछ ।

यस्तो वित्तीय सम्पत्तिमा सम्पत्तिको कुल अघि सारिएको रकम (Gross carrying amount) मा ब्याज आम्दानीको हिसाब गरिनेछ ।

तह २: यस अन्तर्गत त्यस्ता सम्पत्तिहरु पर्दछन् जसको कर्जा जोखिम (Credit risk) पहिलोपल्ट सम्पत्ति मापन गर्दाको अवस्थाबाट अर्थपूर्ण रुपमा वृद्धि (Significant increase) भएको हुन्छ, तथापि क्षयीकरण भएको जनाउने वस्तुगत प्रमाण (Objective Evidence) रहेको हुँदैन । यस्ता सम्पत्तिहरुको क्षयीकरण नोक्सानीले सम्पत्तिको जीवन (अवधि) भरमा हुन सक्ने नोक्सानीलाई प्रतिविम्बित गर्दछ । सम्पत्तिको भारित नोक्सानीको सम्भावना समेतको आधारमा यस्तो नोक्सानीको मापन गरिनेछ, जसमा भारको रुपमा नोक्सानीको सम्भावना (Probability of default) लाई समावेश गरिनेछ ।

यस्तो वित्तीय सम्पत्तिमा सम्पत्तिको कुल अधि सारिएको रकम (Gross carrying amount) मा व्याज आम्दानीको हिसाब गरिनेछ ।

तह ३: यस अन्तर्गत क्षयीकरण भएको जनाउने वस्तुगत प्रमाण (Objective evidence) रहेका सम्पत्तिहरु अर्थात पछिल्लो समयमा साख क्षय भएको वित्तीय सम्पत्तिहरु पर्दछन् । यस्ता सम्पत्तिहरुको क्षयीकरण नोक्सानीले सम्पत्तिको जीवन (अवधि) भरमा हुन सक्ने नोक्सानीलाई प्रतिविम्बित गर्दछ ।

यस्तो वित्तीय सम्पत्तिमा सम्पत्तिको क्षयीकरण नोक्सानी पछिको खुद अधि सारिएको रकम (Net carrying amount after impairment loss) मा व्याज आम्दानीको हिसाब गरिन्छ ।

वित्तीय सम्पत्ति वा सोको समूह क्षय भएको वस्तुगत प्रमाणहरुमा निम्न नोक्सानजन्य घटनाहरु (Loss events) सँग सम्बद्ध अवलोकन गर्न सकिने तथ्यांक (Observable data) समावेश हुन्छन् :

- ऋणपत्रको निष्काशनकर्ता वा कर्जा लिने व्यक्ति उल्लेखनीय रुपमा वित्तीय संकटमा परेमा,
- कोषले विरलै गर्ने किसिमले कुनै कर्जाको पुनर्संरचना गरेमा,
- करारको पालना नभएमा जस्तै: ऋणीले कर्जाको साँवा वा व्याज भुक्तानी गर्न चुकेमा (Default),
- ऋणी टाट पल्टने देखिएमा,
- वित्तीय संकटको कारणले सम्पत्तिको (जस्तै धितोपत्रको) सक्रिय बजार कायम नरहेमा,
- वित्तीय सम्पत्तिको समूहको भुक्तानीको अवस्थामा प्रतिकूल परिवर्तन भएमा,
- राष्ट्रिय वा क्षेत्रगत आर्थिक वातावरणमा भएको परिवर्तन समूहमा रहेको सम्पत्तिको भुक्तानी चुकाई (Default) सँग सम्बद्ध भएमा ।

यदि पछिल्लो अवधिमा क्षयीकरण नोक्सान कम भई त्यस्तो कमी क्षयीकरण नोक्सानी पहिचान पछिको घटनासँग वस्तुगत रुपमा सम्बन्धित हुन्छ भने पहिले पहिचान गरिएको क्षयीकरण नोक्सानीलाई व्यवस्था खातामा समायोजन गरी फिर्ता गरिनेछ । यसरी फिर्ता गरिएको नोक्सानी फिर्ता सो नोक्सानी फिर्ता गर्न अधि कायम रहेको सम्बन्धित वित्तीय सम्पत्तिको परिशोधित लागतभन्दा बढी किताबी रकम कायम हुने गरी हुने छैन । फिर्ता गरिएको क्षयीकरण नोक्सानीलाई नाफा वा नोक्सान खातामा आम्दानी जनाईनेछ ।

नेपाल लेखामान अनुसार गणना गरिएको क्षयीकरण	रकम रु
एकल क्षयीकरण	२१,६२२,७५२
सामूहिक क्षयीकरण	७५८,९७९,५४०
जम्मा	७८०,६०२,२९२

विगतको लगानी नीति अनुसार गणना गरिएको क्षयीकरण	रकम रु
एकल क्षयीकरण	४,३४३,४९६,७९९
सामूहिक क्षयीकरण	७,२०९,०९२,५२८
जम्मा	११,५४४,५०९,३२७

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा अपर तामाकोशी जलविद्युत कम्पनी लि.को कर्जामा असार मसान्तमा आउनुपर्ने किस्ता र व्याज प्राप्त नभएकोले Watch List मा राखी ५ प्रतिशत नोक्सानी व्यवस्था गरिएको छ ।

६) डि-रिकग्निशन (De-recognition)

वित्तीय सम्पत्तिबाट हुने नगद प्रवाह प्राप्त गर्ने करारजन्य अधिकार समाप्त भएमा वा त्यस्तो नगद प्रवाह प्रभावकारी रूपमा हस्तान्तरण हुने गरी वित्तीय सम्पत्ति हस्तान्तरण गरिएमा वित्तीय सम्पत्तिलाई डि-रिकग्नाइज गरिनेछ । त्यसैगरी वित्तीय दायित्वको करारमा उल्लेख गरिएको जिम्मेवारी पूरा गरिएमा वा खारेज गरिएमा वा समाप्त भएमा वित्तीय दायित्वलाई डि-रिकग्नाइज गरिनेछ ।

३.४ नगद वा नगद समान (Cash and cash equivalents)

नगद र नगद समान भन्नाले नगद, बैंक तथा वित्तीय संस्थामा रहेको चालु/माग (Current/Call) खातामा रहेको निक्षेप तथा तत्काल नगदमा परिणत गर्न सकिने र मूल्य परिवर्तनको अत्यन्त कम जोखिम रहेको छोटो अवधिको अत्याधिक तरल लगानीलाई जनाउँनेछ । तेस्रो वर्गमा खरिद गरेको अथवा प्लेसमेन्ट (Placement) गरिएको समय पश्चात तीन महिना वा सोभन्दा कम अवधिमा परिपक्व (Mature) हुने मौद्रिक उपकरण (Monetary instruments) अथवा प्लेसमेन्ट पर्दछ । नगद वा नगद समानको लेखा नीति परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा हुनेछ ।

३.५ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा रहेको मौज्दात (Balances at Banks and Financial Institutions)

बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा रहेको मौज्दात भन्नाले बैंक तथा वित्तीय संस्थामा निश्चित अवधिको लागि मुद्दति (Fixed) खातामा राखिएको निक्षेपलाई जनाउँनेछ । बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा रहेको मौज्दातको लेखा नीति परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा हुनेछ ।

३.६ व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरु (Trading assets)

कोषले सैद्धान्तिकरूपमा बिक्री वा निकट भविष्यमा पुनः खरिद गर्ने वा छोटो समयमा नाफा कमाउने उद्देश्यले तय गरिएको पोर्टफोलियो (Portfolio) को भागको रूपमा स्थिति लिने (Holding) मनसायले धारण गरेका सम्पत्तिलाई व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरु अन्तर्गत वर्गीकरण गरिनेछ । यस अन्तर्गत राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संगठित संस्थाहरुको शेयर तथा डिबेञ्चर, नेपाल सरकार वा विदेशी सरकारले जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स, नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स आदिमा उपर्युक्त उद्देश्यले गरिएको लगानी पर्दछन् । व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरु नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा लेखाङ्कन हुनेछ ।

३.७ कर्जा तथा सापटी (Loans and advances)

निश्चित वा दृश्यात्मक (Determinable) भुक्तानी हुने तथा सक्रिय बजारमा उद्धृत नहुने नन् डेरिभेटिभ (Non derivative) वित्तीय सम्पत्तिलाई कर्जा तथा सापटीमा वर्गीकरण गरिनेछ । यसमा सञ्चयकर्ता, परियोजना तथा संगठित संस्था र कर्मचारीहरुलाई प्रदान गरिएको कर्जा तथा सापटी पर्दछन् । कर्जा तथा सापटीको लेखा नीति परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा हुनेछ ।

३.८ धितोपत्रमा लगानी (Investment in securities)

धितोपत्रमा लगानी अन्तर्गत राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संगठित संस्थाहरुको शेयर तथा डिबेञ्चर, नेपाल सरकार वा विदेशी सरकारले जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स, नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स आदिमा गरिएको दीर्घकालीन लगानीलाई जनाउँनेछ । राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संगठित संस्थाहरुको शेयरमा गरिएको दीर्घकालीन लगानी अन्य विस्तृत आयमार्फत उचित मूल्यमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा लेखाङ्कन हुनेछ । राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संगठित संस्थाहरुको डिबेञ्चर, नेपाल सरकार वा विदेशी सरकारले जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स, नेपाल राष्ट्र बैंकले जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र तथा ट्रेजरी बिल्स आदिमा गरिएको दीर्घकालीन लगानी परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा लेखाङ्कन हुनेछ । कोषले शेयरमा लगानी गरेको मध्ये अधिकांश लगानी संस्थापक शेयरमा रहेको छ ।

३.९ अन्य वित्तीय सम्पत्ति (Other Financial assets)

आसामी (Sundry debtors), कोषले दिएको पेशकी, धरौटी जस्ता सम्पत्तिहरूलाई अन्य वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा वर्गीकरण गरिनेछ । अन्य वित्तीय सम्पत्ति परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको रूपमा लेखाङ्कन हुनेछ ।

३.१० वित्तीय दायित्व (Financial liabilities)

तिर्नुपर्ने हिसाबहरु (Sundry creditors), कोषले लिएको पेशकी, धरौटी जस्ता दायित्वहरूलाई वित्तीय दायित्वको रूपमा वर्गीकरण गरिनेछ । वित्तीय दायित्वको लेखा नीति परिशोधित लागतमा मापन गरिएको वित्तीय दायित्वको रूपमा हुनेछ ।

३.११ सम्पत्तिहरूमा लगानी (Investment property)

भाडा प्राप्त गर्न वा पुँजिगत बढोत्तरीको लागि धारण गरिएका जग्गा, भवन, भवन वा जग्गा तथा भवनको भागलाई सम्पत्तिहरूमा लगानीको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ । लगानी सम्पत्तिको प्रारम्भिक मापन लागत रकममा गरिनेछ । लागत रकममा सम्पत्तिको खरिद मूल्य तथा सोको खरिद वा निर्माणसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित खर्चहरु समावेश गरिनेछ । सम्पत्तिमा पछि गरिएका खर्चहरूले भविष्यमा प्राप्त हुने आयमा वृद्धि हुने भएमा उक्त खर्चलाई पुँजीकरण गरिनेछ । निरन्तर हुने साधारण मर्मत खर्चहरु नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । यस्ता सम्पत्तिहरूलाई पछिल्लो समयमा लागत रकममा सञ्चित ह्रासकट्टी रकम (Accumulated Depreciation) र सञ्चित हानी भएको रकम (Accumulated impairment loss) घटाई वित्तीय विवरणमा जनाईनेछ ।

यस्ता सम्पत्तिहरूको ह्रासयोग्य रकम (Depreciable amount), उपयोगी आयु (Useful life) तथा ती सम्पत्तिबाट प्राप्त हुने आर्थिक लाभको खपतको अनुमानको आधारमा ह्रासकट्टी विधि (Depreciation method) प्रयोग गरी ह्रासकट्टी खर्चलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । प्रत्येक आर्थिक वर्षको अन्त्यमा यस्ता सम्पत्तिको अन्तिम मूल्य (Residual value), उपयोगी आयु तथा ह्रासकट्टी तरिका पुनरावलोकन गरिनेछ ।

प्रत्येक प्रतिवेदन अवधिको अन्त्यमा कुनै सम्पत्तिमा हानी (Impaired) भएको संकेत (Indicator) भए वा नभएको जाँच गरिनेछ । यदि त्यस्तो संकेत भएमा त्यस्तो सम्पत्तिको असूल हुने रकम (Recoverable amount) अनुमान गरिनेछ । असूल हुने रकमले कुनै सम्पत्तिको उचित मूल्यमा त्यस्तो सम्पत्ति निसर्ग गर्दा प्रत्यक्ष सम्बन्धित हुने खर्च घटाई आएको रकम (Fair value less cost of disposal) वा सो सम्पत्तिबाट लिन सकिने अपेक्षाकृत भावी नगद प्रवाहको पट्टा (Discount) गरिएको रकम (Value in use) मध्ये जुन बढी हुन्छ त्यही रकमलाई जनाउनेछ । यदि कुनै सम्पत्तिको किताबी रकम सोको असूल हुने रकमभन्दा बढी भएमा त्यस्तो बढी भएको रकमलाई हानी भएको रकम (Impairment loss) मानिनेछ । हानी भएको रकम बराबर सम्पत्तिको किताबी रकम घटाई हानी भएको रकमलाई तत्काल नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । त्यस्तो हानी भएको रकमको लेखाङ्कन पश्चात सम्बन्धित सम्पत्तिको ह्रासकट्टी रकमलाई सम्पत्तिको नयाँ किताबी रकमको आधारमा समायोजन गरिनेछ । यदि पछिल्लो समयमा असूल हुने रकम अनुमान गर्न प्रयोग भएको अनुमानहरूमा परिवर्तन भई पहिले हानी भएको रकम फिर्ता भएको निर्धारण भएमा त्यस्तो सम्पत्तिको किताबी रकमलाई पहिला हानी भएको रकम लेखाङ्कन भएसम्म नयाँ अनुमान गरिएको असूल हुने रकममा बढाईनेछ । यसरी फिर्ता गरिएको हानी भएको रकमलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

यस्ता सम्पत्तिहरूको निसर्ग गरेपछि वा प्रयोगबाट सधैंको लागि हटाई सो सम्पत्तिबाट भविष्यमा कुनै आर्थिक लाभ प्राप्त नहुने अपेक्षा गरिएमा कोषको लेखाबाट त्यस्तो सम्पत्तिलाई डि-रिकग्नाइज गरिनेछ । त्यस्तो सम्पत्तिको निसर्गबाट प्राप्त भएको खूद रकम र सोको किताबी रकमको फरकलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

३.१२ सम्पत्ति तथा उपकरण (Property and equipment)

एक आर्थिक वर्षभन्दा बढी प्रयोग गरिने अपेक्षा गरी सेवा प्रवाह गर्न वा प्रशासनिक प्रयोजनको लागि लिईएको भौतिक प्रकृतिको सम्पत्तिलाई सम्पत्ति तथा उपकरणमा वर्गीकरण गरिनेछ। सम्पत्ति तथा उपकरणको प्रारम्भिक मापन लागत रकममा गरिनेछ। लागत रकममा सम्पत्तिको खरिद मूल्य तथा सोको खरिद वा निर्माणसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित खर्चहरू समावेश गरिनेछ। प्रारम्भिक मापन पछिको मापन समेत लागतमा न सम्पत्तिमा पछि गरिएका खर्चहरूले भविष्यमा प्राप्त हुने आयमा वृद्धि हुने भएमा उक्त खर्चलाई पुँजीकरण गरिनेछ। रु.३ हजार भन्दा कम लागत रकम भएको सम्पत्तिलाई पुँजीकृत नगरी खरिद गरिएको वर्षमा नै खर्चको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ। सम्पत्तिको प्राप्तिपछि निरन्तर हुने साधारण मर्मत खर्चहरू नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ। यदि कोषको आर्थिक लाभमा वृद्धि हुने गरी सम्पत्तिको कुनै भाग प्रतिस्थापन भएमा त्यस्तो नयाँ भागको लागत रकमलाई सो सम्पत्तिको लागत रकममा जोडिनेछ। तर त्यसरी प्रतिस्थापित भएको भागको किताबी रकम (Carrying amount) डि-रिकग्नाइज गरिनेछ। सम्पत्ति तथा उपकरणलाई पछिल्लो समयमा लागत रकममा सञ्चित ह्रासकट्टी रकम (Accumulated Depreciation) र सञ्चित हानी भएको रकम (Accumulated impairment loss) घटाई वित्तीय विवरणमा जनाईनेछ।

फरक प्रकृति तथा आयु हुने सम्पत्तिका मुख्य भागहरूलाई फरक रूपमा पहिचान गरी लेखाङ्कन तथा ह्रासकट्टी गरिनेछ। कोषले प्राप्त गरेको सम्पत्तिको प्रकृति तथा प्रयोगको आधारमा सम्पत्ति तथा उपकरणको वर्गीकरण गरी छुट्टाछुट्टै लेखाङ्कन गरिनेछ। जस्तै: जग्गा, भवन, सवारी साधन, कम्प्युटर उपकरण, कार्यालय उपकरण, फर्निचर फिक्स्चर तथा फर्निचिङ्ग, निर्माणाधीन सम्पत्ति आदि।

यस्ता सम्पत्तिहरूको ह्रासयोग्य रकम (Depreciable amount), उपयोगी आयु (Useful life) तथा ती सम्पत्तिबाट प्राप्त हुने आर्थिक लाभको खपतको अनुमानको आधारमा ह्रासकट्टी विधि (Depreciation method) प्रयोग गरी ह्रासकट्टी खर्चलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ। प्रत्येक आर्थिक वर्षको अन्त्यमा यस्ता सम्पत्तिको अन्तिम मूल्य (Residual value), उपयोगी आयु तथा ह्रासकट्टी तरिका पुनरावलोकन गरिनेछ।

प्रत्येक प्रतिवेदन अवधिको अन्त्यमा कुनै सम्पत्तिमा हानी (Impaired) भएको संकेत (Indicator) भए वा नभएको जाँच गरिनेछ। यदि त्यस्तो संकेत भएमा त्यस्तो सम्पत्तिको असूल हुने रकम (Recoverable amount) अनुमान गरिनेछ। असूल हुने रकमले कुनै सम्पत्तिको उचित मूल्यमा त्यस्तो सम्पत्ति निसर्ग गर्दा प्रत्यक्ष सम्बन्धित हुने खर्च घटाई आएको रकम (Fair value less cost of disposal) वा सो सम्पत्तिबाट लिन सकिने अपेक्षाकृत भावी नगद प्रवाहको पट्टा (Discount) गरिएको रकम (Value in use) मध्ये जुन बढी हुन्छ त्यही रकमलाई जनाउनेछ। यदि कुनै सम्पत्तिको किताबी रकम सोको असूल हुने रकमभन्दा बढी भएमा त्यस्तो बढी भएको रकमलाई हानी भएको रकम (Impairment loss) मानिनेछ। हानी भएको रकम बराबर सम्पत्तिको किताबी रकम घटाई हानी भएको रकमलाई तत्काल नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ। त्यस्तो हानी भएको रकमको लेखाङ्कन पश्चात सम्बन्धित सम्पत्तिको ह्रासकट्टी रकमलाई सम्पत्तिको नयाँ किताबी रकमको आधारमा समायोजन गरिनेछ। यदि पछिल्लो समयमा असूल हुने रकम अनुमान गर्न प्रयोग भएको अनुमानहरूमा परिवर्तन भई पहिले हानी भएको रकम फिर्ता भएको निर्धारण भएमा त्यस्तो सम्पत्तिको किताबी रकमलाई पहिला हानी भएको रकम लेखाङ्कन भएसम्म नयाँ अनुमान गरिएको असूल हुने रकममा बढाईनेछ। यसरी फिर्ता गरिएको हानी भएको रकमलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ।

यस्ता सम्पत्तिहरूको निसर्ग गरिपछि वा प्रयोगबाट सधैंको लागि हटाई सो सम्पत्तिबाट भविष्यमा कुनै आर्थिक लाभ प्राप्त नहुने अपेक्षा गरिएमा कोषको लेखाबाट त्यस्तो सम्पत्तिलाई डि-रिकग्नाइज गरिनेछ। त्यस्तो सम्पत्तिको निसर्गबाट प्राप्त भएको खूद रकम र सोको किताबी रकमको फरकलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ।

कोषले आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सम्पत्ति तथा उपकरणहरूको उपयोगी आयु र अवशिष्ट रकमको पुनर्नुमान गर्दा विगतको अनुमानमा समायोजन गर्नुपर्ने अवस्था देखिएको छैन। आयु र अवशिष्ट प्रतिशत निम्न अनुसार रहेको छ। सोही अनुसार वार्षिक रूपमा समदरमा ह्रासकट्टी गरिन्छ। जग्गाको ह्रासकट्टी गरिंदैन।

शीर्षक	अनुमानित आयु (वर्षमा)	अवशिष्ट प्रतिशत
भवन	५०	१०
सवारी साधन	१०	५
कम्प्युटर उपकरण	५	०
कार्यालय उपकरण	५ देखि १५	३
फर्निचर फिक्स्चर तथा फर्निसिङ्ग	५	३

३.१३ अमूर्त सम्पत्ति (Intangible asset)

करारजन्य हकहरुको माध्यमबाट प्राप्त भएको भौतिक अवस्थिति नभएको गैर मौद्रिक सम्पत्तिलाई अमूर्त सम्पत्तिको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ । अमूर्त सम्पत्तिको प्रारम्भिक मापन लागत रकममा गरिनेछ । लागत रकममा सम्पत्तिको खरिद मूल्य तथा सोको खरिदसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित खर्चहरु समावेश गरिनेछ । सम्पत्तिमा पछि गरिएका खर्चहरुले भविष्यमा प्राप्त हुने आयमा वृद्धि हुने भएमा उक्त खर्चलाई पुँजिकरण गरिनेछ । सम्पत्तिको प्राप्तपछि निरन्तर हुने साधारण मर्मत खर्चहरु नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । अमूर्त सम्पत्तिलाई पछिल्लो समयमा लागत रकममा सञ्चित परिशोधन रकम (Accumulated Amortization) र सञ्चित हानी भएको रकम (Accumulated impairment loss) घटाई वित्तीय विवरणमा जनाईनेछ ।

सामान्यतया निश्चित आयु भएका अमूर्त सम्पत्तिलाई यी सम्पत्तिको अन्तिम मूल्य (Residual value) शून्य मानी करार अवधि वा सो भन्दा कम अवधिमा ती सम्पत्तिबाट प्राप्त हुने आर्थिक लाभको खपतको अनुमानको आधारमा परिशोधन विधि (Amortization method) अपनाई परिशोधन गरी नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ । प्रत्येक प्रतिवेदन अवधिको अन्त्यमा कुनै सम्पत्तिमा हानी (Impaired) भएको संकेत (Indicator) भए वा नभएको जाँच गरिनेछ । यदि त्यस्तो संकेत भएमा त्यस्तो सम्पत्तिको क्षयीकरण सम्पत्ति तथा उपकरणको क्षयीकरण लेखा नीति अवलम्बन गरी निर्धारण र लेखाङ्कन गरिनेछ ।

यस्ता सम्पत्तिहरुको निसर्ग गरिपछि वा प्रयोगबाट सधैंको लागि हटाई सो सम्पत्तिबाट भविष्यमा कुनै आर्थिक लाभ प्राप्त नहुने अपेक्षा गरिएमा कोषको लेखाबाट त्यस्तो सम्पत्तिलाई डि-रिकग्नाइज गरिनेछ । त्यस्तो सम्पत्तिको निसर्गबाट प्राप्त भएको खूद रकम र सोको किताबी रकमको फरकलाई नाफा वा नोक्सान खातामा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

३.१४ जिन्सी सामान (Materials and Supplies)

कोषको सेवा प्रवाहको क्रममा खपत हुने सामानहरुलाई जिन्सी सामानको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ । जिन्सी सामानको प्रारम्भिक मापन लागत रकममा गरिनेछ । लागत रकममा जिन्सी सामानको खरिद मूल्य तथा सोको खरिदसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित खर्चहरु समावेश गरिनेछ । जिन्सी सामानहरु खपतको लागि जारी गर्दा वा सोको अन्तिम मौज्दातको लागत तय गर्दा First in First out (FIFO) लागत विधिको आधारमा गर्नुपर्दछ । जिन्सी सामानलाई लागत रकम र खुद प्राप्त हुने मूल्य (Net realizable value) मध्ये जुन कम हुन्छ सोही रकम वित्तीय विवरणमा लिईनेछ । जिन्सी सामानको अन्तिम मौज्दातको लागतभन्दा खूद प्राप्त हुने मूल्य (Net realizable value) कम भई फरक भएको रकमलाई नाफा वा नोक्सान खातामा खर्च गरिनेछ । खूद प्राप्त हुने मूल्य भन्नाले सामान्य व्यावसायीक प्रक्रियामा अनुमानित बिक्री मूल्यमा कुनै सामानलाई बिक्रीको लागि तयार गर्न लाग्ने लागत र बिक्री गर्न आवश्यक अनुमानित लागत घटाई आउने रकमलाई बुझिनेछ । खपत भएको जिन्सी सामानको लागत रकमलाई नाफा नोक्सान खातामा खर्च लेखाङ्कन गरिनेछ ।

३.१५ सञ्चय कोष (Provident Fund)

सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम कोषमा प्राप्त भएको सञ्चय कोष योगदान रकममा हरेक वर्ष प्रदान गरिने व्याज तथा मुनाफा रकम जोडी हुन आउने रकम सञ्चय कोषको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ । सञ्चय कोष योगदान रकमको

लेखाङ्कन नगद प्राप्त (अर्थात कोषको बैंक खातामा प्राप्त भएको) मितिको आधारमा गरिनेछ । कोषमा जम्मा भएको सञ्चय कोषमा व्याज प्रदान गर्दा नेपाली क्यालेण्डर अनुसार नगद प्राप्त मितिदेखि सञ्चय कोष रकम फिर्ता भुक्तानी हुनु भन्दा १ दिन अगाडिसम्मको दिन गन्तिको आधारमा व्याज गणना गरिनेछ । यसरी सञ्चय कोषमा प्रदान गरिएको व्याजलाई नाफा वा नोक्सान खातामा व्याज खर्च गरी सम्बन्धित सञ्चयकर्ताको सञ्चय कोष खातामा जम्मा गरिनेछ । कोषमा जम्मा भएको सञ्चय कोषमा मुनाफा प्रदान गर्दा मुनाफा घोषणा गरिएको आर्थिक वर्षको शुरु रकम (Opening balance) को आधारमा गणना गरिनेछ । सञ्चयकर्ताको सञ्चय कोषमा सञ्चित रकम फिर्ता पाउन सक्ने अवस्था भएको शुरु मितिले ६ वर्षसम्म फिर्ता लिन नआएका सञ्चयकर्ताको सञ्चित रकम कर्मचारी संचय कोष ऐन, २०१९ को दफा १५क को उपदफा (३क) बमोजिम छुट्टै खातामा जम्मा गरिनेछ । यस्तो बेचालु सञ्चय कोष रकममा व्याज तथा मुनाफा प्रदान गरिनेछैन ।

३.१६ निवृत्तभरण कोष (Pension Fund)

निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५ बमोजिम कोषमा प्राप्त भएको निवृत्तभरण कोष योगदान रकममा हरेक वर्ष प्रदान गरिने व्याज तथा मुनाफा रकम जोडी हुन आउने रकम सञ्चय कोषको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ । निवृत्तभरण कोष योगदान रकमको लेखाङ्कन नगद प्राप्त (अर्थात कोषको बैंक खातामा प्राप्त भएको) मितिको आधारमा गरिनेछ । कोषमा जम्मा भएको निवृत्तभरण कोषमा व्याज प्रदान गर्दा नेपाली क्यालेण्डर अनुसार नगद प्राप्त मितिदेखि निवृत्तभरण कोष रकम फिर्ता भुक्तानी हुनु भन्दा १ दिन अगाडिसम्मको दिन गन्तिको आधारमा व्याज व्याज गणना गरिनेछ । यसरी निवृत्तभरण कोषमा प्रदान गरिएको व्याजलाई नाफा वा नोक्सान खातामा व्याज खर्च गरी सम्बन्धित योगदानकर्ताको निवृत्तभरण कोष खातामा जम्मा गरिनेछ । कोषमा जम्मा भएको निवृत्तभरण कोषमा मुनाफा प्रदान गर्दा मुनाफा घोषणा गरिएको आर्थिक वर्षको शुरु रकम (Opening balance) को आधारमा गणना गरिनेछ । निवृत्तभरण कोष ऐन, २०७५ बमोजिम निवृत्तभरण कोष नियमावली, २०७६ को नियम ११ को उपनियम (५) बमोजिम योगदानकर्ताको निवृत्तभरण कोषमा सञ्चित रकम फिर्ता पाउन सक्ने अवस्था भएको शुरु मितिले ६ वर्षसम्म फिर्ता लिन नआएका योगदानकर्ताको सञ्चित रकममा व्याज तथा मुनाफा प्रदान गरिनेछैन ।

३.१७ जगेडा तथा बचत (Reserve and Surplus)

मुनाफा रकमबाट विशेष प्रयोजनको लागि बाँडफाँड गरिएको रकम, बाँडफाँड पश्चात बाँकी रहेको रकम, अन्य विस्तृत आय मार्फत लेखाङ्कन गरिएको वित्तीय सम्पत्तिको उचित मूल्यमा भएको परिवर्तन तथा सम्पत्तिको पुनर्मूल्याङ्कन वापतको रकम आदिलाई जगेडा तथा बचतमा प्रकृति तथा उद्देश्य अनुसार वर्गीकरण गरी लेखाङ्कन गरिनेछ । जगेडाबाट हुने सबै प्रकारका खर्चलाई नगद भुक्तानी (Cash Basis)को आधारमा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

३.१८ कर्मचारी सुविधा (Employee Benefit)

कर्मचारी सुविधा अन्तर्गत अल्पकालीन सुविधा (Short term benefits), सेवा पश्चातका कर्मचारी सुविधाहरु (Post employment benefits), अन्य दीर्घकालीन सुविधाहरु (Other long term benefits) तथा सेवा अन्त्य सुविधाहरु (Termination benefit) पर्दछन् ।

(क) अल्पकालीन सुविधा

कर्मचारीले सेवा प्रदान गरेको वापत प्रतिवेदन मितिको १२ महिना भित्रमा भुक्तानी गरिने तलब, ज्याला, बिदा वापतको भुक्तानी, सामाजिक सुरक्षा वापतको योगदान लगायत अन्य गैह्र नगद सुविधाहरु अल्पकालीन सुविधा अन्तर्गत पर्दछन् । यस्ता सुविधाहरुलाई लागत मूल्यमा प्रोदभावी आधारमा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

(ख) सेवा पश्चातका कर्मचारी सुविधाहरु

यस अन्तर्गत परिभाषित योगदान योजना (Defined contribution plan) तथा परिभाषित लाभ योजना (Defined benefit plan) पर्दछन् ।

परिभाषित योगदान योजना अन्तर्गतका दायित्व कर्मचारीले सेवा प्रदान गरेको समयमानै नाफा वा नोक्सान खातामा खर्च लेखाङ्कन गरिनेछ । यसमा एकपटक कोषले सम्बन्धित कर्मचारीको नाममा अवकाश कोषमा रकम जम्मा

गरेपछि कर्मचारीको तलब वृद्धि लगायत अन्य कुराहरुको कारणबाट हुने लाभ हानी कर्मचारीले नै व्यहोर्ने हुँदा कोषको थप दायित्व रहनेछैन ।

परिभाषित लाभ योजना अन्तर्गत उपदान, निवृत्तिभरण, कर्मचारी जीवन सुरक्षण तथा औषधि उपचार सुविधा आदि पर्दछन् । कोषको परिभाषित लाभ योजना अन्तर्गतको हरेक योजनाको लागि भविष्यमा कोषले व्यहोर्नुपर्ने दायित्वको हिसाब हरेक वर्ष विमांकीय विधिबाट गरी सोको वर्तमान मूल्य निर्धारण गरी दायित्वको मापन गरिनेछ । विमांकीय मूल्यांकन अनुसारको सेवा लागत (Service cost) र परिभाषित दायित्वको व्याज रकम (Interest on defined benefit liability) लाई नाफा वा नोक्सान खातामा खर्च लेखाइनु गरिनेछ । विमाङ्कीय मूल्याङ्कनको क्रममा भएको विमाङ्कीय नाफा वा नोक्सान (Actuarial gain or loss) लाई अन्य विस्तृत आय खातामा लेखाइनु गरिनेछ ।

कर्मचारीलाई सहूलियत व्याजदरमा कर्जा उपलब्ध गराईएको खण्डमा सो कर्जा प्रवाह गर्दाको समयमा बजार व्याजदर प्रयोग गरी कर्जाको उचित मूल्य निर्धारण गरिनेछ । यसरी निर्धारण गरिएको उचित मूल्य र प्रवाह गरिएको कर्जाको फरक रकमलाई सो कर्जा बाँकी रहेसम्म सो कर्जाको अवधिभर पर सारिएको सम्पत्तिको रूपमा (Deferred Assets) लेखाइनु गरी सोही बराबरको रकम कर्जाबाट समायोजन गरी लेखाइनु गरिनेछ । उक्त रकमबाट हरेक वर्ष बजार व्याजदर प्रयोग गरी व्याज आम्दानीको लेखाइनु गरिन्छ भने व्याज आम्दानी तथा प्राप्त व्याजको फरक रकमलाई पर सारिएको सम्पत्तिबाट कर्मचारी खर्चमा लेखाइनु गरिन्छ ।

(ग) अन्य दीर्घकालीन सुविधाहरु

यस अन्तर्गत प्रतिवेदन मितिबाट १२ महिना भित्र भुक्तानी नहुने अवकाशको समयमा भुक्तानी हुने विदा, दीर्घकालीन सेवा पुरस्कार, अपाङ्गता सुविधा आदि पर्दछन् । यस्ता सुविधाहरुको लागि कोषले व्यहोर्नुपर्ने दायित्वको हिसाब हरेक वर्ष विमांकीय विधिबाट गरी सोको वर्तमान मूल्य निर्धारण गरी दायित्वको मापन गरिनेछ । मूल्यांकन अनुसार लेखाइनु गर्नुपर्ने सम्पूर्ण खर्च रकमलाई नाफा नोक्सान हिसाबमा लेखाइनु गरिनेछ ।

(घ) सेवा अन्त्य सुविधाहरु

कोषले आव्हान गरेको अवस्थामा उक्त आव्हानमा तोकिएको शर्तहरु अनुसार कर्मचारीले उक्त आव्हान अनुसार रोजगारीको अन्त्य गर्न मन्जुर गरेको अवस्थामा उक्त प्रकृतिका सुविधाहरु निवृत्ति सुविधा अन्तर्गत लेखाइनु गरिनेछ । सामान्यतया यस्तो सुविधाहरु एकमुष्ट भुक्तानी गरिन्छ । कोषको आव्हान कर्मचारीले मन्जुर गरी कोष वा कर्मचारी उक्त कार्यबाट पछि हट्न नसक्ने अवस्था कायम भएपछि कोषले भुक्तानी गर्नुपर्ने सम्पूर्ण रकम एकैसाथ लेखाइनु गरिनेछ ।

३.१९ व्यवस्थाहरु (Provisions)

यदि विगतको घटनाको कारणले वर्तमानमा भुक्तानी गर्नुपर्ने कर्तव्य (Present obligation) कायम भई त्यस्तो कर्तव्य अन्त्य गर्न आर्थिकस्रोत कोषबाट बाहिरिने प्रबल सम्भावना समेत भएको र त्यस्तो कर्तव्यको रकम विश्वसनीय ढंगबाट अनुमान गर्न सकिने भएमा तिनुपर्ने समय वा रकम अनिश्चित (Uncertain timing or amount) भएको त्यस्तो दायित्वलाई व्यवस्थाको रूपमा लेखाइनु गरिनेछ । प्रतिवेदन अवधिको अन्तमा त्यस्तो वर्तमान कर्तव्य अन्त्य गर्न आवश्यक हुने व्ययको उत्कृष्ट अनुमानको रकममा व्यवस्थाको मापन गरिनेछ । यदि पैसाको समयको मूल्य (time value of money) को प्रभाव महत्वपूर्ण (Material) भएमा कर्तव्य अन्त्य गर्न आवश्यक हुने अपेक्षा गरिएको व्ययको वर्तमान मूल्यनै व्यवस्थाको रकम हुनेछ । हरेक प्रतिवेदन अवधिको अन्तमा व्यवस्थाहरुको पुनरावलोकन गरी वर्तमान उत्कृष्ट अनुमानको आधारमा समायोजन गरिनेछ । यदि कुनै कर्तव्य अन्त्य गर्न आर्थिक लाभ भएको स्रोत कोषबाट बाहिरिनु आवश्यक नभएको पाईएमा व्यवस्था फिर्ता गरिनेछ ।

३.२० आय कर (Income Tax)

आयकर खर्च भनेको चालु कर र स्थगन कर जोडिएर आउने रकम हो । सिधै इक्विटीमा वा अन्य विस्तृत आम्दानीमा पहिचान हुने शीर्षकसँग सम्बन्धित आयकर खर्च कमशः इक्विटीमा वा अन्य विस्तृत आम्दानीमा र त्यस बाहेकको आयकर खर्च नाफा नोक्सान विवरणमा लेखाइनु गरिनेछ ।

(क) चालु कर

समीक्षा वर्षको अन्त्यमा कार्यान्वयनमा रहेको वा व्यवहारिक रुपमा कार्यान्वयन भएको करको दर तथा कर कानुन अनुसार गणना गरिएको आन्तरिक राजश्व विभागबाट/लाई पाउनु पर्ने/तिर्नु पर्ने यस वर्षको रकम र अधिल्ला वर्षहरूसँग सम्बन्धित कर दायित्वको समायोजन समेत चालु अवधिको कर सम्पत्ति वा दायित्व अन्तर्गत पर्दछ ।

(ख) स्थगन कर

वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने प्रयोजनको लागि आर्थिक वर्षको अन्त्यमा सम्पत्ति र दायित्वको कर आधार (tax base) र किताबी मूल्यको अस्थायी भिन्नताहरूमा स्थगन कर बापत व्यवस्था गरिनेछ । सम्पूर्ण घटाउनयोग्य अस्थायी भिन्नता, अधिल्ला वर्षबाट ल्याइएको उपयोग नभएको कर क्रेडिट र उपयोग नभएको कर नोक्सानी बापत स्थगनकर सम्पत्ति पहिचान गरिनेछ । सम्पूर्ण करयोग्य अस्थायी भिन्नता बापत स्थगनकर दायित्व पहिचान गरिनेछ ।

स्थगन कर सम्पत्तिको किताबी मूल्य प्रत्येक वर्षान्तमा पुनरावलोकन गरिनेछ र भविष्यमा पर्याप्त नाफा उपलब्ध हुने सम्भावना भएको सीमासम्म स्थगन कर सम्पत्ति घटाइनेछ । पहिचान नगरिएको स्थगन कर सम्पत्ति प्रत्येक वर्षान्तमा पुनः मूल्याङ्कन गरिनेछ र भविष्यको सम्भावित कर योग्य नाफासँग स्थगन कर सम्पत्ति उपयोग गर्न सकिने हदसम्म पहिचान गरिनेछ ।

आर्थिक वर्षको अन्त्यमा कार्यान्वयनमा रहेको वा व्यवहारिक रुपमा कार्यान्वयन भएको करको दर र कर कानुनको आधारमा सम्पत्ति विक्रि भएको वा दायित्व समाप्त भएको समयको अपेक्षित करको दर प्रयोग गरी स्थगन कर सम्पत्ति र दायित्वको मूल्याङ्कन गरिनेछ । चालु वा स्थगन कर सम्पत्ति र दायित्व कर हेर्ने एउटै निकायसँग सम्बन्धित भएमा मात्र अफसेट गरिनेछ ।

आयकर ऐन, २०५८ को दफा ६४ को उपदफा २ अनुसार कोषको आयमा आयकर नलाग्ने हुनाले आयकर व्यवस्था गरिएको छैन । साथै आयकर छुट भएको कारणले स्थगन करको हिसाब गर्नुपर्ने रहेको छैन ।

कोषको शतप्रतिशत लगानी रहेको सञ्चयकोष घरजग्गा व्यवस्थापन कम्पनीको आ.व. २०७९/८० मा स्थगन कर सम्पत्तिमा भएको कमीको आधारमा रु.१,००९,६०४ स्थगन कर आम्दानी जनाई आ.व. २०७९/८० सम्मको रु.२,२८०,०५६ स्थगन कर सम्पत्ति लेखाङ्कन गरिएको छ ।

३.२१ सम्भावित सम्पत्ति तथा दायित्व (Contingent Assets and Liabilities)

सम्भावित सम्पत्ति तथा दायित्वको लेखाङ्कन गरिने छैन । कोषले आर्थिक लाभ प्राप्त गर्ने प्रबल सम्भावना रहेमा सम्भावित सम्पत्तिको प्रकृतिको छोटो विवरण सहित त्यसको वित्तीय प्रभावको अनुमान वित्तीय विवरणमा खुलासा गरिनेछ । सम्पत्ति सिर्जना गर्न सक्ने मुद्दा मामिला सम्भावित सम्पत्तिको उदाहरण हो । कर्तव्यको अन्त्य गर्दा आर्थिक लाभ भएको स्रोत बाहिर जाने सम्भावना दूर नभएमा सम्भावित दायित्वको प्रकृतिको छोटो विवरण सहित व्यवहारिक भएसम्म सोको वित्तीय प्रभावको अनुमान, स्रोत बाहिरिने समय वा रकम अनिश्चित भएको जनाउ तथा क्षतिपूर्ति हुने कुनै सम्भावना वित्तीय विवरणमा खुलासा गरिनेछ । दायित्व सिर्जना गर्न सक्ने मुद्दा मामिला, पूँजिगत प्रतिबद्धता, वित्तीय वा संस्थागत जमानत आदि सम्भावित दायित्वको उदाहरण हुन ।

३.२२ पट्टा (Lease)

सम्पत्ति पट्टामा दिने व्यक्ति (धनी) ले सम्पत्ति पट्टामा लिने व्यक्ति (कमेटी) लाई कुनै एक वा सो भन्दा बढी सिलसिलेवार भुक्तानी बापत कुनै सहमतिको अवधिको लागि कुनै सम्पत्ति प्रयोग गर्ने अधिकार प्रदान गर्ने भएमा त्यस्तो सम्झौतालाई पट्टा मानिनेछ । अवस्था अनुसार कोष कमेटी (Lessee) वा धनी (Lessor) हुन सक्नेछ ।

क) कोष कमेटी भएकोमा (EPF as a Lessee)

पट्टाको अवधि १ वर्ष भन्दा कम भएमा वा पट्टा सम्पत्तिको एकाईगत रकम थोरै भएमा उक्त पट्टालाई पट्टाको सत अनुसार खर्च लेखाङ्कन गरिनेछ ।

माथिको दुई अवस्थामा बाहेक पट्टा सुरु भएको मितिमा पट्टासँग सम्बन्धित सम्पत्तिलाई कोषले पट्टा बापत उपयोगको लागि सम्पत्ति (Right to use assets) तथा पट्टा दायित्व (Lease liability) को पहिचान गर्नेछ । प्रारम्भिक मापनमा उक्त सम्पत्तिलाई लागतमा लेखाङ्कन गरिनेछ । लागतमा शुरुवातमा हिसाब गरिएको पट्टा दायित्व, पट्टा सुरु अघि वा सोही मितिमा भुक्तानी गरिएको रकम भएको सोही रकम, पट्टा गर्दाको प्रत्यक्ष खर्च, उक्त सम्पत्ति हटाउँदा (Dismante) लाग्ने खर्च समावेश हुन्छन् । यी रकमहरूको वर्तमान रकम हिसाब गरी उपयोगको लागि सम्पत्तिको

लेखाङ्कन गरिनेछ । पट्टा दायित्व अन्तर्गत भविष्यमा भुक्तानी गर्नुपर्ने निश्चित रकम, चल रकम (Variable amount), अवशेष मूल्यको ग्यारेन्टेड रकम, सम्पत्ति खरिद गर्ने विकल्प भएको अवस्थामा सो को रकम तथा पट्टाको अन्य गर्दा लाग्ने जरिवानाको वर्तमान मूल्य (Present value) समावेश गरिन्छन् ।

उपयोगको लागि सम्पत्तिको प्रारम्भिक मापन पछिको मापन समेत लागतमा नै गरिनेछ । सो मा संचित ह्रास तथा संचित नोक्सानी घटाइनेछ । पट्टा दायित्वको प्रारम्भिक मापन पछिको मापन गर्दा प्रभावकारी व्याजले दायित्व बढाइनेछ भने पट्टा भुक्तानीले दायित्व कम गरिनेछ ।

ख) कोष धनी भएकोमा (EPF as a Lessor)

कोषले सामान्यतया आफ्नो सम्पत्ति सञ्चालन पट्टामा दिने गरेको छ । सञ्चालन पट्टाको सम्झौता अनुरूप प्राप्त हुने भुक्तानीलाई पट्टाको दररेटमा मूल्यवृद्धिको समायोजन सहित सम्बन्धित आर्थिक वर्षमा प्रोदभावी आधारमा भाडा आम्दानी जनाई कुनै भुक्तानी प्राप्त हुन बाँकी रकमलाई सम्पत्तिको रूपमा लेखाङ्कन गरिनेछ ।

३.२३ आय तथा खर्च (Revenue and Expenses)

कुनै अवधिमा कोषको उद्देश्य बमोजिम सञ्चालनको क्रममा प्राप्त हुने कुल आर्थिक लाभको उचित मूल्यलाई कोषको आय मानि लेखाङ्कन गरिनेछ ।

आयको लेखाङ्कनको निम्न सबै अवस्थाहरु पूरा भएको हुनुपर्नेछ :

१. उक्त आय सम्बन्धित करार दुवै पक्षबाट अनुमोदन भएको तथा दुवै पक्ष सो करारको पालना गर्न प्रतिबद्ध भएको,
२. कोषले उक्त सेवा वा सामानको हस्तान्तरण सम्बन्धमा दुवै पक्षको अधिकार पहिचान गर्न सक्ने भएको,
३. कोषले उक्त सेवा वा सामानको भुक्तानी रकम पहिचान गर्ने सक्ने भएमा
४. करारमा व्यापारिक गुण भएमा, र
५. आर्थिक लाभ कोषले प्राप्त गर्ने प्रबल सम्भावना भएमा ।

यस नीतिमा विशेष रूपमा उल्लेख गरिएका बाहेकका खर्चहरु प्रोदभावी आधारमा लेखांकन गरिनेछ ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
वित्तीय विवरणका टिप्पणीहरू

टिप्पणी ४.१ नगद तथा नगद समान

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.४ अनुसार नगद तथा नगद समान यसप्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
नगद	२३,५१५	-	-	-
वाणिज्य बैंकमा रहेको मौज्दात	१,०१२,२५१,२९३	८,४९३,५९२,००४	९७८,८७३,०८५	८,४८३,६२२,८७८
अन्य वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	-	-	-	-
जम्मा	१,०१२,२७४,८०८	८,४९३,५९२,००४	९७८,८७३,०८५	८,४८३,६२२,८७८

टिप्पणी ४.२ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्दात

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.५ अनुसार बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्दात यसप्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
वाणिज्य बैंकमा रहेको मौज्दात	१२३,७६०,९१८,०००	११२,२२९,१७६,०००	१२३,५७७,१५०,०००	११२,२११,४००,०००
सरकारी नियन्त्रणमा रहेका वाणिज्य बैंकमा रहेको मौज्दात	२३,४४५,०००,०००	९,२००,०००,०००	२३,४४५,०००,०००	९,२००,०००,०००
अन्य वित्तीय संस्थामा रहेको मौज्दात	-	-	-	-
थप: प्राप्त हुन बाँकी व्याज	१९१,७७८,९९२	५६,२०५,०५४	१९१,७७८,९९२	५६,२०५,०५४
जम्मा	१४७,३९७,६९६,९९२	१२१,४८४,३८१,०५४	१४७,२१३,९२८,९९२	१२१,४६७,६०५,०५४

टिप्पणी ४.३ व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरू

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.६ अनुसारका व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरू यस प्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
सरकारी ऋणपत्र	-	-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्र	-	-	-	-
आन्तरिक संगठित संस्थाहरूको ऋणपत्र (सुरक्षित)	-	-	-	-
आन्तरिक संगठित संस्थाहरूको ऋणपत्र (असुरक्षित)	-	-	-	-
विदेशी संगठित संस्थाहरूको ऋणपत्र	-	-	-	-
शेयर	-	-	-	-
अन्य	-	-	-	-
जम्मा	-	-	-	-

टिप्पणी ४.४ सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी

सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी यस प्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
विशेष सापटी	१९५,७५७,६४५,७६७	१७६,६९७,९७६,७६६	१९५,७५७,६४५,७६७	१७६,६९७,९७६,७६६
पुरानो घर सापटी	७,४१९,५०३	७,४१९,५०३	७,४१९,५०३	७,४१९,५०३
घर सापटी	४३,६५२,७९६,२८३	४०,१२९,९०८,०७२	४३,६५२,७९६,२८३	४०,१२९,९०८,०७२
शैक्षिक सापटी	५९८,३४०,७४६	५२९,८७६,९०६	५९८,३४०,७४६	५२९,८७६,९०६
घर मर्मत सापटी	२,४१०,४३६,४०५	२,१५५,१३५,०९४	२,४१०,४३६,४०५	२,१५५,१३५,०९४
सरल चक्र कर्जा	५,७९५,९५९,३६३	५,५२०,९१६,७६८	५,७९५,९५९,३६३	५,५२०,९१६,७६८
जग्गा खरिद सापटी	१,१०७,६७५,७०७	४९६,०४७,७८७	१,१०७,६७५,७०७	४९६,०४७,७८७
कूल रकम	२४९,३३०,२७३,७७४	२२५,५३७,२८०,८९६	२४९,३३०,२७३,७७४	२२५,५३७,२८०,८९६
थप: प्राप्त हुन बाँकी व्याज	२,३९९,८६५,२५७	१,७८०,८५३,९६३	२,३९९,८६५,२५७	१,७८०,८५३,९६३
न्यून: क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्था	(७,२०१,०९२,५२८)	(५,९७२,०५०,४००)	(७,२०१,०९२,५२८)	(५,९७२,०५०,४००)
खुद कर्जा तथा सापटी	२४४,५२९,०४६,५०३	२२१,३४६,०८४,४५९	२४४,५२९,०४६,५०३	२२१,३४६,०८४,४५९

क्षयीकरण नोक्सानीको व्यवस्था अनुसार कर्जाको वर्गिकरण

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
असल कर्जा				
विशेष सापटी	१९५,७५७,६४५,७६७	१७६,६९७,९७६,७६६	१९५,७५७,६४५,७६७	१७६,६९७,९७६,७६६
पुरानो घर सापटी	-	-	-	-
घर सापटी	३८,६५८,५६०,३८०	३६,०३०,३२२,६७५	३८,६५८,५६०,३८०	३६,०३०,३२२,६७५
शैक्षिक सापटी	५०२,८२८,२८३	४५४,०१५,८७८	५०२,८२८,२८३	४५४,०१५,८७८
घर मर्मत सापटी	२,२५१,२०४,००६	२,०२७,५८५,९९९	२,२५१,२०४,००६	२,०२७,५८५,९९९
सरल चक्र कर्जा	२,०७२,६२९,३९७	२,०८२,२३९,५५२	२,०७२,६२९,३९७	२,०८२,२३९,५५२
जग्गा खरिद सापटी	१,१०४,८५७,७९४	४९६,०४७,७८७	१,१०४,८५७,७९४	४९६,०४७,७८७
जम्मा	२४०,३४७,७२५,६२८	२१७,७८८,१८८,६५६	२४०,३४७,७२५,६२८	२१७,७८८,१८८,६५६
शंकास्पद कर्जा				
सरल चक्र कर्जा	२,७२४,१३१,४४४	२,६४८,२८३,२२६	२,७२४,१३१,४४४	२,६४८,२८३,२२६
जम्मा	२,७२४,१३१,४४४	२,६४८,२८३,२२६	२,७२४,१३१,४४४	२,६४८,२८३,२२६
खराब कर्जा				
विशेष सापटी	-	-	-	-
पुरानो घर सापटी	७,४१९,५०३	७,४१९,५०३	७,४१९,५०३	७,४१९,५०३
घर सापटी	४,९९४,२३५,९०३	४,०९९,५८५,३९८	४,९९४,२३५,९०३	४,०९९,५८५,३९८
शैक्षिक सापटी	९५,५१२,४६३	७५,८६१,०२८	९५,५१२,४६३	७५,८६१,०२८
घर मर्मत सापटी	१५९,२३२,३९८	१२७,५४९,०९५	१५९,२३२,३९८	१२७,५४९,०९५
सरल चक्र कर्जा	-	-	-	-
सरल चक्र कर्जा	९९९,१९८,५२२	७९०,३९३,९९०	९९९,१९८,५२२	७९०,३९३,९९०
जग्गा खरिद सापटी	२,८१७,९१२	-	२,८१७,९१२	-
जम्मा	६,२५८,४१६,७०२	५,१००,८०९,०१४	६,२५८,४१६,७०२	५,१००,८०९,०१४
कुल जम्मा	२४९,३३०,२७३,७७३	२२५,५३७,२८०,८९६	२४९,३३०,२७३,७७३	२२५,५३७,२८०,८९६

क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्थामा भएको परिवर्तन

विवरण	समूह		
	२०७९ आषाढ ३२	खुद (आय)व्यय	२०८० आषाढ ३१
विशेष सापटी	३६२,४३०	-	३६२,४३०
पुरानो घर सापटी	७,४१९,५०३.००	-	७,४१९,५०३
घर सापटी	४,८२०,१९१,८५१	९४७,२१५,२५९	५,७६७,४०७,११०
शैक्षिक सापटी	८४,९४१,३४६	२०,६२७,६८३	१०५,५६९,०२९
घर मर्मत सापटी	१६८,१००,८१५	३६,१५५,६६४	२०४,२५६,४७९
सरल चक्र कर्जा	८८१,११३,४९९	२१०,०४९,४१०	१,०९१,१६२,९०९
जग्गा खरिद कर्जा	९,९२०,९५५.७४	१४,९९४,११३	२४,९१५,०६८
जम्मा	५,९७२,०५०,४००	१,२२९,०४२,१२८	७,२०१,०९२,५२८

क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्थामा भएको परिवर्तन

विवरण	कोष		
	२०७९ आषाढ ३२	खुद (आय)व्यय	२०८० आषाढ ३१
विशेष सापटी	३६२,४३०	-	३६२,४३०
पुरानो घर सापटी	७,४१९,५०३.००	-	७,४१९,५०३
घर सापटी	४,८२०,१९१,८५१	९४७,२१५,२५९	५,७६७,४०७,११०
शैक्षिक सापटी	८४,९४१,३४६	२०,६२७,६८३	१०५,५६९,०२९
घर मर्मत सापटी	१६८,१००,८१५	३६,१५५,६६४	२०४,२५६,४७९
सरल चक्र कर्जा	८८१,११३,४९९	२१०,०४९,४१०	१,०९१,१६२,९०९
जग्गा खरिद कर्जा	९,९२०,९५५.७४	१४,९९४,११३	२४,९१५,०६८
जम्मा	५,९७२,०५०,४००	१,२२९,०४२,१२८	७,२०१,०९२,५२८

टिप्पणी ४.५ परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी

परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी यस प्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
परिशोधीत लागतमा कर्जा तथा सापटी	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०
थप: असूल हुन बाँकी व्याज	६,७७९,६३९,६००	४,७०१,६७३,४२७	६,७७९,६३९,६००	४,७०१,६७३,४२७
न्यून: व्याज मुलतवी	(६,७७९,६३९,६००)	(४,७०१,६७३,४२७)	(६,७७९,६३९,६००)	(४,७०१,६७३,४२७)
कुल रकम	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०
न्यून: क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्था	(४,३४३,४१६,७९१)	(३,०४८,४२७,१९७)	(४,३४३,४१६,७९१)	(३,०४८,४२७,१९७)
खुद कर्जा तथा सापटी	८४,३१९,९८५,८८९	७५,९५५,१९०,०३३	८४,३१९,९८५,८८९	७५,९५५,१९०,०३३

परिशोधीत लागतमा कर्जा तथा सापटी

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
नेपाल सरकारको जमानतमा प्रदान गरिएको कर्जा	२३,५६०,१२७,४४५	२३,५६०,१२७,४४५	२३,५६०,१२७,४४५	२३,५६०,१२७,४४५
संगठित संस्थाहरूलाई प्रदान गरिएको कर्जा	६१,६०५,१९१,०२३	५४,१६४,४३२,७२१	६१,६०५,१९१,०२३	५४,१६४,४३२,७२१
सहवित्तीयकरण कर्जा	३,४९८,०८४,२१३	१,२७९,१५७,०६४	३,४९८,०८४,२१३	१,२७९,१५७,०६४
कुल रकम	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०

क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्थामा भएको परिवर्तन

विवरण	समूह		
	२०७९ आषाढ ३२	खुद (आय)व्यय	२०८० आषाढ ३१
नेपाल सरकारको जमानतमा प्रदान गरिएको कर्जा	१,७९५,७२८,७१९	-	१,७९५,७२८,७१९
संगठित संस्थाहरूलाई प्रदान गरिएको कर्जा	१,०४८,०३७,७१२	१,२७४,०८४,५९५	२,३२२,१२२,३०६
सहवित्तीयकरण कर्जा	२०४,७६०,७६७	२०,८०४,९९९	२२५,५६५,७६६
जम्मा	३,०४८,५२७,१९७	१,२९४,८८९,५९४	४,३४३,४१६,७९१

क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्थामा भएको परिवर्तन

विवरण	कोष		
	२०७९ आषाढ ३२	खुद (आय)व्यय	२०८० आषाढ ३१
नेपाल सरकारको जमानतमा प्रदान गरिएको कर्जा	१,७९५,७२८,७१९	-	१,७९५,७२८,७१९
संगठित संस्थाहरूलाई प्रदान गरिएको कर्जा	१,०४८,०३७,७१२	१,२७४,०८४,५९५	२,३२२,१२२,३०६
सहवित्तीयकरण कर्जा	२०४,७६०,७६७	२०,८०४,९९९	२२५,५६५,७६६
जम्मा	३,०४८,५२७,१९७	१,२९४,८८९,५९४	४,३४३,४१६,७९१

नोक्सानी व्यवस्था अनुसार कर्जाको वर्गिकरण यसप्रकार रहेको छ ।

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
असल	८७,६२०,७४४,८६३	७८,२९८,३१०,५५४	८७,६२०,७४४,८६३	७८,२९८,३१०,५५४
पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकिकरण गरिएको	-	-	-	-
कमसल	-	-	-	-
शंकास्पद	४०७,६००,०००	-	४०७,६००,०००	-
खराब	६३५,०५७,८१६	७०५,४०६,६७६	६३५,०५७,८१६	७०५,४०६,६७६
जम्मा	८८,६६३,४०२,६८९	७९,००३,७१७,२३०	८८,६६३,४०२,६८९	७९,००३,७१७,२३०

सुरक्षण अनुसार कर्जाको वर्गीकरण यसप्रकार रहेको छ :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
धितोको सुरक्षणमा				
चल अचल सम्पत्ति	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०
मुद्रति निक्षेप रसिद	-	-	-	-
सरकारी ऋणपत्र	-	-	-	-
अन्य	-	-	-	-
	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०
जमानत मात्रमा प्रदान गरिएको				
नेपाल सरकार	-	-	-	-
बैंक तथा वित्तीय संस्था	-	-	-	-
अन्तराष्ट्रिय श्रेणीकृत बैंक	-	-	-	-
काउन्टर जमानत	-	-	-	-
व्यक्तिगत जमानी	-	-	-	-
अन्य	-	-	-	-
जम्मा	-	-	-	-
असुरक्षित	-	-	-	-
जम्मा	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०	८८,६६३,४०२,६८०	७९,००३,७१७,२३०

कोषले नेपाल बायुसेवा निगमलाई नेपाल सरकारको जमानीमा कर्जा प्रदान गरेको भए पनि उक्त कर्जाको सुरक्षणको रुपमा खरीद भएको जहाज समेत धितो राखिएकोले उक्त कर्जालाई समेत सुरक्षण रहेको कर्जाको रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

टिप्पणी ४.६ धितोपत्रहरूमा लगानी

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.८ अनुसार धितोपत्रहरूमा लगानी यसप्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
परिशोधीत लागतमा (क)	५,६१७,७०२,७०१	२,५८३,००५,५८८	५,६१७,७०२,७०१	२,५८३,००५,५८८
नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मुल्यमा (ख)	-	-	-	-
अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मुल्यमा (ग)	२४,५३१,६३१,१८१	२२,७४३,८२७,४५५	२४,५३१,६३१,१८१	२२,७४३,८२७,४५५
जम्मा	३०,१४९,३३३,८८२	२५,३२६,८३३,०४३	३०,१४९,३३३,८८२	२५,३२६,८३३,०४३

क) परिशोधीत लागतमा रहेका धितोपत्रहरूमा लगानी

ऋणपत्र तथा ट्रेजरी बिल्समा				
सरकारी ऋणपत्र	-	-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्र	१,०५४,७००,०००	३२०,०००,०००	१,०५४,७००,०००	३२०,०००,०००
नेपाल राष्ट्र बैंकको ट्रेजरी बिल्स	-	-	-	-
विदेशी संगठीत संस्थाहरूको ऋणपत्र	-	-	-	-
आन्तरिक संगठीत संस्थाहरूको ऋणपत्र	-	-	-	-
न्युनः क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्था	-	-	-	-
थपः असूल हुन बाँकी व्याज	-	-	-	-
डिबेन्चरमा	४,३८८,००३,०००	२,२१०,०११,०००	४,३८८,००३,०००	२,२१०,०११,०००
थपः असूल हुन बाँकी व्याज	१७४,९९९,७०१	५२,९९४,५८८	१७४,९९९,७०१	५२,९९४,५८८
जम्मा (क)	५,६१७,७०२,७०१	२,५८३,००५,५८८	५,६१७,७०२,७०१	२,५८३,००५,५८८

(ख) नाफा वा नोक्सान मार्फत उचित मुल्यमा रहेका धितोपत्रहरूमा लगानी

ऋणपत्र तथा ट्रेजरी बिल्समा				
सरकारी ऋणपत्र	-	-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्र	-	-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ट्रेजरी बिल्स	-	-	-	-
विदेशी संगठीत संस्थाहरूको ऋणपत्र	-	-	-	-
आन्तरिक संगठीत संस्थाहरूको ऋणपत्र	-	-	-	-
न्युनः क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्था	-	-	-	-
डिबेन्चरमा	-	-	-	-
जम्मा (ख)	-	-	-	-

(ग) अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मुल्यमा रहेका धितोपत्रहरूमा लगानी

ऋणपत्र तथा ट्रेजरी बिल्समा	-	-	-	-
सरकारी ऋणपत्र	-	-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ऋणपत्र	-	-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकको ट्रेजरी बिल्स	-	-	-	-
विदेशी संगठीत संस्थाहरूको ऋणपत्र	-	-	-	-
आन्तरिक संगठीत संस्थाहरूको ऋणपत्र	-	-	-	-
न्यून: क्षयीकरण नोकसानिको लागि व्यवस्था	-	-	-	-
हिबेन्चरमा	-	-	-	-
शेयरमा	-	-	-	-
सूचीकृत संस्थामा	-	-	-	-
वार्णिज्य बैंक	१२,७५६,८९४,४४९	१३,२९१,६८०,४८१	१२,७५६,८९४,४४९	१३,२९१,६८०,४८१
विकास बैंक	१४३,२४२,७४४	१८९,६६५,४४०	१४३,२४२,७४४	१८९,६६५,४४०
इन्वोयेरेन्स कम्पनी	९,१४९,८८०,३८८	६,६२२,१९५,१३४	९,१४९,८८०,३८८	६,६२२,१९५,१३४
जलविद्युत कम्पनी	१,२८२,३२७,२००	१,१००,०००,०००	१,२८२,३२७,२००	१,१००,०००,०००
अन्य	-	-	-	-
सूचीकरण नभएका संस्थामा	-	-	-	-
जलविद्युत कम्पनी	९९०,०००,०००	९९०,०००,०००	९९०,०००,०००	९९०,०००,०००
इन्वोयेरेन्स कम्पनी	-	-	-	-
अन्य	२०९,२८६,४००	५५०,२८६,४००	२०९,२८६,४००	५५०,२८६,४००
जम्मा	२४,५३१,६३१,१८१	२२,७४३,८२७,४५५	२४,५३१,६३१,१८१	२२,७४३,८२७,४५५

टिप्पणी ४.७ सम्बद्ध कम्पनीहरूमा लगानी

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.२ अनुसार सम्बद्ध कम्पनीहरूमा लगानी यसप्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
सम्बद्ध कम्पनीहरूमा लगानी	४८६,२९१,७४६	४३४,०९५,८१७	१,३४१,४२२,३७९	१,२५७,१९०,४६२
जम्मा	४८६,२९१,७४६	४३४,०९५,८१७	१,३४१,४२२,३७९	१,२५७,१९०,४६२

टिप्पणी ४.८ सम्पत्तिहरूमा लगानी

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.११ अनुसार सम्पत्तिहरूमा लगानी यसप्रकार रहेका छन् :

समूह

विवरण	जग्गा	भवन	जम्मा
लागत			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	७८३,७३६,८७७	१,१३९,३४५,४८५
थप	-	३४,३८५,७७०	३४,३८५,७७०
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	८१८,१२२,६४७	१,१७३,७३१,२५४
२०७८ आषाढ ३१ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	७७६,७६६,५५६	१,१३२,३७५,१६४
थप	-	६,९७०,३२१	६,९७०,३२१
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	७८३,७३६,८७७	१,१३९,३४५,४८५
संचित ह्रास			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	२८७,८७९,५३२	२८७,८७९,५३२
थप	-	१२,२५८,०३६	१२,२५८,०३६
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	-	३००,१३७,५६८	३००,१३७,५६८
२०७८ आषाढ ३१ को मौज्दात	-	२७५,६२१,४९६	२७५,६२१,४९६
थप	-	१२,२५८,०३६	१२,२५८,०३६
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	२८७,८७९,५३२	२८७,८७९,५३२
खुद सम्पत्ति			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	४८३,५९९,३०९	८३९,२०७,९१७
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	५१७,९८५,०७९	८७३,५९३,६८६

कोष

विवरण	जग्गा	भवन	जम्मा
लागत			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	७८३,७३६,८७७	१,१३९,३४५,४८५
थप	-	३४,३८५,७७०	३४,३८५,७७०
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	८१८,१२२,६४७	१,१७३,७३१,२५४
२०७८ आषाढ ३१ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	७७६,७६६,५५६	१,१३२,३७५,१६४
थप	-	६,९७०,३२१	६,९७०,३२१
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	७८३,७३६,८७७	१,१३९,३४५,४८५
संचित ह्रास			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	२८७,८७९,५३२	२८७,८७९,५३२
थप	-	१२,२५८,०३६	१२,२५८,०३६
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	-	३००,१३७,५६८	३००,१३७,५६८
२०७८ आषाढ ३१ को मौज्दात	-	२७५,६२१,४९६	२७५,६२१,४९६
थप	-	१२,२५८,०३६	१२,२५८,०३६
निसर्ग र स्थानान्तरण	-	-	-
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	२८७,८७९,५३२	२८७,८७९,५३२
खुद सम्पत्ति			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	४९०,५६९,६३०	८४६,१७८,२३७
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३५५,६०८,६०८	५१७,९८५,०७९	८७३,५९३,६८६

टिप्पणी ४.९ सम्पत्ति तथा उपकरण

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.१२ अनुसार सम्पत्ति तथा उपकरण यसप्रकार रहेका छन् :

समूह

विवरण	जग्गा	भवन	फर्निचर फिक्स्चर तथा फर्निसिङ्ग	सवारी साधन	अफिस सामान	कम्प्युटर उपकरण	ROU assets	निर्माणधीन सम्पत्ति	जम्मा
लागत									
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	२२२,२२१,७९८	४१,४०९,४७४	१११,९५७,७९६	१०८,३१२,७०४	१७६,४३४,०३०	१८,९९७,०२२	१५८,४९६,९८५	१,१६०,४८७,०७५
थप	१७,९९२,३१३	-	२,७९१,७९९	२८,२४८,०००	७,७७७,५३०	२,७९२,९३१		१२५,८०८,२१२	१८५,३३०,७०६
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	२०७,४५०	९८०,१४७	१,६९०,८८२	१,१९८,९७५	४,८४६,५२४		-	८,९२३,९७६
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३४०,६४९,६६०	२२२,०१४,३४८	४३,२२१,०४७	१३८,५१४,८३४	११४,८९१,२५८	१७४,३००,४३८	१८,९९७,०२२	२८४,३०५,१९७	१,३३६,८९३,८०५
२०७८ श्रावण १ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	१३८,५१८,४२०	४०,०८८,७२२	११३,८७०,३९९	१०८,१७५,४५७	१७३,०२५,७९८		११५,८०६,५५९	१,०१२,१४२,७०१
थप	-	८३,७०३,३७९	२,६४०,४४१	१८,१३७	३,३४९,६८१	१४,४६३,९६७	१८,९९७,०२२	१२६,४५८,५२०	२४९,६३१,१४६
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	-	१,३१९,६८८	१,९३०,८२०	३,२१२,४३४	११,०५५,७३५	-	८३,७६८,०९४	१०१,२८६,७७१
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	२२२,२२१,७९८	४१,४०९,४७४	१११,९५७,७९६	१०८,३१२,७०४	१७६,४३४,०३०	१८,९९७,०२२	१५८,४९६,९८५	१,१६०,४८७,०७५
संचित ह्रास									
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	४२,८८७,४७६	३३,५८७,२९३	६७,०२९,३४१	७०,६४३,३१८	१२३,३४०,२०९	१,१६३,०८३	-	३३८,६५०,७२०
थप	-	४,४६४,९०८	३,१५१,६८२	६,९४८,८७९	६,७७१,६५९	२२,७०८,३३५	१,१६३,०८३	-	४५,२०८,५४५
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	१,३२६	९६७,६३१	१,६७५,६६३	१,१४१,३७०	४,८३८,१४९		-	८,६२४,१३८
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	-	४७,३५१,०५८	३५,७७१,३४३	७२,३०२,५५७	७६,२७३,६०८	१४१,२१०,३९५	२,३२६,१६६	-	३७५,२३५,१२५
२०७८ श्रावण १ को मौज्दात	-	३९,३३९,११३	३२,०१२,१४२	६१,९५२,७७३	६७,३७३,८५५	११३,०२६,५४०		-	३१३,७०४,४३४
थप	-	३,५४८,३६३	२,८८७,१३७	६,९८१,४१३	६,३९६,२५२	२१,३५०,०२०	१,१६३,०८३	-	४२,३२६,२६८
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	-	१,३११,९९६	१,९०४,८४६	३,१२६,७९०	११,०३६,३५२		-	१७,३७९,९८३
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	४२,८८७,४७६	३३,५८७,२९३	६७,०२९,३४१	७०,६४३,३१८	१२३,३४०,२०९	१,१६३,०८३	-	३३८,६५०,७२०
खुद सम्पत्ति									
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	१७९,३३४,३२२	७,८२२,१८१	४४,९२८,३७५	३७,६६९,३८६	५३,०९३,८२१	१७,८३३,९३९	१५८,४९६,९८५	८२१,८३६,३५५
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३४०,६४९,६६०	१७४,६६३,२९०	७,४४९,७०४	६६,२१२,२७७	३८,११७,६५०	३३,०९०,०४३	१६,६७०,८५६	२८४,३०५,१९७	९६१,६४८,६७६

कोष

विवरण	जग्गा	भवन	फर्निचर फिक्स्चर तथा फर्निशिंग	सवारी साधन	अफिस सामान	कम्प्युटर उपकरण	निर्माणधीन सम्पत्ति	जम्मा
लागत								
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	२१६,६९६,६५६	४१,०६४,४८५	१०७,३५१,४३४	१०७,८२०,३०७	१७५,६५६,६९६	१५८,४९६,९८५	१,१२९,७४३,९१०
थप	१७,९९२,३१३		२,७९१,७९९	२८,२४८,०००	७,७६५,३९३	२,५२२,५८१	१२५,८०८,२१२	१८५,१२८,२२०
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	२०७,४५०	९८०,१४७	१,६९०,८८२	१,१९८,९७५	४,८४६,५२४	-	८,९२३,९७७
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३४०,६४९,६६०	२१६,४८९,२०६	४२,८७६,०५८	१३३,९०८,५५२	११४,३८६,७२५	१७३,३३२,७५४	२८४,३०५,१९७	१,३०५,९४८,१५३
२०७८ श्रावण १ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	१३२,९९३,२७८	३९,७४३,७३३	१०९,२८२,२५४	१०७,६८३,०६०	१७२,२४८,४६४	११५,८०६,५५९	१,०००,४१४,६९४
थप	-	८३,७०३,३७९	२,६४०,४४१		३,३४९,६८१	१४,४६३,९६७	१२६,४५८,५२०	२३०,६१५,९८७
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन		-	१,३१९,६८८	१,९३०,८२०	३,२१२,४३४	११,०५५,७३५	८३,७६८,०९४	१०१,२८६,७७१
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	२१६,६९६,६५६	४१,०६४,४८५	१०७,३५१,४३४	१०७,८२०,३०७	१७५,६५६,६९६	१५८,४९६,९८५	१,१२९,७४३,९१०
संचित ह्रास								
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	४२,०८३,६८१	३३,५१५,६४९	६६,५६६,५९१	७०,५४०,८३४	१२३,१२०,४७०	-	३३५,८२७,२२५
थप		३,९६७,६४५	३,०९६,४८३	६,५३३,०३४	६,६९१,०८०	२२,५५७,८८६	-	४२,८४६,१२९
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन		१,३२६	९६७,६३१	१,६७५,६६३	१,१४१,३७०	४,८३८,१४९		८,६२४,१३८
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	-	४६,०५०,०००	३५,६४४,५०१	७१,४२३,९६३	७६,०९०,५४५	१४०,८४०,२०७	-	३७०,०४९,२१६
२०७८ श्रावण १ को मौज्दात	-	३९,०८७,८३३	३२,००९,५०६	६१,९५०,२५९	६७,३६९,८५१	११२,९६२,२६८	-	३१३,३७९,७१८
थप	-	२,९९५,८४८	२,८१८,१३९	६,५२१,१७७	६,२९७,७७३	२१,१९४,५५३	-	३९,८२७,४९१
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-		१,३११,९९६	१,९०४,८४६	३,१२६,७९०	११,०३६,३५२		१७,३७९,९८३
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	-	४२,०८३,६८१	३३,५१५,६४९	६६,५६६,५९१	७०,५४०,८३४	१२३,१२०,४७०	-	३३५,८२७,२२६
खुद सम्पत्ति								
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	३२२,६५७,३४७	२५५,३२०,५०६	७,३६३,४४६	३४,२३७,६९१	३४,२४५,७३६	४५,७८६,२५७	२०१,१८७,४११	९००,७९८,३९३
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	३४०,६४९,६६०	१७०,४३९,२०६	७,२३१,५५७	६२,४८४,५८९	३८,२९६,१८०	३२,४९२,५४७	२८४,३०५,१९७	९३५,८९८,९३७

निर्माणाधीन सम्पत्ति

विवरण	समूह				कोष			
	२०७९ श्रावण १ को मौज्जात	थप	निसर्ग र स्थानान्तरण	२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	२०७९ श्रावण १ को मौज्जात	थप	निसर्ग र स्थानान्तरण	२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात
निर्माणाधीन भवन, विराटनगर	-	-	-	-	-	-	-	-
निर्माणाधीन भवन, इटहरी	६,५९३,५२८	-	-	६,५९३,५२८	६,५९३,५२८	-	-	६,५९३,५२८
निर्माणाधीन भवन, टेकु	३,९६३,४१२	-	-	३,९६३,४१२	३,९६३,४१२	-	-	३,९६३,४१२
निर्माणाधीन भवन, सुर्खेत	३७,८३३,०२३	१२,२९४,६७५	-	५०,१२७,६९८	३७,८३३,०२३	१२,२९४,६७५	-	५०,१२७,६९८
निर्माणाधीन भवन, कोहलपुर	-	-	-	-	-	-	-	-
निर्माणाधीन भवन, जनकपुर	१,३४५,६८६	११,९८५,११७	-	१३,३३०,८०३	१,३४५,६८६	११,९८५,११७	-	१३,३३०,८०३
निर्माणाधीन भवन, चितवन	१,१४५,८६९	२३,७६०,५५१	-	२४,९०६,४२०	१,१४५,८६९	२३,७६०,५५१	-	२४,९०६,४२०
निर्माणाधीन भवन, पोखरा	५५,०३७,९०८	३४,०९२,०९०	-	८९,१२९,९९८	५५,०३७,९०८	३४,०९२,०९०	-	८९,१२९,९९८
निर्माणाधीन भवन, हेटौडा	१९,८९६,०२२	४३,६७५,७७९	-	६३,५७१,८०१	१९,८९६,०२२	४३,६७५,७७९	-	६३,५७१,८०१
कार्यालय स्थानान्तरण, लगनखेल	३२,६८१,५३७	-	-	३२,६८१,५३७	३२,६८१,५३७	-	-	३२,६८१,५३७
जम्मा	१५८,४९६,९८५	१२४,८०८,९९२	-	२८३,३०५,१९८	१५८,४९६,९८५	१२४,८०८,९९२	-	२८३,३०५,१९८

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
वित्तीय विवरणका टिप्पणीहरू

टिप्पणी ४.१० अमूर्त सम्पत्ति

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.१३ अनुसार अमूर्त सम्पत्ति यसप्रकार रहेका छन् :

समूह

विवरण	सफ्टवेयर	अन्य	जम्मा
लागत			
२०७९ श्रावण १ को मौज्जात	२१,७३६,१२५	-	२१,७३६,१२५
थप	१,१९०,३४२	-	१,१९०,३४२
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन		-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	२२,९२६,४६७	-	२२,९२६,४६७
२०७८ श्रावण १ को मौज्जात	१२,२११,४५१	-	१२,२११,४५१
थप	९,५२४,६७४	-	९,५२४,६७४
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन		-	-
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्जात	२१,७३६,१२५	-	२१,७३६,१२५
संचित ह्रास			
२०७९ श्रावण १ को मौज्जात	११,१३४,८७४	-	११,१३४,८७४
थप	२,९६९,९७७	-	२,९६९,९७७
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन		-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	१४,१०४,८५१	-	१४,१०४,८५१
२०७८ श्रावण १ को मौज्जात	८,९९८,६००	-	८,९९८,६००
थप	२,१३६,२७४	-	२,१३६,२७४
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन		-	-
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्जात	११,१३४,८७४	-	११,१३४,८७४
खुद सम्पत्ति			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्जात	१७,९८९,६५०	-	१७,९८९,६५०
२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	८,८२१,६१५	-	८,८२१,६१५

कोष

विवरण	सफ्टवेयर	अन्य	जम्मा
लागत			
२०७९ श्रावण १ को मौज्दात	२१,७३६,१२५	-	२१,७३६,१२५
थप	१,१४९,६६२	-	१,१४९,६६२
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	२२,८८५,७८७	-	२२,८८५,७८७
२०७८ श्रावण १ को मौज्दात	१२,२११,४५१	-	१२,२११,४५१
थप	९,५२४,६७४	-	९,५२४,६७४
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	-	-
२०७८ आषाढ ३१ को मौज्दात	२१,७३६,१२५	-	२१,७३६,१२५
संचित ह्रास			
२०७९ श्रावण १ को मौज्दात	११,१३४,८७४	-	११,१३४,८७४
थप	२,९६६,२९९	-	२,९६६,२९९
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	-	-
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	१४,१०१,१७३	-	१४,१०१,१७३
२०७८ श्रावण १ को मौज्दात	८,९९८,६००	-	८,९९८,६००
थप	२,१३६,२७४	-	२,१३६,२७४
निसर्ग, स्थानान्तरण र समायोजन	-	-	-
२०७८ आषाढ ३१ को मौज्दात	११,१३४,८७४	-	११,१३४,८७४
खुद सम्पत्ति			
२०७९ आषाढ ३२ को मौज्दात	१७,९८९,६५०	-	१७,९८९,६५०
२०८० आषाढ ३१ को मौज्दात	८,७८४,६१३	-	८,७८४,६१३

टिप्पणी ४.११ अन्य सम्पत्ति

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
असूल हुन बाँकी बहाल तथा महसूल	७११,८७५,६८०	७११,१०६,०२७	७११,८७५,६८०	७११,१०६,०२७
न्यून: असूल हुन बाँकी बहाल तथा महसूलमा व्यवस्था	(३०७,७२६,६४१)	(३०७,७८६,६४१)	(३०७,७२६,६४१)	(३०७,७८६,६४१)
आसामी (सण्ड्री डेटर्स)	(१०,०४५,७२३)	८५,०५१,६२९	२८,८४७,९७३	९०,८६५,७०५
मसलन्द मौज्दात	२,२७५,५२६	२,४७३,४१९	२,२७५,५२६	२,४७३,४१९
कोषले राखेको धरौटी	१३,०७३,६४७	१,९७४,८३७	१३,०७३,६४७	१,९७४,८३७
सञ्चयकर्ता कल्याण योजना भुक्तानी तथा शोधभर्ना	३,९००,०००	४,२००,०००	३,९००,०००	४,२००,०००
आवास योजना अक्षय कोष	३,५००,०००	१,०००,०००	३,५००,०००	१,०००,०००
स्थगन कर्मचारी सुविधा खर्च	८७९,५७१,८७२	७८३,८६४,४३५	८७९,५७१,८७२	७८३,८६४,४३५
अन्य सम्पत्ति	७५,२३९,९९३	११६,३१०,३०२	७२,३३५,२८६	११५,९५८,०२४
जम्मा	१,३७१,६६४,३५५	१,३९८,१९४,००९	१,४०७,६५३,३४४	१,४०३,६५५,८०६

टिप्पणी ४.१२ कर्मचारी सुविधा दायित्व

लेखा सम्बन्धी टिप्पणी ३.१८ अनुसार कर्मचारी सुविधा दायित्व यसप्रकार रहेका छन् :

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
परिभाषित लाभ दायित्व				
निवृत्तभरण तथा उपदान दायित्व	३,४७७,४८१,०३१	३,११५,६५४,०५८	३,४७७,४८१,०३१	३,११५,६५४,०५८
निवृत्तभरण व्यवस्था	१,८१३,९४८,४८५	१,४७७,६१८,८०४	१,८१३,९४८,४८५	१,४७७,६१८,८०४
उपदान व्यवस्था	१,६६३,५३२,५४६	१,६३८,०३५,२५४	१,६६३,५३२,५४६	१,६३८,०३५,२५४
अन्य लामो अवधिका दायित्व:				
सञ्चित विदाको तलब व्यवस्था	१४९,१८१,९४१	१८६,८०९,७६०	१४९,१८१,९४१	१८६,८०९,७६०
कर्मचारी जीवन सुरक्षण	६१०,१२४,९८९	५८६,९५५,०४०	६१०,१२४,९८९	५८६,९५५,०४०
औषधी उपचार अनुदान				
जम्मा	४,२३६,७८७,९६१	३,८८९,४१८,८५८	४,२३६,७८७,९६१	३,८८९,४१८,८५८

कर्मचारी दायित्व व्यवस्था खर्च टिप्पणी ४.२४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

टिप्पणी ४.१३ अन्य दायित्वहरू

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
कोषले लिएको धरौटी	४५,४९२,९२८	४५,७४३,४४८	४५,४९२,९२८	४५,७४३,४४८
अग्रिम आम्दानी	१,४९६,९२१	१,४९८,४९२	१,४९६,९२१	१,४९८,४९२
तिर्नुपर्ने हिसाबहरू (सण्डी क्रेडिटर्स)	४१०,९६१,३४१	२९४,१६८,१३६	३९७,०२१,२३३	२८०,७७१,९५९
श्रोतमा आयकर कट्टी	४५,९२८,३६१	३७,६०७,८५७	४३,७३३,७६३	३७,६०५,३९४
सञ्चयकर्ताको कोष/सापटी समायोजन	३२५,२५१,१५९	२९१,३६५,८५१	३२५,२५१,१५९	२९१,३६५,८५१
कर्मचारीलाई भुक्तानी गर्नुपर्ने अन्य रकमहरू	१,०३८,०२९,६६०	१,०१४,००४,६३२	१,०३८,०२९,६६०	१,०१४,००४,६३२
करार कर्मचारीलाई भुक्तानी गर्नुपर्ने अन्य रकमहरू	९,१८०,९९२	७,२०४,५९२	९,१८०,९९२	७,२०४,५९२
केन्द्रीय तथा शाखा हिसाब	-	-	-	-
अक्षय कोष	३,५००,०००	३,५००,०००	३,५००,०००	३,५००,०००
भुक्तानी एवम बैक समायोजन	(२,१७४,८८१)	(१३,६८७,०००)	(२,१७४,८८१)	(१३,६८७,०००)
जम्मा	१,८७७,६६६,४८१	१,६८१,४०६,००८	१,८६१,५३१,७७६	१,६६८,००७,३६८

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
वित्तीय विवरणका टिप्पणीहरु

टिप्पणी ४.१४ सञ्चय कोष

समूह

विवरण	निजामती	प्रहरी	जङ्गी	शिक्षा	संस्थान	जम्मा
२०७९ श्रावण १ को मौज्जात	१०३,९१०,२०२,७०६	७५,९०३,९३०,११४	६१,०५४,०९९,५९८	८९,२२७,३९१,८०१	८६,२६५,५०४,६९०	४१६,३६१,१२८,९१०
संकलन	११,३४८,२०२,६५९	९,१६३,५५७,०८४	७,०६२,४६०,९९७	१०,२६६,९५४,५१२	११,३५८,१३०,२९३	४९,१९९,३०५,५४५
मुनाफा बाँडफाँड	१,१४६,६५६,९७३	७७६,०७२,८५२	६९७,५१२,६२६	१,०१७,३१२,०४८	१,०८४,९६३,१८०	४,७२२,५१७,६७८
रकमान्तर/समायोजन	(३,०८१,७९२,३०७)	(१,३२३,१४०,७६३)	(४,७८५,७८६,३८०)	(३,७११,१९३,२४०)	(४,२७१,९९२,७४०)	(१७,१७३,९०५,४३१)
भुक्तानी	(४,७५५,२५९,६३५)	(८९७,५७३,९३३)	(२,५३९,५७४,१४४)	(४,१३५,०५७,९५६)	(८,४५६,७८८,१४०)	(२०,७८४,२५३,८०८)
व्याज थप	८,४०२,५५७,४११	६,२८४,५६०,६४२	४,८९३,५०७,४५४	७,२४२,६४२,६३७	६,७९०,५९८,९६७	३३,६१३,८६७,१११
वेचालु सञ्चय कोष	(२५९,८०२,२९२)	(५१५,२२३,९५४)	(१७७,७८४,७६८)	(८९,६१०,३३२)	१२४,००७,९३२	(९१८,४१३,४१४)
२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	११६,७१०,७६५,५१५	८९,३९२,१८२,०४२	६६,२०४,४३५,३८३	९९,८१८,४३९,४६९	९२,८९४,४२४,१८१	४६५,०२०,२४६,५९१

कोष

विवरण	निजामती	प्रहरी	जङ्गी	शिक्षा	संस्थान	जम्मा
२०७९ श्रावण १ को मौज्जात	१०३,९१०,२०२,७०५	७५,९०३,९३०,११४	६१,०५४,०९९,५९८	८९,२२७,३९१,८०१	८६,२६५,५०४,६९०	४१६,३६१,१२८,९१०
संकलन	११,३४८,२०२,६५९	९,१६३,५५७,०८४	७,०६२,४६०,९९७	१०,२६६,९५४,५१२	११,३५८,१३०,२९३	४९,१९९,३०५,५४५
मुनाफा बाँडफाँड	१,१४६,६५६,९७३	७७६,०७२,८५२	६९७,५१२,६२६	१,०१७,३१२,०४८	१,०८४,९६३,१८०	४,७२२,५१७,६७८
रकमान्तर/समायोजन	(३,०८१,७९२,३०७)	(१,३२३,१४०,७६३)	(४,७८५,७८६,३८०)	(३,७११,१९३,२४०)	(४,२७१,९९२,७४०)	(१७,१७३,९०५,४३१)
भुक्तानी	(४,७५५,२५९,६३५)	(८९७,५७३,९३३)	(२,५३९,५७४,१४४)	(४,१३५,०५७,९५६)	(८,४५६,७८८,१४०)	(२०,७८४,२५३,८०८)
व्याज थप	८,४०२,५५७,४११	६,२८४,५६०,६४२	४,८९३,५०७,४५४	७,२४२,६४२,६३७	६,७९०,५९८,९६७	३३,६१३,८६७,१११
वेचालु सञ्चय कोष	(२५९,८०२,२९२)	(५१५,२२३,९५४)	(१७७,७८४,७६८)	(८९,६१०,३३२)	१२४,००७,९३२	(९१८,४१३,४१४)
२०८० आषाढ ३१ को मौज्जात	११६,७१०,७६५,५१५	८९,३९२,१८२,०४२	६६,२०४,४३५,३८३	९९,८१८,४३९,४६९	९२,८९४,४२४,१८१	४६५,०२०,२४६,५९१

कर्मचारी सञ्चय कोष
(कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ बमोजिम स्थापित)
वित्तीय विवरणका टिप्पणीहरू

टिप्पणी ४.१५ जगेडा तथा बचत

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
साधारण जगेडा कोष (सञ्चय कोष)	७९८,५०५,७०४	८८०,७२७,४२६	७९८,५०५,७०४	८८०,७२७,४२६
सञ्चयकर्ता कल्याणकारी कोष	५,५५२,४४२,४२३	३,९५३,२४१,२६७	५,५५२,४४२,४२२	३,९५३,२४१,२६७
कर्मचारी कल्याणकारी कोष	३७९,७७९,५७०	३०८,१५०,२२०	३७९,७७९,५६९	३०८,१५०,२२०
मुनाफा बाँडफाँड (सञ्चय कोष)	६,२३२,९१२,८९५	६,०९८,२७९,८८१	६,०८५,१०५,५६६	६,००५,६९७,२९०
मुनाफा बाँडफाँड (निवृत्तभरण कोष)	३९,३२८,६२६	१६,८७७,०९०	३९,३२८,६२६	१६,८७७,०९०
सञ्चित मुनाफा (निवृत्तभरण कोष)	२७,५३४,०९४	२३,६००,५५७	२७,५३४,०९४	२३,६००,५५७
उचित मुल्य जगेडा	१४,७१४,५५६,७३२	१३,५९७,३०५,७३५	१५,७२४,३७१,८६४	१४,५२२,८८८,९५०
सञ्चयकर्ता हाईड्रो कोष	८,२१४,०८०,३००	८,२६९,२२३,६९२	८,२१४,०८०,३००	८,२६९,२२३,६९२
जम्मा	३५,९५९,१४०,३४४	३३,१४७,४०५,८६९	३६,८२१,१४८,१४६	३३,९८०,४०६,४९२

टिप्पणी ४.१६ ऋण तथा लगानीबाट आम्दानी

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
व्याज आम्दानी				
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्दात	१३,३२३,२२२,५९५	११,३५१,६२२,४९९	१३,३०६,०१७,०१७	११,३४९,५६५,२९५
सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी	२१,५६२,६९२,७७९	१६,०७०,६८८,८६५	२१,५६२,६९२,७७९	१६,०७०,६८८,८६५
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी	७,६४४,९४४,९७६	५,७५३,५५१,५७८	७,६४४,९४४,९७६	५,७५३,५५१,५७८
धितोपत्रहरूमा लगानी	-	-	-	-
-राष्ट्रिय वचतपत्र तथा ऋणपत्रमा लगानी	५३,४७२,७८९	२०,८००,०००	५३,४७२,७८९	२०,८००,०००
-शेयर लगानीमा लाभांश आम्दानी	८८२,८५०,९०८	२९७,६०९,५२४	८८२,८५०,९०८	२९७,६०९,५२४
-डिबेन्चर लगानीमा आम्दानी	३२८,३११,७६६	११९,३६४,६२४	३२८,३११,७६६	११९,३६४,६२४
-लगानी सम्पत्तिमा पट्टा आम्दानी	३९७,४३९,२४५	३८२,६४१,५५६	३९७,४३९,२४५	३८५,१०१,३७०
जम्मा	४४,१९२,९३५,०५८	३३,९९६,२७८,६४६	४४,१७५,७२९,४८१	३३,९९६,६८१,२५५

टिप्पणी ४.१७ व्याज तथा अन्य प्रत्यक्ष खर्च

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
व्याज खर्च				
सञ्चय कोषमा व्याज	३३,६०१,००१,९३२	२५,३९१,६७७,५५३	३३,६०१,००१,९३२	२५,३९१,६७७,५५३
सञ्चयकर्ता शेयर लगानी कोषमा व्याज	६०८,४५०,३८८	४५३,३४६,६६९	६०८,४५०,३८८	४५३,३४६,६६९
अन्य व्याज	७८,८४३,२३७	६२,३००,७७८	७८,८४३,२३७	६२,३००,७७८
निवृत्तभरण कोषमा व्याज खर्च	३३८,६३८,१९५	१२८,३४५,०५६	३३८,६३८,१९५	१२८,३४५,०५६
जम्मा	३४,६२६,९३३,७५२	२६,०३५,६७०,०५६	३४,६२६,९३३,७५२	२६,०३५,६७०,०५६

टिप्पणी ४.१८ शुल्क तथा कमिसन आम्दानी

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
सेवा शुल्क	२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५	२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५
जम्मा	२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५	२१,५७६,३६४	२३,२९६,४७५

टिप्पणी ४.१९ शुल्क तथा कमिसन खर्च

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
	-	-	-	-
जम्मा	-	-	-	-

टिप्पणी ४.२० व्यापारिक प्रकृतिका सम्पत्तिहरूबाट भएको खुद आम्दानी

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
	-	-	-	-
जम्मा	-	-	-	-

टिप्पणी ४.२१ नाफा नोक्सान मार्फत उचित मुल्यमा रहेका अन्य वित्तीय उपकरणहरूबाट भएको खुद आम्दानी

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
	-	-	-	-
जम्मा	-	-	-	-

टिप्पणी ४.२२ अन्य आय

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
नगद तथा नगद समान सम्पत्तिमा व्याज आम्दानी	६,३३८,६५७	३,८६२,३०८	६,३३८,६५७	३,८६२,३०८
कर्मचारीहरूलाई कर्जा तथा सापटी व्याज	१३०,८७०,६५८	१२४,९७०,८४८	१३०,८७०,६५८	१२४,९७०,८४८
विक्रिको लागी उपलब्ध धितोपत्रको विक्रीबाट खुद लाभ	-	-	-	-
सम्पत्ति तथा उपकरणको विक्रिमा लाभ	१,०७१,६८९	१,२४०,४४१	१,०७१,६८९	१,२४०,४४१
अन्य	१५२,८६५,१५३	७६,२९५,८१०	१५२,७२५,१५३	७६,२९५,८१०
अपलेखन भइसकेको कर्जा असुली	-	-	-	-
जम्मा	२९१,१४६,१५७	२०६,३७६,४०७	२९१,००६,१५७	२०६,३७६,४०७

टिप्पणी ४.२३ वित्तीय सम्पत्तिहरूको खुद क्षयीकरण नाफा/(नोक्सान)

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
क्षयीकरण नोक्सानीको लागि व्यवस्था				
सञ्चयकर्ताहरूलाई कर्जा तथा सापटी				
नोक्सानीको व्यवस्था फिर्ता	-	-	-	-
नोक्सानीको व्यवस्थामा थप	१,२२९,०४२,१२८	१,२२०,२००,१९९	१,२२९,०४२,१२८	१,२२०,२००,१९९
परियोजना तथा संगठीत संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी				
नोक्सानीको व्यवस्था फिर्ता	-	-	-	-
नोक्सानीको व्यवस्थामा थप	१,२९४,८८९,५९४	१८०,७९०,१३४	१,२९४,८८९,५९४	१८०,७९०,१३४
परियोजना तथा संगठीत संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटीमा व्याज				
नोक्सानीको व्यवस्था फिर्ता	-	-	-	-
नोक्सानीको व्यवस्थामा थप	-	-	-	-
कर्मचारीहरूलाई कर्जा तथा सापटी				
नोक्सानीको व्यवस्था फिर्ता	-	-	-	-
नोक्सानीको व्यवस्थामा थप	-	-	-	-
धितोपत्रहरूमा लगानी				
नोक्सानीको व्यवस्था फिर्ता	-	-	-	-
नोक्सानीको व्यवस्थामा थप	-	-	-	-
अन्य सम्पत्ति				
नोक्सानीको व्यवस्था फिर्ता	-	-	-	-
नोक्सानीको व्यवस्थामा थप	-	-	-	-
जम्मा	२,५२३,९३१,७२२	१,४००,९९०,३३३	२,५२३,९३१,७२२	१,४००,९९०,३३३

टिप्पणी ४.२४ कर्मचारी खर्च

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
तलव भत्ता	३५०,७७३,६३९	३४५,५९०,७९१	३४४,०८९,७०१	३३९,९८०,१४०
वार्षिक सुविधा	१४२,४८०,३९७	१३६,५३५,१६१	१४२,४८०,३९७	१३६,५३५,१६१
कर्मचारीलाई प्रदान गरिएको कर्जा तथा सापटीको परिशोधन	५३,३९०,९१४	५६,०४८,०६३	५३,३९०,९१४	५६,०४८,०६३
तालिम तथा सेमिनार खर्च	२८,०७५,११२	२०,४२५,५८७	२८,०७५,११२	२०,४२५,५८७
अन्य खर्च	-	-	-	-
कर्मचारी दायित्व व्यवस्था खर्च				
निवृत्तभरण तथा उपदान व्यवस्था	३२६,४५६,६५२	२९९,४१७,४८०	३२६,४५६,६५२	२९९,४१७,४८०
संचित विदाको तलव व्यवस्था	३४,३८६,२१६	३४,६०६,९५४	३४,३८६,२१६	३४,६०६,९५४
कर्मचारी जीवन सुरक्षण व्यवस्था	६९,७९६,७०१	६३,६५६,१९१	६९,७९६,७०१	६३,६५६,१९१
औषधि उपचार व्यवस्था	-	-	-	-
अन्य व्यवस्था	-	-	-	-
जम्मा	१,००५,३५९,६३०	९५६,२८०,२२७	९९८,६७५,६९२	९५०,६६९,५७६

कर्मचारी दायित्व व्यवस्था खर्च अन्तर्गत लेखांकन भएको रकममध्ये यस आर्थिक वर्षमा भुक्तानी भएको रकमको विवरण लेखा टिप्पणी ५.५ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

टिप्पणी ४.२५ अन्य सञ्चालन खर्च

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
भ्रमण खर्च	१७,०५७,१२७	२२,३६४,२१४	१७,०४९,१२७	२२,३६४,२१४
छपाई, मसलन्द	६,७७७,६८८	९,८२२,४३६	६,७७७,६८८	९,७७२,३५३
मर्मत तथा सम्भार	२४,३९९,४७१	२४,३१७,०२७	२४,३५४,०८३	२४,२८८,३९०
फ्लोरिंग एण्ड फर्निचर	१,१०४,२७३	७९,३,५२४	१,१०४,२७३	७९,३,५२४
ईन्धन	१४,३२७,४७४	१२,०३९,९६६	१४,०८५,९४९	११,८१९,६२३
भाडा, शूल्क तथा महसुल	३२,०८८,८०५	२६,०४३,३६१	३२,०८८,८०५	२६,०२३,१७६
टिकट तार टेलिफोन	७,२८७,३२५	८,९६०,०७८	७,२४६,५००	८,९१२,४५८
सदस्यता शूल्क	२,७५६,५८०	१,६६०,६३१	२,७११,५९०	१,६६०,६३१
लेखापरीक्षण शूल्क	१,२१३,०००	१,२२०,४००	१,१००,०००	१,१८६,५००
लेखापरीक्षण खर्च	१,३८६,७८८	१,३९४,५६८	१,३८६,७८८	१,३९४,५६८
पुस्तक प्रकाशन तथा पत्रपत्रिका	२,०४८,६४९	१,७५८,९७५	२,००१,६७२	१,७५८,९७५
बैठक भत्ता तथा खर्च	११,९०२,२०३	६,६४६,४०७	११,१४९,२०३	६,३४१,६०७
विज्ञापन तथा प्रवर्द्धन खर्च	६,००८,१४८	५,०६४,५०७	५,७०७,४९१	५,०१६,४०९
उत्सव तथा सालतमामी खर्च	३,५६१,८१४	३,३६१,८२४	३,५६१,८१४	३,३६१,८२४
फुटकर तथा भैपरी आउने खर्च	४,७२१,१०६	५,३६४,८९४	४,४४७,२९०	५,१८८,१६८
सुरक्षा खर्च	७,१२९,०९४	७,०८९,८१०	७,१२९,०९४	७,०८९,८१०
कानूनी खर्च	२,२२८,७६१	२,२२५,१५९	२,२२८,७६१	२,१४५,६९८
स्थिर सम्पत्तिमा बीमा खर्च	२,४०७,३०३	३,१३७,२७९	२,३४०,६९४	३,०८६,४०९
विशेष कार्यक्रम खर्च	११,७२५,७८०	७,५१९,२५९	११,७२५,७८०	७,५१९,२५९
चन्दा पुरस्कार तथा पदक खर्च	२,८४८,५४२	२,६९६,९८९	२,८४८,५४२	२,६९६,९८९
सेवा करार खर्च	५०,३७९,३०८	४५,१०२,८६१	५०,३७९,३०८	४५,१०२,८६१
परामर्श सेवा शूल्क	३,२७४,२३६	१,६८४,३१५	३,२७४,२३६	१,६८४,३१५
करार सेवा खर्च	१,२४६,९१५	१५,०००	१,२४६,९१५	१५,०००
संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व खर्च	५००,०००	३,२५०,०००	५००,०००	३,२५०,०००
पदपूर्ति व्यवस्थापन खर्च	८,०१३,०४३	६०२,९०९	८,०१३,०४३	६०२,९०९
प्रारम्भिक खर्च	-	-	-	-
वित्तीय खर्च	२,३७९,९२४	१२,४८९	५७,५७९	१२,४८९
जम्मा	२२८,७७३,३५८	२०४,१४८,८८२	२२४,५१६,२२५	२०३,०८८,१५९

टिप्पणी ४.२६ हास कट्टी, परिशोधन तथा गैर वित्तीय सम्पत्तिको क्षयीकरण

विवरण	समूह		कोष	
	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२	२०८० आषाढ ३१	२०७९ आषाढ ३२
हास कट्टी				
सम्पत्ति र उपकरण	४५,१९२,३०६	४२,३२१,७७०	४२,८२६,२१२	३९,८२२,९९३
सम्पत्तिहरूमा लगानी	१२,२५८,०३६	१२,२५८,०३६	१२,२५८,०३६	१२,२५८,०३६
अमूर्त सम्पत्तिको परिशोधन	२,९६६,२९९	२,१३६,२७४	२,९६६,२९९	२,१३६,२७४
गैर वित्तीय सम्पत्तिको क्षयीकरण:				
सम्पत्ति र उपकरण	-	-	-	-
सम्पत्तिहरूमा लगानी	-	-	-	-
अमूर्त सम्पत्ति	-	-	-	-
अन्य	-	-	-	-
जम्मा	६०,४१६,६४२	५६,७१६,०८०	५८,०४०,५४७	५४,२१७,३०३

टिप्पणी ४.२७ वित्तीय उपकरणहरूको वर्गीकरण तथा मापन (Classification and Measurement of Financial Instruments)

वित्तीय उपकरणहरू लेखा सम्बन्धि टिप्पणी ३.३ मा उल्लेख गरिए
कोषले वित्तीय सम्पत्ति तथा दायित्वहरूलाई निम्न तह अनुसार
तह-१:- समान उपकरणका लागि सक्रिय बजारमा उद्धृत
तह-२:- अवलोकन योग्य निवेशहरूको आधारमा या त सिधै ()
तह-३:- निरीक्षण गर्न नसकिने महत्वपूर्ण निवेशहरू प्रयोग गरिने

समूह

२०८० आषाढ ३१	रकम	तह-१	तह-२	तह-३
वित्तीय सम्पत्ति				
परिशोधन लागत (Amortized Cost)मा				
नगद तथा नगद समान	१,०१२,२७४,८०८	-	-	१,०१२,२७४,८०८
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्जात	१४७,३९७,६९६,९९२	-	-	१४७,३९७,६९६,९९२
सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी	२४४,५२९,०४६,५०३	-	-	२४४,५२९,०४६,५०३
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी	८४,३१९,९८५,८८९	-	-	८४,३१९,९८५,८८९
कर्मचारीहरूलाई कर्जा तथा सापटी	२,३३९,४५४,३३८	-	-	२,३३९,४५४,३३८
धितोपत्रहरूमा लगानी	५,६१७,७०२,७०१	-	-	५,६१७,७०२,७०१
अन्य सम्पत्ति	४१४,५७६,९६४	-	-	४१४,५७६,९६४
जम्मा	४८५,६३०,७३८,१९५	-	-	४८५,६३०,७३८,१९५
अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यमा				
धितोपत्रहरूमा लगानी	२४,५३१,६३१,१८१		२४,५३१,६३१,१८१	
जम्मा वित्तीय सम्पत्ति	५१०,१६२,३६९,३७६	-	२४,५३१,६३१,१८१	४८५,६३०,७३८,१९५
वित्तीय दायित्व				
परिशोधन लागत (Amortized Cost)मा				
कर्मचारी सुविधा दायित्व	४,२३६,७८७,९६१	-	-	४,२३६,७८७,९६१
अन्य दायित्व	१,८७६,१६९,५६०	-	-	१,८७६,१६९,५६०
जम्मा वित्तीय दायित्व	६,११२,९५७,५२१	-	-	६,११२,९५७,५२१

कोष

२०८० आषाढ ३१	रकम	तह-१	तह-२	तह-३
वित्तीय सम्पत्ति				
परिशोधन लागत (Amortized Cost)मा				
नगद तथा नगद समान	९७८,८७३,०८५	-	-	९७८,८७३,०८५
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्जात	१४७,२१३,९२८,९९२	-	-	१४७,२१३,९२८,९९२
सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी	२४४,५२९,०४६,५०३	-	-	२४४,५२९,०४६,५०३
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी	८४,३१९,९८५,८८९	-	-	८४,३१९,९८५,८८९
कर्मचारीहरूलाई कर्जा तथा सापटी	२,३३९,४५४,३३८	-	-	२,३३९,४५४,३३८
धितोपत्रहरूमा लगानी	५,६१७,७०२,७०१	-	-	५,६१७,७०२,७०१
अन्य सम्पत्ति	४५३,४७०,६६०	-	-	४५३,४७०,६६०
जम्मा	४८५,४५२,४६२,१६७	-	-	४८५,४५२,४६२,१६७
अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मूल्यमा				
धितोपत्रहरूमा लगानी	२४,५३१,६३१,१८१		२४,५३१,६३१,१८१	
जम्मा वित्तीय सम्पत्ति	५०९,९८४,०९३,३४८	-	२४,५३१,६३१,१८१	४८५,४५२,४६२,१६७
वित्तीय दायित्व				
परिशोधन लागत (Amortized Cost)मा				
कर्मचारी सुविधा दायित्व	४,२३६,७८७,९६१	-	-	४,२३६,७८७,९६१
अन्य दायित्व	१,८६०,०३४,८५५	-	-	१,८६०,०३४,८५५
जम्मा वित्तीय दायित्व	६,०९६,८२२,८१६	-	-	६,०९६,८२२,८१६

समूह

२०७९ आषाढ ३२	रकम	तह-१	तह-२	तह-३
वित्तीय सम्पत्ति				
परिशोधन लागत (Amortized Cost) मा				
नगद तथा नगद समान	८,४९३,५९२,००४	-	-	८,४९३,५९२,००४
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्दात	१२१,४८५,३८१,०५४	-	-	१२१,४८५,३८१,०५४
सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी	२२१,३४६,०८४,४५९	-	-	२२१,३४६,०८४,४५९
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी	७५,९५५,१९०,०३३	-	-	७५,९५५,१९०,०३३
कर्मचारीहरूलाई कर्जा तथा सापटी	२,२६४,४४९,३५६	-	-	२,२६४,४४९,३५६
धितोपत्रहरूमा लगानी	२,५८३,००५,५८८	-	-	२,५८३,००५,५८८
अन्य सम्पत्ति	४९५,५४५,८५२	-	-	४९५,५४५,८५२
जम्मा	४३२,६२३,२४८,३४६	-	-	४३२,६२३,२४८,३४६
अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मुल्यमा				
धितोपत्रहरूमा लगानी	२२,७४३,८२७,४५५		२२,७४३,८२७,४५५	
जम्मा वित्तीय सम्पत्ति	४५५,३६७,०७५,८०१	-	२२,७४३,८२७,४५५	४३२,६२३,२४८,३४६
वित्तीय दायित्व				
परिशोधन लागत (Amortized Cost) मा				
कर्मचारी सुविधा दायित्व	३,८८९,४१८,८५८	-	-	३,८८९,४१८,८५८
अन्य दायित्व	१,६७९,९०७,५१६	-	-	१,६७९,९०७,५१६
जम्मा वित्तीय दायित्व	५,५६९,३२६,३७४	-	-	५,५६९,३२६,३७४

कोष

२०७९ आषाढ ३२	रकम	तह-१	तह-२	तह-३
वित्तीय सम्पत्ति				
परिशोधन लागत (Amortized Cost) मा				
नगद तथा नगद समान	८,४८३,६२२,८७८	-	-	८,४८३,६२२,८७८
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको मौज्दात	१२१,४६७,६०५,०५४	-	-	१२१,४६७,६०५,०५४
सञ्चयकर्तालाई कर्जा तथा सापटी	२२१,३४६,०८४,४५९	-	-	२२१,३४६,०८४,४५९
परियोजना तथा संगठित संस्थाहरूलाई कर्जा तथा सापटी	७५,९५५,१९०,०३३	-	-	७५,९५५,१९०,०३३
कर्मचारीहरूलाई कर्जा तथा सापटी	२,२६४,४४९,३५६	-	-	२,२६४,४४९,३५६
धितोपत्रहरूमा लगानी	२,५८३,००५,५८८	-	-	२,५८३,००५,५८८
अन्य सम्पत्ति	५०१,३५९,९२८	-	-	५०१,३५९,९२८
जम्मा	४३२,६०१,३१७,२९६	-	-	४३२,६०१,३१७,२९६
अन्य विस्तृत आय मार्फत उचित मुल्यमा				
धितोपत्रहरूमा लगानी	२२,७४३,८२७,४५५		२२,७४३,८२७,४५५	
जम्मा वित्तीय सम्पत्ति	४५५,३४५,१४४,७५१	-	२२,७४३,८२७,४५५	४३२,६०१,३१७,२९६
वित्तीय दायित्व				
परिशोधन लागत (Amortized Cost) मा				
कर्मचारी सुविधा दायित्व	३,८८९,४१८,८५८	-	-	३,८८९,४१८,८५८
अन्य दायित्व	१,६६६,५०८,८७६	-	-	१,६६६,५०८,८७६
जम्मा वित्तीय दायित्व	५,५५५,९२७,७३४	-	-	५,५५५,९२७,७३४

५ थप जानकारी तथा खुलासाहरु

५.१ सञ्चयकर्ता हाइड्रो कोष

विगतका वर्षहरुमा कोषले आर्जन गरेको मुनाफाबाट शुरु कोष रकमको निश्चित प्रतिशतले हुन आउने रकम सञ्चयकर्ताहरुको खातामा बाँडफाँड गर्ने प्रचलन रहेको र आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि बेतन कर्णाली सञ्चयकर्ता हाइड्रो पावर कम्पनी लि.को शेयरमा सञ्चयकर्ताको तर्फबाट शेयर लगानी गर्ने गरी सञ्चालक समितिको निर्णय बमोजिमको रकम जम्मा गर्ने गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को अन्त्य सम्ममा सञ्चयकर्ताको तर्फबाट ४ करोड कित्ता शेयर रु.७/- का दरले रु.२८ करोड लगानी भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६, २०७६/७७, २०७७/७८, २०७८/७९ र २०७९/८० मा थप लगानी नभएको हुँदा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रु.२८ करोड कुल लगानी भएको छ । कोषले मुनाफाबाट बेतन कर्णाली सञ्चयकर्ता हाइड्रो पावर कम्पनी लि.को शेयरमा लगानी गर्ने प्रयोजनको लागि छुट्टयाएको रकम सञ्चयकर्ताको छुट्टै व्यक्तिगत खातामा जम्मा गरिएको छ । सञ्चयकर्ताको तर्फबाट लगानी गरेको शेयर एकमुष्ट भुक्तानी गरिएको र सो शेयर कोषको लगानीमा समायोजन गर्न बेतन कर्णालीलाई अनुरोध गरिएकोले उक्त रकम सञ्चयकर्ताको व्यक्तिगत खाताबाट न्यून गरिएको छैन ।

५.२ बेचालु सञ्चय कोष

सञ्चयकर्ताको सञ्चित रकम फिर्ता पाउन सक्ने अवस्था भएको शुरु मितिले ६ वर्षसम्म फिर्ता लिन नआएका सञ्चयकर्ताको सञ्चित रकम आर्थिक वर्ष २०७०/७१ देखि छुट्टै व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । जस अन्तर्गत आ.व. २०७९/२०८० को अन्त्यसम्ममा उक्त कोषको अवस्था निम्नानुसार रहेको छ :

(रकम रु.हजारमा)

विवरण	निजामती	प्रहरी	जङ्गी	शिक्षा	संस्थान	जम्मा
शुरु मौज्दात	१,३५३,५७६	१,०२२,५८१	५७५,११०	४७३,८३९	७३०,३३३	४,१५५,४३९
चालु खाताबाट रकमान्तर	(३३५,३५५)	(५४०,५५५)	(२०२,८२८)	(१४७,८४९)	(१७२,२८१)	(१,३९८,८६८)
चालु खातामा फिर्ता	७५,५५२	२५,३३१	२५,०४४	५८,२३८	२९६,२८९	४८०,४५५
अन्तिम मौज्दात	१,०१३,७७४	५०७,३५७	३९७,३२६	३८४,२२८	८५४,३४१	३,२३७,०२५

कर्मचारी सञ्चय कोष लेखाङ्कन विनियम, २०८० को व्यवस्था अनुसार बेचालु कोष खातामा जम्मा भएको ४ वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधि पूरा भएको सञ्चयकर्ताको अन्य अस्थायी खातामा रकम रहेको देखिएमा र उक्त सञ्चयकर्ताले बेचालु कोषको रकम मागदावी गरेको नदेखिएमा रु २५,०००/- सम्मको रकमको विवरण कोषको प्रणालीमा इण्ट्री गरी बेचालु कल्याणकारी कोष खातामा जम्मा गर्नुपर्ने नीति लिईए अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७९/८० को अन्त्य सम्ममा रु १ अर्ब २५ करोड ४० लाख ४३ हजार ९ सय ८७ रकम बेचालु कल्याणकारी कोष खातामा जम्मा गरिएको छ ।

५.३ सञ्चयकर्ता कोष/सापटी समायोजन

सञ्चय कोष लेखाङ्कन विनियम, २०८० को व्यवस्था अनुसार विगत लामो समयदेखि दावि वा भुक्तानी हुन नसकेका सञ्चयकर्ताको कोषकट्टी तथा विशेष सापटी खातामा मौज्दात रहेको रु.२,०००/- भन्दा बढी र रु.५,०००/- सम्मको रकमलाई सप्रमाण माग दावी गरेका बखत भुक्तानी गर्ने गरी “सञ्चयकर्ता कोष सापटी समायोजन” खातामा छुट्टै राखी व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईए अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७९/८० को अन्त्य सम्ममा यस शीर्षकमा रु.३२ करोड ५२ लाख ५१ हजार १ सय ५९ मौज्दात रहेको छ । उक्त रकममा व्याज प्रदान गरिएको छैन ।

५.४ आवास आयोजना अक्षय कोष

कोषले पोखरा आवास आयोजनाको व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले रु.१०,००,०००/- बराबरको रकमलाई “आवास आयोजना अक्षय कोष” स्वरूप प्रभु बैंक लि., पोखरा शाखामा मुद्दती खाता खोली राखेको छ ।

जलेश्वर नगरपालिका ४, जनकपुरमा विपन्न परिवारको बालबालिकाको शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले मिति २०७९/०२/३१ को कोष सञ्चालक समितिको बैठक नं १६२३ ले रु.२५,००,०००/- बराबर रकमको अक्षय कोष स्थापना गर्ने निर्णय अनुरूप सो बराबरको रकमलाई “शैक्षिक विकास अक्षय कोष” स्वरूप राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि., मा मुद्दती खाता खोली राखेको छ ।

५.५ कर्मचारी सुविधा दायित्व

कोषको लेखा नीति अनुसार कर्मचारी सुविधा दायित्व लेखाङ्कन गरिएको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्ममा भएको कारोबार तथा मौज्दातको आधारमा विमाङ्कीय मूल्याङ्कन प्रतिवेदन प्राप्त गरी सो अनुसार थप दायित्व व्यवस्था गरिएको छ ।

१) कार्यरत कर्मचारीहरुको उपदान तथा निवृत्तभरण :

विवरण	रकम
शुरु दायित्व	१,६३८,०३५,२५४
कोषको योगदान	-
लाभ भुक्तानी	(१३३,०७८,१०६)
नाफा नोक्सानमा लेखाङ्कन गरिएको	
सेवा लागत	८३,९२५,१९५
व्याज खर्च	१२९,८१०,००८
अन्य विस्तृत आयमा लेखाङ्कन गरिएको	
विमाङ्कीय नोक्सान	(१०७,२७७,२७४)
अन्तिम दायित्व	१,६११,४१५,०७७

क) विमाङ्कीय मूल्याङ्कनमा प्रयोग भएमा महत्वपूर्ण अनुमानहरु देहाय अनुरूप रहेका छन् :

डिस्काउन्ट दर	७.५० %
तलव वृद्धि दर	७.५० %
निवृत्तिभरण वृद्धि दर	तलव वृद्धि दरको दुई तिहाई

ख) संवेदनशीलता विश्लेषण

डिस्काउन्ट दर	दायित्व रु..
१ प्रतिशत वृद्धि हुँदाको दायित्व	१,५४३,४६८,२९४
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	१,६५९,०२६,७०७
तलव वृद्धि दर	दायित्व रु.
१ प्रतिशत वृद्धि हुँदाको दायित्व	१,६५९,३५९,७२२
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	१,५३३,५३३,६०४

२) सेवा निवृत्त कर्मचारीहरुको निवृत्तभरण

विवरण	रकम
शुरु दायित्व	१,४७७,६१८,८०४
कोषको योगदान	-
लाभ भुक्तानी	(१३५,१६३,७७८)
नाफा नोक्सानमा लेखाङ्कन गरिएको	
सेवा लागत	-
व्याज खर्च	११२,८०२,९५३
अन्य विस्तृत आयमा लेखाङ्कन गरिएको	
विमाङ्गीय नोक्सान	४१०,८०७,९७४)
अन्तिम दायित्व	१,८६६,०६५,९५३

क) विमाङ्गीय मूल्याङ्कनमा प्रयोग भएमा महत्वपूर्ण अनुमानहरु देहाय अनुरूप रहेका छन् :

डिस्काउन्ट दर	७.५० %
तलव बृद्धि दर	७.५० %
निवृत्तिभरण बृद्धि दर	तलव बृद्धि दरको दुई तिहाई

ख) संवेदनशीलता विश्लेषण

डिस्काउन्ट दर	दायित्व रु..
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	१,६५५,८३३,७१४
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	१,९८७,०९७,२२०
तलव बृद्धि दर	दायित्व रु.
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	१,९२६,४५८,५६०
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	१,७०१,१४५,४८७

३) सञ्चित विरामी बिदा

विवरण	रकम
शुरु दायित्व	१२५,८६३,१६३
कोषको योगदान	-
लाभ भुक्तानी	(३१,१४४,३३८)
पुर्वमापन नोक्सानी (नाफा)	
नाफा नोक्सानमा लेखाङ्कन गरिएको	
सेवा लागत	२,२१८,७०५
व्याज खर्च	८८,२३,२८०
विमाङ्गीय नोक्सान	(१,७६७,१८७)
अन्तिम दायित्व	१०३,९९३,६२३

क) विमाङ्गीय मूल्याङ्कनमा प्रयोग भएमा महत्वपूर्ण अनुमानहरु देहाय अनुरूप रहेका छन् :

डिस्काउन्ट दर	७.५० %
तलव बृद्धि दर	७.५० %

ख) संवेदनशीलता विश्लेषण

डिस्काउन्ट दर	दायित्व रु..
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	९९,९२३,५८०
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	१०८,४८०,९१०
तलव बृद्धि दर	दायित्व रु.
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	१०८,२०५,१९५
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	१००,१०२,७२९

४) सञ्चित घर विदा

विवरण	रकम
शुरु दायित्व	६०,९४६,५९७
कोषको योगदान	-
लाभ भुक्तानी	(३०,२९८,०४९)
विमाङ्गीय नोक्सान	(८,९६५,९९२)
नाफा नोक्सानमा लेखाङ्कन गरिएको	
सेवा लागत	१९,६८०,४२५
व्याज खर्च	३,६६३,८०६
अन्तिम दायित्व	४५,०२६,७८७

क) विमाङ्गीय मूल्याङ्कनमा प्रयोग भएमा महत्वपूर्ण अनुमानहरु देहाय अनुरूप रहेका छन् :

डिस्काउन्ट दर	७.५० %
तलव बृद्धि दर	७.५० %

ख) संवेदनशीलता विश्लेषण

डिस्काउन्ट दर	दायित्व रु..
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	४२,७६८,९५६
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	४७,५६०,३०४
तलव बृद्धि दर	दायित्व रु.
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	४७,४०४,०८७
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	४२,८६८,८३३

५) जीवन सुरक्षण कोष

विवरण	रकम
शुरु दायित्व	५८६,९५५,०४०
कोषको योगदान	-
लाभ भुक्तानी	(९९,१७३,३९०)
नाफा नोक्सानमा लेखांकन गरिएको	
सेवा लागत	२६,८४५,३३४
व्याज खर्च	४२,९५१,३६७
अन्य विस्तृत आयमा लेखांकन गरिएको	
विमाङ्गीय नोक्सान	५२,५४६,६३८
अन्तिम दायित्व	६१०,१२४,९८९

क) विमाङ्गीय मूल्याङ्कनमा प्रयोग भएमा महत्वपूर्ण अनुमानहरु देहाय अनुरूप रहेका छन् :

डिस्काउन्ट दर	७.५० %
तलव बृद्धि दर	७.५० %

ख) संवेदनशीलता विश्लेषण

डिस्काउन्ट दर	दायित्व रु..
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	५८४,९२८,९६१
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	६३७,९८०,६५०
तलव बृद्धि दर	दायित्व रु.
१ प्रतिशत बृद्धि हुँदाको दायित्व	६३६,२७०,१५५
१ प्रतिशत कम हुँदाको दायित्व	५८६,०३६,९४९

५.६ सम्बद्ध व्यक्तिसँगको कारोबार

कोषको सम्बद्ध व्यक्तिको रुपमा कोषको व्यवस्थापनका महत्वपूर्ण पदाधिकारीहरु रहेका छन् । यस अन्तर्गत कोषको सञ्चालक समितिका सदस्यहरु तथा कोषको प्रशासक पर्दछन् । सञ्चालक समितिका सदस्यहरु सामूहिक रुपमा योजना बनाउने, निर्देशन दिने तथा नियन्त्रण गर्ने अधिकारीको रुपमा कार्य गर्दछन् भने सञ्चालक समितिको योजना कार्यान्वयन गर्ने तथा कोषको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्ने जिम्मेवार व्यक्ति कोषका प्रशासक हुन् । कोषमा सञ्चालक समितिका सञ्चालकहरु निम्न अनुसार रहेका छन् ।

नाम	पद
श्री डा.राम प्रसाद घिमिरे	अध्यक्ष
श्री दिपक थापा	सञ्चालक
श्री जनकराज शर्मा	सञ्चालक
श्री डा.हरि प्रसाद अधिकारी	सञ्चालक
श्री बिनोद थापा	सञ्चालक
श्री राजु रमण पौडेल	सञ्चालक
श्री जितेन्द्र धिताल	प्रशासक/सञ्चालक

आ.व. २०७९/८० मा सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित भएवापत सदस्यहरुलाई प्रति बैठक रु.आठ हजार प्रदान गरिएको छ । यो बाहेक अन्य सुविधा वा भुक्तानी गरिएको छैन । यस आर्थिक वर्षमा सञ्चालक समितिको बैठक भत्ता तथा खर्चमा रु.५७ लाख १९ हजार (गत वर्ष रु.४० लाख ४५ हजार) खर्च भएको छ । कोषले सञ्चालक समितिका सदस्यहरूसँग कुनै व्यापारिक सम्झौता वा कार्य गरेको छैन ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोषको प्रशासकमा श्री जितेन्द्र धिताल कार्यरत रहनु भएको थियो । प्रशासकको वार्षिक तलब तथा भत्तामा रु.३३,३४,१३६.३४/- खर्च भएको छ । प्रशासकलाई कार्यालयबाट डाइभर सहितको गाडीको सुविधा रहेको छ । कोषले प्रशासकसँग कुनै व्यापारिक सम्झौता वा कार्य गरेको छैन ।

५.७ कोषले शेयरमा गरेको लगानीको लागत यसप्रकार रहेको छ ।

<u>निकायको प्रकार सुचिकृत संस्थामा</u>	<u>लागत (रु. हजारमा)</u>
वाणिज्य बैंक	६,८४,५९७७
विकास बैंक	५७,८३६
बीमा कम्पनी	६२९,५८२
जलविद्युत कम्पनी	१,०००,०००
अन्य	-
<u>निकायको प्रकार सुचिकरण नभएका संस्थामा</u>	
जलविद्युत कम्पनी	९९०,०००
बीमा कम्पनी	-
अन्य	८२५,२८६
जम्मा	१०,३४,८६,८२

कोषले आफ्नो शेयर लगानी रहेको ११ वटा वाणिज्य बैंकमा रु.९६ अर्ब ०७ करोड ०२ लाख मुद्दति निक्षेपको रुपमा लगानी गरेको छ । शेयर लगानी रहेका विभिन्न कम्पनीहरुमध्ये बाह्रवटा कम्पनीहरुमा र कोषले कर्जा लगानी गरेका चारवटा कम्पनीहरुमा कोषको तर्फबाट सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व रहेको छ ।

५.८ कोषको शेयर लगानी भएका कम्पनीहरुमा आ.व. २०७९/८० को अन्त्यमा कोषको तर्फबाट सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व

सि.नं.	संस्थाको नाम	प्रतिनिधित्व गर्ने कर्मचारी
१	हिमालयन बैंक लि. नेपाल	श्री जितेन्द्र धिताल
२	हाईड्रोइलेक्ट्रिसिटी ईन्भेष्टमेण्ट एण्ड डेभेलोपमेण्ट कम्पनी	श्री जितेन्द्र धिताल
३	बेतन कर्णाली सञ्चयकर्ता हाइड्रोपावर क. लि.	श्री जितेन्द्र धिताल
४	एनएमवि बैंक लि.	श्री जीवन कुमार कट्वाल
५	नेपाल एस.वी.आई. बैंक लि.	श्री भरतराज वस्ती
६	नेपाल बैंक लि.	श्री रोचन श्रेष्ठ
७	नेशनल फण्ड लि.	श्री जितेन्द्र धिताल
८	सिन्धु विकास बैंक लि.	श्री दिनेश कुमार के.सी.

९	प्रभू ईन्स्योरेन्स कम्पनि लि.	श्री शान्ता गौतम
१०	राष्ट्रिय बीमा क. लि.	श्री दामोदर प्रसाद सुवेदी
११	सि.वि.आई.एल. क्यापिटल लि.	श्री सुवास खड्का
१२	विद्युत उत्पादन कम्पनी लि.	श्री वीरेन्द्र पौडेल
१३	सञ्चयकर्ता घर जग्गा व्यवस्थापन कम्पनी प्रा.लि.	श्री जितेन्द्र धिताल
		श्री जीवन कुमार कट्वाल
		श्री विजय कुमार श्रेष्ठ

५.९ कोषको ऋण लगानी भएका संस्थामा कोषको तर्फबाट प्रतिनिधित्व

सि.नं.	संस्थाको नाम	प्रतिनिधित्व गर्ने कर्मचारी
१	अपर तामाकोशी हाइड्रोपावर क.लि.	श्री दर्शन भट्टराई
२	रसुवागढी हाईड्रो पावर क. लि.	श्री ध्रुव प्रसाद अधिकारी
३	मध्य भोटेकोशी हाईड्रो पावर क. लि.	श्री ध्रुव भट्टराई
४	सान्जेन जलविद्युत क. लि.	श्री ठाकुर जंग थापा

५.१० आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा स्वीकृत दरबन्दी ५०० रहेकोमा असार मसान्त सम्ममा ३६१ कर्मचारी कोषमा कार्यरत रहेका छन् ।

५.११ आर्थिक वर्ष २०७९/८० अन्त्य सम्ममा कोषले दायर गरेका मुद्दाहरु विभिन्न अदालतहरुमा निम्न अवस्थामा रहेका छन् । वित्तीय विवरण अनुमोदनको मिति सम्ममा उक्त मुद्दाहरुको फैसला भएको छैन ।

सि.नं.	मुद्दाको विषय	संख्या	अदालत	कैफियत/प्रतिवादि
१	करार बमोजिमको रकम पाउ	075-cp-7399	काठमाडौं जिल्ला अदालत	कर्मचारी संचय कोष
२	सामान भिकलान पाउं	076-cp-0688	ललितपुर जिल्ला अदालत	प्रविर शमसेर जबरा
३		078- CP- 1625, 1626	उच्च अदालत	दावी नपुग्ने
४	धितो लिखत बदर	076-ci-0381	सर्वोच्च अदालत	सुन कुमार ह्योडजु
५	बक्यौता बहाल रकम दिलाई पाउं	077-cp-2317	काठमाडौं जिल्ला अदालत	कर्मचारी संचय कोष समेत
६	उत्प्रेषण	077-wo-0204	सर्वोच्च अदालत	जय बहादुर भुजेल
७	निषेधाज्ञा	078-cp-8333	काठमाडौं जिल्ला अदालत	अदालती प्रक्रियामा रहेको
८	उत्प्रेषण	077-wo-0644	सर्वोच्च अदालत	सजिव कुमार दुब्जे
९	अदालतको अवहेलना	079-ms-0031	सर्वोच्च अदालत	अदालती प्रक्रियामा रहेको
१०	उत्प्रेषण	079-wo-0683	सर्वोच्च अदालत	अदालती प्रक्रियामा रहेको
११	उत्प्रेषण	079-WO-16	ओखलढुंगा उच्च	रिट जारी
१२	उत्प्रेषण प्रतिषेध समेत	078-wo-0623	सर्वोच्च अदालत	कर्मचारी संचय कोष
१३	उत्प्रेषण समेत	078-wo-0401	सर्वोच्च अदालत	सोम बहादुर बि.क.
१४	उत्प्रेषण परमादेश समेत	078-wo-0821	सर्वोच्च अदालत	कर्मचारी संचय कोष
१५	निषेधाज्ञा	078-wo-0235	काठमाडौं जिल्ला अदालत	रमेश ब घर्ती क्षेत्री
१६	निषेधाज्ञा	078-wo-0236	काठमाडौं जिल्ला अदालत	नारायण देवी श्रेष्ठ
१७	निषेधाज्ञा	078-wo-0238	काठमाडौं जिल्ला अदालत	प्रकाश शर्मा समेत

१८	निषेधाज्ञा	078-wo-0231	काठमाडौं जिल्ला अदालत	नन्दराम भण्डारी
१९	उत्प्रेषण परमादेश समेत	078-wo-1606	सर्वोच्च अदालत	केदार नाथ गौतम
२०	निषेधाज्ञा	078-wo-0218	काठमाडौं जिल्ला अदालत	गणेश खड्का
२१	उत्प्रेषण परमादेश समेत	079-wo-0046	सर्वोच्च अदालत	जगदीश जोशी समेत
२२	उत्प्रेषण परमादेश समेत	079-wo-0118	सर्वोच्च अदालत	राजेन्द्र थापा

उल्लेखित मुद्दाहरु संयोगिक सम्पत्तिको (contingent assets) रुपमा रहेकोले थप लेखाङ्कन आवश्यक रहेको छैन ।

५.१२ कर्जाको लागि ऋण सम्झौतामा जनाएको प्रतिबद्धता

कोषको विभिन्न संस्था तथा कम्पनीहरुलाई हाल कुल कर्जा प्रतिबद्धता रु.३३ अर्ब १० करोड ८८ लाख ४० हजार रहेकोमा यस आर्थिक वर्षको अन्तसम्ममा रु. १९अर्ब ७० करोड ९ लाख ४३ हजार कर्जा प्रवाह भई रु.१३ अर्ब ४० करोड ७८ लाख ९७ हजार कर्जा प्रवाह हुन बाँकी रहेको छ ।

उक्त कर्जाहरुको विवरण निम्नानुसार छ :

(रकम रु.हजारमा)

संस्थाको नाम	प्रतिबद्धता रकम	प्रवाह रकम	प्रवाह हुन बाँकी
(क) संस्थागत कर्जा			
नेपाल वायुसेवा निगम -अधिविकर्षण	१५०,००००	८८८५२४	६११४७६
सान्जेन जलविद्युत कम्पनी	५७०७८००	४८८०१३३	८२७६६७
रसुवागढी जलविद्युत कम्पनी	१०१६२१००	८६१७१००	१५४५०००
मध्य भोटेकोशी जलविद्युत कम्पनी	८८८८६४०	७३८४४५०	१५०४१९०
सि.डी. इनोभेटिभ डिजाइन एण्ड कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	६५४७००	६५४७००	-
अर्वान पेन्टागन प्रा.लि.	९७६८००	४२४८००	५५२०००
अर्वान पेन्टागन प्रा.लि. चालु पूजी	१४३२००	१४३२००	-
तामाकोशी पाचौ	१३,७४,०७,००	-	१३,७४,०७,००
(ख) सहवित्तियकरण कर्जा			
अपी पावर कम्पनी लिमिटेड	१००००००	७३९६१६	२६०३८४
नाशा हाईड्रोपावर प्रा.लि.	२००००००	८९९७७	१९१००२६
मादमे खोला हाईड्रोपावर प्रा.लि.	८२५०००	१९२१२५	६३२८७५
के.बि.एन.आर. इसुवा पावर लिमिटेड	१००००००	३३९४३८	६६०५६२
भिजन लुम्बिनी प्रा.लि.	८०००००	६४०९४५	१५९०५५
गोरक्ष हाईड्रोपावर प्रा.लि.	८५००००	-	८५००००
काठमाण्डौ इन्टरनेशनल हस्पिटल प्रा.लि.	१००००००	५१२५१७	४८७४८३
गौरीशङ्कर सिमेन्ट प्रा.लि.	१००००००	३७५९९९	६२४००१
जम्मा	५०२४८९४०	२५८८३५२१	२४३६५४१९

५.१३ शेयरमा लगानीको लागि प्रतिबद्धता

कोषको बेतन कर्णाली सञ्चयकर्ता हाईड्रोपावर कम्पनीमा प्रतिवेदन मितिमा रु. ८४ करोड पुँजी प्रतिबद्धता रहेको छ ।

५.१४ अन्य संयोगिक दायित्व (Contingent Liability)

आयकर ऐन, २०५८ को दफा ६३(१) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशले कोषलाई स्वतः स्वीकृत अवकाश कोष मानेकोले सोही ऐनको दफा ६४(२) को स्वीकृत अवकाश कोषको आयमा आयकर नलाग्ने व्यवस्था बमोजिम यस कोषको आयमा आयकर नलाग्ने व्यवस्था रहेको छ। तर आन्तरिक राजश्व कार्यालय, ललितपुर १ ले मिति २०७८/०९/०८ मा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०२ बमोजिम कोषलाई संशोधित कर निर्धारण आदेश जारी गरी आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि २०७६/७७ सम्मको लागि रु.५ अर्ब ५३ करोड १९ लाख ४७ हजार ३ सय ६८ करयोग्य आय कायम गरी सोही ऐनको अनुसूची १ बमोजिम २५ प्रतिशतका दरले आयकर, दफा १२०(ख) बमोजिम आयकर बराबरको शुल्क तथा दफा ११८ र ११९ बमोजिम थप व्याजसमेत गरी रु.३ अर्ब ४० करोड ६२ लाख ६० हजार २ सय ९५ जम्मा कर दायित्व निर्धारण गरेको छ। कोषले सो आदेशको विरुद्ध सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन पेश गरी मिति २०७८/०९/१६ मा अल्पकालीन अन्तरिम आदेश प्राप्त गरेको छ। अल्पकालीन अन्तरिम आदेश पछि समेत जरिवाना सहित दफा ११८ र ११९ बमोजिम थप व्याजसमेत गरी रु.४ अर्ब ०८ करोड ७५ लाख १२ हजार ३ सय ५५ जम्मा कर दायित्व निर्धारण गरेको छ।

५.१५ लगानी सम्पत्तिको उचित मूल्य (Fair Value of Investment Property)

कोषले धारण गरेका लगानी सम्पत्तिहरू समानको अन्य लगानी सम्पत्तिहरूको कारोबार सम्बन्धित बजारमा न्यून रहेको, कारोबार भएको भएता पनि कारोबार भएको सही रकमको जानकारी प्राप्त हुने व्यवस्था नभएकोले ती लगानी सम्पत्तिहरूको उचित मूल्य निर्धारण विश्वसनीय ढंगमा गर्न नसकिने देखिएकोले कोषले अपनाएको नीति अनुरूप ती सम्पत्तिहरूको उचित मूल्य खुलासा गरिएको छैन।

५.१६ जोखिम व्यवस्थापन

कोषले देहायका विभिन्न क्षेत्रका कारोवारहरूको जोखिम व्यवस्थापनका लागि कार्यहरू गरेको छ।

क. तरलता जोखिम (Liquidity Risk)

कोषले लगानी वा अन्य सम्पत्तिलाई नगदमा परिवर्तन गर्न नसक्नाले आफ्नो छोटो अवधिको दायित्व भुक्तानी गर्न नसक्ने जोखिम नै तरलता जोखिम हो। कोषले सञ्चयकर्ताको रकमलाई लगानी नीति अनुरूप विभिन्न क्षेत्रमा परिचालन गर्दै आएको छ। समय अनुसार तरलता व्यवस्थापनका लागि कोषले वाणिज्य बैंकको मुद्दती निक्षेप र सरकारी सुरक्षण पत्रमा समेत लगानी गरेको छ। निश्चित रकम कल खातामा राखी तरलता व्यवस्थापन हुँदै आइरहेको छ।

ख. बजार जोखिम (Market Risk)

सम्पूर्ण बजार वा बजारको विशिष्ट वर्गलाई असर गर्ने जोखिम नै बजार जोखिम हो। यो अज्ञात हुन्छ र बजार कारकहरूबाट उत्पन्न हुन्छ जसमा प्राय गरी व्याजदर कारक रहेको हुन्छ।

कोषले निर्दिष्ट गरे अनुरूप सम्पत्ति दायित्व संरचनाभित्र रही बजार जोखिमको पहिचान गर्ने, मापन गर्ने र व्यवस्थापन गर्ने परिपाटीको विकास गरिएको छ। बजार जोखिमका तत्वहरू नियमित रूपमा परिवर्तन भईरहने हुँदा जोखिम व्यवस्थापन गर्ने विधि तथा औजारहरू समेत समय समयमा आवश्यकता अनुरूप पुनरावलोकन गर्ने नीति लिईएको छ।

कोषको बजार जोखिमको पहिचान, मापन, अनुगमन, व्यवस्थापन र विश्लेषण गर्न एक बजार जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईएको छ।

ग. सञ्चालन जोखिम (Operational Risk)

कोषको कार्यप्रक्रियामा रहने कमी कमजोरी, मानवीय त्रुटी, आकस्मिक वा प्राकृतिक रूपमा हुने सञ्चालन जोखिमलाई व्यवस्थापन गर्न तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ बनाउन लेखापरीक्षण समिति, जोखिम व्यवस्थापन समितिको संरचनात्मक व्यवस्थाका अतिरिक्त कोषमा छुट्टै विभागीय संरचना कायम गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई मजबुत गरिएको छ।

वित्तिय प्रतिवेदनको अनुपालन र सोमा रहने जोखिमलाई न्यून गर्न कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन, २०१९ को नवौँ संशोधन भई सकेको र यस ऐन अर्न्तगत बनेका नीति, नियम तथा कार्यविधिहरूमा आवश्यकता अनुरूप समयानुकूल पुनरावलोकन गर्ने गरिएको छ ।

घ. ऋण लगानी जोखिम (Credit Risk)

ऋणीले तोकिएको समयमा भुक्तानी नगर्ने वा सम्भौताको पालना नगरेको कारणले कोषले साँवा तथा व्याज प्राप्त नगर्ने जोखिम नै ऋण लगानी जोखिम हो ।

कोषले परियोजनाहरूको समूचित जोखिम विश्लेषण पश्चात परियोजनामा लगानी गर्ने नीति लिएको छ । नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेका संस्थामा ऋण प्रवाह गर्दा नेपाल सरकारको जमानत लिई कर्जामा रहने जोखिमलाई समूचित व्यवस्थापन गर्ने गरेको छ । साथै, कोषले मुद्दती निक्षेपमा लगानी गर्दा सम्बन्धित बैंकहरूको त्रैमासिक रूपमा प्रकाशित तथ्याङ्कलाई आधार बनाई जोखिम व्यवस्थापन गर्ने गरेको छ ।

ङ. सूचना प्रविधि सम्बन्धी जोखिम (IT Related Risk)

सूचना प्रविधिमा देखिने जोखिम न्यूनीकरण गर्न कोषमा विपत व्यवस्थापन योजना, २०७१ कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । सोबाट सूचना प्रविधिमा देखिने जोखिमको पहिचान, मापन, अनुगमन र आन्तरिक नियन्त्रण गर्ने परिपाटीको विकास भईसकेको छ । यसै सन्दर्भमा कोषले जोखिम न्यूनीकरण गर्न विगतमा IT System Audit गरेको र सो प्रतिवेदनमा उल्लेखित सुभावहरूलाई अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन रूपमा वर्गीकरण गरी अल्पकालीन सुभावहरूलाई सम्बोधन गर्दै लिएको र दीर्घकालीन रूपमा सम्पन्न गर्नुपर्ने कार्यका लागि यही आर्थिक वर्षमा सूचना प्रविधि रणनीति कार्यान्वयनमा ल्याई सूचना प्रविधि जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न कोष अग्रसर रहेको छ ।

च. सञ्चयकर्ता कर्जा जोखिम (Contributors Credit Risk)

कोषले सञ्चयकर्तालाई प्रदान गर्दै आएका विभिन्न कर्जा तथा सापटीहरूको जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न कर्जाको अनुगमन तथा नियन्त्रण प्रणालीको विकास गरिएको छ । कर्जाको वार्षिक रूपमा पुनरावलोकन गर्नुका साथै धितोको नियमित रूपमा स्थलगत निरीक्षण गर्न सञ्चयकर्ता घर दैलो कार्यक्रम समेत सञ्चालन गरिएको छ ।

कर्मचारी सञ्चय कोष
सम्बन्धित ऐन, नियम, नीति तथा कार्यविधिहरूको सूची

(क) सञ्चय कोष, निवृत्तिभरण कोष तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी

- कर्मचारी सञ्चय कोष ऐन(संशोधन सहित), २०१९
- कर्मचारी सञ्चय कोष, सामान्य नियम (संशोधन सहित), २०२०
- जगेडा कोष, कल्याणकारी कोष, निवृत्तिभरण कोष र अन्य कोषहरू सञ्चालन नियमावली, २०६२
- शाखा कार्यालय सञ्चालन निर्देशिका, २०७२
- कर्मचारी सञ्चय कोष, सञ्चयकर्ता सापटी प्रवाह विनियमावली, २०८०
- सञ्चयकर्ता परिचयपत्र सामाजिक सुरक्षा एवम् सञ्चय कोषसंग सम्बन्धित विषयमा सोधकार्यका लागि आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नेसम्बन्धी कार्यविधि, २०७०
- संस्थालाई कोषमा आवद्ध गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४
- बेचालु सञ्चय कोष व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७१
- सार्वजनिक निकायका कर्मचारीको निवृत्तिभरण तथा उपदान कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०७७
- कर्मचारी सञ्चय कोष, सञ्चयकर्ता परिचय पत्र व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७
- सञ्चयकर्ताले प्राप्त गर्ने रकम बैंक खाता मार्फत भुक्तानी गर्ने कार्यविधि, २०७६
- कोभिड-१९ वाट सिर्जित विशेष परिस्थितिमा कोषका सेवा सञ्चालन निर्देशिका, २०७७
- कर्मचारी सञ्चय कोष, कोष लेखांकन विनियम, २०८०
- कर्मचारी सञ्चय कोष, सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन विनियम, २०८०

(ख) मानव संसाधन व्यवस्थापन सम्बन्धी

- मानव संसाधन नीति तथा मानव संसाधन विकास योजना, २०७२
- कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली, २०७८
- प्रोत्साही पुरस्कार तथा दण्डसम्बन्धी कार्यविधि (संशोधन सहित), २०३३
- कर्मचारी सञ्चय कोष दैनिक तथा भ्रमण भत्तासम्बन्धी कार्यविधि, (संशोधन सहित), २०४२
- कर्मचारी औषधोपचार सम्बन्धी व्यवस्था, २०५०
- कोषका कर्मचारीको निमित्त अवकाश कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०६०
- कर्मचारी जीवन सुरक्षण कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०६०
- भ्रमण निर्देशिका, २०६७
- कोषका कर्मचारी सन्तति छात्रवृत्ति निर्देशिका, २०७०

- कर्मचारी सञ्चय कोष, विद्युतीय हाजिरी प्रणाली (Electronic Attendance System) निर्देशिका, २०७९

(ग) लगानी तथा असुली व्यवस्थापन सम्बन्धी

- बेतन कर्णाली सञ्चयकर्ता हाईड्रो पावर कं.लि.को शेयरमा लगानी गर्ने सम्बन्धी विनियम, २०७४
- भाडा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५
- जग्गा तथा भवन खरिद बिक्री कार्यविधि, २०७५
- संस्थागत कर्जा असूली विनियम, २०७८
- कर्मचारी सञ्चय कोष, सञ्चयकर्ता कर्जा असूली विनियम, २०७९
- कर्मचारी सञ्चय कोष, कर्जा तथा लगानी नीति, २०८०
- कर्मचारी सञ्चय कोष, लगानी प्रवाह विनियम, २०८०
- कर्मचारी सञ्चय कोष, संस्थागत कर्जा प्रवाह विनियम, २०८०

(घ) संस्थागत सुशासन र आन्तरिक नियन्त्रण सम्बन्धी

- संस्थागत सुशासन निर्देशिका, २०७१
- जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७१
- लेखपरीक्षण समिति सञ्चालन विनियमावली, २०७४
- आन्तरिक लेखापरीक्षण कार्यविधि, २०७१
- कर्मचारी सञ्चय कोष, कोष लेखाङ्कन विनियम, २०८०
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- कर्मचारी सञ्चय कोष (खरिद) नियमावली, २०७५
- लेखा निर्देशिका, २०६३
- कर्मचारी सञ्चय कोष (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०६८
- कर्मचारी सञ्चय कोष अनुगमन र मूल्याङ्कनको मापदण्ड तथा कार्यविधि, २०७०
- व्यवसायिक निरन्तरता योजना/विपद व्यवस्थापन योजना, २०७१
- अधिकार प्रत्यायोजन कार्यविधि, २०७५
- सेवा करार निर्देशिका, २०७३
- कागज धुल्याउने कार्यविधि, २०७६
- बजेट निर्देशिका, २०७६
- कर्मचारी सञ्चय कोष, बैंक रिक्विजिटेशन कार्यविधि, २०७६
- सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण नीति, २०७८
- कर्मचारी सञ्चय कोष, सवारी साधन(सञ्चालन र व्यवस्थापन) विनियमावली, २०८०
- Employees Provident Fund, Information Technology Policy, 2080

वरिष्ठ प्रबन्धकहरु

नवराज पौडेल
वरिष्ठ प्रबन्धक

राजेन्द्र भण्डारी
वरिष्ठ प्रबन्धक

दिलिपराज पौडेल
वरिष्ठ प्रबन्धक

रमेश चन्द्र बेलवासे
वरिष्ठ प्रबन्धक

कल्पना मानन्धर
वरिष्ठ प्रबन्धक

निर्मला हुमागाई
वरिष्ठ प्रबन्धक

कमल अर्याल
वरिष्ठ प्रबन्धक

राकेशलाल श्रेष्ठ
वरिष्ठ प्रबन्धक

राजेन्द्र लामिछाने
वरिष्ठ प्रबन्धक

राम प्रसाद लामिछाने
वरिष्ठ प्रबन्धक

ध्रुव प्रसाद तिवारी
वरिष्ठ प्रबन्धक

ध्रुव प्रसाद पन्त
वरिष्ठ प्रबन्धक

आदर्श भट्टराई
वरिष्ठ प्रबन्धक

अर्जुन निरौला
का.मु. वरिष्ठ प्रबन्धक

अर्जुन प्रसाद उपाध्याय
का.मु. वरिष्ठ प्रबन्धक

शाखा कार्यालय तथा सेवाकेन्द्र प्रमुखहरु

तेज प्रसाद खनाल
जनकपुर

मदन सुवेदी
पोखरा

राम शरण अर्याल
बिराटनगर

सन्तोष पौडेल
धनगढी

शशी कुमार देवकोटा
कोहलपुर

रवी तामाङ
सुर्खेत

कृष्ण बहादुर जि.सी.
बुटवल

हरि कृष्ण कार्की
हेटौडा

दिपेन्द्र सापकोटा,
सेवाकेन्द्र धनकुटा

बाल कुमारी न्यौपाने,
सेवाकेन्द्र लगनखेल

चिरञ्जीवी पोखरेल,
सेवाकेन्द्र सिंहदरबार

सुरक्षित भविष्यको लागि सञ्चय कोष तथा निवृत्तभरण कोष

